

**THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES.
OFFICIAL REPORT**

Eighty-second day of the First Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday, the 13th March, 1968.

The House met at Half-past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

LOAN FOR CASHEWNUIT PLANTATIONS

1526—

* 1919 Q.—Sri N. Ramulu (Tekkali):—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether the Government has sanctioned any loan for raising cashewnut plantations in the State during 1965-66 and 1966-67 ; and

(b) if so, the amount sanctioned particularly in Srikakulam district out of the same and to whom the amount was distributed ?

The Minister for Agriculture (Sri P. Thimma Reddy) —The answer is placed on the Table of the House.

PAPER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

[vide answer to L. A. Q. No. 1919 (Starred) * 1526]

(a) : Yes, Sir. An amount of Rs. 1.45 lakhs was sanctioned for being distributed to the cashewnut cultivators through the concerned Panchayat Samithis during 1965-66. During 1966-67, an amount of Rs. 2.00 lakhs was sanctioned for being distributed to the cashewnut cultivators through the Andhra Pradesh Co-operative Central Land Mortgage Bank.

(b) : The particulars of the loans disbursed in Srikakulam district are furnished below :—

1965-66

Sl. No.	Name of Loanee	Village	Amount sanctioned
			Rs.
1.	Sri Adibhatla Madhavagopal Rao	Bobbili	1,000
2.	„ Manda Venkata Subramanyam	Tharpuram	1,000

J. 239,

(125)

Sri B. V. Gurumcoithy :- The normal presumption is, if it is a question of giving to our own workers by giving them over-time or extra wages and getting the work done, I am sure, the Department would have done it. Any how, I will verify and tell you.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :- పంత్రిగారికి లోతుగా యీ ప్యవ హారం తెలిసినట్లు లేదు. మన ప్రెస్సులో పనిచేయడం చేత కానివారందరికీ ఓవర్ వేజ్స్ యిచ్చి తెల్లవార్లు వుంచుతార, పనిచేసేవారిని వెళ్లగొట్టుతారు, ఆ బయ్యం నుండే ప్రెస్సులతో మేనేజరు లాలూచి అవుతారు, వారికి ఎక్కువ వర్కు యిస్తాడు ఇక్కడ మనకు వర్కు చెడిపోతున్నది. వారు ఎక్కువ బాగు చేస్తాము అంటున్నారు దీనిమీద ఎస్టి మేట్సు కమిటీ వెళ్లి చూచి, క్రింది సుచి స్తవకు పరిణామం ఆలోచించింది. ఇప్పుడు పున్న ప్రెస్ లో మనకు వున్న వర్కు పూర్తిగా చెనుకోడానికి వీలులేదని ఎర్కింగ్ అంతా డిటెయిల్స్ యిస్తారు రామస్వామి రిపోర్టుపంటిని వున్నాయి. ఆ పని ఎందుకు చేయ డంలేదు? మనం నష్టపోతున్నాము కాబట్టి ఇప్పటికైనా ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :- పని చేత కానివారిని వుంచుకొంటున్నారు, చేతనైనవారిని తీసేస్తున్నారు అన్నారు. ఇట్ యింకా ఎ వెరీ సీరియస్.....

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :- తీసేయడం కాదు, పనిచేత కాని వారికి ఓవర్ టైము యిస్తున్నారు. పనిచేసేవారిని దూరంగా నెట్టేస్తున్నారు.

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :- అక్కడ డై రెక్టరు-క్వాలిఫైడ్, సెక్యూరిటీ పీపుల్ అంతా వుండి చేత కానివారికే యిస్తున్నారు, చేతనైనవారికి యివ్వడం లేదు అంటే.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :- చూపిస్తాము, వారిని ఎస్టి మేట్సు కమిటీ రిపోర్టు చదవమనండి.

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :- మంచిది, చూద్దాము. నేను కనుక్కుం టాను. ప్రింటింగు ఆర్డర్లు డై రెక్టరుగా డై రెక్టరుగా యివ్వరు. జి.ఎ.డి. ఎలక్ట్రాల్ రోల్స్ ను సంబంధించి వాను ఆర్డర్లు యిస్తారు. ఆ డివిజన్ వారికి అవుతుంది కాని వీరు డై రెక్టరుగా ఆర్డర్లు యిచ్చేది లేదు. కెపాసిటీ లేదని రామస్వామి, స్పెషల్ అంసరు గారు సిఫారుసు చేశారు. ఇన్ స్టాల్ కెపాసిటీ సరిపోదు, ఓల్డ్-అబ్సోల్యూట్ మెషనరీ వున్నది, దానిని రిప్లీస్ చేసి మోడరన్ మెషనరీ పెట్టాలి అన్నారు. కనుక ఉన్న దానితోనే ఎలక్ట్రస్సు వర్క్, సెన్సస్ వర్కు చేయడం కాకుండా, వట్టాదారుకు పాస్ బుక్స్ కుడ ఒక లక్ష 25 వేలది ఇంట్రడ్యూస్ చేయవలసివచ్చింది. అది అంత సులభమైనది కాదు.

శ్రీమతి కె. శశ్వరీబాయి (ఎల్లారెడ్డి) :- సంవత్సరాలవారిగా 65 నుంచి 67 వరకు 6 లక్షలు, 5 లక్షలు, 7 లక్షలు యీ — విధంగా యిన్ని లక్షలు ప్రయివేటు ప్రెస్సులకు యిచ్చేటప్పుడు టెండర్లు కాల్ ఫర్ చేస్తారా, లేక పోతే ఏదో ఒక ప్రెస్సుకు యిస్తారా? ఈమూడు సంవత్సరాలనుంచి ఏ ప్రెస్సుకు యిచ్చారో పేరు చెబుతారా?

3.	Sri P. Atchayanaidu	Chemudu	700
4.	„ Kankala Poleesu	Sivarampuram	300
5.	„ Y. Gangaramaya	-do-	450
6.	„ K. Suryanarayana	-do-	450
7.	„ K. Sanyasi Naidu	Mamidpalli	800
8.	„ Y. Ramanarsimham	Sivarampuram	300
9.	„ T. Simhadri Naidu	Tankala Duggiralara	400
10.	„ D. Srinivasa Rao	-do-	400
11.	„ A. Surrpadu	Dharmapuram	400
12.	„ P. Surapaḍu	Santavurity	40
13.	„ S. Sami Naidu	Penugutlavalasa	1,000
14.	„ Sri I Suryanarayana	Rangarayapuram	650
15.	„ Ch. Narsimhappa Rao	Gulla Sitarampuram	350
		Total Rs.	8,600

(Loans were distributed by the Panchayat Samithis)

1966-67

Sl. No.	Name of Loanee	Village and Taluk	Amonut sanctioned
			Rs.
1.	Sri L. Narsaiah	Anjunvalasa Chipurupalli	400
2.	„ P. Bangarappadu	Yerravalam Chipurpalli	1,600
3.	„ O. Adichetty	-do-	1,500
4.	„ K. Narayanappadu	Srikakulam	1,500
5.	„ G. Chandrasekhara Rao	-do-	1,200
6.	„ B. Sanyasi	-do-	1,000
7.	„ G. Kurmaiah	-do-	1,300
8.	„ D. Chadrudu	Morayam Narsampet	2,000
		Total Rs.	10,500

(Loans were channalised through Andhra Pradesh Co-operative Central Land Mortgage Bank).

శ్రీ ఎన్. రాములు :—ఈ కామ్యూనల్ 70 పర్సెంట్ చిడేశాలనుండి దిగుమతి అవుతున్నది. 27 కోట్లు ఖర్చు అవుతున్నది. కాని, ప్రభుత్వంవారు 65-66లో ఒక లక్ష నలభై అయిదువేలు, 66-67లో రెండు లక్షల చిల్డ్ర శాంకన్ చేశారు. ఇది చాలా తక్కువ మొత్తం. ఇంకా ఎక్కువ మొత్తాలను కేటాయించి, మనదేశంలోనే యీ పంటను పండించి, విదేశీ మారకాన్ని ఆదా చేసుకొనడానికిగాను ఆ ప్రయత్నం చేస్తారా? ఇప్పుడు ఎకరానికి ఎంత సొమ్ము యిస్తున్నారు?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—ఎకరానికి నూరు రూపాయలవంతున యిస్తున్నారు. దానికి సంబంధించిన ఒక స్పెషల్ ప్రోగ్రాంకు గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియావారు కూడా సహాయం చేయడానికి పున్నారు. ఈ పథ్యనే గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఆఫీసర్స్ తో మాట్లాడాను ; మంత్రులతో మాట్లాడాను. త్వరలోనే ఒక డిమ్ ఆఫ్ ఆఫీసర్స్ను యిక్కడ యీ ప్లాంపేషన్ కు ఎంత స్కోప్ వుందో పరిశీలించడానికి పంపిస్తామన్నారు. వారు చూసిన రుదబాత కొంత ఎంత రేట్ గా పేర్కొంటున్నారో దానికి ఆలోచించవచ్చు.

శ్రీ వి. సి. కేశవరావు (సంతసూతలపాడు) :— మా గుంటూరు జిల్లాలో కామ్యూనల్స్ క్రాప్ వుంది. చాలాకాలం క్రిందట అక్కడ కొన్నిచోట్ల చేళ్లు : వానీ, ఆ ఇండస్ట్రీ అక్కడ బాగా దెవలప్ కాలేదు. ప్రభుత్వంవారే టేప్ చేసి పీటి పెంపకాన్ని అభివృద్ధి పరిస్తే ఎంతో బాగుంటుంది. అందుకుగాను ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—వారు చెబుతున్నది ప్లాంపేషన్ గురించా ? ఇండస్ట్రీ గురించా ?

శ్రీ వి. సి. కేశవరావు :— ప్లాంపేషన్ విషయంలో ప్రభుత్వం కూడా చాలా నడిపింది.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— ప్లాంపేషన్ విషయంలో ప్రైవేట్ పీపుల్ కూడా బాగానే చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వం చేయగలిగినంతచేస్తూ, ప్రైవేట్ పీపుల్ కు కూడా ప్లాంపేషన్ విషయంలో సహాయపడదామని, భూములు కూడా యివ్వాలని ప్రభుత్వం సంకల్పం.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య (ఓరాల) :— కామ్యూనల్ ప్రొసేసింగ్ యూనిట్స్ కు కోఆపరేటివ్ సెక్టరులో సార్ చేయడానికి ప్రభుత్వం నిర యించినదా ; నిర్ణయం చేస్తే, అలాంటి వాటికి ప్రభుత్వం ఏ రూపంలో సహాయం చేస్తుంది ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— ఆ వివరాలు నాకు సంబంధించినవి కాదు.

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు (దాబట్ల) :— తిమ్మారెడ్డిగారు అటవీ శాఖామంత్రిగా వున్నప్పుడు బాపట్ల ఏరియాలో ఒక ఫారెస్టులో యీ ప్లాంపేషన్ వేయించారు. వాటిని అభివృద్ధి చేసే కార్యక్రమం ఏమైనా తీసుకుంటారా .

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— బాగా అభివృద్ధికరంగానే వున్నది. మంచి ఆదాయం కూడా వస్తున్నది. ఇంకా ఏదయినా చేయవలసిన అవసరం వుంటే చేస్తాం.

శ్రీ జి. బుచ్చి అప్పారావు (జాటి) :— ఈ జీడి మామిడి వ్యవహారంలో— జీడి పళ్లలో మంచి అల్కహాల్ తయారుచేసే కార్యక్రమమొకటి వున్నది. దానికొక బోర్డునువేసి, ఉన్నత స్థాయిలో ఒక సీనియర్ ఆఫీసర్ ను వేసి ప్రభుత్వం ఎందుకు పరిశోధన చేయించకూడదు ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— ఫస్ట్ క్లాస్ అల్కహాల్ తయారవుతుందని వివేకిడి. వెస్టరన్ కోస్ట్ లో, మంగుళూరు అ ప్రాంతాలలో బాగా చేస్తారట. మన స్టేట్ లో సూపర్ డీని జూస్ తీసి కోడూరులో చేస్తున్నారు. చూస్తాం, ఎంతవరకు చేయడానికి వీలుంటుందో.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (ఎర్రగాండిపాలెం) :— మనకు ఫారిన్ ఎక్ ఛేంజ్ తీసుకు వచ్చే కమ్యూనిటీస్ లో యిది ఒకటి అని తెలివిచ్చారు. అంతేగాక, పొట్టునుండి కూడా ఆయిల్ తీస్తారని చెప్పారు. అలాంటప్పుడు పబ్లిక్ సెక్టర్ లో ప్రభుత్వమే తీసుకుని దానిని పోషిస్తే బాగుంటుంది గదా.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— ఆలోచించవలసిన విషయమే. ఆలోచన చేయమని చెబుతాను.

ONE PANCHAYAT SAMITHI FOR EACH TALUQ

1527—

* 4721 Q.—Sarasri Kona Prabhakara Rao, S. Jagannadham (Narasannapeta) and Dhanenkula Narsimham (Udayagiri) :—Will the hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state :

(a) whether the Government have any proposal to have one Panchayat Samithi for each taluk by further bifurcating or merging two or more Panchayats in the State ; and

(b) if so, the details thereof ?

The Minister for Panchayat Raj (Sri T. Ramaswamy) :—(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ (పలమనేరు) :— ఇప్పుడు కొన్ని పంచాయతీ సమితులు వివిధ భాగాలుగా చేయడంవల్ల అటు శాసన సభ్యులకుగాని, యిటు తహసిల్దార్ కుగాని చాలా కష్టంగా వున్నది. అందువల్ల, తాలూకాకు ఒకటి చేసినట్లయితే సంఖ్య తగ్గడమేగాక, శాసన సభ్యులకు పని చేయడానికి కూడా చాలా వీలవుతుంది. ఆ విధంగా చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— తాలూకాలు కూడా సరిసమానంగా లేవు. కొన్ని పెద్దవి, కొన్ని చిన్నవి వున్నవి.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు (నెల్లూరు) :— యం. టి. రాజు కమిటీ రికమెండేషన్ ప్రకారం అంతా డెవలప్ చేస్తున్నారు. ఆసలు యివి ఎ బాలిష్ చేయడానికి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— ఎ బాలిష్ చేయడానికి ఆలోచించడం లేదు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— ఎందువల్ల ?

Mr. Speaker :— This is a question concerning the policy of the Government. I do not know whether the Government have any proposal to have one panchayat samithi for each taluk by further bifurcating or merging two or more panchayats.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— చేస్తే మంచి దే గదా. It is because of M. T. Raju's recommendation for implementation of development council this arises. Such being the case, what is the earthly use of having this ?

Mr. Speaker :— Even the other day I found that so far as these panchayat raj questions are concerned, you are trying to cover the entire Panchayat Raj Department. Before the last elections, they were formed—bifurcated or, in some cases, amalgamated—and then

the policy was generally to have one samithi for each taluk. When for administrative purposes they have felt it difficult, they had formed also two panchayat samithies in certain taluks; in very big taluks with large population. Ever since then I don't think they have bifurcated any samithi.

Sri A. Madhava Rao :—But what I mean to say is, has the Government applied its mind in view of M. T. Raju's report.

Mr. Speaker :—He even told there is no proposal to abolish these Panchayat Raj institutions i. e., the panchayat samithies, panchayats.

Sri A. Madhava Rao :—If that is so, are you not able to see that it serves no purpose in view of M. T. Raju's recommendation ?

Mr. Speaker :—The Panchayat Raj Demand will be coming up when you can certainly offer certain suggestions regarding the policy of Government in respect of panchayat administration.

శ్రీ కె. గోవిందరాజు (అనకాపల్లి) :—మనకు ఆర్థిక చిక్కులు విపరీతంగా వున్న యీ రోజుల్లో సమితుల సంఖ్యను తగ్గించడానికి ప్రభుత్వం ఎందుకు ఆలోచించకూడదు ?

Mr. Speaker :—You can raise all these things during the discussion on Panchayat Demand. On this one here let us not lose time.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నకెకల్) :—కనీసం దూరంగా వున్న పంచాయతీల నైనా విడదీసి దేనికదిగా ఏర్పాటు చేస్తారా ?

Mr. Speaker :—This is entirely a different question altogether. This is with regard to bifurcation of samithis.

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఈ ప్రశ్న పంచాయతీ సమితుల గురించి. వారు పంచాయతీల బైఫర్ కేషన్, ఎమాల్గమేషన్ గురించి అడుగుతున్నారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—ప్రశ్నలో, తెలుగు కాపీలో, పంచాయతీ అనే వున్నది.

శ్రీ టి. రామస్వామి :—తెలుగులో పంచాయతీ అని వున్నప్పటికీ, తాలూకాకు ఒక పంచాయతీ అనేది వుండదు కాబట్టి, పంచాయతీ సమితి అనే భావించి జవాబు చెప్పడం జరిగింది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (నత్తెనపల్లి) :—సెంటర్ మంచి వచ్చే ఆదాయమేమీలేదు. ఇతరత్రా మనకు వున్న వనరులనుండి సరిపోవడం లేదు. ఆర్థిక చిక్కులు అనేకం ఎదుర్కొనడం జరుగుతున్నది. ఈ సమయంలో యీ విషయం ఎందుకని ప్రభుత్వం ఆలోచించకూడదు ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—దానికి చాలా విషయాలు ఆలోచించాలి. ఇప్పుడు వున్న ఉద్యోగులను ఏమి చేయాలో ముందు ఆలోచించవలసి ఉంటుంది. కలపేసినంత మాత్రాన, ఉద్యోగులను ఇంటికి పంపించేయ్యడానికి పీలులేదు. ఇవన్నీ ఆలోచించి డెసిషన్ తీసుకోవాలి.

ABOLITION OF ZILLA PARISHADS

1528—

* 3499 Q.—Sarvasri G. B. Appa Rao and Ch. Vengaiiah (Markapur):—Will the hon. Minister for Panahayat Raj be pleased to state :

whether there is any proposal with the Government to abolish Zilla Parishads as has been done in Orissa State to improve the financial situation and to ensure the implementation of the principle of decentralisation of power ?

Sri T. Ramaswamy :—No, Sir.

శ్రీ జి. బుచ్చి అప్పారావు :— ఇప్పుడు పంచాయతీ సమితులు చాలావరకు అప్పీనిస్ట్రేషన్ లో ఫెయిల్ అయినట్లుగా వింటున్నాం. తెలంగాణ పంచాయతీ సమితిలో కొన్ని వేలు తస్కరించినట్లు విన్నాం. ఈ పరిషత్తులను ఎబాలిష్ చేసి, తాలూకాకు ఒక సమితిని పెట్టేట్లు రి-ఆర్గనైజ్ చేసే పరిస్థితి వుందా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—నేను మనవిజ్ఞానము. అటువంటి ఉద్దేశం లేదు.

Sri K. Prabhakara Rao :—The Panchayat samithies, as they stand now delimited, look more as symbols of the malafides of the Government. మన కన్వీనియన్సుకోసం ఒక గ్రామం అటూ, ఒక గ్రామం ఇటూ వేసి, నాలుగు గ్రామాలు కలిపిచేయడం తప్ప ఒక రేషన్ లో బేసిన్ లో ఈ డిలిమిటేషన్ జరగలేదు. వానిని రేషన్ లైజ్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—మై పవరు కమిటీని అప్పాయింట్ చేసి ఛీఫ్ సెక్రటరీని అధ్యక్షులుగా వేశారు. అక్కడైనా పొరపాటు వుంటే ప్రభుత్వదృష్టికి తెస్తే చిన్న సవరణలు చేయడానికి ప్రభుత్వానికి అభ్యంతరం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. వాసుదేవరావు (హుజూర్ నగర్) :—ఈ జిల్లాపరిషత్తులు, పంచాయతీ సమితులు అనుకున్నంతగా పనిచేయడంలేదని మంత్రిగారే ఒకసారి హావుస్ లో చెప్పారు. అవి సమర్థవంతంగా పనిచేయడానికి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—వారు హావుస్ లో అట్లా సెలవివ్వలేదు? ఎక్కడో బయట మీటింగులో చెప్పారని ఇక్కడ ఎవరో ప్రశ్న వేశారు. అప్పుడు నేను అట్లా చెప్పలేదు. యింకొకవిధంగా చెప్పాను అని వారు చెప్పినట్లు నాకు జ్ఞాపకం.

శ్రీ ఎ. వాసుదేవరావు :—ఇప్పుడు డిసెంట్రలైజేషను సూత్రం అంగీకరించాం. కాబట్టి గ్రామపంచాయతీలను బలవత్తరం చేయడానికి, జిల్లాపరిషత్తులను, పంచాయతీ సమితులను ఇప్పుడున్న పద్ధతిలోకాకుండా—కేవలం కన్వీనీట్ ఖాడీలుగా ఇప్పుడు వున్న వ్యవస్థను మార్చి—బలవత్తరం చేసే కార్యక్రమం తీసుకుంటారా?

Mr Speaker :— That is why I have been telling Mr. Vasudeva Rao, that it will be policy matter. పంచాయతీ డిమాండు వచ్చినప్పుడు వ్యూలు చెప్పే అభిప్రాయాలు—ప్రభుత్వం యీ విధానం—పాలసీ మూర్చకుంటే ఖాగుంటుందని చెప్పవచ్చు, వారు దానిపైన ఆలోచించవచ్చు, ముఖ్యమంత్రిగారితో కూడ సంప్రదించి ప్రభుత్వవిధానం గురించి ఒక నిరయానికి రావడానికి ఖాగుంటుంది. కాని, ప్రక్షుల గంటలో ప్రభుత్వ విధానం గురించి ప్రశ్నిస్తే వారేమి చెబుతారు?

శ్రీ కె. అంజనరెడ్డి (హిందూపూర్):—పంచాయతీ సమితులను రీఆర్గనైజ్ చేసేటప్పుడు కొన్ని పెద్దపెద్దవిగాను, కొన్ని చిన్నచిన్నవిగాను — కొంతమంది satisfy చేయడానికిగాను — అట్లా విభజన చేశారు. అది నష్టదాయకంగా వుంటున్నాయి కాబట్టి వాటిని కలిపి పెద్దగా చేస్తారా?

Mr. Speaker :—Again it involves a policy matter. కొంతమంది వ్యక్తులను తృప్తిపరచడానికి చేశారు అంటున్నారు. వారుకూడ అట్లాగే చెబుతారు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు (కాకినాడ):—అటువైపువున్న కాంగ్రెసు సభ్యులు యీ పంచాయతీరాజ్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్సును సింబల్స్ ఆఫ్ మూల్ ప్రాక్టీసెస్ అన్నారు దానిమీద మంత్రిగారు అవునో, కాదో చెప్పలేదు. సింబల్స్ ఆఫ్ మూల్ ప్రాక్టీసెస్ ఆఫ్ గవర్నమెంట్ అన్నారు—అంటే గవర్నమెంటు ఇన్‌కార్పొరేషన్ ఆఫ్ మూల్ ప్రాక్టీసెస్ అయిందా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—కాదు.

MORPHO-PHONEMIC ANALYSIS

1529 -

* 1542 Q.—Sri Vavilala Gopalakrishnayya :— Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether it was a fact that the Government of India have undertaken the Morpho-Phonemic analysis on all the languages mentioned in the eighth Schedule of the Constitution ; if so whether Telugu analysis was completed ;

(b) if so, whether the Andhra Pradesh Government were consulted ;

(c) if so, what were the suggestions of the State Government ; and

(d) what were the final results of these analysis, so far relating to Telugu ?

The Minister for Education (Sri T. V. Raghavulu) :—(a) The Government of India have undertaken the Morpho-phonemic analysis of certain major languages including Telugu. Telugu analysis has not yet been completed.

(b) No, Sir.

(c) Does not arise.

(d) Final results can be known only after the work is completed.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—నెంటరుకు ఇక్కడనుంచి ఎవరినైనా పంపించారా : ఎవరు వర్క్ చేస్తున్నారు ? ఆమెరికన్ ఎక్స్‌పర్టా, రష్యన్ ఎక్స్‌పర్టా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—మనం పంపించలేదు. మన ప్రసక్తి లేకుండా, మనం సంప్రదించకుండానే ఆంధ్రయానివర్సిటీవారికి చేయమన్నారు.

శ్రీ బిడీ విశాల్ పిట్టి (మహారాజగంజ్) :—మార్పొ ఫోనమి అంటే అర్థం ఏమిటి ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :— ధార్మహోండు వ్రాయడానికి సొండ్స్, తరువాత ఫ్రిక్వెన్సీ స్టడీ చేస్తారు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— తెలుగులో కూడ మార్పా ఫోనమీ అన్నారు. తెలుగులో తెలుగుమాట వుండాలి కదా.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మనం కొన్నిటికి తెలుగులో పదాలు దొరకక ఇంగ్లీషులోనే ఆ పదాలు వాడుకుంటున్నాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఇతర లాంగ్వేజస్ కు మార్పా ఫోనటిక్ సిస్టం ఎక్కువ కాన్సెంక్రేట్ చేసి తెలుగుకు రాదనే ఆభిప్రాయం కొన్ని యూనివర్సిటీలు చెబుతున్నాయి. అమెరికన్ యూనివర్సిటీలు, సోవియట్ యూనివర్సిటీలు కూడ దీనికి వస్తుంది. వర్ణాల్లోనే ఇటువంటి లాంగ్వేజి లేదు అంటున్నారు. ఈ కాన్ఫ్లిక్ట్ లో స్టేటు శక్తి తీసుకొకపోతే తెలుగు ఎక్లప్స్ అయిపోయే దురదృష్టం వున్నది. కాబట్టి ప్రభుత్వం దీనిని గురించి ఏమి చేస్తుంది ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :— గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియావారు ఆంధ్ర యూనివర్సిటీని యీ పని చేయమన్నారు. వారిద్వారా చేస్తున్నారు. తెలుగు ఎక్లప్స్ అయ్యే దురదృష్టం మాత్రం జరగదు.

COMMON SCRIPT FOR ALL LANGUAGES

1530—

* 1543 Q.— Sri Vavilala Gopalakrishnayya :— Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether the Government of India have undertaken to find out one common script for all the languages mentioned in the 8th Schedule of the Constitution ; and

(b) if so, what was the position of Teulgu and its script ?

Sri T. V. Raghavulu :— (a) No, Sir.

(b) Does not arise.

మనకు కామన్ స్క్రిప్టు అనేటటువంటిదేమీ లేదు. కాని, దేవనాగరి మీద 8వ షెడ్యూలులో ఇన్ క్లూడ్ అయిన లాంగ్వేజస్ లో వుండే పెక్యూలియర్ సౌండును కవర్ చేయడానికి— To express in writing with peculiar sounds of various Indian languages with canopy, express. . . certain symbols and diacritical marks have been added to the existing Devanagari script. తెలుగుకూడ ఆలోచించబడింది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— తెలుగుకూడ ఆలోచించబడింది అంటే— అందులోనే సామాదం వున్నది. దేవనాగరి లిపిలో ఇతర భాషలకు వున్న ఉచ్చారణకు తగిన పదం లేదని మారుస్తున్నారు అంటున్నారు. కామన్ లాంగ్వేజస్ ఎత్తేసి, భారత దేశం మొత్తం మీద దేవనాగరి లిపినే— ఏకలిపిగా చేయాలని సెంట్రలు గవర్నమెంటు ఒక సెల్ లో పని చేస్తున్నది. అది ప్రభుత్వానికి తెలుసా, తెలుగువారు ఏమీ అడగడం లేదు, కాబట్టి మరుపుకలిగే దురదృష్టం వుంటుంది. దానిని గురించి ఏమీ చేయబోతున్నారు.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :— ఇందులో దురదృష్టం ఏమీలేదు. 8వ షెడ్యూలులో వుండే లాంగ్వేజస్ లో వుండే పెక్యూలియర్ ఉచ్చారణ సౌలభ్యం కోసం కొంచెం

దేవనాగరి లిపిని ఇంగ్లీషు వైట్ చేసి డయాక్రిటికల్ మార్కుస్ మూత్రం చేర్చడం జరిగింది. దేవనాగరి లిపి అంటే సంస్కృతం. సంస్కృతం లిపికి మన లిపికి ఒక్క అరు అక్షరాలు తేగా వున్నది. అటువంటిది ఇంగ్లీషు వైట్ చేశారు.

HISTORY OF FREEDOM STRUGGLE

1531—

* 2764 Q.—Sarasri Badrivishal Pitti, Ahmed Hussain (Sirharambagh) B. V. Ramanayya (Allavaram) and Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) the names of the members of the committee for the compilation of the History of Freedom Struggle ;

(b) the languages in which volumes I & III of “Freedom Struggle in Andhra Pradesh” brought out in 1965 have been published ; and

(c) the language in which volumes II and IV now under print will be published ?

Sri T. V. Raghavulu :—(a) The list of names of the members of the Committee is placed on the Table of the House, Sir.

(b) Volumes I & III of “Freedom Struggle in Andhra Pradesh” have been published in English.

(c) Volume II is under print and it is in English. Volume IV is under preparation and it is also in English.

PAPER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE WITH
REFERENCE TO CLAUSE (a) OF THE L. A. Q.
No. 2764 (Starred) (* 1531)

List showing the members of the State Committee for compilation of History of Freedom Struggle in Andhra Pradesh.

1. Sri K. Brahmananda Reddy, Chief Minister	Chairman
2. Sri T. V. Raghavulu, Minister for Education	Member
3. Minister for Law & Prisons	„
4. Minister for Finance	„
5. Minister for Public Works	„
6. Sri J. V. Narasing Rao	„
7. Sri M. R. Appa Rao	„
8. Sri V. B. Raju, Minister for Revenue	„
9. Dr. P. N. Chopra, Editor, Dist. Gazetteers, Govt. of India, Ministry of Education, New Delhi	„
10. Padmabhushan Sri Madapaty Hanumantha Rao	„
11. The Secretary to Government, Education Department	„
12. Director of State Archives	„
13. Director of Archaeology	„
14. Dr. N. Venkataramanayya, Dept. of Archaeology	„
15. Dr. D. S. Reddy, Vice-Chancellor, Osmania University, Hyderabad	„

16. Swami Ramanand Tirth	Member
17. Sri D. G. Bindu, Hyderabad	"
18. Prof. M. Venkatarangaiyya	"
19. Sri S. Sundaram, Principal, Kakarparti Bhavanarayana College, Vijayawada-1.	"
20. Dr. M. Rama Rao, Andhra Nilayam, B 1-12. Pattabhipuram, Guntur-1.	"
21. Prof. Gurti Venkat Rao, 16-2-19, Official Colony, Maharanipt P. O., Visakhapatnam	"
22. Sri Naria Venkateswara Rao, Editor, Andhra Jyothi, P. B. No. 334, Vijayawada-1.	"
23. Sri Kodali Anjaneyulu, 17/50, Bhaskarapuram, Machilipatnam	"
24. Sri K. Linga Raju, Danavaipt, Rajahmundri	"
25. Sri M. Jagganna Sastry, Editor, "Palleture Grandhamandali" Tanuku, West Godavari	"
26. Dr. Sarojini Devi, Regani	"
27. President, Andhra Pradesh Congress Committee	"
28. Sri K. A. Sajun Lal, Osmania University	Convener

List of Members of Executive Committee

1. Prof. Gurti Venkat Rao.
2. Sri K. A. Sajun Lal, Convener.
3. Dr. Sarojini Devi, Regani.
4. Dr. N. Venkataramanayya.
5. Prof. M. Venkatarangaiyya.

శ్రీ బద్రి విశాల్ పిట్టి :—తెలుగులో ఎందుకు ప్రకటించలేదు ? ఈ గ్రంథాలపై మొత్తం ఎంత ఖర్చు అయింది ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—గ్రంథాలమీద ఎంత ఖర్చు అయినదీ నాదగ్గర లేదు. కాని ఇంగ్లీషులోనే వ్రాయాలని అప్పుడు అనుకున్నట్లు వున్నారు. ఇది ఇప్పుడు జరిగిన వ్యవహారం కాదు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—జాతీయ స్వాతంత్ర్య ధోరణుల విషయంలో ప్రభుత్వమే తాను ప్రత్యేకంగా తీసుకొని ఒక పార్టీకి చెందిన వరం కమిటీ పెట్టడం ఎందుకు చేయవలసివచ్చింది ? ప్రజలనుండి స్వచ్ఛందంగా దీనివిషయమై చరిత్ర వ్రాయడం మంచిది అవుతుంది కదా. దానిని పరిశీలించి ఇప్పుడు దీనినిరద్దు చేసారా లేదా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—స్వచ్ఛందంగా చరిత్రకారులు వ్రాయవచ్చు, తరువాత ప్రభుత్వంకూడ యీ దేశ చరిత్ర, స్వతంత్ర సమరయోధులనుగురించి వ్రాయడం కూడ తప్ప లేదనుకుంటాను.

శ్రీ ఎ. భాస్కరరావు (కంకిపాడు) :—స్వతంత్ర సమరయోధులచరిత్రను తెలుగువారు చదువడానికి అవకాశం లేకుండా చేయడానికా ఇంగ్లీషులో ప్రకటించడం : ఆ అభిప్రాయానికి ఎందుకు రావలసివచ్చింది :

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—దానికి నేను యిప్పుడు ఎటు చెప్పలేను. అప్పుడు లడువంటి నిర్ణయం చేశారు. ఇంగ్లీషులో వ్యాయం జరిగింది. దురాశా తెలంగాణలో కూడ రావచ్చును.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—ఈ ఫ్రీడం స్ట్రగిల్ ల ఇంతకుముందు ఇండియన్ సిపాయి మ్యూజీనినుంచి మొదలుపెట్టారా—అలా వికృతమైంది మొదలు పెట్టారు. ఆనాటినుంచి పరిస్థితులు అట్లానేకాకుండా సూతనమైనవి పరిస్థితులు. శాసనాలు చదివి రీ రైట్ చేస్తున్నారా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—ఈ చరిత్ర వ్రాసేటప్పుడు 1800-1905 వరకు ఒక పీరియడుగాను, 1906-1920 వరకు ఒక పీరియడుగాను, 1921-31 వరకు ఒక పీరియడుగాను, 1932-47 వరకు ఒక పీరియడుగాను ఇట్లా విభాగం చేసి చరిత్ర వ్రాసినట్లుగా తెలిసింది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఈ చరిత్ర వ్రాసే టి.వి.లో అనేకమంది వున్నారు. అందులో వచ్చినదానికి బాధ్యత వహించారా? అందులో కన్నెగంటి హనుమంతును చంపేముందు ఇంగ్లీషు గవర్నమెంటు ఒక స్టేటుమెంటు యిచ్చింది. పల్నాడు తాలూకాలో లా అండ్ ఆర్డరు లేదు అని. అతనిని చంపినమరురోజు గవర్నమెంటు లా అండ్ ఆర్డరు మెయిన్టెయిన్డ్ అని వ్రాసింది. ఫ్రీడం మూమెంటు చరిత్రలో— After the death of Kanneganti Hunmanthra, peace and order restored అని వుంది దీనివల్ల కన్నెగంటి హనుమంతు చేసినది లభ్య అని ఆర్డం. అది యీ చరిత్రలోకి ఎందుకు వచ్చింది? అది ఇంగ్లీషు ఉద్యమానికి ప్రతిబింబం అవుతుందా. జాతీయ ఉద్యమానికి ప్రతి బింబం అవుతుందా. ఇదివరకు అసెంబ్లీలోకూడ చెప్పాను. అప్పుడు రాఘవులుగారే ఇట్లా వున్నదా అని అడిగారు. అది మార్చకపోతే అది ఇంగ్లీషువారి హిస్టరీ అవుతుందికాని భారతదేశ స్వాతంత్ర్య చరిత్ర మాత్రం కాదు.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—నేను ఈ columns చదువలేదు. గౌరవసభ్యులు చెప్పిన విషయాలు వ్రాసి యిస్తే సవరణ చేయిస్తాను. Twist చేసి చరిత్ర వ్రాయించడం ఎవరి ఉద్దేశం కాదు. పొరపాటు ఉంటే సవరణ చేయిస్తాము.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఈ కంటిలో యెక్కువ మంది అధికార పార్టీవారే ఉన్నారు. పార్టీలతో నిమిత్తం లేకుండా జాతీయోద్యమంలో పనిచేసిన ప్రముఖులు ఉన్నప్పుడు వారికి అవకాశం యివ్వడానికి ప్రభుత్వానికి అభ్యంతరం యేమిటి?

Sri T. V. Raghavulu :—It is a bit too late. కంటి పవ్ కన్ చేసి అంతా తయారై పోయింది. ఇప్పుడు వున్న రిపోర్టులు చేయడం ఉత్తమంకాదు.

Mr. Speaker :—This is a thing which has nothing to do with the Parties. There are a number of people who may have been in the Congress or may not have been in the Congress prior to 1947. All those who participated in the Freedom struggle, I mean, their names will be there and the part played by them will be narrated.

Sri K. Govinda Rao :—But the President of the Andhra Pradesh Congress Committee is there and the Ministers are there, but nobody

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:—ఒక ప్రెస్సుకాదు. ఒక ఎలక్షనులో 11 లక్షలు వుంటే రివెన్యూ electoral రోల్సుకు 9 లక్షల 50 వేలు అయింది. అది కూడ డైరెక్టుగా వీరు యివ్వరు. జి.పి.డి. నుంచి ఒక సర్క్యూలర్ వుంది. వీరిని కన్సల్ట్ చేసి రేట్లు తెలుసుకొని జిల్లాలలో వుండే ప్రెస్సులకు యిచ్చే పద్ధతి వుంది. ఒక రికి యివ్వాలి. ఇద్దరికి యివ్వాలి అనేదిలేదు. మొత్తం లిస్ట్ ఆఫ్ ప్రెస్సెస్ ఇప్పుడు నాదగ్గర లేదు. ప్రత్యేకంగా ఆ ప్రశ్న వేస్తే చెబుతాను.

శ్రీ డి. వెంకటేశం(క:చ్చం):—ప్రయివేటు ప్రెస్సులకు 11 లక్షలవరకు ఖర్చు చేస్తున్నాము. కాస్ట్ ఆఫ్ ప్రొడక్షను గవర్నమెంటు ప్రెస్సులో ఎక్కువ అవుతున్నదా, ప్రయివేటు ప్రెస్సులలో చేయించడవలసిన ఎక్కువ అవుతున్నదా? ఆ పర్సంటేజ్ ఎంత?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:—ఆ రేట్లు యాజ్ అప్రూవ్ బై ది డైరెక్టర్ వుంటాయి. వారికి యివ్వడం కలెక్టరు అయినా, రేట్లు విషయంలో డైరెక్టరు కన్సల్ట్ చేసి యిస్తారు. క్యాంటమె లోను, రేట్లులోను గవర్నమెంటు ప్రెస్సుకు ప్రయివేటు ప్రెస్సులకూ ఎంత తేడా వుందో ఇప్పుడు నాదగ్గర సమాచారంలేదు.

Mr. Speaker:—Next question.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అధ్యక్షా, దీనిమీద అర్థగంట చర్చకు అవకాశం కావాలి, ఇది చాల ఇంపార్టెంట్ యిస్తూ.

Mr. Speaker:—I will consider about it later on if the time permits.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య:—రెండవ ప్రశ్న అడిగేముందు— తమకు ఒక సబ్మిషన్. దీనిమీద ఒక అర్థగంట చర్చకు తమరు—యీ సెషను అయిపోయే లోపున ఎప్పుడైనా పరచాలేదు—అవకాశం యివ్వాలి. ప్రెస్సులో జరిగే దానిని—ఎఫ్.కె.వీ.గా జరుపుకోలేక పోతున్నాము. కావలసిన మెషనరీ అక్కడ పడిపోయివున్నది. రిక్రెంచిమెంటుకూడ చేయబోతున్నట్లు తెలుస్తోంది. రిక్రెంచిమెంటు అంటే ప్రయివేటు ప్రెస్సులవారు వర్కుచేయడం—ఇవన్నీ వస్తాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్:—ప్రతి ప్రశ్నపైనకూడ అర్థగంట చర్చ సాధ్యం కాదు. It is impossible. After the present session is over, if the Leaders of all the parties sit together and agree to work for another one week I have no objection. All topics like this or important matters could be considered.

REGIONAL GOVERNMENT PRESSES

1501—

* 3867 Q.—Sri S. Vemayya:—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) whether there are any proposals with the Government to start Regional Government Presses in our State now; and

(b) if not, the reasons therefor ?

else is there. అంధ్ర ప్రదేశ్ కాంగ్రెసు కమిటీ ప్రెసిడెంటు, మిగిలినవారు మంత్రులు— ఇంకెవ్వరూ జాతీయోద్యమంలో పనిచేయలేదా?

Mr. Speaker :—They are all interested in compiling the history. Why do you think they will be partisan-minded?

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—జాతీయోద్యమంలో పనిచేసినవారు వారిలో యెంత మంది ఉన్నారో చెప్పమనండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఉంటారులెండి—లేరని యెందుకనుకోవాలి.

Sri K. Prabhakara Rao :—The statement made by Mr. Govind Rao is incorrect. Out of 28 members, there are about 5 or 6 Congress Ministers. Then, why should they say that all the persons are Congress Members?

Sri C. V. K. Rao :—Should the Ministers be on the Committee I want to know.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—కమిటీ composition విషయం కాకుండా history విషయం అడగాలి. అల్లూరి సీతారామరాజుగురించి అల్లరివాడని లూథర్ ఫర్డ్ చెప్పాడ. ఇందులోకూడా అయిన అల్లరివాడనే వ్రాసారు. అయిన అల్లరి వాడయితే అది భారత జాతీయ చరిత్ర యెట్లా అవుతుంది. నేను చెప్పిన రెండు glaring mistakes correct చేయిస్తారా?

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— అది అపద్మలకు అవమానకరం, దానిని expunge చేయాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker :—He is going into the details of what is written there. We do not know whether any one of you have read it. గోపాల కృష్ణయ్యగారు వాటిని చదివితే చదివి ఉండవచ్చును. Is the House competent to go into the details of all those things? And does it want me to expunge what is found there in that book?

Sri P. Subbiah :—It is a suggestion.

Mr. Speaker :—Here is a point of order raised by Mr. C. V. K. Rao. He wants me to get something written in that book expunged. I do not know whether the Speaker has got the power of getting whatever he wants expunged from every book. Has the Speaker got that power, I ask Mr. C. V. K. Rao. I only wish that House gives me that power. (LAUGHTER)

Sri C. V. K. Rao :—The Government has got to obey you. It reflects very badly on the leadership of the Andhra people.

Mr. Speaker :—Who am I to do it? Have I got that power to get it expunged?

Sri K. Brahmananda Reddy :—No, Sir. It is not Vavilala Gopalakrishnayya's request to expunge those things.

Mr. Speaker :—Mr. C. V. K. Rao asked me to get it expunged.

Sri K. Brahmananda Reddy :—He says many things.

Sri C. V. K. Rao :—It is not your wish, Mr. Chief Minister.

Sri K. Brahmananda Reddy :—The point is this. This is history. History may be unpalatable or may be palatable; that is different. History must be recorded in a truthful way. But, if as

Mr. Vavilala Gopalakrishnayya said just now, something like that has crept in that book with regards Alluru Seetarama Raju - if he can send it—we can find out what it is and why it has crept in, in that manner and then possibly correct it.

Mr. Speaker :—It can be brought to the notice of the Committee. The Committee can consider all these things. But I don't think you can go into the details of that history and this is all so far as this House is concerned.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Even if this House were to go into it, it is difficult to go into it completely. But the point is if unnecessarily something has crept either unwittingly or wittingly which offends the feelings, certainly something should be done to remedy it.

Sri K. Prabhakara Rao :—Is the Chief Minister aware that the history is only a distorted one. Now we want to see it should be rectified that we have not done is our complaint. గోపాలకృష్ణయ్యగారు రెండు incidents తెచ్చారు. వాటిని rectify చేయడం గురించి చెప్పారు. It is the symptom of the working of the Committee. That is important. National movement ను రెండు రకాలుగా twist చేయడం జరిగితే కమిటీ working లోనే లోపం కనబడుతున్నది. మొత్తం scrutinise చేయడం అవసరమేమో అనుకుంటాను. It is a symptom of the working or the mind of the Committee.

(Some hon. Members :—Hear; Hear.)

Mr. Speaker :—You are going into the details of what is found there.

Sri K. Prabhakar Rao :—Not the details. There are two instances which are now cited which show that they have made diabolical divergence from the fact. That must be cut short and motivation must be given to the Committee to work properly. We may not be concerned with details.

Mr. Speaker :—The wording is not here. In what context it was made is not here. We do not know in what context or in which connection that statement was made and even the very statement is not here. And when you want this House to take note of that fact and give some instructions?

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు :— గోపాలకృష్ణయ్యగారు సాధారణంగా చదవకుండా చెప్పారు.

Sri K. Brahmananda Reddy :—We do not want any instructions from this House. If Mr. Vavilala Gopalakrishnayya were to bring or any other member were to bring to the notice of the Government only an attempt will be made to consult the committee.

Mr. Speaker :—I do not know. కమిటీవారు అల్లూరి సీతారామరాజు అల్లరివాడంటే — I am not able to believe it.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Neither I. But the point is, when he said it, it becomes necessary to go into.

Sri T. Nagi Reddy :—The whole question arises that we have formed a committee to write the history of the freedom struggle for

the simple reason that this history has been distorted in the past by known Historians who were of British Imperialist origin, and that they had a purpose to serve. Therefore, a Committee was formed to rectify the mistake and put in the history of the Freedom struggle in its proper perspective from the Indian point of view. That is the purpose of the Committee. If that purpose is not fulfilled in its performance, then certainly the House will have to raise that question to see that such things are rectified either now or also in the course of the other volumes of the history which are yet to be written. That is the purpose of raising this question.

ELECTIONS TO DISTRICT MARKETING SOCIETY, GUNTUR

1532—

* 2303 Q. Sarvasri M. Ch. Nagaiah (Prathipadu) and Y. Venkata Rao (Vemur) —Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state :

- (a) whether the Government propose to conduct elections to the District Marketing Society, Guntur;
- (b) if so, when; and
- (c) if not, the reasons therefor ?

The Minister for Co-operation (Sri K. Vijayabhaskara Reddy):—

- (a) Yes, Sir,
- (b) Before 2-3-1968.
- (c) Does not arise.

AGRICULTURAL REFINANCE CORPORATION

1533—

* 2853 Q.—Sri P. U. Satyanarayana Raju (Yemmiganur) :—Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to State :

- (a) whether there are proposals to constitute Agricultural Refinance Corporation in our state;
- (b) if so, the stage at which the matter now stands; and
- (c) the total investment likely to be made ?

Sri K. Vijayabhaskara Reddy :—(a) The Government are not aware of any such proposal.

- (b) Does not arise.
- (c) Does not arise.

SRI RAMA TEMPLE BHADRACHALAM

1534—

* 2055 Q.—Sri P. Pitchaiah :—Will the hon'ble Minister for Endowments be pleased to state :

- (a) the total income, expenditure and net income of the Sri Rama temple of Bhadrachalam during the year 1961-62, 1962-63, 1963-64, 1964-65, 1965-66 and 1966-67;

- (b) the extent of land owned by the said temple ;

- (c) whether the said land is being leased out;
 (d) if so, on what terms; and
 (e) the year-wise amount derived through lease, during the years 1961 to 1967 ?

The Minister for Endowments (Sri R. Ramalinga Raju :—(a), (b), (c), (d) and (e) The answer is placed on the Table of the House. సమాధానము ఆనెంబ్లిలో సభవారి ముందు ఉంచబడినది.

PAPER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

Vide answer to L. A. Q. No. 2055 (*15.4)

Year.	Income.	Expenditure.	Net Income.
1961-62	1,60,045	1,10,240	49,805
1962-63	1,27,850	94,400	33,450
1963-64	1,62,030	1,08,485	53,545
1964-65	1,55,385	1,20,540	34,845
1965-66	3,61,747	2,97,687	64,060
1966-67	4,35,385	3,28,810	1,06,575

(b) Acres 31-87 cents of wet land and Acres 1,055-02 cents of dry land.

(c) and (d) Yes, Sir. The lands are leased out in public auction for a period of six years at a time on the usual lease terms applicable to agricultural lands.

(e) Vide statement appended.

(Statement.)

APPEND

(VIDE ANSWERS TO CLAUSE

Statement of demand, collection and balance of income from lands

Year (1)	Extent of Land		DEMAND		
	Wet.	Dry.	Arrears	Current	Total
	(2) Ac.	(3) Ac.	(4) Rs.	(5) Rs.	(6) Rs.
1961-62	14-93	138-02 917-00	2,895-28	3,109-00	6,004-28
		1,055-02			
1962-63	18-80	1,055-02	2,494-60	4,254-00	6,748-60
1963-64	18-80	1,055-02	5,368-99	4,409-00	9,777-99
1964-65	24-57	1,055-02	5,185-64	5,084-00	10,269-64
1965-66	30-77	1,055-02	6,160-74		
			425-00 (written off)		
			5,735-74 plus		
			40,270-52		
			46,006-26	5,800-59	51,806-85
1966-67	31-87	1,055-02	35,012-96 plus		
			87-65 (specific		
			endowment)		
			35,100-61	7,953-00	43,053-61

NOTE:—An extent of acres 1055-02 cents of dry land includes an extent of acres 9.7 of waste land in Purshothapatnam from which no income was derived by the temple during the period from 1961-63 — 1964-65 due to litigation with the tenants. Subsequently as a result of compromise with the tenants a sum of Rs. 40,270-52 was agreed to be paid

D I X

(C) OF THE L. A. Q. No. 2055)

belonging to Sri Sitaramachandra Swamy Temple, Bhadrachalam

COLLECTION			BALANCE		
Arrear (7) Rs.	Current (8) Rs.	Total (9) Rs.	Arrear (10) Rs.	Current (11) Rs.	Total (12) Rs.
1,641-28	1,868-40	3,509-68	1,254-00	1,240-60	2,494-60
531-79	847-82	1,379-61	1,962-81	3,406-18	5,368-99
2,626-45	1,965-90	4,592-55	2,742-54	2,443-10	5,185-64
1,186-00	2,922-90	4,108-90	3,999-64	2,161-10	6,160-74
2,409-50 plus					
11,426-40	2,957-99	16,793-89	32,170-36	2,842-60	35,082-96
					13,835-90
235-90	2,880-00	3,115-90	34,864-71	5,073-00	39,937-71

by the tenants to the Devasthanam against which a sum of Rs. 11,426-40 was realised during 1965-1966. A decree for a sum of Rs. 2,000 was also awarded by the Court to the temple towards damages, out of which a sum of Rs. 469 was collected during 1966-67.

RAMALINGESWARASWAMY TEMPLE

1535--

* 2065 Q.—Sarasri R. Satyanarayana Raju (Narasapur) and K. Govinda Rao :—Will the hon. Minister for Endowments be pleased to state :

(a) the value of the property owned by the Ramalingeswaraswamy temple at Gudimularameswaram, Rajole taluk, East Godavari district, at present and previously;

(b) whether the lands of the said temple were given to anybody on long term lease or gifted;

(c) if so, their names;

(d) whether any amounts are due to this devasthanam from anybody; and

(e) if so, the amount of arrears ?

Sri R. Ramalinga Raju :— (a) Sri Ramalingeswaraswamy Temple was endowed with about 1,900 acres of land both wet and dry, in Gudimularameswaram village, Razole Taluq., East Godavari District, valued Rs. 150 to Rs. 200 per acre according to the prices then prevailing and at Rs. 4,000 to Rs 5,000 per acre according to the present rates. The village was taken over by Government on 11-3-1958. As such, the temple is not owning any landed property at present.

(b), (c), (d) & (e) Do not arise as the temple is not owning any landed property at present.

(ఎ) తూర్పు గోదావరి జిల్లా రాజోలు తాలూకా గుడుమూలు రామేశ్వరంలో శ్రీరామలింగేశ్వరస్వామి దేవస్థానమునకు మెరక, మాగాణి భూములు మొత్తం 1,900 ఎకరాల గ్రాంటు చేయబడినది. ఆ భూములు అప్పటి ధరల ప్రకారంగా ఎకరం ఒక్కంటికి 150 నుంచే 250 రూపాయల వరకును ప్రస్తుతం ధరల ప్రకారం 4 వేల నుంచి 5 వేల రూపాయల వరకును ఖరీదు అగును. ఈ గ్రామం 11-3-1958 వ తేదీన గవర్నమెంటువారి కైవశము కాబడినది. కనుక ఆ దేవస్థానమునకు ప్రస్తుతం యెలాంటి భూములు లేవు.

(బి) (సి) (డి) & (ఇ) ఆ దేవస్థానమునకు యెలాంటి ఆస్తులు లేకపోవడం వల్ల యీ ప్రశ్నలు ఉత్పన్నం కావు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— ఇప్పుడు యీ దేవస్థానమునకు మొత్తం భూములు యేమీ కూడా లేవని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు ఏమయిపోయాయి ?

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు :— 1908 వ సంవత్సరంలో ఎస్టేటు లాండు ఆక్టు ప్రకారంగా ఆ భూమి పైన హక్కు రైతులకు సక్రమించడంవల్ల 1948 వ సంవత్సరం ఎస్టేటు ఎటోలిషను ఆక్టు ప్రకారంగా కూడా ప్రభుత్వం యొక్క పరమై నది. ప్రభుత్వం యొక్క ఉత్తరువులుగా పట్టాలు పొంది రైతులు సర్వ హక్కులు అనుభవిస్తున్నారు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— ఎస్టేటు ఎటోలిషను క్రింద వచ్చినప్పుడు ఆ గ్రామాన్ని గవర్నమెంటు తీసుకున్నారని చెప్పారు. అందుచేత దేవస్థానానికి ఆస్తులు

లేవని అన్నారు. నేను అడగవలసింది యేమిటంటే ప్రభుత్వంవారు దానిని క్వశ్చన్ చేస్తూ ఆపీటు చేశారా ? ట్రీబ్యూనలుకు గాని కోర్టులకు గాని వెళ్లాలని ప్రతిపాదన గవర్నమెంటు ముందు వచ్చిందా ? అది యే కారణంవల్ల ఒక వేళ అటువంటి ప్రొపోజలు ఉన్నప్పుడు యెందుకు ద్రావయినది : ఏ కారణంవల్ల మంత్రిగారిలాంటి పెద్దవారికి భూములు సంక్రమించాయి.

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు :— యెస్టేటు ఎవారిపను ఆకు ప్రకారం విజయవాడ సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు మొట్టమొదట ఎస్టేటు విలేజి అని డిక్లెరు చేసిన తరువాత దేవస్థానం డిపార్టుమెంటు ట్రీబ్యూనలుకి వెళ్లితే ట్రీబ్యూనలు కూడా దానిని రన్సర్మ్యు చేసిన తరువాత దేవస్థానం డిపార్టుమెంటు హైకోర్టుకి వెళ్లితే హైకోర్టు కూడా రన్సర్మ్యు చేసిన తరువాత లా డిపార్టుమెంటు వారు ఏడ్వోకేటు జనరలును సంపత్రించి సుప్రింకోర్టుకు వెళ్లితే ప్రయోజనం ఉంటుందేమో ఆలోచించి ఉపయోగం లేదని నిరర్థకమవు దేవుడికి మరింత ఖర్చులకు కారణం అవుతుందని చెప్పి దానిని అప్పట్లో విరమించడం జరిగింది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఈ దేవాలయం అసినీ యే రూల్సు ప్రకారంగా అడం వచ్చినప్పటికీ రక్షించడానికి ప్రయత్నం జరిగిందా ? అయితే యెస్టేటు కావాలి. లేకపోతే యినాము కావాలి. ఈ విలేజి 3, 2 (డి) క్రింద అనుకున్నారని నాకు తెలుసును. చాలా జాగ్రత్తగా చేశారు. కళావెంకటరావుగారు ప్రత్యేకంగా అభిమానంతో చాలా మంచిపని చేశారు, దేవలయానిధి ట్రస్టులకు వచ్చేటట్లు చేయడానికి. దేవుడిని రక్షించడానికి 1:2 రాకుండా పోవడానికి కారణం యేమిటి ?

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు :— హోలు యినాం విలేజెన్ లో కొంత మినహా యింపు ఉండదు. అదే విధముగా రాష్ట్రంలో అనేక పందల గ్రామాలు ప్రభుత్వ పరం అయినవని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అది నాకు తెలుసును. కళా వెంకట రావుగారు రామలింగరాజుగారి మీద అభిమానంతో 3, 2 (డి) క్రింద డిక్లెరు చేయించారు. ఇనాం క్రింద వచ్చేటట్లుయితే అది ఇనాం దానిలో కొడిగా హూలు యినాం కాదనే అభిప్రాయంతో యిదివరకు 3, 2 (డి) క్రింద డిక్లెరు చేయించారు. 1:2 యినాం దారుకు రైతుకు రావాలనే పద్ధతిగా యీ 1 అయినా దేముడికి రావాలి కదా ?

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు :— అది హోలు యినాం అని ప్రీవి కౌన్సిలుచేత తీర్పు యివ్వబడినది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న (సోంపేట) :— ఇప్పుడు సరిగా అర్థం చేసుకోలేకుండా ఉన్నాము. ఈ భూములు అసలు ప్రభుత్వపరంగా వస్తే పట్టా యివ్వబడినదా ? లేక సాగుబడిలో ఉన్నవారికి హక్కు ఉన్నదని కోర్టువారు తీర్పు యిచ్చారా ? ఎవరికి యీ పట్టా యిచ్చారు ?

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు :— అందులో యెవరు రైతులుగా ఉంటే వారికి ఆర్డు ప్రకారం ఎవరికి చెందగలదో రూల్సు ప్రకారం చేశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ప్రీవీ కౌన్సిలు వరకు పోయిందంటున్నారు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—హైకోర్టువరకు వెళ్లారని, సుప్రీం కోర్టువరకు వెళ్లడం దండుగ అని మానేశారని అన్నారు.

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు :—ఒక సందర్భంలో హైకోర్టువరకు వెళ్లినది. ఒక సందర్భంలో ప్రీవీ కౌన్సిలు వరకు వెళ్లి ఎస్టేటు విలేజీ అవునా కాదా అనే సందర్భంలో ప్రభుత్వం వారు లాండు రివిన్యూ దానికి అసెస్మెంటు చేసిన సందర్భంలో ప్రీవీ కౌన్సిలువరకు వెళ్లి ప్రీవీ కౌన్సిలు వారిచేత యిది హోయి యినాం విలేజీ అని డిక్లెరు చేయబడి అప్పుడు ప్రభుత్వం వారు కట్టుకున్న పన్ను రిఫండు చేయడమైనది.

Sri G. Sivayya (Puttur) :—Legal clarification, Sir.

Mr. Speaker :—If all the Judgments are here, we might be in a position to give legal clarifications. కోర్టులో హైకోర్టులో ఆక్కడ యేమి జరిగిందో.

Sri G. Sivayya :—Judgment based on facts produced before the Court.

Mr. Speaker :—We do not know what happened in those days: How are we to know?

Sri G. Sivayya :—Atleast whether the Minister is pleased to place a judgment copy of the court.

Mr. Speaker :—Anybody can go through those things.

Sri G. Siviah :—It will be difficult for us to obtain a copy from the High Court.

Mr. Speaker :—They are published documents. Such of those interested can go through the documents. After that, you can raise.

Sri G. Siviah :—If we were to obtain, we have to produce a certificate where as it will be easy for the Government to place a copy.

Mr. Speaker :—Why should the Government supply copies of the judgment to the members?

Sri G. Siviah :—We would like to go through the facts of it.

Mr. Speaker :—At that rate, you can ask the Government for a copy of the Judgment in every case. I do not agree with it.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—అది రామలింగేశ్వరస్వామి వారి దేవస్థానం యొక్క భూములు రామలింగరాజుగారి లాంటివారు, దేవస్థానం మంత్రిగారికి పెళ్ళి పోవడం వల్ల వచ్చింది. If there is any possibility for us to go to the Supreme Court.

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు :—రామలింగరాజు, రామలింగేశ్వరస్వామివారి మధ్యది కాదు. 1908 వ సంవత్సరంలో నేను పుట్టడానికి 10 సంవత్సరాలా పూర్వం రైతులకు అక్యపెన్సిరైటు వచ్చింది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—వారికి ఎవరో చెప్పి ఉంటారు, చెబితే అడిగి ఉంటారు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—మనం యెన్ని రిట్రోయాక్టివు ఆక్టలను చేయడం లేదు, ఇది కూడా దేవాలమానికి ఉపయోగపడేటట్లు రిట్రోయాక్టివు బిల్లు యెందుకు తీసుకురాకూడదు ?

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు :—అట్లు ప్రకారం పొందింది గాని ధిక్కరించడం వల్ల కాదు.

OIL SEEDS PRODUCTION

1536—

* 3620 Q.—Sri S. Vemayya (Sarvepalli):—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether there are proposals with the Government to increase the production of oilseeds in the State; and

(b) if so, the details of the programme ?

Sri P. Thimma Reddy :—(a) Yes, Sir. The Agriculture Department is implementing a number of schemes for increasing the production of oilseeds in the State.

(b) A statement showing the details of the several schemes is placed on the Table of the House.

(Statement)

Sri B. V. Gurumoorthy:—(a) No, Sir.

(b) In view of the difficult financial position, the State Government are not in a position to think of setting up of Regional Presses.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :— గవర్నమెంటు ఈ issues పరిశీలించారా? వది సంవత్సరాల క్రితం నేను ఒక స్కీము తయారు చేసి ప్రభుత్వానికి పంపాను. నేను ఇచ్చిన స్కీము, సెషెవల్ ఆఫీసరు యిచ్చిన స్కీము పరిశీలిస్తున్నామని లోగడ చెప్పారు అది ఏమైనది? ఫండ్లు లేవనే సాకుతో సబ్సిడీ తీసివేసే వద్దతి యీ కేసుల విషయంలో న్యాయంకాదని మనవి చేస్తున్నాను. కావలసిన మెషిన్ రీ ఏండ్లకూడా పటిష్టంగా జరపకపోవడంవల్ల ఇట్లా ఉన్నది. వారు స్పష్టంగా చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :— సెషెవల్ ఆఫీసర్ రికమెండేషన్లు by and large కొన్ని ఉన్నాయి. ప్రాదరాజాసులో పెద్ద కెపాసిటీతో modern equipment పెట్టి చేయాలని ఒకటి, సెక్రటేరియట్ క్రెస్ పెద్దది చేయాలని ఒకటి, కర్నూలు ప్రెస్ with added machines and composing capacity చేయాలని ఒకటి, New regional units under the control of the one regional officer విషయం ఒకటి, రెండు రీజియల్ యూనిట్లు గురించి వారుకూడా ప్రస్తావించారు. వేమయ్యగారి ప్రపోజల్ అన్నారు. ఆ విషయమేనా వద్ద భోగట్టా లేదు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— ఇప్పుడు ఉన్న work ను మనం cope-up చేయలేనప్పటికీ ప్రెస్ పర్కర్లను retrenchment చేయాలని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నట్లు విన్నాము. అది నిజమా?

Sri B. V. Gurumurthy :— I want notice.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— ప్రభుత్వం డబ్బులేదని అంటున్నారు. రూపాయి నోట్లు ముద్ర వేయడానికి క్రొత్త పేపరు మన దేశంలోనే తయారు అవుతోందిని విన్నాను. మన ప్రభుత్వం త్వరగా కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని contact చేసి ఎక్కువ నోట్లు ముద్రించాలని కోరుతారా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— కొంత పేపర్ ఇటు సవై చేయాలని అడగమంటారా?

Sri B. V. Gurumurthy :— I am not competent to say anything.

UNDERGROUND DRAINAGE SCHEME

1502—

* 3868 Q.—Sri P. O. Satyanarayana Raju (Yemmiganur):— Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) the number of underground drainage schemes sanctioned for the Municipalities in the State during the year 1966-67;

(b) the number of schemes taken up so far;

(c) the estimated cost of each of the Drainage scheme sanctioned; and

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE
WITH REFERENCE TO ITEM (b) OF THE ANSWER TO THE L. A. Q. NO. 3620 (* 1536 STARTED)
Break up of the Oilseeds Development programme for Fourth Plan.

Name of the Scheme	Targets										Yardstick tonne per acre	
	1966-67		1967-68		1968-69		1969-70		1970-71			
	Area (Acres)	Additional production (tonnes)	Area (Acres)	Additional production (tonnes)	Area (Acres)	Additional production (tonnes)	Area (Acres)	Additional production (tonnes)	Area (Acres)	Additional production (tonnes) (by end of IV Plan)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
<i>I. Groundnut</i>												
1. Double cropping of groundnut in rice fallows	20,000	20,000	40,000	40,000	60,000	60,000	80,000	80,000	1,00,000 (level)	1,00,000		1
2. Package programme under irrigated conditions	25,000	7,500	25,000	7,500	25,000	7,500	25,000	7,500	1,25,000 (cumulative)	7,500		3/10
3. Package programme under assured rain fall	30,000	6,000	30,000	6,000	30,000	6,000	30,000	6,000	1,50,000 (cumulative)	6,000		1/5
4. Stabilisation of groundnut yield in scarce rainfall areas	1,00,000	5,000	2,00,000	10,000	3,00,000	15,000	4,00,000	20,000	5,00,000 (level)	25,000		1/20

5. Centrally sponsored scheme for maximising groundnut production	70,000	28,000	2,35,000	75,500	4,90,000	1,63,000	6,70,000	2,35,000	8,40,000	3,01,000	1/5 rain-fed 2/5 irrigated
Total	2,45,000	66,500	4,90,000	139,000	9,05,000	2,51,500	12,05,000	3,48,500	17,15,000	4,39,500	1 newly irrigated 1/3 N S P
<i>II. Castor</i>											
(a) Package programme under assured rainfall areas	12,000	1,500	12,000	1,500	12,000	1,500	12,000	1,500	60,000 (cumulative)	1,500	1/8
(b) Intensive cultivation under scarce rainfall areas	10,000	1,000	20,000	2,000	30,000	3,000	40,000	4,000	50,000 (level)	5,000	1/10
	22,000	2,500	32,000	3,500	42,000	4,500	52,000	5,500	1,00,000	6,500	
<i>III. Sesamum</i>											
1. Development of sesamum under irrigation	5,000	500	10,000	1,000	15,000	1,500	20,000	2,000	25,000	2,500	1/10
2. Additional production through departmental efforts in areas not covered by above schemes (by distributing improved seed)	—	875	—	875	—	875	—	875	—	875	
Groundnut	2,72,000	70,375	5,32,000	1,44,375	9,52,000	2,58,375	12,77,000	3,56,875	18,50,000	4,49,375	

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :—ఈ స్టేటుమెంటులో 31 వ ఐటెం చూస్తే పాకేటి ప్రోగ్రాం యూజు అన్యూయ్ రెయిన్ ఫాల్ 30 వేల యెకరాలు అడిషనలు ప్రొడక్షను యిచ్చి 66-67 లో 6 వేలు అని యిచ్చారు. 66 మొదలుకొని వరుసగా 67, 68, 69, 70 వసలీ వరకు తీసుకుంటే అడిషనలు ప్రొడక్షను స్టాండు సిల్ గా ఉంది కారణాలు చెబుతారా? ఎంత ఖర్చు పెట్టినప్పటికీ ఇంప్రూవుమెంటు కనిపించడం లేదు. ఎందుచేత?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—6 వేలు ఉన్నప్పటికీ కూడా ఇవి ఒకటే యెకరేటి మీద ఉండదు. ప్రం యియర్ టు యియర్ లాండు యెక్స్పెండ్ అవుతూ ఉంటుంది. ఒక యావరేటి వరకు యేరియా యెంత యెడిషనలు ప్రొడక్షను ఉంటుందని లెక్క తీసుకోవడం జరిగింది.

Sri T. G. L. Timmayya :—While the production of oil seeds has increased, the price of oil has come down. What steps are the Government going to take to maintain the prices so as to give benefit to the farmers?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—నూనె విత్తులు యెక్కువ ఉత్పత్తి కావటం వాస్తవం. ధరలు తగ్గడానికి యితర కారణాలు కూడా ఉన్నాయి.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :—చేబిలు మీద పెట్టిన స్టేటుమెంటులో అన్నింటి గురించి చెప్పడానికి వ్యవధి లేదు. 30 వేల యెకరాలు యిచ్చి ఉన్నారు. 6 వేల యెకరాలే పెరిగింది. 1,50,000 యెకరాలలో ప్రొడక్షను టన్నేజీ తీసుకుంటే యే సంవత్సరం కూడా దాటలేదు. ఇంప్రూవ్మెంటు ఉండాలి కదా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—మనం చేసే ప్రయత్నాలు చేస్తూ ఉంటాము. అగ్రి కల్చరులో ఎన్ని చేసినా పంటలు తగ్గడం కూడా జరుగుతుంది.

MISSING OF FILES FROM MUMMIDIVARAM PANCHAYAT SAMITHI

1537—

* 2505 Q.—Sri S. Vemayya :—Will the hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state :

(a) whether it is a fact that certain files are missing from the Panchayat Samithi Office, Mummdivaram, East Godavari District from 9-8-1967 ;

(b) the action taken to trace out the missing files ; and

(c) the nature of files that are missing and the persons responsible for the same ?

Sri T. Ramaswamy :—(a) Yes, Sir.

(b) The Special Grade Block Development Officer, Mummdivaram, made a police complaint on 10-3-67 regarding the theft of records. The Superintendent of Police, Kakinada, was addressed by the Secretary, Zilla Parishad, Kakinada on 22-9-67 requesting him to issue suitable instructions to the Station House Officer, Mummdivaram to expedite investigation. The Station House Officer could not trace out the stolen records so far. However he has filed a charge sheet against Sri D. Narayana Raju, Ex-Loans Inspector (now under suspension) in the Court of the Addl. Judicial First Class Magistrate, Amalapuram in connection with the theft of records.

(c) 12 Volumes of Loans Ledgers and 3 Volumes of petty Cash Books were stolen. The Police investigation disclosed that Sri D. Narayana Raju, Ex-Loans Inspector (now under suspension) was responsible for the loss of the records.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :— అధ్యక్ష, టోయిన పుస్తకాలు చాల అదనం మొనరి. Money కి సంబంధించినట్లుగా వస్తున్నది. అప్పటి build up చేసుకోవడానికి వీలు అవుతుందా? ఏమి చర్య తీసుకొన్నారు? ఎంత డబ్బు నష్టము వచ్చినది?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— B. D. O. records అప్పీ re construct చేస్తున్నారు. ఎంత డబ్బు నష్టము వచ్చినది చూస్తున్నారు. అప్పటివారి దగ్గర నుంచి పనిచేయడానికి చూస్తున్నారు.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు (అమలాపురం) :— అధ్యక్ష, ఈ theft ఆరిగి సుమారు ఒక సంవత్సరముతోంది కదా. Deny చేయకొంటే మనకు దొరక వలసిన సమాచారము దొరకకుండా పోతుందేమో. అందువల్ల expedite చేస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— 23-10-67 న charge sheet file చేయబడినది.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :— అధ్యక్ష, మనకు చాల డబ్బు రావాలి కదా. దానిని రాబట్టుకోవడానికి మనకు material available గా వున్నదా? ఎంత డబ్బు మనకు రావాలి?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— చాల డబ్బు దాని వున్నవని ఏకైక వారికి pressure యిచ్చిన తరువాతనే ఈ డబ్బును వీరంతా misappropriate చేసినట్లు defect చేశారు. Public prosecutor ని consult చేసి misappropriation కి చార్జి పడవేయాలని ఈ మధ్యనే instructions ఇవ్వడం ఆరిగింది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— ఈ records సోయినందువల్ల చంచాయతీ సమితికి వచ్చిన నష్టము ఎంత?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— Misappropriation చేసినది రూ. 33,618.74 వైసలు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— అధ్యక్ష, ఈ files టోపరానికి కారణమేమి? అక్కడ B. D. O వున్నారకదా. వారిపైన చర్య తీసుకొన్నారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— ఈ files దొంగతనము జరిగిందని బి. డి. ఓ. డే రిపోర్టు చేయడము జరిగింది. Charge sheet file చేయడం జరిగింది.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :— అధ్యక్ష, Loans పనులు చేసే ఇనస్పెక్టర్లు దొంగ రసీదులు ఇచ్చి రైతుల దగ్గర డబ్బును వ్యాప్తికొనడం జరిగింది? అది account for చేయడము జరగలేదనుకొంటాను. మరల రైతుల దగ్గరనుంచి పనులు చేయకుండా చూస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— దొంగ రసీదులు యిచ్చిన మాట నిజమే. ఎవరి తాలూకో రసీదు పుస్తకాలు తెచ్చి యిచ్చినట్లు వుంది. కిరీవేల రూపాయలు misappropriation చేశారని చెబుతున్నాము. మరల పనులు చేయడము న్యాయము కాదు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—అధ్యక్ష, Loans ledgers పోయినవంటున్నార కదా. ఆ ledgers rewrite చేయడానికి resolutions ని ఆధారము చేసుకొంటున్నారా? ఏమైన records ప్రత్యేకముగా వున్నవా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—Loans ledgers rewrite చేస్తున్నారు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—దానికి basis ఏమిటి?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఇదివరకు loans sanction నిబట్టి rewrite చేస్తారు

శ్రీ పి. గున్నయ్య (పాత పట్టణం) :—అధ్యక్ష, రిజి వేల రూపాయలు డబ్బు తినివేశారు కదా. రైతులనుంచి వసూలు చేస్తారా? లేక తినివేసిన వారిదగ్గర నుంచి వసూలు చేస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—తినివేసిన వారిమీద అమలాపురం సబ్-కోర్టులో దావా వేయడము జరిగింది.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న (కరవకొండ) :—అధ్యక్ష, దావా వేశారు సరే. తిని వేసిన వారికి property ఏమైన వుంటే attachment చేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—Instructions ఇస్తాము.

శ్రీ బి. వి. రమణయ్య :—అధ్యక్ష, రైతులకు B. D. O నోటీసులు serve చేశారు అలా చేయడం న్యాయము కాదని మంత్రిగారు అనడం కంటే అలా ఇవ్వకుండా ఆపు చేస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—Examine చేస్తాము.

SUPERSESSION OF RENIGUNTA GRAM PANCHAYAT

1538—

* 1631 Q—Sarvasri A. Eswara Reddy (Tirupathi) and M. Veeraraghava Rao (Prathipadu):—Will the hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state:

(a) whether it is a fact that Renigunta Gram Panchayat in Chittoor District was superseded; and

(b) if so, the reasons therefor?

Sri T. Ramaswamy :—(a) Yes, Sir. But, on a revision petition filed by the Renigunta Gram Panchayat an interim stay has been issued by the Government and after calling for para-wise records from the Collector the matter is now under scrutiny and disposal by the Government.

(b) The reasons as indicated by the Collector are that the Gram Panchayat, Renigunta indiscriminately approved an irregular act of retaining huge amounts as advance in the hands of the Sarpanch and Executive Officer without proper scrutiny or authority.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి :—అధ్యక్ష, అక్కడ ఇంత గూడుపుతా జరుగుతూ వుంటే దానిని మంత్రిగారు shield చేయడము జరుగుతోందని అక్కడ చెప్పకొంటున్నారు. ఆ పార్టీకి పెర్మిషన్ ఇస్తే కోర్టుకు పోయి పరిష్కారము చేసుకొంటారని మనవి చేస్తున్నాను. లేక special police establishment కి refer చేయవచ్చు.

శ్రీ టి. రామస్వామి :— ఇందులో misappropriation ఏమీ లేదు. 7 వేల రూపాయలు తీసుకొని సిమెంటు తీసుకొన్నారు. ఇంకాక 700 రూపాయలు తీసుకొని మంచి నీరు నింపుకోడానికి ఉపయోగించారు.

Mr. Speaker :—Supposing some body wants to file complaint. What is your objection ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—నా objection ఏమీ లేదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—కలెక్టరు ఎంక్వయిరీ చేసి రిపోర్టు వ్రాశారా? దాని సారాంశము ఏమిటి ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—Huge amounts వారి బగ్గర పట్టుకొన్నారు. అదే కలెక్టరువారి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అధ్యక్ష, చూస్తున్న, వెగ్యులేషన్స్ని over look చేశారు. కనుక దీనిని supersede చేయాలని కలెక్టరు రిపోర్టు వ్రాశారని మా భోగట్టా. ఆ supersession orders ని మంత్రిగారు with held చేశారని information. ఏది రైటు ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—కలెక్టరు supersede చేశారు. Huge amounts వారిదగ్గర పట్టుకొన్నారనేది కారణమువల్ల. వారిచ్చిన పిటిషన్ని examine చేశాను. 7 వేలు తీసుకొని సిమెంటు కొన్నారు. ఆ సిమెంటును పంచాయతీ గోడౌన్స్లో వేశారు పంచాయతీ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు 1700 రూపాయలు నీటిని నింపడానికి ఉపయోగము కోసమని తీసుకొన్నారు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అధ్యక్ష, మంత్రిగారిచ్చిన సమాధానమును బట్టి stay ఇచ్చినట్లు ఆర్డరు అవుతున్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఈ సంచాయతీని కలెక్టరు supersede చేసినట్లు, దానిమీద గవర్నమెంటుకు ఆప్షియన్లు చేసుకొంటే గవర్నమెంటు stay ఇచ్చినట్లు, ఇది ప్రభుత్వం ముందు వున్నట్లు వుంది.

శ్రీ టి. రామస్వామి :—అవును అధ్యక్ష.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అధ్యక్ష, సిమెంటు కొన్నారని మంత్రిగారు నమ్ము తున్నట్లుగా వారిచ్చిన సమాధానమును బట్టి తెలుస్తున్నది.

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఇంకా ఏమీ decide చేయలేదు. వారు ఆప్షియన్లు చేసుకొన్నారు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అధ్యక్ష, ప్రభుత్వము stay ఇచ్చి ఎన్నాళ్ల అయినది ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—10-7-67న Stay Order ఇవ్వడం జరిగింది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—సుమారు 6 మాసాలైనది కదా. ఇంకా పరిశీలనకు ఎన్నాళ్ల పడుతుంది ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఇటువంటి కేసులలో, ఎవరిమీద అయితే super-session కి ఆర్డర్లు ఇస్తామో వారికికూడ అవకాశము యివ్వాలని ఈ మధ్య హైకోర్టు

చట్టపరి. 30వ తేదీ post చేశాను. After 30th I will decide the matter.

A. P. TEXT BOOK PRESS

1539—

* 33 8 Q.—Sri Badrivishal Pitti :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) when the Andhra Pradesh Text Book Press, has been established ;

(b) the amount invested on the said press so far;

(c) the value of books printed in the said press;

(d) the amount of expenditure incurred so far towards the officers, the establishment of press, contingency and other purposes during each year from the date of starting; and

(e) whether the Government will consider to entrust the set up of the Andhra Pradesh Text Book Press, to an autonomous corporation ?

Sri T. V. Raghavulu :—(a) In January, 1958.

(b) Rs. 75.42 lakhs upto the end of March '67.

(c) Rs. 318.96 lakhs upto March, 67.

(d) Statement is placed on the Table of the House.

(e) No, Sir.

(f) The existing arrangement is working satisfactorily.

STATEMENT LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

[Vide Answer to Clause (d) of L. A. Q. No. 3318 (Starred) *1535]

S. No.	Year	Amount of expenditure incurred so far towards.			
		Pay of officers.	Pay of Establishment	Contingency and other purposes.	Capital expenditure
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
		Rs.	Rs.	Rs.	Rs.
1.	1958-'59	9,857	48,083	5,577	12,18,489
2.	1959-'60	9,000	1,21,158	6,13,424	2,9,788
3.	1960-'61	9,000	1,40,250	8,49,079	2,01,859
4.	1961-'62	13,363	1,52,827	11,06,036	3,93,663
5.	1962-'63	18,812	1,97,456	11,58,915	49,588
6.	1963-'64	18,013	2,28,482	15,31,769	2,68,469
7.	1964-'65	18,140	3,24,415	21,16,465	70,563
8.	1965-'66	21,587	4,69,444	22,05,910	3,27,876
9.	1966-'67	29,489	5,79,517	28,08,464	4,53,026
	Total.	1,47,261	22,01,632	1,23,95,579	32,75,321

శ్రీ బద్రివిశాల్ పిట్టి :—కంటిస్ట్ మరియు ఆదర్ పర్సనెల్ క్రింద 123 లక్షల రూపాయలు ఖర్చయినది. మరియు కాపిటల్ ఎక్స్ పెన్ డిచర్స్ 32 లక్షల 75 రూపాయలైనది. లాభం ఎంత ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—లాభం ఎన్ని సంవత్సరాలకు ఆడుగుతున్నారో నాకు తెలియదు. ఏ సంవత్సరానికి వచ్చిన లాభం ఇంటరెస్టు ఫోను ద్వారా వచ్చినది ప్లాన్ బాక్ చేస్తున్నాము, investment గానే. అందువల్ల అంత తొందరగా ఒక్కసారి చెప్పేమాట కాదు.

శ్రీ బద్రివిశాల్ పిట్టి :—తబిస్.

Sri T. V. Raghavulu :—The amount of expenditure incurred so far towards pay of officers, pay of establishment, contingency and other purposes capital expenditure ఇదంతా ఇయర్ వైజ్ గా ఇచ్చింది table మీద వుంది.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—Text Books Press no loss no profit basis మీద పెట్టారు. అటువంటప్పుడు లాభం వుంటే ప్లాన్ బాక్ చేసే విధానం ఏమిటి ? No profit అన్నప్పుడు లాభం ఎట్లా వచ్చింది ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—వారి ప్రీజంట్ క రెక్ట్ కాదు. No loss no profit కాదు. కొంత profit వేసుకొని ప్లాన్ బాక్ చేస్తున్నాము.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—ఆంధ్రప్రదేశ్ లెక్ట్ బుక్స్ ప్రెస్ వారు ఇచ్చే ప్రతి ప్రచురణ no loss no profit basis మీద చేయాలన్నారు. లాభం వుండవచ్చని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. ఇదివరకటి పాలన మార్చుకొన్నారా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—పాలన మార్చుకోలేదు. మీరు misinformed అని మనవి చేస్తున్నాను.

TUITION FEES IN TELANGANA

1540—

* 4245 Q.—Sarvasri Ch. Rajeswara Rao (Siricilla) and S. Jagannadham :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) what were the rates of tuition fees obtaining in Government high schools in Telangana area in 1956 ; and

(b) what is the additional revenue proposed by the recent increase of tuition fees in Telangana area ?

Sri T. V. Raghavulu :—(a) The information is placed on the Table of the House.

(b) There would be an additional fee income to an extent about Rs. 17 lakhs.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

[Vide Answer to Clause (a) Legislative Assembly Question
No. 4245 (Starred) * 1540]

Class	High Schools (Per month for 12 months in a year).	Higher Secondary and Multipurpose Schools (Per month for 12 months in a year).
(1)	(2)	(3)
	Rs. Ps.	Rs. Ps.
VI	0.64 in City 0.34 in Districts.	0.64 in City 0.34 in Districts.
VII	0.86 in city 0.43 in Districts.	0.86 in City. 0.43 in Districts.
VIII	1.07 in City 0.64 in Districts.	1.07 in City 0.64 in Districts.
IX	1.31 in City 0.86 in Districts.	4.00 for Boys in City. 3.00 for Boys in Districts, 2.00 for Girls in City and Districts.
X	1.50 in City 0.86 in Districts.	4.00 for Boys in City. 3.00 for Boys in Districts. 2.00 for Girls in City and Districts.
XI	1.75 in City 1.07 in Districts.	4.00 for Boys in City 3.00 for Boys in Districts. 2.00 for Girls in City and Districts.
XII		4.00 for Boys in City 3.00 for Boys in Districts. 2.00 for Girls in City and Districts.

తరువాత కొన్ని కన్నెషన్స్ చేయబంపల్ల యింకా తగ్గుతుంది. 17 లక్షలు కూడా రైట్ కాదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—తరువాత కొన్ని కన్నెషన్స్ చేశాము, అందువల్ల ఇంకా తగ్గుతుందని మంత్రిగారు చెప్పారు. ముఖ్యమంత్రిగారు బడ్జెటు present చేసినప్పుడు secondary education వరకు free education అని declare చేశారు. కాబట్టి ఈ బకాయి వసూలుచేయటం అనేది విరమించే ఆలోచన వున్నదా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—బకాయిలు వసూలుచేయాలి. అది విరమించటం అనే ప్రశ్న ఎలా వస్తుంది ?

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—Free education ఇవ్వటానికి prepare అయిన ప్రభుత్వం పిల్లలను బాధపెట్టి.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—Free education వచ్చే సంవత్సరం నుండి ఇస్తామని చెప్పారు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—కొత్తపన్నులు వేసి పాఠశాలల నుండి వసూలు చేయటానికి సిద్దమైన ఈ ప్రభుత్వం పాఠశాలకు నసూలుచేయటానికి సిద్దమవుతుందా? సిద్ధం అయితే ఉత్పన్నం అవుతుంది, సిద్ధం కాకపోతే ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ టి. పి. రాఘవులు :— వసూలుచేయాలనే ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తున్నది.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య :— ఈ ట్యూషన్ ఫీజ్ సందర్భంలో జరిగిన ఆందోళనలో పెక్కుమంది మీద కేసులు వున్నాయి. అవి withdraw చేసే ఆలోచనవున్నదా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— ఎప్పటికప్పుడు ప్రభుత్వ ఆస్తికి, ఇతరుల ఆస్తికి నష్టం జరుగుతూ వుంటే, మనం ఎప్పటికప్పుడు సానుభూతితో ఇటువంటి కేసులు withdraw చేస్తూ వుంటే మిస్ పేసు సింపతి అవుతుంది. అందుకని కడసారిగా ఈ సందర్భంలో జరిగిన ఎజిటేషన్ తో వయొలెన్స్ లేని చోట విట్ డ్రా చేయవలసిందని చెప్పాము. It is a concession for the last time. We should not create a feeling that they can indulge in violent activities and get away with it. It would be very wrong for us to give an impression like that. In any case, in this agitation all cases where in violence was not involved Government have agreed to withdraw the cases.

Sri G. Sivayya :—Wherever violence has been used, Government have to be strict and take necessary action. In this case, the Government have increased the schools fees and encouraged students to go on strike. Finally, you have removed the school fees itself. Therefore, I feel there is no fault with the students. Will the Government now consider withdrawing all cases pending in this connection since the Government's at fault?

Sri K. Brahmananda Reddy :—Firstly, Government are not at fault. Secondly, Government have not directly or indirectly instigated anybody to commit any violence. Now, Sir, every man, whoever it be, if he indulges in violence, the law must take its course.

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి (పర్కాల) :— మంత్రిగారు పాఠ బకాయిలు వసూలు చేస్తూ మంటున్నారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— బకాయిలు ఏమిటి.

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి :— ట్యూషన్ ఫీజ్.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— ట్యూషన్ ఫీజ్ కట్టవలసింది కట్టాలి అంటున్నాం.

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి :— ఒక నెలదాటితే బకాయేకదా. వచ్చే సంవత్సరం నుండి పూర్తిగా ట్యూషన్ ఫీజ్ తీసేశారు. పాఠ బకాయిలు వసూలుచేయటం మొదలు పెడితే మరల స్ట్రయిక్ చేసే పరిస్థితులు వస్తాయేమో తెలియదు.

Mr. Speaker :—Are they arrears according to old rates or enhanced rates?

శ్రీ జంగారెడ్డి :— Old rates అయితే ఇస్తారు. ఎన్ హాన్సు రేట్లు అయితే కష్టంకదా. మంత్రిగారు ఆక్టోబరులో జి.ఓ. ఇస్తూ జూన్ నుండి వసూలుచేయాలన్నారు కదా.....

Sri K. Brahmananda Reddy :— Whatever rates have been fixed by the Government in their order as subsequently amended, they will be collected.

(d) the tune of subsidy granted by the Government to the Municipalities for the execution?

(The Minister for prohibition deputised the Minister for Municipal Administration and answered the questions.)

Sri V. Satyanarayana Rao :—(a) No underground drainage scheme for the Municipalities in the State was sanctioned during the year 1966-67.

(b) Does not arise.

(c) Does not arise.

(d) The underground drainage schemes are eligible for a countervailing grant by the State Government to offset the centage charges amounting to 15½% of the estimated cost.

శ్రీ చావాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఇంతవరకు ఏ మునిసిపాలిటీలలో జరుగుతున్నాయి? Progress చెప్పగలరా?

శ్రీ వి. సత్యనారాయణరావు :—అవి అన్నీ ఇంకొకటి కాన్క్రీట్ అయిన స్కీములు, విజయవాడ డ్రయనేజీ స్కీము, ఎలూరు డ్రయనేజీ స్కీము, తెనాలి డ్రయనేజీ స్కీము పని జరుగుతోంది. విశాఖపట్నం డ్రయనేజీ స్కీము పని జరుగుతోంది. గుంటూరు డ్రయనేజీ స్కీము ప్లేజి I పని జరుగుతోంది. నెల్లూరు డ్రయనేజీ స్కీము ప్లేజి I పని జరుగుతోంది. విజయవాడ 3 and 4 ఎచ్చుడో start చేసాము.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :—ఈ స్కీములు ఎప్పటికీ final అవుతాయి? నెల్లూరు, విజయవాడ next year కు అయ్యేట్లు ఉన్నాయా? అయితే సంచితాలు పడతాయా?

శ్రీ వి. సత్యనారాయణరావు :—పని చేస్తున్నారు. ధనాభావం కదా.

STOCKS OF WESTINGHOUSE SPARE PARTS

1503—

*4376 Q.—Sri T. C. Rajan (Palmaner) : - Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is a fact that large stocks of Westinghouse spare parts worth about Rs. 16 lakhs were lying idle in the Mint Compound, Hyderabad;

(b) if so, why unnecessarily purchased these stock and why it was not used at all; and

(c) what is the action that the Government proposed to take in this matter?

Sri K. Brahmanananda Reddy (a) & (b) :— Westinghouse Spare parts to the extent of Rs. 0.93 lakhs only were purchased during 1950 to 1961 and stocked. These spare parts are kept as stand by for purpose of essential replacements as and when necessary.

(c) Does not arise in view of (a) and (b) above.

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి :— ఒకవేళ collect చేస్తేవారు strike చేసి ప్రజల ఆస్తులకు, ప్రభుత్వ ఆస్తులకు నష్టం కలిగితే అవకాశం వుందని ప్రభుత్వానికి తెలియదా? ఒక్కసారి 12 నెలలది వసూలుచేస్తే గందరగోళ పరిస్థితులు ఏర్పడతాయి కాబట్టి రైటాప్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker.—So, you are giving a warning to Government?

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి :— ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చేవరకు strike ఆపుచేయక పోవటంవల్ల ప్రభుత్వ ఆస్తికి, ప్రైవేట్ ఆస్తికి ఎంతో నష్టం కలిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చేవరకు విద్యార్థులకు జోక్యం కలుగజేసుకోక పోవటంవల్ల ఇది జరిగింది. విద్యార్థులు కంభం మహా సభలో మాట్లాడుతూ ఏ పరిస్థితిలోనూ తగ్గించేదిలేదని చెప్పాము. ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చిన తరువాత రీజినల్ కమిటీ చైర్మన్ గారి జోక్యంవల్ల నగం తగ్గించారు. ఇప్పుడది వసూలు చేస్తే విద్యార్థులు ఆందోళన చేస్తారేమోనని మాకు అనుమానంవుంది. అది ప్రభుత్వం ఆలోచించిందా?

Mr. Speaker.—After the intervention of the Chief Minister some settlement was effected. ఆ సెటిల్ మెంట్ ప్రకారంవారు కట్టవలసిందే కదా. కొన్ని షరతులకులోబడి పరిష్కారం అయినప్పుడు దానికి లోబడి వారు కట్టాలి కదా.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— అది సెటిల్ మెంటు కాదు. ప్రభుత్వం చేసిన కన్సెషన్ తప్ప ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు, విద్యార్థుల ప్రతినిధులు కలిసి చేసుకొన్న నిర్ణయంకాదని నేను అనుకుంటున్నాను. అదేదై నా వుంటే ముఖ్యమంత్రిగారు సెలవిస్తారా?

(జవాబు లేదు)

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— వారు ఎజిటేషన్ చేస్తే ముఖ్యమంత్రిగారు ఇంటర్ విన్ అయి తగ్గించటం జరిగింది. విద్యార్థులకు అంగీకారం కాని పద్ధతిలో 80%, 70% ఎందుకు? Why not you?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— ఇది ఇంతవరకు చర్చచేసిన విషయమండీ. మేము అన్ని పరిస్థితులు గమనించినాము. ఇప్పుడు పరిస్థితి బాగానే ఉన్నది. ప్రశాంతంగానే ఉన్నది. తల్లిదండ్రులు కూడా ఏదైనా రెండు రూపాయలు ఎక్కువ అయినా కట్టడానికి సిద్ధంగా ఉండి ఉంటారు. జంగారెడ్డిగారు గాని ఎవరుగాని, ఏవిధంగా గాని, direct గా గాని indirect గా గాని విద్యార్థులను ప్రోత్సహించరాదు. విద్యార్థులు చాలా సంతోషపడారు, ఈ జూన్ నుంచి fees తీసినందుకు, మీరు దయచేసి వారిపట్ల సానుభూతి చూపించి వాళ్లతో జోక్యము పెట్టుకోకండి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— జోక్యము ప్రభుత్వానికే విడిచిపెట్టేస్తున్నాము. ఇప్పుడు strikes చేయాలన్నా ఏదైనా ఆందోళన చేయాలన్నా, ఒక రాజకీయ వ్యక్తులవల్లగాని, మెంబర్లవల్లగాని జోక్యముల వల్లకాకుండా, ప్రభుత్వము చేస్తున్నటువంటి ఉత్తమ మైన, ధర్మపూరితమైన orders వల్ల వస్తున్నది. అందువల్ల ఆ జోక్యము పూర్తిగా మీరే పెట్టుకోండి. దానికి పట్టా మీరే వహించడని నా మనవి.

SYMBOLS FOR CO-OPERATIVE SOCIETIES ELECTIONS

1541—

* 2933 Q.—Sri G. Venkata Reddy (Parchur):—Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state :

(a) whether there is any proposal before the Government to introduce the system of giving symbols for the Co-operative institutions as in Gram Panchayat elections in the State ; and

(b) whether the Government will propose to introduce an additional section in the Co-operative Societies Act to provide an appeal on the decision of the Election Officer on the scrutiny of nomination papers just as in Panchayat Elections?

The Minister for Co-operation (Sri K. Vijayabhaskara Reddy):—
(a) Provision has already been made to this effect in rule 22 (5) (iii-A) of the A. P. Co-operative Societies Rules, 1964.

(b) No, Sir.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :—ఈ ప్రశ్న వేసేటప్పటికి, మా Land Mortgage Bank elections జరుగుతున్నాయి అనుకోండి. అప్పుడు ఈ system లేదు. తరువాత introduce చేశారు. మంచిదనుకోండి. Appeal provision ఉండడం చాలా ముఖ్యము. ఈ certain provision విషయంలో నేను యెందుకు అడుగు తున్నానంటే, discriminatory power మనము యెవరికి ఇస్తున్నాము. We are giving to Election Officer, Sir. Election Officer కు discriminatory power ఇస్తున్నప్పుడు, అతను మెంబరా కాదా అనే దృష్టి లేకుండా ఉంటే he is the final authority regarding the nominations, Sir. అందువల్ల, it is a dire necessity to introduce this clause and provide with an appeal provision, just like Panchayat Elections. Otherwise there is no safety for the people contesting elections.

Sri K. Vijayabhaskara Reddy :—There is no necessity for this provision. Already the Act provides for appeals and election petitions. Suppose we consider this proposal, I don't think we will be holding elections at all.

Sri G. Venkata Reddy :—There is provision as far as election petition is concerned, A petition can be filed before the Munsiff Magistrate. When nomination is filed there is no safety for the candidate who is filing the nomination. Even though he is not a member, by manipulation they are filing applications and nominations and government is accepting. There is no remedy for that. When there is no remedy for the man who is contesting election, there is no use having this Co-operative Societies Act.

Sri K. Vijayabhaskara Reddy :—There is remedy. But the remedy is after the election and he has to go to the Tribunal and the Tribunal is the Munsiff Magistrate's Court.

CO-OPERATIVE SUGAR FACTORIES

1542—

* 3413 Q.—Sarvasri Badrivishal Pitti and C. V. K. Rao :—Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state :

(a) the number of Co-operative Sugar Factories in the State together with the following particulars of the said factories may be placed on the Table of the House.

- (1) the date of establishment.
 (2) the number of Government shares therein, and
 (3) the amount of Government guarantee for the loans collected for block and working capital ; and
 (b) the quantity of sugarcane crushed, sugar produced together with the profit and loss during 1965-66 and 1966-67 respectively ?

Sri K. Vijayabhaskara Reddy :—(a) and (b) A statement indicating the particulars is placed on the Table of the House, Sir.

STATEMENT LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

(Vide L. A. Q. STARRED NO. 34.3, * 1542)

(a) There are 10 Co-operative Sugar Factories in the State of which 8 are under production.

(1) DATE OF ESTABLISHMENT

S. No.	Name of the Co-operative Sugar Factory.	Date of Society starting on work.	Date of starting of production.
--------	---	-----------------------------------	---------------------------------

FACTORIES SET UP UNDER THE PLAN

1.	Amadalavalasa Co-op. Agricultural & Indl. Society.	30-4-56	31-3-62
2.	Chodavaram— do.	24-8-55	21-12-62
3.	Chittoor Co-op. Sugars	1-5-56	18-1-63
4.	Palakol, Co-op. Agricultural & Industrial Society.	25-11-55	4-1-63
5.	Nizamabad Coop Sugar Factory.	24-4-56	14-1-64

NON-PLAN FACTORIES

6.	Etikoppaka Co-op. Agricultural & Indl. Society.	22-4-33	1963 (details & date not available)
7.	Anakapalli —do—	27-9-59	7-12-60
8.	Thandava Co-op. Agricultural & Indl. Society, Tuni.	21-8-57	25-1-62

FACTORIES WHICH ARE YET TO BE SET UP

9.	Sri Vijayaramagajapathi Co-op. Agricultural & Indl. Society, Bheemasingi	11-8-62	—
10.	Zhirabad Co-op. Sugar Factory.	24-6-63	—

(2) NUMBER OF GOVERNMENT SHARES IN THE INSTITUTION

S. No.	Name of the Society	Number of shares
1.	Amadalavalasa Co-op. Agril. & Indl. Society	25,000-of Rs. 100- each
2	Chodavaram -do-	25,000-of Rs. 100-each
3.	Chittoor Co-op. Sugars.	25,000-of Rs. 100-each
4.	Palakol Co-op. Agril. & Indl. Society	25,000-of Rs. 100-each
5.	Nizamabad Co-op. Sugar Factory	25,000-of Rs. 100-each
6.	Sri Vijayaramagajapathi Co-op Agril. & Indl. Society, Bheem-singi.	10,000-of Rs. 100-cach
7.	Zahirabad Co-op. Sugar Factory.	10,000-of Rs. 100-each

(3) THE AMOUNTS OF GUARANTEES FOR THE LOANS RAISED TOWARDS THE BLOCK AND WORKING CAPITAL LOANS

Sl. No.	Name of the Coop. Sugar Factory.	Block Capital loans		Working capital loans	
		I.F.C. loans	L.I.C. loans		
		guarantees given by State & Central Govts. on the basis of Rs. 50:50	guaranteed fully by State Govt. sanctioned & Outstanding.	Fully guaranteed by State Govt. sanctioned by State Bank of India or State Bank of Hyderabad as cash credit accommodation.	
		Sanctioned Outstanding			
1	2	3	4	5	6

(Rs in lakhs)

Plan					
1.	Amadalavalasa	90.00	72.00	20.00	Guarantees were given in G. O. Ms. No. 38, Ind. dt. 7-1-67 and G. O. Ms. No. 1075, Ind.
2.	Chodavaram C. A. & I. S.	90.00	70.71	20.00	dt. 17-8-67 to an extent of Rs. 120 lakhs, as indicated below :—
3.	Chittoor Co-op. Sugars.	75.00	54.01	20.00	Amount in Rs. in Lakhs.

160 13th March, 1963.

Oral Answers to Questions.

4. Palakol C. A. & I. S.	90.00	72.00	20.00	1. Amadala-valasa C.A.& I. S.	20.00
5. Nizamabad C.S.F.	90.00	78.00	20.00	2. Chodavaram C. A. & I. S.	20.00
				3. Chittoor Co-op. Sugars	20.00
				4. Palakol C.A. & I.S.	20.00
				5. Nizamabad Co-op. Sugar Factory	20.00
				6. Thandava C. A. & I.S., Tuni	10.00
					<hr/>
					110 00
					<hr/>

NON-PLAN

6. Anakapalli C. A.&I.S.

10.00

Rs. 120 00
lakhs

(Statement)

(B) QUANTITY OF SUGAR CANE CRUSHED, SUGAR PRODUCED, PROFIT AND LOSS
FOR 1965-66 AND 1966-67

Sl. No.	Name of the Co-op. Sugar Factory.	1965-66		1966-67		Profit or loss (—) for 65-66	Accumulated loss on 30-6-66	Profit or loss (—) for 66-67	Accumulated loss as on 30-6-67
		Cane crushed	Sugar produced	Cane crushed	Sugar produced				
		(Tonnes.)				(Rs. in lakhs)			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Amadalavalasa, C. A. & I. S.	82754	8230	37547	3766	(—) 9.83 (P)	64.35 (P)	(—) 11.53 (P)	75.88 (P)
2.	Chodavaram C. A. & I. S.	139413	12290	33895	2875	(—) 8.83 (A)	42.79 (A)	(—) 22.59 (A)	65.38 (A)
3.	Chittoor Co-op. Sugars	162644	14436	40642	3603	(—) 16.64 (P)	20.67 (P)	(—) 23.43 (P)	44.10 (P)
4.	Palakol C.A. & I.S.	174518	16869	98069	8876	(—) 0.64 (A)	20.07 (A)	(—) 13.47 (P)	16.60 (P)
5.	Nizamabad Co-op Sugar Factory	153838	14595	49138	4496	(—) 5.67 (A)	17.31 (A)	(—) 18.27 (A)	25.58 (P)
NON-PLAN									
6.	Etikoppaka C. A. & I. S.	99885	8292	72091	5940	(—) 2.05 (A)	0.58 (A)	(—) 19.50 (P)	10.48 (P)

Tamil Answers to Questions.

13th March, 1967

161

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
7.	Anakapalli C.A.&I.S.	61445	5533	37377	3338	(—) 7.06 (A)	10.67 (A)	(—) 9.86 (P)	18.87 (P)
8.	Thandava C.A.&I.S.	37482	2823	20854	1653	(—) 9.43 (A)	17.87 (A)	(—) 3.53 (P)	21.40 (P)
Total		911979	83068	389613	34547				

'P' Proved figures
'A' Audited figures.

శ్రీ బద్రివిఠల్పిల్లి :—145 లక్షలు రూ.లు ప్రభుత్వము share ఉన్నవి. 1001 లక్షల రూపాయల ఖర్చు guarantee ఉన్నాయి. దురదృష్టవశాత్తూ 8.8 per cent recovery ఉన్నది. 278 లక్షల రూపాయలు నష్టం fund ఆభరణములు.....

కాగితం బేగి బాగిబాగి బే బాగి బాగి బే బాగి బాగి బే బాగి బాగి బే బాగి బాగి బే ?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—అది వాస్తవమే. నష్టము ఉన్న దిశలను యధావ్రమేనంది. దురదృష్టవశాత్తూ mechanical problems వల్ల వాస్తవ management వల్ల కాదు, Sugar cane లేని పరిస్థితులవల్ల జరుగుతున్నది. దానికి ఒక కట్టి కూడా వేసి, mechanical గా యేవయినా ఉంచా, లేక Accounts లో విభిన్నంగా చేయాలని మేము ఆలోచిస్తున్నాము.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అప్పుడే, ఇప్పుడు ఈ Co-operative sector లో ఉన్నటువంటి Sugar Factories లో ఈనాడు ఎంత చర్యలు చేస్తున్నారు. ఆరు Co-operation ఉద్యమానికే దెబ్బగా ఉంటుంది. మంత్రిగారిని నేను అడిగేది — private sector లో ఉన్నటువంటి Sugar Factories లో పోల్చేటట్లుంటే, వాటిలో ఈ విధంగా నష్టం వచ్చిందా, లేకపోతే తక్షణ చర్యలు ఏం తీసుకొంటారు దీని ఆరికట్టడానికి అది వారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—చర్యలు తీసుకొన్నాము. Private సంస్థల సంగతి నాకు తెలియదు గాని మొదటి నుంచి మీకు తెలుసు cooperative సంస్థలో కొంత location ఇబ్బందిగా ఉన్నది. ఇప్పుడు దురదృష్టవశాత్తూ దానిని shift చేయడానికి ఏమి చేస్తున్నాము. ఆముదాలవలనలో, అనకాపల్లిలో, చిత్తూరులో ఉండే factories లో డెల్టా చాలా లోతైనవి ఉన్నవి. తరీలనవోట్ల ఖండాసారి ఉన్నది. దానితోడు, 2, 3 సంవత్సరముల నుంచి seasonal conditions ఆ విధంగా వచ్చాయి. ఈ సంవత్సరము crushing తక్కువైనా ఈ కేంద్ర ప్రభుత్వము policy వల్ల కొంతవరకు factory లో బాగా లాభము వస్తుండేమా అనుకుంటాము. అది చూచిన తరువాత ఏమి చేయాలని చర్యలు తీసుకొంటున్నాము కాని ఈ season కు, వచ్చే seasons కు ఇప్పటికే మేము Collector య management body లో కూర్చొని చాలా చర్యలు తీసుకొన్నామని చెప్పవచ్చును.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అధ్యక్ష, ఇప్పుడు ఈ సప్లయికి కారణం చెరుకు supply వల్లనే అనేది ఒకటే కారణంగా మంత్రిగారి సమాధానంవల్ల అర్థం అవుతున్నది. కాని వాళ్ల పరిశీలనలో ఈ factory manage చేయడంలో over head charges విపరీతంగా ఉన్నటువంటి సందర్భాలు గాని, mis management అంటే corruption వగైరాలవల్ల జరిగిన mis management వల్ల జరిగిన నష్టాలు ఇట్లాంటివి గాని ఏవైనా వారి దృష్టిలోకి రాలేదా. వాటిని గురించి పరిశీలన చేశారా ?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—1, 2 విషయాలలో over head charges ఎక్కువే. ఈ మధ్య పెట్టిన factories గనుక, కొంత తప్పుడు. Interest వగైరాలు ఇవన్నీ ఎక్కువ వస్తున్నాయి. Mis-management ను గురించి ఒక చోట వచ్చింది. అది enquiry జరుగుతున్నది. ఇంక enquiry పూర్తి కాలేదు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—అధ్యక్ష, Co-operative sector లో ఉన్నటువంటి Sugar Factories, Co-operative Spinning Mills వీటిలో ప్రభుత్వము సూటికి

50 వంతులు పాటా ధనం పెట్టింది. వాటికి కావలసిన రుణాలు ఇప్పించే దానికి ప్రభుత్వము హామీ ఇచ్చింది. ఈ కారణంవల్లనే ప్రభుత్వం తాలూకు అధికారుల అంటూ, Director గా ఉండడమే కాకుండా ప్రభుత్వము తాలూకు I. A. S ఆఫీసర్లు దానికి Managing Directors గా ఉంటే సమస్త అధికారాలు తీసుకొంటున్నారు. ఇటు co-operative sector లో run చేసేకంటే వాటిని public sector లో convert చేస్తే ఏమైనా ప్రయోజనం ఉంటుందేమో ఆలోచిస్తున్నారా ?

Sri K. Vijayabhaskar Reddy:—No Sir, they will be successful in cooperative sector.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఇప్పుడు Cooperative Sugar Factories లో పస్తున్నటువంటి కష్ట పష్టాలకు కారణం raw material లేకపోవడం అనేది మంత్రిగారు దానిని చాలా light గా చెప్పుతున్నారు. అన్ని cooperative సంస్థలలోను అనేక రూపాలలో mismanagement జరుగుతున్నదని Estimates Committee report లో కూడా ఉన్నది. కొన్ని కొన్నిచోట్ల జరిగిన ఘటనలు కూడా స్పష్టంగా గుర్తుకు తీసుకు వచ్చినటువంటివి ఉన్నాయి. ఇటువంటి సందర్భాలలో దీనిని ఈ విధంగా light గా వదిలివేయకుండా వీనికి అసెంబ్లీ నుంచి, అన్ని పార్టీల నుంచి ఒక కమిటీని ప్రత్యేకంగా constitute చేసి దీంతోకి వెళ్లడానికోసం ఇటువంటి ఏర్పాటు చేయడానికి మంత్రిగారు ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—మొట్టమొదట వారు చెప్పింది పొరబాటంటి. అన్ని సంస్థలు ఖాగలేవంటే ఒప్పుకోలేము, ఎక్కడో ఒకచోట ఉండవచ్చు. రెండవది, అసెంబ్లీ నుంచి కమిటీ వేయవలసిన సమస్య కాదంటి. The administration is fully aware of it, and we have taken effective steps, and we are sure that they will improve.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :—అద్యక్ష, ఈ co operative Sugar factories cooperative Spinning Mills ఈ రెండింటి యొక్క Annual Reports Sing reni colleries ఏ విధంగా Annual Reports submit చేస్తారో అసెంబ్లీకి అదే విధంగా రెండింటి యొక్క Annual Reports submit చేసేదానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ; రెండవది వీటియొక్క audit Report library లో పెట్టడానికి ఆలోచన చేస్తారా ?

Sri K. Vijayabhaskar Reddy :—Sir, I will take information and consider that aspect.

శ్రీ బదరీ విశాల పిఠి :—ग्रह.जो मंत्री महोदय ने कहा कि या मेटीरियल न मिलने के कारण ऐसा हुआ है, लेकिन जब से इस को स्थापना हुई है जो स्टेटमेंट ३० जून ६० तक दिया गया है नुकसान ही नुकसान बताया गया है...

1966 వరకు నష్టం ఉన్నది. ప్రతి సంవత్సరం raw-Material యిచ్చింది ఉన్నది.

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—రెండు సంవత్సరాలనుంచి 63-64, 64 లో కొన్ని ఫ్యాక్టరీస్ లో మాత్రం crushing capacity పోయినది Raw-Material రాకపోవడమే ముఖ్యకారణంగా ఉన్నది.

ఒక గౌరవసభ్యుడు :—సహకార రంగంలో పనిచేసే షుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ అన్నీ నష్టముతో ఉన్నవి. శ్రీకాకుళం, అముదాలవలస ఫ్యాక్టరీ అత్యధిక నష్టంతో

నడుస్తోంది. 75 లక్షలు యిప్పటికే నష్టం. 4 ఏళ్లు అవ్వబయగా ఆ సమాకారములు నడిపించిన రాజగోపాలరావుగారిపైన 2 సంవత్సరములక్రిందట అప్పటి శాసనసభ్యులు ఒక పిటిషను యిచ్చాడు. అది విచారణ జరిగిందా? ప్రభుత్వం చర్య తీసుకొన్నదా? ఈ నష్టం రాష్ట్రంలో ఉన్న అన్ని ఫ్యాక్టరీలకంటే ఎక్కువ—75 లక్షల నష్టం. ఆ ప్రెసిడెంటుమీద చర్య తీసుకొన్నారా? లేకపోతే ఎప్పుడు తీసుకొంటారు?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—ఆ కారణం ఒకపేకాడు, వేరే కారణాలుకూడా ఉన్నవి. ఎంక్వయరీ జరుగుతున్నవిషయం చెప్పాను. ఆ ఫ్యాక్టరీ యీ సంవత్సరం 40 వేలు చెరకు ఉంటే 33 వేలు crush చేసింది.

శ్రీ టి. జి. యల్. తిమ్మయ్య (అవోబి) :—కో ఆపరేటివ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ నష్టంతో పనిచేస్తుంటే, అసద్దతి మార్పి contract system కు రీజుకు యిచ్చి, కో ఆపరేటివ్ రద్దుచేసి. ఆ నష్టం పూడ్చడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

Sri K. V. jayaBnaskara Reddy .—No, Sir. It will not be considered.

ఒక గౌరవసభ్యుడు :—కో ఆపరేటివ్ లో వరుసగా ఏ ఫ్యాక్టరీ చూచినప్పటికీ, తెపాసిటీ ఎందుకు ఉపయోగించుకొనుటలేదు? ప్రైవేటు ఫ్యాక్టరీస్ ఎలా ఉపయోగించుకొన గలుగుతున్నవి? సామర్లకోటలో 800 crushing capacity ఫ్యాక్టరీలో 10837 టన్నుల చక్కెర తయారుచేస్తే ప్రభుత్వంక్రింద ఉండి 4250 crushing capacity కలిగిన చక్కెరనగర్ ఫ్యాక్టరీలో 13162 టన్నులు మాత్రమే తయారయ్యింది, అన్ని ఫ్యాక్టరీస్ full capacity ఉపయోగించుకొనుటలేదు 64-65 నుంచి 66-67 వరకు పాలకొల్లు కో ఆపరేటివ్ ఫ్యాక్టరీతప్ప విగిలినవన్నీ నష్టములో ఉన్నవి. దీనికి కారణము ఏమిటి?

Sri K. Vijayabhaskar Reddy: I have answered this question somany times, sir. ప్రధానంగా చెరుకుధర ఎక్కువ అయి ఫ్యాక్టరీసుకు చెరుకు రావడంలేదు. ఈ సంవత్సరం ధర పెంచి రు 110 లు యిస్తున్నప్పటికీ రైతులు ఫ్యాక్టరీసుకు చెరుకు తేవడంలేదు. బెల్లం, ఖండసారీ—వాటికి చెరుకు యిస్తే ధర ఎక్కువ వస్తుందని షుగర్ మిల్సుకు చెరుకు తీసుకురావడం లేదు. ఒక penal clause అయినా impose చేయాలని ఆలోచిస్తున్నాము. ఎన్ని చేసినా ధరలో అంత వ్యత్యాసం ఉన్నందున, యీ ఫ్యాక్టరీస్ కు చెరుకు రాకపోవుటవలన యిబ్బందిగా ఉన్నది.

Mr. Speaker :—Answers to the other Questions will be laid onthe Table.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

BRANCH OFFICE OF ANNAVARAM DEVASTHANAM

1543 -

* 3433 Q.—Sarvasri T. Satyanarayana, M. Veeraraghava Rao, K. Muniswamy and R. Mahananda.—Will the hon. Minister for Endowments be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Annavarum Devasthanam has established a branch office at Madras and if so, the details of the amount spent on the Madras Office per month;

(b) whether it is a fact that a sum of Rs. 813 has been shown in the accounts of the temple as expenditure incurred in connection with the visits of the Commissioner, H. R. & C. E. during 1964; if so, the number of times he has visited the Temple during his tenure.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి (రాజంపేట):— 16 లక్షలు విలువచేసే spare parts అన్నారు. రెండవ భాగానికి సమాధానం ఇస్తూ ఎప్పుడు అవసరమయితే అప్పుడు ఉపయోగించుకుంటాము అన్నారు. ఇంతవరకు ఏ మాత్రం ఉపయోగించుకున్నారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— 16 లక్షలు కాదు; 98 వేలు అని మనవి చేశారు. స్టాండ్ టైగా ఉంటుంది. ఎప్పుడు ఏమీ చెడితే అప్పుడు ఉపయోగించుకుంటారు.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి:— ఎంత కాలంగా idle గా ఉంచారు ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— We cannot say that spare parts are idle. Excess అయితే అనుకోవడమే కాని essential గా ఉండి తీరవలసినవే. 1955-61 నుర్చుకొన్నారు.

PACKING MATERIAL IN TUNGABHADRA HYDRO-ELECTRIC SCHEME

1504—

*4111 Q.—Sri T. Purushothama Rao (Put by Sri B. Ratnasabha Pathi):— Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether the Government are aware on the fact that packing material worth nearly Rs. 75,000 imported from Japan for Tungabhadra Hydro Electric Scheme is found missing; and

(b) if so, the action taken against the Officers responsible therefor?

Sri K. Brahmananda Reddy :— (a) No packing material was imported from Japan for Tungabhadra Hydro Electric Scheme.

(b) Does not arise.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి:— మరొక దేశం ఎక్కడనుంచి అయినా దిగుమతి చేసుకున్నారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— Packing material ఎక్కడనుంచి దిగుమతి చేసుకోలేదు, పడవలోనుంచి దిగుమతిచేసుకున్నతరువాత Broad gauge లోను Metre gauge లోను లారీలలోను వెళ్లేటప్పుడు పేకే packing material ఏర్పరచవలసి ఉంటుంది. అది local గా జరిగేదే కాని పైనుంచి ఏమీరాదు, పైనుంచివచ్చేది ships లో వచ్చి మీటర్ గేజులో ఎక్కించేవరకు ఉంటుంది.

ROAD ON GODAVARI BARRAGE

1505—

* 1493 (L) Q.—Sri B. Vijayakumar Raju (Bhimavaram) :— Will Hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether a road will be constructed on the proposed Godavari Barrage; and

(b) if so, the additional amount required for the construction of the said road ?

and whether he has submitted any inspection report to the Government; and

(c) whether it is a fact that the Dy. Commissioner of Endowments, Kakinada has issued a notice No. S. B. A. 51/65, dated 19-3-1965 to the hereditary Trustee of the Devasthanam; if so, the particulars of the charges and the findings of the enquiry?

A :—

(a) There is no branch office as such of the Annavaram Devasthanam opened at Madras. However, the Hereditary trustee who is residing at Madras is having an office thereto assist him and the expenditure on the establishment of this office works out to Rs 495 per month.

(b) A sum of Rs. 29 on 1-8-1964 and another sum of Rs. 23.12 on 10-10-1964 was shown as expenditure for writing welcome sign boards and on other miscellaneous items during the visits of the then Commissioner. In addition to the above, the following expenditure is reported to have been shown in the accounts on photos during the visit of the Commissioner

31-3-1964	—	Rs. 308-00
22-2-1965	—	Rs. 207-00
30-11-1965	—	Rs. 88-00

There was no other expenditure incurred by the Devasthanam in this connection. The Ex. Commissioner made about seven visits to Annavaram temple during his tenure of 3½ years. Normally inspection reports of the Commissioner are not being submitted to Government but they are being dealt with at the Commissioners level only.

(c) Yes sir. A notice in O. A. No. 51/65 was issued to the Hereditary trustee for the modification of the schemes settled for the temple with a view to cancel, among others, the honorarium paid to the hereditary trustee. The proposal was, however, ultimately dropped. No charges as such were framed against the hereditary trustee.

PETITIONS AGAINST E. O. KALAHASTISHWARA TEMPLE

1544—

* 1977 Q—Sri R. Mahananda :—Will the hon. Minister for Endowments be pleased to state :

(a) whether the public of Kalahasti in Chittoor District put in petitions against the Executive Officer, Kalahastishwara Temple in June, 1966 about the maladministration and misuse of temple funds;

(b) if so, what is the action taken by the Government;

(c) what are the contents of the petitions; and

(d) will the Government place on the Table of the House the list of properties owned by the Temple?

A :—

(a) A Mahajer petition from the citizens of Kalahasti and a telegram from the Secretary, Taluq Marxist Communist Committee have been received by the Commissioner, Endowments Department in June 1966 alleging mismanagement of the Temple funds.

(b) The allegations had been enquired into by the Asst. Commissioner, Endowments Department, Anantapur and found to be baseless. Hence further action was dropped.

(c) The main contents of the petition are (i) that tickets had been mis-used; (ii) that salaries had been drawn even though there was no staff and (iii) that Godrej chairs had been purchased at double the rates.

(d) A list of properties owned by the temple is placed on the Table of the House.

PAPER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

VIDE ANSWER TO CLAUSE (d) OF L. A. Q. No. 1977 (* 1544)

LIST OF PROPERTIES OWNED BY SRI KALAHASTISWARASWAMY
TEMPLE, KALAHASTI

S. No. (1)	Description of property. (2)	Location. (3)	Income per year. (4)	Remarks (5)
			Rs.	
1.	Sri Kasiviswanathaswamy Room Nos. 1 & 2	Kalahasti	660-00	
2.	do 3	do	522-00	
3.	do 4	do	156-00	
4.	do 5	do	144-00	
5.	do 6	do	144-00	
6.	do 7	do	144-00	
7.	do 8	do	144-00	
8.	do 9	do	144-00	
9.	do 10	do	84-00	
10.	do 11	do	276-00	
11.	Sri Ammavari Nippula Mandapam Room No. 1	do	384-00	
12.	do 2	do	360-00	
13.	do 3	do	300-00	
14.	do 4	do	300-00	
15.	Sankara Muni Matham.	do	1,080-00	
16.	Srimathi Padmakshigari Munirathamma's house.	do	1,200-00	
17.	Pusala Veedi Mandapam.	do	120-00	
18.	Sri Anjinji Vinayaka- swamy.	do	3,240-00	
19.	Darsanardhi.	do	3,012-00	
20.	Zinc Sheet shed on the right side of Sri Bikshala Gopuram.	do	900-00	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
				Rs.
21.	Vacant site near Girls' School.	Kalahasti		72-00
22.	do Enugula Mandapam.	do		180-00
23.	do Sri Kumaraswamy Temple.	do		4-00
24.	do Bandla Mitta.	do		6-00
25.	do do	do		9-00
26.	do do	do		10-00
27.	do do	do		7-00
28.	do do	do		8-00
29.	do do	do		8-00
30.	do do	do		8-00
31.	do do	do		8-00
32.	do do	do		6-00
33.	do do	do		8-00
34.	do Hara Hari Well	do		5-00
35.	do Krishna Reddy Mandapam in front of Sri Vinayakswamy Temple.	do		132-00
36.	do Sri Challeswaraswamy Temple.	do		6-00
37.	do do	do		6-00
38.	do do	do		6-00
39.	do do	do		6-00
40.	do Sri Durgamba Hill	do		6-00
41.	do In Seri Dintikurru village.	do		2-00
42.	do do	do		2-00
43.	Ac. 24-25 Tank Bund, Valuru Village, Palmyra leaves.	Chengalpet Dist.		850-00
44.	Ac. 2-00 Mango Garden at Gudivada.			165-00
45.	Ac. 0 48 do Near Gandhi Kalva at Kalahasti Town.			75-00
46.	Ac. 5-87 do Near Konetirayala Mandapam at Kalahasti.			50-00
47.	Ac. 2 00 do Near Lobhavi at Kalahasti.			11- 0

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
			Rs.	
48. Ac. 1-70	Mango Garden	In Maddiledu Village, Kalahasti Tq.	30-00	
49. Ac. 1-21	Dry land	Venkatagiri Town.	100-00	
50. Ac. 0-43	Wet land	Challa alem village, Kalahasti Taluq.	518	Madras Measures
51. Ac. 0-80	do	Pallakurru Village, Kalahasti Taluq.	420	do
52. Ac. 1-90	do	Muchivolu Village, Kalahasti Taluq.	550	do
53. Ac. 1-25	do	Saridunti Kurru, Gudivada Taluq.	20½	bags of paddy
54. Ac. 13-51	do	Valivarthipadu Village, Gudivada Tq.	111	do
55. Ac. 25-37	do	Gudivada Town.	191	do
55. Ac. 6-84	do	Chukkala Nidivallu, Kalahasti Taluq.	3,000	00
57. Ac. 17-88	do	do	3,000-00	
58. Ac. 17-05	do	do	4,500-00	

NARASIMHASWAMI TEMPLE

1545—

* 2520 Q. Sri Dhanenkula Narasimham :— Will the hon. Minister for Endowments be pleased to state :

(a) the particulars of the properties owned by the Narasimhaswami temple at Nallagandla village, Udayagiri taluk, Nellore District ;

(b) the person who is in possession of the properties of Narasimhaswamy temple at Nallagandla village, Udayagiri taluk ;

(c) the annual income being derived therefrom; and

(d) the annual expenditure being incurred from that income?

A:—

(a) The temple owns 325.88 acres of dry land and 1.81 acres of wet land.

(b) The temple is in exclusive possession of the above properties, which are managed by Sri Bogireddy Chenchu Krishnareddy.

(c) The average annual income during the last three years was about Rs. 2,507.

(d) The average annual expenditure during the last three years was Rs. 2,544.

POULTRY FARMS IN THE STATE

1546—

* 2174 Q.—Sarvasri K. Muniswamy and P. Gunnayya;—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

- (a) the district-wise number of poultry farms in our State ;
- (b) the income derived by the Government from there in 1965-66; and
- (c) the varieties of poultry being brought up there?

A:—

(a) (b) & (c) Sir, the particulars are placed on the Table of the House.

PAPER PLACED ON THE TABLE

Particulars regarding answer to clauses (a), (b), and (c) of the Starred L.A.Q. No. 2174 & (* 1546).

Clause (a) The District-wise number of poultry farms in the State are as follows :

Name of the District.	Number of the Poultry Farms with location
1. Visakhapatnam	Regional Poultry Farm, Vizag.
2. East Godavari	Poultry Research Station, Kakinada (it is under control of Agricultural University)
3. West Godavari	District Poultry Farm, Gopannapalem
4. Guntur	Regional Poultry Farm, Lam
5. Cuddapah	Regional Poultry Farm, Cuddapah
6. Kurnool	District Poultry Farm, Banavasi
7. Nellore	District Poultry Farm, Alur
8. Chittoor	Regional Poultry Farm, Chittoor
9. Nalgonda	District Poultry Farm, Nagarjunasagar (Vijayapuri North)
10. Hyderabad	Regional Poultry Farm, Saroonagar
11. Warangal	District Poultry Farm, Mamnoor (Warangal)
12. Nizamabad	District Poultry Farm, Dichpalli
13. Karimnagar	District Poultry Farm, Karimnagar
14. Mahabubnagar	District Poultry Farm, Mahboobnagar
15. Medak	Regional Poultry Farm, Patancheru

Clause (b) The following are the receipts and expenditure of the poultry farms for the year 1965-66.

Name of the Farm	Receipts	Expenditure
1. Regional Poultry Farm, Vizag	52,709	1,01,519
2. Poultry Research Station, Kakinada	42,579	60,199
3. District Poultry Farm, Gopannapalem	10,765	25,070
4. Regional Poultry Farm, Lam, Guntur	10,755	18,803
5. Regional Poultry Farm, Cuddapah	43,721	40,208
6. District Poultry Farm, Banavasi	15,443	15,511
7. District Poultry Farm, Allur	15,018	17,346
8. Regional Poultry Farm, Chittoor	64,681	74,302
9. District Poultry Farm, Nagarjunasagar (upgraded in the year 1966-67)		
10. Regional Poultry Farm, Saroornagar	1,78,764	1,61,579
11. District Poultry Farm, Mamnoor	2,545	6,159
12. District Poultry Farm, Dichpally	11,867	9,800
13. District Poultry Farm, Karimnagar	42,579	60,199
14. District Poultry Farm, Mahboobnagar	35,001	51,652
15. Regional Poultry Farm, Patancheru	1,05,803	1,74,789

Clause (c) The following varieties of breed are being reared in the Government Poultry Farms;

- (1) White Leghorn
- (2) Rhode Island Red
- (3) Australorps
- (4) Cross Breed (Viz.) Austrowhites etc.

AUDIT OF MULAKALAPALLI PANCHAYAT

1547 —

* 1480 (S) Q. — Sri T. Purushotham Rao :— Will the hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state:

(a) whether audit has not been done in Mulakalapalli Panchayat of Atwaraopet Panchayat Samithi (Khammam District), if so, since when; and

(b) whether it is a fact that the Sarpanch of the panchayat has misappropriated the Panchayat funds to the tune of Rs. 29,000 and if so, the action taken against him?

A:—

(a) The Audit of Accounts of Mulakalapalli gram panchayat has been completed upto 1966-67.

(b) It has been reported that a total amount of Rs. 31,127-80 was spent by the Sarpanch, Mulakalapalli gram panchayat on the execution of certain Panchayat Samithi works but the Executive Engineer, Zilla Parishad checked those works and assessed the value of the work done at Rs. 23,793-20. The Examiner of Local Fund Accounts is taking further action regarding the excess expenditure of Rs. 7,334-60 incurred by the Sarpanch.

MANHANDLING OF EXECUTIVE OFFICER BY PRESIDENT OF
SATTENAPALLI PANCHAYAT SAMITHI

1548—

* 1537 (C) Q.— Sarvasri T. Purshothama Rao, M. Veera Raghava Rao and Santosh Chakravarthy:— Will the hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the President of Sattenapalli Panchayat Samithi had manhandled the Panchayat Executive Officer of that place and a complaint has also been made to the police in this connection;

(b) whether it is a fact that the police has not taken proper action so far in the matter; and

(c) whether the said Executive Officer has died on 26-7-67 and if so, the reasons therefor?

A:—

(a) It is reported that the Sarpanch of the Gram Panchayat, Sattenapalli and not the President of the Panchayat Samithi manhandled the Executive Officer of the Gram Panchayat on 6-6-67 and that a complaint of wrongful confinement and assault of public servant was made at Sattenapalli Police Station.

(b) The Police have registered a case in C. C. No. 31/67 in the Court of District Munsiff Magistrate, Sattenapalli.

(c) The Executive Officer is reported to have died on 26-7-67 due to heart-attack.

T. P. F. ACCOUNTS OF TEACHERS IN SATHYAVEEDU TALUQ

1549—

* 2598 (K) Q. - Sri K. Muniswamy :— Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Teachers Provident Fund account of retired teachers in Sathyavedu Taluk who come under Pataskar Award is not yet cleared as the Madras Government has not handed over the T. P. F. Accounts of such teachers to the Andhra Government; and

(b) if so, whether the Andhra Pradesh Government will take immediate steps to contact the Madras Government and see that the T. P. F. account paid to retired teachers early?

A:—

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

NATIONAL LOAN SCHOLARSHIPS

1550—

* 3635 Q.— Sarvasri S. Vemayya and Badrivishal Pitti :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) whether it is a fact that National Loan Scholarships have not been disbursed for the whole year 1966-67 to scholars within the State; and

(b) if so, the reasons for the delay?

A:—

(a) No Sir; except in the case of a few (scholars) in the institutions (statement placed on the table of the House).

(b) i) Instructions of the Accountant General (A. P.) to close the personal Deposit Accounts, of Government as well as Non-Government Colleges at the end of last financial year March '67).

ii) Delay on the part of scholars in receiving their amounts of National Loan scholarships, even after their executing the Agreement Bond.

(Statement)

STATEMENT LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE
(*VIDE L. A. R. 3656*) * 1550

S. No.	Name of the College	Amount un-utilised in the P. D. Account as on 31-3-1967 under:			Other State Government Scholarships.	Total
		National Scholarship scheme	National Loan Scholarship Scheme	Merit Scholarship scheme for children of teachers.		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	Osmania Medical College, Hyd.	1,000.00	32,971.00	—	—	33,971.00
2.	Gandhi Medical College, Hyd.	—	14,550.00	—	750.00	14,62,500.00
3.	University College of Science Osmania University, Hyderabad.	—	4,410.00	—	—	4,410.00
4.	Nanakram Bhagvandas Science College, Hyderabad.	—	436.00	—	—	436.00
5.	R. B. V. R. R. College for Women, Hyd.	—	1,170.00	—	—	1,170.00
6.	Adarsha College, Jammikunta, Karimnagar District.	—	72.00	—	—	72.00
7.	Govt. Polytechnic, Guntur.	—	1,944.00	—	—	1,944.00
8.	P. B. N. College, Nidubrolu, Guntur Dist.	—	720.00	—	—	720.00
9.	Govt. College for women, Guntur.	—	504.00	—	—	504.00
10.	Hindu College, Guntur	350.00	4,342.00	—	—	4,692.00

174

13th March, 1968.

Written Answers to Questions.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
11.	Guntur Medical College, Guntur.	—	16,296.00	—	—	16,296.00
12.	S. R. R. & C. V. R. Govt. College, Vijayawada, Krishna Dist.	—	720.00	—	—	720.00
13.	K. B. College, Vijayawada.	—	504.00	—	—	504.00
14.	Hindu College, Machilipatna, Krishna Dist.	—	2,016.00	—	—	2,016.00
15.	A. N. R. College, Gudivada, Krishna Dist.	—	504.00	—	—	504.00
16.	Andhra Medical College, Visakhapatnam District.	300.00	18,430.00	—	4,800.00	23,530.00
17.	A. M. A. L. College, Anakapalli, Visakhapatnam District.	—	1,173.00	—	—	1,170.00
18.	P. R. Govt. College, Kakinada, East Godavari District.	—	1,008.00	—	—	1,008.00
19.	Govt. Polytechnic for Girls Kakinada.	—	504.00	—	—	504.00
20.	College of Engineering Kakinada.	—	—	—	—	—
21.	Andhra Polytechnic, Kakinada.	—	1,253.00	—	—	1,253.00
22.	Narapur College, Narsapur, West Godavari District.	—	2,900.00	—	—	2,900.00
23.	Besantosophical College, Madanapalli, Chittoor Dist.	—	1,008.00	—	—	1,008.00
24.	Besantosophical College, Madanapalli, Chittoor Dist.	—	720.00	—	—	720.00
24.	Adoni Arts & Science College, Adoni Kurnool Dist.	—	504.00	—	—	504.00
25.	Govt. Arts College, Anantapur.	—	1,440.00	—	—	1,440.00
26.	Govt. Arts College, Cuddapah.	—	2,880.00	—	—	2,880.00
27.	Govt. Polytechnic, Srikakulam.	—	1,592.00	—	—	11,592.00
TOTAL		1,650.00	1,24,568.00	—	4,875.00	1,30,993.00

written answers to questions.

13th March, 1963.

175

Sri K. Brahmananda Reddy:—

(a) Yes, Sir.

(b) Rs. 1.50 crores approximately.

శ్రీ వి విజయకుమారరాజు:—కొవ్వూరువద్ద రోడ్డు కమ్మ రైలుబ్రిడ్జు నిర్మాణం చేసుకుంటున్నాము, దగ్గరలోనే ఇక్కడ రోడ్డునిర్మాణం చేసుకోవలసినది. వాటికి అయే excess డబ్బు, రైల్వేవారు ఇచ్చేడబ్బు, ఇదంతా ఉంటుంది. కనుక ఎదో ఒకరోడ్డు విరమించుకుంటే betterment tax బరువు రైలుకు తగ్గుతుందేమో ఆలోచించారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—రెండింటికి సంబంధంలేదు, రోడ్డుకమ్మ రైలు బ్రిడ్జి చాలా అవసరం, National Highway అది జరుగుతుంది. బా రేజి కట్టుకునేటప్పుడు రోడ్డు అవసరంకాదా అనేది ఆలోచించి అవసరంఉందని అనుకుంటున్నాము, ఉంటే ఉపయోగంగా ఉంటుంది. ఒకకోటి రూపాయలు ఎక్కువగా అయినా ఉపయోగంగా ఉంటుంది.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:—ఈరోడ్డు width ఎంతవుంటుంది? Two way traffic కు పనికివస్తుందా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—అని మా సంకల్పం, 24 అడుగులు ఉండాలి.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—గోదావరి బా రేజి ఎప్పటికీ కంప్లీట్ చేస్తారో చెప్పగలరా?

(No Answer)

INVESTIGATION ON GODAVARI RIVER

1506—

* 1497 (1) Q.—Sarvasri K. Ramireddy, (Polavaram) G. Krishnam Naidu (Gompa) and G. Suryanarayana (Payakaraopeta):—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether it is a fact that investigations are now being conducted by the P. W. D. on the river Godavari near Reddipolavaram;

(b) if so, the details of the same; and

(c) whether any investigations are proposed to be conducted there for the construction of a barrage?

Sri K. Brahmananda Reddy :—

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

(c) Cannot be envisaged at present.

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు (నర్సిపట్టణం):—పోలవరమువద్ద investigation జరుగుతున్నట్లు ఎమ్. ఎల్. ప. గారు చెప్పారు, ఎంతవరకు నిజం?

JOINT DIRECTOR TO ASSIST D.P.I.

1551

*3598 Q.—Sarvasri A. Easwara Reddy and S. Vemayya :—
Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether the Government is contemplating to appoint a Joint Director to assist the Director of Public Instruction ;

(b) if so, when ;

(c) what is the amount of saving effected or proposed to be saved by the merger of the Education Directorates during October, 1967 ; and

(d) the circumstances that led to the bifurcation and merger of the Education Department in October, 1965 and October 1967 respectively ?

A :—

(a) }
(b) }
(c) } A statement is placed on the table of the House.
and }
(d) }

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

[vide Legislative Assembly Question No. 3598 (Starred) 1551]

(a) No sir.

(b) Does not arise.

(c) A saving of nearly Rs. 1 lakh per annum is effected.

(d) In view of the greatly expanding duties of the Directorate of Public Instruction which comprised Primary, Secondary and Collegiate Education and also the Department of Public Libraries, and Govt. examinations, it was decided in October '65 to bifurcate the Directorate of Public Instruction by constituting a separate Directorate of Higher Education to look after the Collegiate Education. In October '67, the working of the bifurcated Departments was examined and the Govt. have come to the following conclusions :

(a) Education, being a continuous process, it is found in practice that bifurcation at a particular level, is not conducive to effective educational administration ;

(b) The change over from the one year higher Secondary course to the two year intermediate college course, as decided by the Government, requires continuity of administration from the Secondary to the Higher Secondary and Collegiate sections.

(c) The recent decision of the Government to change over to Telugu, as medium of instruction at the University level, starting from June 1969, makes it essential that a common terminology should be adopted for the Secondary, Higher Secondary and University stages, and in practice it is found that effective coordination between the three independent agencies viz., the Directorate of Public Instruction, the Director of Higher Education

and the Universities can be ensured by only one Department in charge of education at all levels.

- (d) The Administrative Reforms Committee has also recommended the reduction of Heads of Departments by regrouping two or three departments into one wherever possible.
- (e) There is also the need to observe great economy in Govt. expenditure in view of the extremely tight financial position of the State.

For the above reasons and also in view of the fact that in practice that the Government found that the working of the two separate Directorates was not conducive to effective functioning between both, it was decided that the two Directorates should be merged into one.

LABOUR CONTRACT CO-OPERATIVE SOCIETIES

1552—

*2359 Q.—Sarvasri R. Satyanarayana Raju and Dhanekula Narasimham :—Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state:

- (a) whether there are any Labour Contract Co-operative Societies in the State; and
- (b) if so their district-wise number?

A :—

- (a) Yes Sir.
- (b) A statement is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE with ref. to clause (b) of L. A. Q. No. 2359-(Starred) * 1552

Put by Sri R. Satyanarayana Raju, M. L. A., regarding the District-wise number of existing Labour Contract Co-operatives in the State.

<i>Name of the District.</i>	<i>No. of Societies in the Dt.</i>
1. Srikakulam.	10
2. Visakhapatnam.	13
3. East Godavari.	29
4. West Godavari.	8
5. Krishna.	22
6. Gunur.	121
7. Nellore.	18
8. Nalgonda.	24
9. Chittoor.	15
10. Khammam.	10
11. Cuddapah.	27
12. Anantapur.	14
13. Kurnool.	24
14. Mahaboobnagar.	9
15. Hyderabad.	68
16. Medak.	13

(1)	(2)
17. Karimnagar.	7
18. Nizamabad.	7
19. Adilabad.	8
20. Warangal.	16

Total. 463

ROAD FROM VOGULAPURAM

1553—

* 1489 (S) Q.—Sri R. Narsimha Ramaiah :—Will the hon. Minister for Endowments be pleased to state :

(a) whether any memorandum has been received from the local Sarpanch of Chowllapalli requesting for the construction of a road with the funds of the Devasthanam from Vogulapuram R. T. C. road for the Agrahampahad Sammikka Jathra in Warangal taluk ; and

(b) if so, the action taken on the said memorandum ?

A :

(a) & (b) : No, Sir. The Sarpanch of Chowllapalli village, however gave a petition to the Inspector, Endowments Department, Warangal, when the latter visited that village on 31-7-1967 for making enquiries in connection with the present Legislative Assembly Question, requesting contribution of funds from the Sammakka Temple, for construction of a road from Vogulapuram to the above Temple.

The Assistant Commissioner, Endowments Department, Warangal, has reported that the liquid balance available in the Endowments deposit account of the above Temple was Rs. 490.01 p. only as on 1-8-1967, that the Temple has no other sources of income except the offerings during Jatra which takes place only once in two years and that the question of contributing from Temple funds towards the construction of a road can be considered only when a specific request is made in this regard by the Panchayat Samithi, Hanumakonda.

VITHALESWARASWAMI TEMPLE

1554—

* 2521 Q.—Sri Dhanenkula Narasimham :—Will the hon. Minister for Endowments be pleased to state :

(a) whether trustees are appointed to the Vithaleswara temple at Seetharamapuram village, Udagiri taluk, Nellore district ;

(b) if not, whether steps will be taken to appoint them ;

(c) the value of the property owned by the Sri Vithaleswara Devasthanam ;

(d) the annual income being derived ; and spent therefrom ; and

Announcement:
re: Business of the House.

15th March, 1968. 179

(e) whether the Government will take steps for the renovation of the said temple?

A :—

(a) & (b) The term of the Trust Board constitution October 1957 expired on 17-10-60 and there is no legally constituted Trust Board for the temple at present. Necessary action is being taken by the Asst. Commissioner, Nellore to constitute a new Trust Board.

(c) The value of the properties owned by the temple is estimated to be about Rs. 10,000/-

(d) As the entire landed property owned by the temple is in unlawful possession of the ryots who are not paying any rents to the temple, no income is derived particularly by the temple at present. The temple is maintained from voluntary donations made by some of the villagers.

(e) The temple is not in such a bad condition as to need any immediate renovation. The question of renovating the temple will, however, be considered after a new Trust Board is constituted and the lands are taken possession of from the unlawful enjoyers.

GANDHI ASHRAM, ANAKAPALLI

1555—

* 1946 Q.—Sri K. Govinda Rao :—Will the hon. Minister for Endowments be pleased to state :

(a) whether the Gandhi Ashram, Anakapalli, Visakhapatnam district has come under the purview of the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Endowments Act 17 of 1966 ; and

(b) if so, whether the accounts have to be duly audited every year ?

A :—

(a) Not yet, Sir. Action is being taken to register the institution under section 38 of the A. P. Charitable and Hindu Religious institutions and Endowments Act, 1966.

(b) The accounts will have to be audited after the institution is registered.

ANNOUNCEMENT

re:- BUSINESS OF THE HOUSE.

Mr. Speaker :— I am to announce to the House, the following decisions of the Business Advisory Committee held on 12-3 1968:

1. The Assembly will observe a holiday on 15th March 1968 instead of 14th March 1968 as already announced. The Business to be transacted on 14th March 1968 will be the business already fixed for 15th March 1968.

2. The Andhra Pradesh Municipalities postponement of elections (Amendment) Bill 1968 will be taken up for consideration from 1-30 p. m. to 2 p. m. on 16th March 1968.

The call attention notices given by the following members regarding the train accident on 9-3-68. have been admitted under Rule 74 and posted for tomorrow the 14-3-68.

Calling attention to matters of urgent
Public importance.
re: Bus accident at Appayya gate,
Nellore district.

Sri K. Brahmananda Reddy:— I can answer today itself, Sir.

Mr. Speaker:— Notices under rule 63 for adjournment of business given by Sri Vavilala Gopalakrishnayya, M. Venkatanarayana and others have all been disallowed.

We can take up the call attention notice regarding train accident today itself.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ జి. బుచ్చిఅప్పారావు :— అధ్యక్ష, ‘‘మంత్రివర్గంలో ముసలం’’ అని ఆనంద నిలయంలో వార్త ఉద్భవించింది. ‘జ్యోతి’ పత్రికలో వ్రాశారు. రాష్ట్రమంత్రి బర్త్రపు— అని వార్త వచ్చింది. ‘పచ్చగడ్డి మొదలు పచ్చి బంగారంవరకు సర్వ భక్షణు’ అయిన మంత్రిగారికి త్వరలో ఉద్వాసన చెప్పడం జరుగుతుందని ఆనందనిలయంలో అంతేవాసులద్వారా తెలుస్తున్నదని వ్రాశారు. దీనిని గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు ఏమైనా చెబుతారా అని, తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ‘రక్షణనిధి కైంకర్యము’ అని నజరానాలకు రూప నియమం లేని కాంతా కనకాలు స్వయంగా స్వీకరించి, చుక్క ఎడరుకాసంతవరకు చుక్కవేసే మంత్రిగారట, ఇవి తమరుచూడాలి.

(నవ్వులు)

(Then the weekly ‘Jyothi’ is passed on to Mr. Speaker by Sri G. Appa Rao)

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— అధ్యక్ష, మంత్రిగారి ముసుగువీరులు ఎవరో అక్కడ ఉన్నారు. ఆ ముసుగు తీసేస్తే సరిపోతుంది.

Mr Speaker :— I do not think it deserves any reply.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— అసలు వారు అది తీసుకురావడం, తమవద్ద యివ్వడం... యిక కడమావారు అట్లాగే వ్రాస్తూ ఉంటారు. ‘ముసలం’ లేదు, ఏమీ లేదు. బాగానే ఉన్నది.

శ్రీ జి. బుచ్చిఅప్పారావు :— బాగానే ఉంటే సంతోషం.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re:—BUS ACCIDENT AT APPAYYA GATE, NELLORE DISTRICT

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అధ్యక్ష, ఇప్పుడు తిరుపతిపోయే టూరిస్టు బస్సులు ఎక్కువ అయినవి మొన్న శుక్రవారం రాత్రి బెజవాడనుండి బయలుదేరిన బస్సులో వెంకటపాలెం అనే గ్రామంనుంచి 9 మంది, దివితాలూకానుంచి 14 మంది వెళ్ళివారు, ఆడవారు మగవారు కలిసి, యింకా దారిపొడుగునా దొరికే ప్యాసింజర్సును కూడా తీసుకొని వెళ్ళారు. మనుష్రోలు వెంకటాచలం స్టేషన్ముందు level crossing ఉన్నది. అక్కడకు వెళ్లేటప్పటికి అటునుంచి సర్కార్ ఎక్స్ప్రెస్ వస్తున్నది. ఆ సంగర్పంలో రెండు కథలు చెబుతున్నారు. అక్కడ గేటు తెరచిఉందని ఒకరు, లేదు గేటు వగులగొట్టుకు వెళ్ళిపోయాడని ఒకరు; లేదు యిటువైపువారు, అటువైపు వారు గేటు పగులగొట్టితే, నువ్వు ముందుపోవాలా, లేక

Calling attention to a matter of urgent public importance: 13th March, 1958. 181
 re: Bus accident at Appayya gate, Nellore district.

నేను ముందు పోవాలా అని, ముందు వెనుక లారీస్ ఉంటే ఈ బస్సు అక్కడ ఇరుక్కుపోయి ఎటూ వెళ్ళడానికి వీలులేక అని ఒకరు; కాదు, డ్రైవరు అద్వాన్సు అయి రైలు వచ్చేలోగా నేను ముందుకు వెళ్ళానని అనుకొని మొత్తంమీద అతను రైలు పట్టాలమీద ఉండడం, అటునుండి రైలు రావడం దీనిని నెటి పారవేయడం జరిగిందని; నెటి పారవేస్తే—ఆశ్చర్యం—అటు ఇంజనుకూ దెబ్బ తగలేదు, వెనకవైపు తగలేదు, మధ్యలో ఉన్న పెట్టె సగిలిపోయింది: దానిలో 45 గురు పాసెంజర్లు ఉన్నారు. 10 మంది అప్పడే చనిపోయారు, ఇదరు తరువాత పోయారు. ఒకదానిలో పెళ్ళికొడుకు చనిపోయాడు. ఇంకొక దానిలో విస్పన్న పేట వగైరా వారున్నారు. అసలు ఆశ్చర్యం ఏమిటంటే—టూరిస్టు బస్సు ఎప్పుడు బయలుదేరినప్పటికీ, ఎవరు బయలుదేరుతారో ముందు R. T. O కు లిస్టు ఉండాలి. ఇందులో నల్లగొండ జిల్లా నీరడ గ్రామంలో వారిదను ఉన్నారు. ఆస్పత్రిలో ఉన్నారు. ఇది పరిస్థితి—ఆశ్చర్యం—బండి అటు పోతూంటే అటు తిరిగి పడిపోయింది. ఎంత స్పీడులో వస్తోందో ఊహించుకోవచ్చు. డ్రైవరు దిగిపోయాడు, తరువాత సరెండరు అయ్యాడు. వీళ్ళ గూడూరు వెళ్ళేటప్పటికి కైము పట్టింది. అక్కడ 8 శవాలను కూడ చూశాను. గూడూరు హాస్పిటల్ కు తీసుకు పోయారు. ఇటు నెల్లూరు హాస్పిటల్ కు తీసుకుపోయారు. 12 మంది అక్కడి కక్కడే చనిపోయారు. వేదావలం ప్రక్కన బెడ్ లో ఉన్నవారు—జనరల్ హాస్పిటల్ లో ఉన్నవారు చనిపోతే—యాయనకు డెలీరియమ్ వచ్చి ప్రమాద స్థితి ఏర్పడింది. విషాద మట్టం ఏమిటంటే—పెళ్ళికొడుకువాళ్ళ చనిపోవటం, వెంటనే వైద్య సహాయం దొరికే స్థితి లేకపోవటం. నెల్లూరు హాస్పిటల్ లో ట్రీట్ మెంట్ ఇవ్వటానికి చాలక పోతే ఒక పేషెంట్ ను గుంటూరులో ఎడ్వాన్స్డ్ హాస్పిటల్ ఉన్నదని అక్కడకు పంపించారు. నేను నెల్లూరు హాస్పిటల్ లో పేషెంట్స్ అందరిని చూసి, మరునాడు గుంటూరు హాస్పిటల్ కు పేషెంట్స్ ను చూద్దామని వెళ్ళాను. ఆ పేషెంట్ మొన్నటి వరకు—40 గంటలవరకు—అక్కడ చేరలేదు. నేను డి. ఎస్. పి. కి చెబితే ఆయన నెల్లూరుకు కాంటాకు చేశారుగాని, ఆ మనిషి సంగతి తేలలేదు, ఈ బస్సులన్నీ ఇష్టంవచ్చిన స్పీడ్ లో పోవటం, ఇంజనీర్స్ గా నడవటం—యీ ప్రమాదాలకు ప్రధాన కారణము. ఇంకొక అనుమానం కూడ ఉన్నది. ఈ బస్సుకు అసలు టి-పర్మిట్ ఉన్నదా, లేదా, అనే అనుమానం చాల మందికి ఉన్నది. ఆ చనిపోయిన వారి కుటుంబాలకు సానుభూతి తెలపటం దురదృష్టకరమైన విషయము. రైల్వే వారు వెంటనే డబ్బు ఇచ్చారని చెప్పారు. రైల్వే వారు వెంటనే ఆఫెండ్ అయినారని అనుకోవచ్చు గాని రైల్వే వారు ఏమి చేస్తారంటే—చనిపోయినవారి కుటుంబాలకు వెంటనే ఎక్స్ గ్రేషియా గ్రాంట్ ఇస్తారు. కాంపెన్ సేషన్ సంవత్సరాల తరబడి పడేస్తారు. కాబట్టి ఎక్స్ గ్రేషియా గ్రాంట్ వెంటనే ఇచ్చినంత మాత్రమున అది సంతృప్తి కలిగించదు. అది రైల్వే యాక్సిడెంట్ మనకు సంబంధం లేదని అనటానికి వీలు లేదు. మన బస్సులు పర్మిట్స్ ఉండీ, లేకుండా పోతున్నవి ఉన్నవి. మనం కూడ దీనిని సీరియస్ గా తీసుకోవాలి. ఇది ప్రమాదమైనదే కాకుండా హృదయవిదారకమైన దృశ్యం అని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :— అధ్యక్ష, ఈ యాక్సిడెంట్ అప్పయ్య గేట్ దగ్గర జరిగింది. వెంకటాపురం మనుబోలు స్టేషన్ను మధ్య యీ యాక్సిడెంట్ జరిగినట్లు పత్రికలలో వచ్చింది. ఆ రెండింటికి మధ్య కొమ్మరపూడి అనే రైల్వే స్టేషన్ ఉంది. యాక్సిడెంట్ జరిగిన ప్రక్కనే కొమ్మరపూడి రైల్వే స్టేషన్ ఉంది. అంటే వెంకటాచలం కొమ్మరపూడి మధ్య యాక్సిడెంట్ జరిగింది. 13 మంది చనిపోయినట్లుగా పత్రికా ముఖంగా తెలుస్తున్నది. స్పష్టంగా ఎంత మంది చనిపోయారో మనకు తెలియాలి. 42 మంది గాయపడినారు. టూరిస్టు బస్సు ఎక్కడనుండి స్టార్టు అయినది? ఈ యాక్సిడెంట్ లో చనిపోయినవారి పేర్లు చూస్తే—ఆ టూరిస్టు బస్సులో కొంత మంది మధ్య మధ్య కూడ ఎక్కినట్లు కనబడుతున్నది. యీ యాక్సిడెంటుకు కారణం రైల్వే డిపార్టుమెంటుయొక్క మార్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్? లేదా ఆర్. టి. సి. లో ఉన్న తప్పా?— అన్నది తెలియాలి. రైల్వే గేట్ ఎందుకు తీశారు? గేటువాడి తప్పు ఉన్నదా అంటే—సిగ్నల్ ఇచ్చినప్పుడే గేటు వేయాలి. కాని సిగ్నల్ ఇవ్వనట్లు—సిగ్నల్ ఇవ్వకుండానే రైలు పోయినట్లు తెలుస్తున్నది. ఇది ఇంతవరకు స్పష్టంగా ఎంకవైరీ జరిగినట్లు లేదు. డెడ్ బాడీస్ బారందరికి ఇచ్చినారా లేదా అన్నది స్పష్టంగా తెలియలేదు. ఆ చనిపోయినవారి కుటుంబాలవారికి ఏమాత్రం ఎక్స్ గ్రేషియా పేమెంట్ ఇచ్చారన్నది స్పష్టంగా తెలియాలి. ఆ డెడ్ బాడీస్ వారి గ్రామాలకు చేర్పించే విషయంలో ఏమి చేసింది. ఆ సెర్టిఫికేట్ కు ఏమైనా సహాయం చేసింది లేనిదీ తెలియలేదు. కాబట్టి తక్షణమే చర్యలు తీసుకొని ఎంకవైరీ జరపాలి. రెస్పాన్సిబిలిటీ ఫిక్స్ అవ్ చేయాలి. ఆ చనిపోయినవారి డిపెండెంట్లకు వెంటనే కాంపెన్ సేషన్ చెల్లించాలి. ఇటువంటి ప్రమాదాలు జరగకుండా చూడవలసిన బాధ్యత వెంట్రల్ గవర్నమెంట్, స్టేటు గవర్నమెంటు—ఇద్దరియొక్క బాధ్యత ఇందులో ఉన్నదని నేను తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— మన దురదృష్టం ఏమిటంటే, యీ సమావేశం ప్రారంభించిన తోడనే చాలా యాక్సిడెంట్లు జరిగాయి. ఫైర్ యాక్సిడెంట్లు జరిగాయి. యీ యాక్సిడెంట్లు జరిగింది. ఇది జరిగిన తోడనే మన ప్రభుత్వం ఒక మంత్రివర్యుని ఆ స్పాటుకు పంపించవలసి ఉండెను. ఈ యాక్సిడెంట్లు చాలా ఉపద్రవకరమైనది. మనమందరం బస్సులో ప్రయాణం చేస్తూఉంటాము. బస్సులలో ప్రయాణము చేసేవారికి, ప్రజలకు తగిన రక్షణ కలుగజేయాలి. ఆర్. టి. సి. బస్సులలో—రాత్రిళ్ళు కండక్టర్స్ లేకుండా ఉన్నారు. డ్రయివర్ కండక్టర్ పని చేయవలసి వస్తున్నది. డ్రయివర్ డ్రయివరు పని, కండక్టర్ కండక్టర్ పనికూడ చేసుకోవలసిన పరిస్థితి వస్తున్నది. డ్రయివర్ ఎల్లప్పుడూ ఉండాలి. ప్రమాదం జరిగింది అన్నట్లయితే చాలా ప్రాణాలు పోతాయి. భగవద్భక్తి గురించి, వెడుతున్న యాత్రికులకు, వెళ్లకి వెళ్లవారికి యీ ఉపద్రవం జరిగింది. వారికి తగిన రక్షణ లేదు. ఇప్పుడు నష్టపడిన కుటుంబాలకు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వంకూడ కొంత ఆర్థిక సహాయం చేయాలని కోరుతున్నాను. నా తరపున నా మిత్రులు తరపున వారి కుటుంబాలకు నా సానుభూతి ప్రకటిస్తున్నాను.

Call for attention to matters of urgent public importance: 13th March, 1968. 184
 re: Bus accident at Appayya gate, Nellore district.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు:—అధ్యక్షా, ఈ దుస్సంఘటన జరిగినపుడు నేను నెల్లూరులో ఉన్నాను. ఆ టూరిస్టు బస్సులో ఆపుడు ఆందరు నిద్రపోతున్నారు. నెల్లూరులో ఒక ఆటను, బిడ్డ ఎక్కారు. ఆటను మాత్రం బిడ్డను తీసుకుని బయటకు వచ్చాడు. మిగతా వారంతా నిద్రపోతూ వున్నారు. ఆ బస్సుకు ముందు లారీలు వున్నాయి. ఆ లారీలు దాటాయి. ఒక గేటు మూసి వుంది, రెండవ గేటు తీసి ఉంది అన్నారు. నేరుగా సర్కార్ ఎక్స్‌ప్రెస్‌వచ్చి డెబ్బ కొట్టినపుడు కొంత మందికి మాడు అదిరిపోయి స్పృహలేకుండా పోయారు. చాలా మంది చనిపోవటం జరిగింది. ఈనాటి వరకు టాడీస్ డిస్కవరీ కాకుండా ఉన్నవి. అప్పట్వశాస్త్రు ఆ రోజు మెడికల్ డిపార్ట్‌మెంట్‌వారు సవ్యంగా సక్రమంగా పనిచేశారని చెప్పక తప్పదు. ఆ రైలులో ఒక కేరెక్ట్‌లో ఉన్న రైల్వేపోలీసు సూపరింటెండెంట్ ఆ స్పాచ్‌లో ఉండి, కొంతమందిని గూడూరుకు కొంతమందిని నెల్లూరుకు తరలించారు. వారు స్పృహతప్పి, ఎక్కడివాడు అక్కడ పడిపోవటం జరిగింది. అక్కడ ఉన్న ఒక ఆజానబాహుడుకూడ ఏమీ చేయలేని పరిస్థితిలో పడి ఉన్నాడు. అప్పటికి ఇద్దరు చనిపోవటం జరిగింది. కాంట్రాక్టు బస్సులను, లారీలను రాత్రిళ్ళు కొంతవరకు కంట్రోలు చేయటం మంచిది. ఇంతకుముందు పెన్నార్ నార్ట్ బ్రిడ్జి దగ్గర ఇటువంటి యాక్సిడెంట్ జరిగింది. ఇప్పుడు ఇవి జరిగింది. నెల్లూరు ఫరిసర్ ప్రాంతాలలో ట్రైమింగ్స్ అట్లా ఉండటంవల్ల యీ యాక్సిడెంట్స్ జరుగుతున్నాయి? ఇప్పటికే నా ఇకముందు అటువంటి దుస్సంఘటనలు జరగకుండా చూడాలి. నెల్లూరు దగ్గర రైల్వే క్యాసింగ్ బిల్డింగు చాలా ఎక్కువగా ఉన్నవి. ఇప్పుడు చనిపోయినవారి కుటుంబాలకు రైల్వే డిపార్ట్‌మెంట్‌వారు 100, 200 రూపాయలు ఇచ్చామన్నారు. వారి పరిస్థితి గమనించి వారికి నష్టపరిహారం ఇప్పించేదానికి ప్రయత్నం చేయాలి. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వంకూడ సహాయం చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. వెంకటనారాయణ (ఏలూరు):—అధ్యక్షా, ఇది చాలా దురదృష్ట కరమైన సంఘటన. దీనికి కేంద్రప్రభుత్వంతోపాటు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క రవాణాశాఖామంత్రికూడ కొంతవరకు బాధ్యులు. ఓవర్ బ్రిడ్జిస్ లేకపోవటంవల్ల ఇటువంటివి జరుగుతున్నాయి. మన రాష్ట్రం మొత్తంమీద ఒక ప్రణాళికాబద్ధంగా అన్ని లెవల్ క్యాసింగ్‌వద్ద ఎక్కువగా ఓవర్ బ్రిడ్జిస్ నిర్మిస్తే తప్ప, లేకపోతే ఇట్లాంటి ప్రమాదాలు జరపక తప్పదు. టూరిస్టు బస్సులు లారీలు రాత్రిళ్ళు చాలా వేగంతో వెళుతూ ఉంటాయి; వాటి వేగాన్ని చూస్తే చాలా ప్రమాదకరంగా ఉంటుంది. మనం చిన్నకార్లలో వెళుతుంటే, ఆ వచ్చే లారీలు మన కారును ఢీకొడతాయేమో, మనం అసలు ఉంటామా—అనే భయం కలుగుతుంది. కాబట్టి ప్రభుత్వంవారు అట్లాంటి వేగాన్ని ఏవిధంగా control చేస్తారో, చేసి తీరవలసిన అవసరం ఉన్నది. దానితో పాటు ఎక్కువగా సాధ్యమైనంతవరకు జిల్లా head quarters లో over bridges ఉంటే తప్ప ఈ ప్రమాదాలను అరికట్టలేము అని చెబుతూ నేను ఆ సూచన చేస్తున్నాను.

184 15th March, 1968.

Calling attention to a matter of urgent public importance:
re: Bus accident at Appayya gate, Nellore district.

శ్రీ బి. నిరంజనరావు (మల్లేశ్వరం) : — Regional Transport Authority Vijayawada Permits యిచ్చేటప్పుడు, Vehicle యొక్క condition గాని సరిగా నడవడంగాని, ఈ విషయాలపై చూడకుండా permits యిస్తున్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారు ఈ శాఖను నిర్వహిస్తున్నారు కాబట్టి ప్రత్యేకంగా వారికినేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈ bus కు permit ఉన్నదా? ఎప్పుడు యిచ్చారు అనే విషయం enquiry చేయించవలసిందగా కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా తిరుపతికి పోయేటప్పుడు యిటువంటి accidents అవుతున్నాయి. ఇటీవల తిరుపతిగుడిలో కొంతమంది చనిపోవడం జరిగింది. ఇది చాల ముఖ్యమైన విషయం, ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ విషయమును గమనించాలని కోరుతున్నాను. తిరుపతి దేవునికి ఆగ్రహం వచ్చినట్లుగా ఉన్నది ప్రతి కుభలేఖమీద తిరుపతి వెంకన్న ఫోటోవేసి దాని యిష్టం వచ్చినట్లుగా పెంట పోగులమీద అక్కడ యిక్కడ పారపేస్తున్నారు. ఏదైన ఒక చట్టంచేసి కుభలేఖ మీద తిరుపతి వెంకేశ్వరస్వామి ఫోటోలు వేయకుండా చేయవలసిందిగా ముఖ్య మంత్రిగారిని చూడమని కోరుతున్నాను.

Sri K. Brahmananda Reddy :— Sir, at about 3 a. m. on 15-3-68 the Circar Express proceeding towards Madras collided with a tourist bus APK 9069 at a manned level crossing at 153'2-3 KM. known as Appayya gate between Kommalapudi and Venkatachalam railway stations, at about 13 miles from Nellore town. It is reported that the tourist bus loaded with about 60 passengers, from Krishna district was proceeding towards Tirupathi from Vijayawada. The passengers included a marriage party. Some of the eye witnesses have deposed before the Police that the railway gate-man opened the gate after persuasion by some of the drivers of the vehicles soon after the goods train passed the gate just before the arrival of the express train. The bus, it is reported was unable to move forward or backward when the train dashed it. Soon after hitting the bus the train came to a halt. The bus was thrown 50' away towards the south of the railway line. The Superintendent of Railway Police, Vijayawada who was travelling in the same train made immediate arrangements for sending messages to the Police Stations and transporting the injured persons to Nellore and Gudur hospitals through lorries. The Superintendent of Police, Nellore reached the scene of accident and arranged for relief and investigation. The Revenue Divisional Officer, Nellore also visited the scene of accident and made necessary arrangements. The Collector from his camp in Kanigiri rushed to the scene of accident immediately and on receipt of information, the Superintendent Headquarters Hospital Nellore along with the District Medical and Health Officer and In-charge Superintendent of T. B. Hospital reached the spot at about 4-30 a. m. and rendered immediate medical assistance. Seven persons including six adults and one child died on the spot. The injured persons were taken to Nellore and Gudur hospitals. The total number of deaths so far is 12 including one woman and one child. Further casualties may not be more than one or two as the remaining injured persons have sustained relatively less serious injuries. The number of in-patients now in Nellore and Gudur hospitals is 33.

Calling attention to a matter of urgent public importance: 13th March, 1968. 185
re: Bus accident at Appaya gate,
Nellore district.

Seven dead bodies have been identified and the remaining are yet to be identified. Efforts are being made to establish their identity. Photographs of all the dead bodies have been taken. It has been ensured that sufficient medical attention is provided to the injured. Officers of the Revenue and Police Departments have been posted in the hospitals to render necessary assistance. Dr. M. Chenna Reddy, Union Minister for Steel and Mines who was on his way to Tirupathy visited the hospital on 9-3-68. The I. G. P. also visited the hospital on 10-3-68 and made enquiries. The Superintendent, Nellore is supervising the investigation. A case under Sec 304 A of I. P. C. has been registered in Gudur Railway Police Station and the Deputy Superintendent of Police, Kandukur who arrived on the scene has been in-charge of investigation and co-ordinating the investigation made so far. The bus driver who was absconding for a while appeared on the 10th night. The conductor of the bus is reported to be safe but has not been traced yet. The Railway authorities have posted a departmental enquiry on the 12th March at Gudur. The local voluntary organisations such as the Lions Club, Rotary Club and Red Cross have provided the money and blood required for the injured. Arrangements have been made for the injured to get in touch with their relatives. The Railway authorities have granted a cash relief at the rate of Rs. 400 in respect of serious cases and Rs. 200 for other cases. The clothing and the other necessary articles have been provided to the patients in Nellore hospital from the discretionary grant of the Collector. The relief measures taken and arrangements made for medical care are adequate. I have a letter which is dated yesterday, from our Collector and I have also received almost an identical letter from the General Manager of the South Central Railway. One thing I wish to express on behalf of the entire house—our sympathy to the members of the bereaved families and also to the injured persons. We all pray for the rapid recovery of the injured persons. We are all very sorry and distressed at this very tragic accident. Sir, so far as compensation is concerned, ఆస్పదేదో tentative గా యిచ్చినారు అనుకోండి, Rs. 400 in serious cases and Rs. 200 for less serious cases. The other steps like compensation etc. will have to be gone through by the Central Government—the Railway authority—and I hope they will take immediate steps to see that the compensation is expedited and disposed of expeditiously. So far as the State Government is concerned the question of compensation does not arise, but as I have already read, clothing and other necessary articles have been provided to the patients in Nellore hospital from the discretionary grant of the Collector and such other relief as is necessary. The State Government will provide all facilities.

Regarding over-bridges which my friend Mr. M. Venkatanarayana suggested—it is not a possibility to have over-bridges on Highways like that just now. We are unable to do that in congested cities and towns. Sir, I may say—the bust has got a permit valid upto 10th or 11th—that will be verified. According to Mr. Niranjanarao's suggestion, Sir, I do not know if it is possible or feasible. Apart from Venkateswaraswamy's photos, we find that Bhadradi Seetharamaswamy's photos on marriage invitation and things like that. But I

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—గోదావరి ఆనకట్ట కమిషన్ వారు ధవళేశ్వరం వద్ద జారేజట్టాలని చెబుతూ చురొక్కజారే జిని కూడా పోలవరము vicinity లో కడితే desirable గా ఉంటుందేమో అని చెప్పారు.

శ్రీ సాగిసూర్యనారాయణరాజు:—Investigation చేస్తున్నట్లు శాసన సభ్యుడు చెబుతున్నారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—ఇదివరకు ఒకసారి కొంత investigation చేశారు, Prima facie ధవళేశ్వరం వద్ద జారేజినిని, పోలవరము వద్ద కడితే వైసక్రింద ఉపయోగపడుతుందని, ఇంజనీర్లు feasible కాదు అంటున్నారు.

శ్రీ టి. పాపారావు (నగరికంటకం):—దిచ్చంపల్లి రిజర్వాయరు స్కీము కడితే విశాఖవద్దకు ఉపయోగపడుతుంది అంటారు, అది ఎంతవరకునిజం?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—ఇచ్చంపల్లి వద్ద గోదావరి, ప్రాణహితకలిసిన చోట రిజర్వాయరు కట్టడానికి మంచిస్కీమ్, Inter-State disputes లో ఉన్నది.

DOCUMENTARY FILMS

1507—

* 3342 Q.—Sri Badri Vishal Pitti (Maharajgunj) :—Will hon. Janasambandha Shramika Mantri be pleased to state :

(a) the particulars of documentary films produced in 1966-67 and the language in which they have been produced ; and

(b) the expenditure incurred on each documentary film ?

Sri K. Laxshman Bapuji:—(a) No documentaries have been produced during 1966-67.

(b) Does not arise.

RETRENCHMENT OF EMPLOYEES IN THE K. & T. I. BOARD

1508—

*2407 (A) Q.—Sarvasri K. Govinda Rao and S. Vemayya :—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

The number of employees retrenched by the Khadi and Village Industries Board during the last 4 months.

Sri B. V. Gurumurthy :—The A. P. Khadi and Village Industries Board has retrenched 107 employees in the Village Industries Wing of the Board and 180 employees in the Khadi Trading Operations wing (totalling to 287) during the period of four months from 1st June, 1967 to the end of September, 1967.

శ్రీ ఎస్. జేమయ్య :—అధ్యక్షా. గరిమిలా అయినా వారికి యేదయినా ఉపాధి కల్పన చేయబడినా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :—అధ్యక్షా. వారికి వేరే అల్టర్నేటివు జాబ్స్ ప్రావైడు చేయడం జరగలేదు. రిట్రెంచి చేసేవానికి సంబంధించిన రిట్రెంచి టు కాంపెన్సేషను వగైరా యివ్వడమే జరిగింది.

don't think Tirupathi Venkateswara is angry. The only point is that unfortunately because of the negligence and because of that fact that this happened at about 3 a. m. as Mr. Madhavarao has said it is just possible many of them might have been dozing or sleeping in the bus and sometimes there might be over-speeding and there might be so many other cases. Therefore, I wish to make the statement and also repeat that the House expresses its sympathy to the members of the bereaved families and to those who are injured.

శ్రీ జి. లక్ష్మణ్ :— ఇక్కడి లెవల్ క్వెస్టియన్ లో వున్నది ఇంటర్ లాక్ సిస్టమ్ లోక ఓపెన్ గా వుంటుందా ?

Sri K. Brahmananda Reddy :— I am not going to say anything because I do not know. ట్రాన్స్ గేజ్ అంతటా ఇంటర్ లాక్ సిస్టమ్ అనుకుంటాను.

శ్రీ ఏన్. వేమయ్య :— ఇంటర్ లాక్ సిస్టమ్ కాదు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— యు సీ డి కలెక్షన్ Sir immediately. Therefore I only say that the case is under investigation by a Committee of Administrative officers. అని నాకు జనరల్ మానేజర్, సెక్రటరీ రైల్వేనుండి వచ్చింది. Later that would be enquired into. But generally many of these crossings are inter-locked.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— సరే, యిప్పుడు జరిగిపోయిందేదో జరిగిపోయింది, చాలా విచారకరం అని వారు తమ విచారాన్ని వెలిబుచ్చారు. కాని యివిధంగా యికముందు జరుగకుండా వుండడానికిగాను, వెహిక్యులర్ రెగ్యులేషన్ విషయంలో, రాత్రి 12 గంటలనుండి 3 గంటలవరకు రెగ్యులారిటీ ఒకటి వుండేటట్లు, ఉత్తరాయణమువంటి ప్రమాదాలు జరుగకుండా వుండేందుకు అలాంటి సూచన ఏమీ ముఖ్యమంత్రిగారు చేయలేదు. అది చాలా ముఖ్యం.

Sri K. Brahmananda Reddy :— I do not think it possible to prohibit either buses or lorries.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అక్కడ ఒకతన్ని చాలా సీరియస్ గా వున్నదని, పెద్ద ఆసుపత్రికి పంపించాలని, గుంటూరు ఆసుపత్రికి పంపించామని కలెక్టరు, పోలీసువారు, యితరులు చెబుతున్నారు కాని, మాకు దొరకలేదని — మొన్న సాయంత్రం నాలుగు గంటలవరకూ, తెలుసుకోడానికి ప్రయత్నించినా తెలియలేదు. ఆ మనిషి ఏమైనట్లు ? వీరూ ఆశ్చర్యపోతున్నారు, వారూ అక్కడ ఆశ్చర్యపోతున్నారు. ఆ విషయం కనుక్కుంటారా ?

Sri K. Brahmananda Reddy :— I will enquire. I will get that checked up అని వచ్చిందిగాని, గుంటూరుకు ఒకరిని తీసుకువచ్చినట్లు మాకు ఇన్ ఫర్ మేషన్ లేదు. But so far as the information I have got, it is only Nellore and Gudur. But anyway I will get that checked up.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— నెల్లూరు చేరిన తరువాత పంపించారు.

Mr. Deputy Speaker :— The matter was very serious and a statement had been made. We convey our sense of sorry and sympathy for the departed persons and feel that the Administration

Calling attention to a matter of urgent Public Importance : 13th March, 1968. 187

re: Fire accidents in certain places in Tekkali, Salur and Parvatipuram taluks of Srirakulam Dt., and Kakinada.

will make certain arrangements by which such things will not be repeated hereafter.

శ్రీ యస్. వేమయ్య :— ఒక నిమిషం లేచి మనం సానుకూతిగా నిలబడితే బాగుంటుంది. చాలా అవసరం కూడా, ఇంతమంది సడెన్ గా చని పోయారు, అల్లకల్లోలం అయిపోయింది.

Mr. Deputy Speaker:—When such accidents occur, we express our sympathies. మన సానుకూతిని వారికి పంపితే బాగుంటుందనుకుంటాను. లేకపోతే యిది ఒక ప్రిసిడెంటు అవుతుంది.

re: FIRE ACCIDENTS IN CERTAIN PLACES IN TEKKALI, SALUR AND PARVATIPURAM TALUKS OF SRIKAKULAM DISTRICT AND KAKINADA ETC.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— అధ్యక్ష, ఇటీవల శ్రీకాకుళం జిల్లాలో పలాన పంచాయితీ సమితిలో, పెక్కలి తాలూకాలో, సాలూరు తాలూకా, భూసరవలసలోను, తరువాత కాకినాడ, ముత్యాలవలసలోను జరిగిన సంఘటనలకు సంబంధించిన కార్ ఆటెనెన్ మోషన్ యిది. ఇటీవల జరిగిన యీ అగ్నిప్రమాదాల విషయంలో వారికి వెంటనే కలుగజేయవలసిన రిలీఫ్ కు సంబంధించి కలెక్టరుగాని, ఆర్.డి.బి.గాని, తహసీల్దార్ గాని తమవద్ద డబ్బు లేదంటున్నారు. తహసీల్దారు, ఆర్.డి.బి. పరిధిలోనున్న వెంటనే కలుగజేయవలసిన రిలీఫ్—30 రూపాయలు కూడా వారికి ముట్టలేదు. ఇది చాలా విచారకరమైన విషయం. తరువాత, ఏ యితర ఆధారమూ లేని పేదవారికి మరొక 20 రూపాయలు శాంకన్ చేసే అధికారం కలెక్టరుగారికి వుంది. వెంటనే యివ్వవలసిన రిలీఫ్—30 రూపాయలకే దిక్కు లేనప్పుడు యింక, ఈ 20 రూపాయల గూర్చి ఆలోచించవలసిన అవసరమే వుండదేమో. దీనికి సంబంధించి అధికారులను కనుక్కుంటే మావద్ద దీని ఫండ్లు రెడీగా లేనందువల్ల మేము యివ్వలేకపోతున్నాం; గవర్నమెంటుకు వ్రాశాము అంటున్నారు. అగ్నిప్రమాదాలకు సంబంధించి ఇవ్వవలసిన డబ్బుకు సంబంధించిన ఫండ్లకూడా జిల్లా స్థాయిలో లేకపోవడం చాలా బాధాకరమైన విషయం. ఇంక, 15, 20 ఏళ్ళనుండి ప్రభుత్వానికి ఒక నివేదిక చేసుకోవడం జరుగుతున్నది. పూర్వం ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రభుత్వస్థాయిలోకూడా కొన్ని ప్రతిపాదనలు పరిశీలనలో వున్నవి. ఒకసారి యిల్లుకాలడం, రిలీఫ్ యివ్వడం, మరల రెండు మూడు మాసాలలోనే అదే ఇల్లు కాలిపోవడం యిటువంటి సంఘటనలు వున్నవి. అందువలన యిది అవసరంగా ఒక రికరింగ్ ఎక్స్ పెండిచర్ గా వున్న, ప్రభుత్వం రిలీఫ్ గా యిస్తున్న సహాయానికి ఒక స్వయాపం లేకుండాపోతున్నది ప్రభుత్వం ఏ యింటికైతే సహాయం యిస్తున్నదో అదే యిల్లు తిరిగి కాలిపోయే పరిస్థితి వస్తున్నది. అందువలన, ఫైర్ ప్రూప్ మెటీరియల్ గమక వారికి సప్లయ్ చేసినట్లయితే ప్రభుత్వంచేసే సహాయానికి ఒక స్వయాపం ఏర్పడుతుంది. తిరిగి అగ్నిప్రమాదం సంభవించకుండా వుండడానికి వీలవుతుంది. దీనికి సంబంధించిన ప్రతిపాదన మూలపడి వున్నది. దానిని బయటకు తీసి పరిశీలన చేస్తే, ప్రభుత్వం యిచ్చే రక్షణకు

re: Fire accidents in certain place in Tekkali, Salur and Parvatipuram taluks of Srikakulam Dt., and Kakinada.

సారకత వుంటుందని చెబుతున్నాను. ఆ విధంగా ఆలోచిస్తారా? అని అడుగుతున్నాను. మరొక విషయం కూడా చెప్పవలసివుంది. మొన్న మొన్ననే ఒక ఉత్తరం వచ్చింది. పలాస ఊరులో 30 ఇళ్లు తగలబడిపోయినవి. అన్నీ మంగలి వారి ఇళ్లు. బాండు మేకాంతో సహా అంతా తగలబడిపోయింది. వారి బ్రతుకు తెరువు పోయింది. వారి జీవనాధారమైన బాండు మేకమంతా తగలబడిపోయింది. అలాగే ఫిషర్ మెన్ వంటి తగలబడిపోయినవి. ప్రభుత్వం వీరి విషయం దృష్టిలోకి తీసుకుని, వారి జీవనాధారాలను తిరిగి నిలబెట్టుకునే విధంగా ఏర్పాట్లు చేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అధ్యక్ష, శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ముత్యాల వలస మొదలైన గ్రామాలలో పెద్దఎత్తున అగ్ని ప్రమాదం సంభవించింది. అదేవిధంగా రాకినాడలోకూడా మరొక పెద్ద ప్రమాదం సంభవించింది. నాలుగైదు వందల ఇళ్లు కాలిపోయినవి. వారికి సబ్స్టానియల్ గా హెల్ప్ చేసే విధి త్వం, తిరిగి అటువంటి ప్రమాదం సంభవించకుండా హోసెస్ మోడెల్స్ మార్చాలని, ఫైర్ ఫ్రూప్ మెటీరియల్ సప్లయ్ చేయాలని ఒకసారి అనుకోవడం జరిగింది. ప్రభుత్వం స్వయంగా యివ్వలేకపోతే డబ్బుయిస్తే వారయినా కొనుక్కుంటారు. ఇంక, వెంటనే రిలీఫ్ యివ్వడానికి సంబంధించి, డిస్క్రిషనరీ గ్రాంటుకు సంబంధించి గవర్నమెంటు వద్ద డబ్బులేదంటే ఎట్లా? ఫిక్సెడ్ అమౌంట్ వుండాలి. తహసీల్దారు గ్రాంటు చేయడానికి వెయ్యి రూపాయలు దాటకూడదు, కలెక్టరుకు పదివేలు దాటకూడదు. అది రావడంలో రెడ్ టేపిజం ఉండకూడదు. దీని తొలగించాలి, వెంటనే వారికి రిలీఫ్ అందాలి. అలాగే వారికి ఫైర్ ఫ్రూప్ మెటీరియల్ అందజేయాలి. ఈ విషయాలన్నీ ఆలోచించమని చెబుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాములు :—అధ్యక్ష, శ్రీకాకుళం జిల్లాలో, పలాసలో అయిదవ తేదీన హరిజనులకు చెందిన 25 కుటుంబాలు కాలిపోయినవి. మంగలివారికి సంబంధించినవి తగలబడిపోయినవి. బాండ్స్ సెట్స్ కూడా తగలబడిపోయినవి. వారి బ్రతుకు తెరువు అవి. తహసీల్దారును కలుసుకున్నప్పటికీ, నార్మల్ గా వెంటనే యిచ్చే దానికికూడా డబ్బులేదని చెప్పారు. రెవిన్యూమంత్రిగారికి యీ విషయాలు తెలుసు. బెస్తవారు పేదవారు. వారి వలలన్నీ తగలబడిపోయినవి. వెంటనే తగు గ్రాంటు యిప్పించవలసినదిగా కలెక్టరుకు వెటిషన్ పెట్టుకోవడం జరిగింది. రెండు, మూడు మాసాలు దాటిన తరువాత యివ్వవచ్చుననే జవాబు వచ్చింది పైనుండి. ఈ లోగా వారు ప్రభుత్వం నుండి వస్తుంది గదా అని అప్రోసపోజేసి తిరిగి గుడిసెలు కట్టుకున్నారు. కలెక్టరుగారు ఖోగట్టా సేకరించి, వీరు గుడిసెలు కట్టేసుకున్నారు కాబట్టి వారికి ఆరిలీఫ్ యివ్వవలసిన అవసరం లేదని వ్రాసేశారు. అవసరంగా ఏమీ యివ్వవలసిన అవసరం లేదన్నారు. ఈ డిస్క్రిషనరీ గ్రాంటుకు సంబంధించి ఒక జి.ఓ. వుంది. దీని తొలగించాలి. తిరిగి రెన్యూ చేయాలి. ఫిబ్రవరి, మార్చిలోగా వి రెన్యూ చేయరు. ఈ మూడు మాసాలలోను ఏ ప్రమాదం జరిగినా

re: Fire accidents in certain places in Tekkali, Salur and Parvatipuram taluks of Srikakulam Dt., and Kakinada.

వారికి మాత్రం ఏ రిలీఫ్ యివ్వడానికి అవకాశం లేకపోతున్నది. కనుక యిది డిశంబరులోనే, వెంటనే రెన్యూ అయ్యేట్లు చూడాలి. వారికి రిలీఫ్ వెంటనే అందేట్లు చూడాలి. అదనంగా చేసే సహాయం, వారు యిళ్లు కట్టేసుకున్నారు కాబట్టి యివ్వవలసిన అవసరం ఏమీ లేదనేటటువంటి విధంగా ఆలోచించకుండా యివ్వవలసిన అవసరమున్నది. ఈ విషయాలన్నింటినీ ఆలోచించవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. వెంకటరామయ్యుడు (పార్వతీపురం) :— అధ్యక్ష. మొన్న ఫిబ్రవరి నెలలో పార్వతీపురం తాలూకా జరుగుపిల్లి గ్రామంలో వున్న హరిజనుల యిండ్లు కాల్చిపోయాయి. వారు చాల పేదవారు. వారికి తగిన సహాయం చేయాలని కోరుతున్నాను. అంతేగాకుండా, క్రిందటి సంవత్సరం సమావేశములో పార్వతీపురం ఏరియాలోవున్న మగు అనే గ్రామం కాల్చిపోయినప్పుడు మంత్రిగారు ఒక హామీ యిచ్చారు. అక్కడ యిండ్లు కాల్చిపోయిన ప్రజలకు యిస్తామని మంత్రిగారు సభలో చెప్పడం జరిగింది కాని అక్కడి ప్రజలకు అది అనుకూలించలేదు. ఆ గ్రామస్థులకు దగ్గరలో వున్న అడవినుంచి కర్రలు తెచ్చుకోడానికి పర్మిషను యిప్పిస్తామని మంత్రిగారు సభలో చెప్పారు గాని వారికి పర్మిషను యివ్వలేదు. వారు యిప్పటికీ కూడ యిళ్లు కట్టుకోలేని స్థితిలో వున్నారు. ఈ హరిజనులనుకూడ అట్లాగే వుంచకుండా అదనపు గ్రాంటులు కాకుండా, స్పెషలు గ్రాంటులుకూడా వుంటే యిప్పించవలసినదని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. గున్నయ్య :— అధ్యక్ష, అగ్ని ప్రమాదాలు జరిగిన చోట్లలో జరిగిన రెండుమూడు రోజులలోనే వారికి కావలసిన సదుపాయాలు ప్రభుత్వం చేయలేకపోవడం వల్ల చాల కష్టంగావుంది. పేదవారి యిళ్లు అనేకచోట్ల కాల్చిపోతున్నాయి. బద్లెట్లలో అయినా ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించకుండా ఒక గ్రామం కాల్చితే 30 రూపాయలు యిస్తున్నారు, ఒక గ్రామంలో 50 రూపాయలు యిస్తున్నారు. గత సంవత్సరం యీ ప్రభుత్వమే కాబినెట్ లో యిండ్లు కాల్చిపోయినవారికి 50 రూపాయలు యివ్వాలని ఒక తీర్మానం చేసింది. ఆ ప్రకారంగా అందరికీ యిప్పించాలని ప్రార్థిస్తున్నాను. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో అగ్నిమాపక కేంద్రాలు చాల తక్కువగా వున్నాయి. పాత పట్టణం, పార్వతీపురం మున్నగు తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్స్ లో అగ్నిమాపక కేంద్రాలు నెలకొల్పడానికి ప్రజలు నాలుగవ వంతు యివ్వడానికి ముందుకు వస్తారు కాబట్టి ఆ కేంద్రాలు ప్రభుత్వం నెలకొల్పి అగ్నిబాధితులకు వెంటనే తగు సౌకర్యాలు చేయాలని కోరుతూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ప్రతాపదుద్రాజు (నాగూరు) :— అధ్యక్ష, వీరు నిరాశ్రయులై పోయి భార్యాబిడ్డలతో చాలా వీకారులు పడుతున్నారు. వీరికి త్వరలో శరణ్యం యిప్పిస్తే బాగుంటుంది. అలస్యమైతే ఎంత చికాకులు పడతారో ఆలోచించవలసినదని మనవి చేస్తున్నాను. త్వరలో సక్రమమైన ఏర్పాటు చేస్తేనేగాని లేకపోతే లాభం లేదని మనవిచేస్తున్నాను.

Calling attention to a matter of urgent public importance:

re : Fire accidents in certain places in Tekkali, Saur and Parvatiuram taluks of Srikakulam Dt., and Kaknada.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—అధ్యక్ష, అన్ని గ్రామాల విషయంలోను కలెక్టరు దగ్గరనుంచి రిపోర్టు రావేదు. వెంటనే రిపోర్టు పంపించమని తెలిపోమలోకూడ తెలియజేయబడింది. వచ్చిన రిపోర్టు ప్రకారం శ్రీకాకుళం జిల్లాలో పెక్కలి తాలూకా ఉదయపురం గ్రామంలో 4-3-68 వ తేదీన 26 యిళ్లు కాలిపోయాయి. అక్కడ కలెక్టరు వెంటనే 780 రూపాయలు ఫామిలీకి 30 రూపాయల చొప్పున యివ్వడం జరిగింది. ఇంకా, ఇతర సహాయంకూడ చేయబడింది. ఈ విషయాలు తరచుగా సభముందుకు వస్తున్నాయి. ఈ రిలీఫ్ విషయంలో శాంకను వున్నది, లేదు అనకుండా రిలీఫ్ యివ్వాలని, యిచ్చినదానిని ప్రభుత్వం యెప్పుడుకూడ కాదు అనడం వుండవని, యీ విషయంలో యెక్కువ ప్రాముఖ్యం, దృష్టి యివ్వవలసిందని వారిని కోరడం జరిగింది. వచ్చే కలెక్టర్లు కాన్ఫరెన్సులోకూడ ఈ విషయాన్ని విపులంగా పరిశీలించి శాశ్వత పరిష్కారం కోసం—ఇప్పుడు జరిగిన ప్రమాదాలకు తాత్కాలికంగా సహాయం చేయడానికి నిరయాలు తీసుకోబడతాయి. ఇదివరకే మునిచేశాను. యిప్పుడు రిలీఫ్ స్కావెండ్స్ ఏర్పాటుచేయాలని, కొంత ఫైర్ ఫైటింగ్ ఎక్విప్ మెంటు పంచాయితీలో వుంచాలని—ధనాభావంవల్ల యివన్నీ చేయలేకపోతున్నాము. టాచ్ డ్ రూపింగ్ లేకుండా యాక్ బెస్టాస్ పీట్స్ సప్లయ్ చేయాలని—ఫైర్ స్టేషన్స్ పెట్టడం చాలా కష్టము—ఇవన్నీ కూడ యీ సమాధానంగా చెప్పడం కంటే కలెక్టరులనందరినీ కూర్చోబెట్టి ఇటువంటి విషయాలలో జాప్యం లేకుండా చేయాలని చెప్పతాను. గౌరవ సభ్యులు లంచన్నగారు—అపోజిషను లీడరుగారు ఎక్కడో యివ్వలేదనే విషయం ఇదివరకు కూడ చెప్పారు. ఇది కూడ నేను పరిశీలించమని చెప్పాను. ఇప్పుడు కూడ 30 రూపాయల రిలీఫ్ యిచ్చేది వెంటనే యిచ్చేయాలని, డిస్క్రెషనరీగా యింకొక 20 రూపాయలు యిచ్చేదికూడ రెవిన్యూ డివిజన్ పరిశీలనలో వున్నదని వ్రాసినాకూడ, యీ డిస్క్రెషను అనేది లేకుండా అందరికీ 50 రూపాయలు యివ్వడానికి యెందుకు ఆలోచించకూడదని వ్రాయడం జరిగింది. జరుగుపిల్లి గ్రామంలో పార్వతీపురం తాలూకాలో 27-2-1968 వ తేదీన 28 గుడిసెలు తగులబడ్డాయి. దానికి 840 రూ.లు 30 రూపాయలు చొప్పున 28 కుటుంబాలకు యివ్వడం జరిగింది కనుక, యీ సభకు నేను విశ్వాసం యిస్తున్నాను. I am assuring this House that this matter is engaging the attention of the Government and a decision will be taken as to how a long-range relief can be actually worked out. It will not be possible for me to say anything about long-range relief. ఇంకా కొన్ని గ్రామాలనుంచి సమాచారం రావాలి. కాని, శ్రీకాకుళం జిల్లా గురించి ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించబడుతోంది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—మళ్ళా యిళ్లు కట్టుకున్న వారికి రిలీఫ్ యివ్వవలసిన అవసరంలేదనే దృక్పథం కాకుండా న్యాయంగా వారికివ్వవలసిన రిలీఫ్ చెల్లించే ఏర్పాటు చేస్తారా ?

Calling attention to a matter of urgent public importance: 13th March, 1968. 191

re : Fire accidents in certain place in Tekkali, Salur and Parvatipuram taluks of Srikakulam Dt., and Kakinada

శ్రీ వి. బి. రాజు :—ఇదివరకు ఎందుకు యివ్వలేచో కలెక్టరుకు వ్రాసి-ఇంట్లు కట్టుకున్నప్పటికీ ఇవ్వడానికి ఆటంకం తొలగించడానికి ఆలోచిస్తాము. I assure the hon. Member that I will look into the cases.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—ఫైర్ విక్టిమ్స్ అనేక రకాలవారు వుంటున్నారు. అగ్రికల్చరిస్టులు వుంటారు, ఆరిజాన్స్ వుంటారు. వారి వస్తువులు కాలిపోతున్నాయి. ఇంటికి 30-50 రు.లు యిస్తున్నారు. ఫైర్ విక్టిమ్స్ కు డిస్ట్రెస్సులోనున్న యివ్వడానికి కలెక్టర్లు కాంపిలెంటు అని ఈ హావుస్ ఫ్లోర్ లో యిదివరకు స్పష్టంగా చెప్పారు. దానిమీద నేను గుంటూరు కలెక్టరుకు ఒక రిప్రజెంటేషను యిచ్చాను. Only agriculturists are eligible for these distress loans and even then there is no single provision for this. అలాంటి పరిస్థితి వున్నది. ఫ్లోర్ మీద అస్యూరెన్సు యిచ్చినది అమలుజరిపే విధంగా ప్రభుత్వం చేయాలి తప్ప ఇంత ఇవేజివ్ గా ఒకమాట చెప్పి, అమలు జరపడానికి వీలులేని పరిస్థితి కలిగించినందువల్ల ప్రయోజనం లేదు. అగ్రికల్చరిస్టులతో పాటు ఈ డిస్ట్రెస్సు లోనున్న ఇతర ఆరిజాన్సుకు కూడ యివ్వడానికి అవసరమైన ప్రోవిజను ఈ ప్రభుత్వం ఇప్పుడు చేస్తోందా ?

శ్రీ ఎస్. రాములు :—గౌరవనీయ మంత్రిగారికి ఇంతకుముందు నేను ఒక దరఖాస్తు యిచ్చాను. దోకలపాడు గ్రామంలో సుత్యు పారిశ్రామికల యిళ్లుకాలిపోతే, వారికి డిస్ట్రెస్-షనరీ గ్రాంటులు యివ్వలేదని చెప్పాను. వారు కలెక్టరుగారికి పంపించారు. కలెక్టరు తహశీల్దారు పంపించితే, వారు ఎంక్వయరీ చేస్తే యిళ్లు కట్టుకున్నారు కాబట్టి డిస్ట్రెస్-షనరీ గ్రాంటు యివ్వబడదని వ్రాశారు. గౌరవనీయ మంత్రిగారు వారికి డిస్ట్రెస్-షనరీ గ్రాంటు యిచ్చే ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—ఇప్పుడు అచ్చన్నగారు కూడ ఒక విషయం చెప్పారు. గౌరవనభ్యులు ఒక రిమెండర్ నాకు పంపిస్తే ప్రభుత్వ పాలసీ ఏమి వుంటే నేను వ్రాయడానికి తయారుగా వున్నాను. అమలు జరపడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—ఇక్కడేమో చెబుతారు, అది అమలుజరిపడంతో విరుద్ధంగా వున్నది.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—ఇన్ స్టిక్షన్లు వున్నాయి. అమలు కావడంలేదనే కంప్లయింటువున్నది. ప్రభుత్వం గట్టిగా అమలుజరపమని చెబుతోంది. జరిగే విషయంలో కొంత లోపం వుండవచ్చు

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—వారు పంపించే కౌగితం అక్కడకు వెళ్లేటప్పటికి పుణ్యకాలం దాటిపోతోంది. 6 సం.లు పట్టుతుంది.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—అంతకాలం పట్టదు. Communications are carried on. Sympathies are all there. కోటయ్యగారు చెప్పింది—

re : Scarcity of sugar and other food stuffs in Vijayawada and rural parts of the State and prevalence of drought conditions in Markapur constituency and Visakhapatnam district and the need to open fair price shops and start famine relief works.

నాన్ అగ్రికల్చరిస్టులకు ఇవేజివ్ గాలేదు—ప్రభుత్వం దగ్గర ఎక్కువ ధన సహాయం చేయడానికి శక్తి లేదు కాబట్టి కాని వారంటే కూడ సింఠి వుంది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ప్రభుత్వం ఒక విషయం గట్టిగా అమలు చేయమని చెప్పగలుగుతుంది అంటున్నారు. ప్రభుత్వం గట్టిగా అమలు కావాలంటే అమలు కాకుండా అడ్డుపడే అధికారులు కూడా ప్రభుత్వం క్రింద వుంటారా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—అమలు అవుతూనే వున్నాయి. కొద్దిగా జాప్యమవుతోంది అన్నారు. అదికూడ తీసేస్తాము.

re : Scarcity of Sugar and other food stuffs in Vijayawada and rural parts of the state and prevalence of drought conditions in Markapur constituency and Visakhapatnam District and the need to open fair price shops and start famine relief works.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— రాష్ట్రంలో కరువు ప్రాంతాలను ప్రకటించినాము. అలాంటి మెంటు కాగితాలలో చూపించినాము. బాగానే ఉంది, అమలులోనికి పోయే సరికి కరువు పనులు ప్రారంభించలేదు. మాటలకు చేతలకు ఎంతో తేడా కనబడుతోంది. ఇక్కడ ప్యావైన వెంటనే కనీసం రెండు వారాలలో అయినా అక్కడ అమలు అయ్యేట్లు చూడాలి. కర్నూలు జిల్లాకు ఒక లక్ష ఇచ్చారు. మార్కాపురం తాలూకాకు అని, కాని అక్కడ ఇంకా కరువు పనులు ప్రారంభించలేదని వార్తలు వస్తున్నాయి. ప్రారంభించకుండా ఉన్నప్పుడు కరువును ప్రకటించి లాభం లేదు. శిస్తులు వసూలు అవుతున్నాయి. కరువు పనులు ప్రారంభించలేదు. Subsidised grain depots తెరువ లేదు. గుంటూరు, కర్నూలు, నెల్లూరు మూడు జిల్లాలలో పోయే నాగర్లనసాగర్ కాలువను కరువు పనులను తీసుకొంటాము అన్నారు. 15 లక్షలు కేటాయించారు. ఇప్పటివరకు ఎలాంటి పని ప్రారంభం కాలేదు. కొన్ని వేల మంది వర్కర్లు అక్కడ ఉంటారు. మంత్రివర్యులు ఇక్కడ చెప్పినట్లు అక్కడ జరుగుతున్నదో లేదో పకడబండిగా చూడడం అవసరం, లేకపోతే relief ఆర్డమే ఉండదు. తక్షణ చర్య తీసుకొని మంత్రిగారు శాసనసభ పూర్తి అయ్యేసరికి ఈ చర్యలు ఎంతవరకు progress అయినాయో తెలియచేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—Civil Supplies కు సంబంధించి పంచదార, బియ్యం సప్లైలలో చాలా అన్యాయం జరుగుతోంది.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—పంచదార, కరువు కలిసాయి—అన్నీ కలిపితే ఎట్లా?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—నేను వ్రాత పూర్వకంగా ఇచ్చింది వాటికే.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—సివిల్ సప్లయ్స్ డిభేటు వస్తున్నది కదా. అందులో ఎన్ని అయినా చెప్పవచ్చును.

Calling attention to a matter of urgent public importance: 13th March, 1968. 193

re: Scarcity of sugar and other food stuffs in Vijayawada and rural parts of the State and prevalence of drought conditions in Markapur constituency and Vakhapatnam district and the need to open fair price shops and start famine relief works.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—నేను ప్రత్యేకంగా అహార సమస్య మీద ఇచ్చాను. Civil Supplies కు famine relief కు అయినే మంత్రి కావడంవల్ల కలిసిపోయి ఉంటారు, గుంటూరులో ఒక్కరికి ఆర్థిలో పంచదార ఇస్తున్నారు. బజారులో అందరిని పెట్టి తీసుకుని బ్లాక్ మార్కెట్ లో అమ్మడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. కావలసిన వారికి మాత్రం దొరకదు. సత్తెనపల్లి తాలూకాలో ఇంత కంటే అన్యాయంగా ఉంది. గుంటూరు పట్టణంలో కూడా అన్యాయంగా ఉంది. మొదట, చివర అనిలేకుండా చీటీలు ఇస్తాము అంటారు. అంతకు పుండున్న లిస్టును రద్దు చేసాము అన్నారు. గ్రామ సీమలలో వారు పంచదార ఎరుగనే ఎరుగరు బ్లాక్ మార్కెట్ లో తప్ప 60%, 40% పాలనీ కారణం అంటారు. దానికి ప్రజలు ఏమీ చేయాలి? ఈ పొరపాటు ఎందువల్ల చేశారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ పొరపాటు చేస్తే కంట్రోలు చేస్తామని ఎందువల్ల తీసుకున్నారు. అధికారులకు పంచదార పంపుతున్నారు. వారి ఇష్టం వచ్చినట్లు అమ్ముతున్నారు. బ్లాక్ మార్కెట్ లో కొనుక్కోవలసి ఉంటుంది. పెళ్లిళ్ళకు ఇవ్వడానికి కూడా వీలు లేదు, లేదు, అంటున్నారు. Famine relief కు సంబంధించి ఒక మాట చెప్పాలి. గుంటూరు జిల్లాలో famine works ప్రారంభిస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు మీటింగ్ లో చెప్పారు. రెవెన్యూ బోర్డు మెంబరుగారు వచ్చి చూచి వెళ్ళారు. మంచి నీళ్ళు కూడా లేని చోట్లు ఉన్నాయి, అక్కడ ఏర్పాటు చేస్తామని అన్నారు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—ఇది విజయవాడ గురించి—

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—“And rural parts of the State” అని ఉన్నది.

శ్రీ వి. వి. రాజు :—అందుచేత M. L. A. Quarters నుంచి ప్రారంభం అవుతుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—మంత్రిగారి ఇంటి నుంచి అక్కడ నుంచి వీటి బావులు ఎండిపోతున్నాయి. నుంచి వీటి సమస్య ఆధోచింప వలసి ఉన్నది. బీహారు నుంచి ఏవో తెప్పిస్తాము అంటున్నారు. ఎన్నాళ్ళకు వస్తాయో తెలియదు. ఆంధ్ర రాష్ట్రం గురించి 18 సంవత్సరాలు మొత్తుకున్నట్లే ఉంది ఇది కూడా.

శ్రీ సి. వెంగయ్య :—మార్కాపురం డీనిలో కలిపివేస్తే నా నియోజక వర్గం తరపున మాట్లాడేది ఎవరు? ఎవరి నియోజక వర్గంలో నై నా కరువు వచ్చిందని కలరా వచ్చిందని చెప్పకోడం వేడుక కాదు. మంత్రిగారికి రెండు మూడు విషయాలు చెప్పదలచుకున్నాను, ఒక నియోజక వర్గంలో కరువు వచ్చిందని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకు రావలసింది ఎవరో నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఏదైనా అట్టి ఇస్తే మంత్రి గారు కలెక్టరు గారికి పంపడం, అప్పున R. D. O. ను అడగడం, చివరకు గ్రామాధి

Calling attention to a matter of urgent public importance:

re; Scarcity of Sugar and other food stuffs in Vijayawada and rural parts of the State and prevalence of drought conditions in Markapur constituency and Vishakapatnam district and the need to open fair price shops and start famine relief works.

కారులను అడగడం జరుగుతుంది. వారి నుంచి ఆరు అణాలకు పంటకు పైగా పంట పండిందని రిపోర్టులు వస్తాయి. గ్రామాలకు వెళ్ళి చూస్తే పరిస్థితి హృదయ విదారకంగా ఉంది. ప్రజలు మాకు చెప్పకోడం, మేము మినిస్టర్ గారికి చెప్పకోడం తప్ప ఫలితం లేదు. నా నియోజకవర్గంలో మూడున్నర ఫిరకాలున్నాయి. మార్కాపురం ఫిరకా మాత్రమే కరువుప్రాంతం అని గుర్తించారు. అయినా అక్కడ కూడా సుబ్బయ్యగారు చెప్పినట్లు ఫలితం లేదు. ఊరులు ప్రారంభించలేదు. మిగతా రెండున్నర ఫిరకాలలో కరువు ఉన్నదా లేదా అనే సమస్య మంత్రిగారికి విన్నవించు కుంటున్నాను. మార్కాపురం ఫిరకాను ఆసుకునే ఆ ఫిరకాలున్నాయి. కంభం, పూసలపాడు ఫిరకాలున్నాయి. మంత్రిగారు ప్లాన్ చూస్తే తెలుస్తుంది. వాన దేవునికి కూడా రెవెన్యూ boundaries తెలిసి వర్షం కరుస్తుందేమో, మార్కాపురం ఫిరకాకు రూపాయికి ఆరు అణాలు పంట అని అంకెలు సృష్టించారు. ప్రక్కనే ఉన్న బేస్తవారిపేటలో రూపాయికి 16 అణాలు పంట అన్నారు. జిల్లాపరిషత్తులో నేను ఈ విషయాలు చెబితే కలెక్టరుగారు విచారిస్తే రివెన్యూ అధికారులు కరణాలను రెడను పిలిపించి లెక్కలు కరెక్టుగా వేయండి; పంట 10, 12 అణాలు వేయాలని అంటున్నారు. మార్కాపురం ఫిరకా, అవతల నెల్లూరు జిల్లా కరువు ప్రాంతమట. Boundary ఒక్క గ్రామమైన అటూ ఇటూ జరుగ లేదు. మంత్రిగారికి ఒక మెమోరాండం ఇచ్చాను. మొత్తం మార్కాపురం నియోజకవర్గాన్ని దుక్కిక ప్రాంతంగా ప్రకటించాలని, కంభం, మార్కాపురం చెరువులున్నాయనే సాకుతో మిగతావి లెక్క చూడడం లేదు. మంత్రిగారు స్వయంగా వచ్చి చూస్తే బాగుంటుందని వ్రాస్తే దానికి జవాబులేదు. R. I. రిపోర్టు మీద ఆరవడకుండా నిజంగా కరువు పరిస్థితి ఉంటే గుర్తించండి. మొదట చెప్పినదే మరొక సారి చెబుతున్నాను—ఎవరికి కూడా కరువు వచ్చిందని చెప్పకోడం వేడుక కాదు. మీరు ఏమైనా చేసినా చేయక పోయినా, అసలు గుర్తింపు అయినా లేనందుకు మేము బాధపడుతున్నాము. గుర్తించి, గుర్తించిన మిగతా చోట్ల ఇచ్చిన అవకాశాలే ఇక్కడ కూడా ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. అప్పలనాయుడు (శృంగవరపు కోట):—అధ్యక్ష. ఈ కరువు పరిస్థితి గురించి గత సంవత్సరం ఆక్టోబరు నెలనుంచి కూడా మేము ప్రభుత్వం దృష్టికి తెస్తూనే ఉన్నాము. ఈ వందర్భంలో గౌరవనీయులైన రివెన్యూ మంత్రిగారు ఆ జిల్లాలో అనేక ప్రాంతములు సంచారం చేసి అక్కడ ఉన్న పరిస్థితులను కూడా స్వయంముగా తెలుసుకొనడం జరిగింది. అంతే కాకుండా ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా దయచేసి ఒక జిల్లాపరిషత్తు మీటింగు యేర్పాటు చేసి జిల్లా పరిస్థితులను వారు కూడా వివరం జరిగింది. అయితే గత నాలుగు మాసాలుగా ఆ జిల్లాలో ఆరికమైన యిబ్బంది యేర్పడి చేయడానికి పని లేని పరిస్థితి కలిగింది. ఈ సుద్యనే కొన్ని షోగట్టాలు వచ్చి జిల్లాకు 10 లక్షలు కేటాయించినట్లు తెలుస్తున్నది. 10 లక్షలతో

Calling attention to matter of urgent public importance : 12th March, 1968. 195

re: Scarcity of Sugar and other food stuffs in Vijayawada and rural parts of the State and prevalence of drought conditions in Markapur constituency and Vishakapatnam district and the need to open fair price shops and start famine relief works.

యీ కార్యక్రమాలు సాగించడం చాలా దుస్సాధ్యమయిన విషయం. జిల్లా పరిషత్తులో పంచాయతీ సమితులు ప్రారంభించి పూర్తి కాకుండా ఉండిపోయిన వర్కు చాలా ఉన్నాయి. ఈ 10 లక్షలు స్పిల్ ఓవరు వర్కుకు మాత్రం చాలవు. అందుచేత మొదటినుంచి కనీసం కోటి రూపాయలయిన కావాలవి అభ్యర్థించడం జరిగింది. అంతా కాకపోయినా 50 లక్షలైన యిచ్చినట్లయితే యిప్పుడు కావలసిన కార్యక్రమాలకు అంతకుముందు ఉండిపోయిన కార్యక్రమాలకు కొంతవరకు సరిపోతుందని ఆశిస్తున్నాను. అప్పుడే నీటికి కటకట బయలుదేరినది. అనేక ప్రాంతాలలో మంచినీటి వసతికోసం అనేక విధములైన వ్యయ ప్రయాసలకు గురి అవుతున్నారు. దీనికి కూడా అదనంగా డబ్బు కేటాయించి జిల్లాలో ఒక స్థాయిని సంతృప్తిని కలుగజేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. శృంగవరపుకోట తాలూకాలో అలమండ, గరివిడి, కంటకాపల్లి మొదలైన గ్రామాలలో మూడు మాసాలు కుటీర పరిశ్రమ తాండ్ర తయారు చేయడం వివాదం అయిన విషయం. దానికి వారికి పంచదార మార్కెట్టులో దొరకలేదు కాబట్టి కనీసం వారికి అవసరమైన మట్టుకు సగానికైనా ప్రభుత్వం వారికి మంజూరు చేయాలని కోరుకూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—అధ్యక్ష, మొట్టమొదట శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య గారు శలవిచ్చింది కృష్ణా జిల్లాలో పంచదార కొరత, గుంటూరు జిల్లాలో నీటి కొరత.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—పంచదార కరువు గురించి గుంటూరు జిల్లాలో కూడా ఉన్న విషయం మాట్లాడాలి.

శ్రీ వి. బి. రాజు :— కృష్ణా జిల్లాలో తక్కిన జిల్లాలో యిచ్చిన మందంలోనే అక్కడ కూడా యివ్వబడుతున్నది. ఈ విషయం గురించి సీనియర్ సప్లయ్స్ డిమాండు చర్చమీద కూడా చాలమంది చెబుతారు. ప్రస్తుతం విమర్శకు గురి అయినది పంచదార. అది భారత ప్రభుత్వం గత మార్చిలో సరిగా సంవత్సరం క్రిందట 12,870 టన్నుల పంచదార నెలకు యిస్తుండేవారు. దానిని 9 వేలకు తగ్గించారు. దానిని పార్లర్ డికంట్లోలు తరువాత 4,871 టన్నులు వస్తుంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దగ్గర పంచదార ఉండి కృష్ణా జిల్లాకు పంచదార యివ్వకపోవడం అనేటటువంటిది లేదు. ఇక్కడ సరిపోవడం లేనందున ప్రీ మార్కెట్టులో కొనుక్కోవాలి అని అందరికీ తెలిసిన విషయమే. కనుక పదేపదే నేను దీనిని గురించి యితర చెప్పినప్పటికీ కూడా అది కన్విన్సింగుగా ఉండదు. తృప్తికరంగా ఉండదు. ఫుల్ డికంట్లోలు చేయడమా లేక పార్లర్ డికంట్లోలు చేయడమా లేక ఫుల్ కంట్లోలు చేయడమా అనేది భారత ప్రభుత్వం చేతిలో ఉంది. ఈ లెక్క ప్రకారం చూస్తే 2 సంతులు తగ్గిపోయింది. ఫుల్ కంట్లోలు ఉన్నప్పుడు 12,870 టన్నులు యిచ్చేది యిప్పుడు 4,871 టన్నులు వస్తుంది. ఆ ప్రకారం కృష్ణా జిల్లాకు 270 టన్నులు యిస్తున్నాము. అప్పుడు అనగా ఫుల్ కంట్లోలు ఉన్నప్పుడు 80కి టన్నులు వచ్చేది. వారికి ఉన్న

శ్రీమతి ఎం. కస్తూరి దేవి (గుడివాడ):—అధ్యక్షా. ఖాదీబోర్డులో పని చేసే వారిలో చాలామంది చాలా బీదవారు ఉన్నారు. ఎప్పుడో పాతకాగ్రెసు వర్కర్లు కూడా ఉన్నారు. దీనిపైన ఆధారపడి బ్రతుకుతున్నారు. అలాంటి వారికి ప్రత్యేకవసతి యేర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:—అధ్యక్షా. ప్రత్యేక వసతి అనేది ఉంటే అసలు రిట్రెంచ్ మెంటు అవసరం లేకపోయేది. ఖాదీ కమిషను వారు 3వ ప్లానులో యిచ్చారు. 4వ ప్లానులో యివ్వడానికి సాధ్యం కాదని అన్నారు. బామానందపేట కమిటీవారు సిఫార్సులను పరిశీలించి యేవయితే సాటిస్ఫాక్టరీగా ఉన్నాయో అవి ప్రెస్టెంట్స్ చేస్తూ యేవి అన్ సాటిస్ఫాక్టరీగా ఉన్నాయో వాటిని యెత్తివేయడం జరిగింది.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న (కరవకొండ):—అధ్యక్షా. ప్రప్రథమంగా ఇండస్ట్రిస్ డిపార్టుమెంటులో ఎజ్జూర్సు చేసే చాలమందికి యిచ్చారు. అటు తరువాత వారి అనుమతి లేకనే ఆ డిపార్టుమెంటులో ఉండేవారిని బోర్డుకి ట్రాన్స్ఫరు చేశారు. కాబట్టి వారిని పేరెంటు డిపార్టుమెంటులో ఎజ్జూర్సు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:—ఇండస్ట్రిసు డిపార్టుమెంటులో వారందరిని ఎజ్జూర్సు చేయడం సాధ్యం కాదు.

శ్రీ కె. అంజనరెడ్డి (హిందూపూర్):—అధ్యక్షా. 5-6 సంవత్సరాలు సర్వీసు ఉన్నవారిని రిట్రెంచ్ చేయడం జరిగింది. ఖాదీబోర్డులో ఫెస్ట్ క్యాండి డేట్సును అప్పాయింట్ చేయడం జరిగింది కాబట్టి సర్వీసు ఉండేవారిని మరల రియెంప్లాయి చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:—వీలుంటే రియెంప్లాయి చేయడానికి ఖాదీబోర్డు ఆటోనమసుశాడీ కాబట్టి వారు చేస్తారని ఆనుకుంటున్నాను. క్రొత్త వారిని వేసినారన్నారు నాకు తెలియదు.

శ్రీ జి. బి. అప్పారావు (జామి):—ఖాదీ బోర్డును యెత్తేనే ఉద్దేశ్యము ఉందా? ఉంచవలచుకుంటే ఖాదీబోర్డు అనేవేరు తీసివేసి కాంగ్రెసు బోర్డు అని పేరు పెడతారా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:—ఖాదీబోర్డు ఆలిండియా పేటర్న్ తీసివేయాలని ఉద్దేశ్యములేదు. స్టేటు గవర్నమెంటు కేవలం 7 లక్షలు మేనేజీరియల్ అసిస్టెన్సు యిస్తుంది. విలేజి యిండస్ట్రిసుకి సుమారు 40 లక్షలు ఖాదీ కమిషను యిస్తుంది. అదంతా వదిలిపెట్టి యింకా కొంత మంది నిరుద్యోగులను చేయడం గవర్నమెంటు ఉద్దేశ్యం కాదు.

శ్రీ ఎన్. రాములు (తెక్కలి):—ఓరిస్సా గవర్నమెంటు ఖాదీబోర్డును రద్దు చేశారు. మన గవర్నమెంటు కూడా తీసివేసి వారికి ఉద్యోగాలు యిస్తారా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:—అటువంటి ఉద్దేశ్యము యేమీలేదు.

196 13th March, 1968. Calling attention to a matter of urgent public importance:
 re: Scarcity of Sugar and other food stuffs in Vijayawada and rural parts of the State and prevalence of drought conditions in Markapur constituency and Vishakapatnam district and the need to open fair price shops and start famine relief works.

ఫ్యాక్టరీలో నవంబరు డిసెంబరు నెలలో వారు కూడా రిలీజు చేశారు. దాదాపు వేయి టన్నులు వరకు ఆ ఫ్యాక్టరీ దగ్గరనుంచి రిలీజు అయినది. అయితే యంతకంటే చేయగలిగింది లేదు. ప్రతి జిల్లాకు ఆ 4,871 టన్నులనుంచి విభాగం జరిగింది. ఆ ప్రకారం వంపబడుతుంది. కలెక్టరుగారే యెప్పాటు చేసుకోవాలి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఒక సంగతి చెప్పాలి. ప్రొపోజ్షనేటుగా యిస్తే యెవరికీ అభ్యంతరం ఉండదు. కాని కొంతమందికి వూర్తిగా యిచ్చి కొంత మందికి అర కిలో యిస్తాము తీసుకోండి అంటే యెట్లా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :— 803 టన్నులు ఫుల్ కంట్రోలు ఉన్నప్పుడు పచ్చేడి. ఇప్పుడు దానిలో మూడవ వంతు అరితెట్టేకలుగా యెంతో.....

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అరితెట్టేకలుగానే యిస్తున్నాము.

శ్రీ వి. బి. రాజు :— 270 టన్నులు యిస్తున్నాముకదా.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అది బ్లాకు మార్కెట్టులోకి పోతున్నదో ఎక్కడికి పోతున్నదో తెలియదు. కార్డులు యిచ్చారుకదా. కార్డుమీద ఉన్నదానిలో మూడవ వంతు ప్రొపోజ్షను అందరికీ మెయింటెయిను చేయండి.

శ్రీ వి. బి. రాజు :— ఇదివరకు ఇచ్చినదానిలో కంట్రోలు షుగరు మూడవ వంతు వస్తుంది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— కార్డు ఎక్కువ నష్టయి చేశారా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :— గ్రామంవరకు పోయి చెప్పాలంటే అబద్ధం చెప్పినట్లు అవుతుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఏమీ చెప్పకపోతే ఎట్లా ? ఈ జిల్లాకు ప్రొపోజ్షనేటుగా తగ్గించండి. అంతకంటే పోట్లాడడం లేదు. ప్రొపోజ్షనేటుగా యివ్వడానికి అభ్యంతరం యేముంది ? వారు అంతే యిచ్చారు అనే సాయంజను అంగీకరిస్తున్నాము. కాని యిచ్చినదానిలో ప్రొపోజ్షనేటుగా యివ్వమంటున్నాము.

శ్రీ వి. బి. రాజు :— ఆ విధముగా కలెక్టర్లు యిదివరకే మార్చారు. ఫుల్ కంట్రోలు ఉన్నప్పుడు యేమి యిస్తున్నారో దానిలో యిస్తున్న వారందరికీ 1/3 యివ్వమని వ్రాస్తాము.

శ్రీ జి. బి. అప్పారావు :— అసలు స్కీమ్ అబద్ధమయినప్పుడు అబద్ధాలు చెబితేనేం ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :— తెలియక అజ్ఞానంవల్ల చెప్పడం వేరు.

శ్రీ జి. బి. అప్పారావు :— అసలు స్కీమ్ అబద్ధము కదా ?

Falling attention to a matter of
urgent Public Importance.

13th March, 1968.

197

re : Scarcity of sugar and other food stuffs in
Vijayawada and rural parts of the State
and prevalence of drought conditions in
Markapur constituency and Visakhapa-
tнам district and the need to open fair
price shops and start famine relief works.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—మనం సెంట్రలు గవర్నమెంటువారి ఆధీనంలో ఉన్నాము. అదే విధముగా 1/3 ప్రొపోర్షను మెయింటెయిను చేయాలి. ఓపెను మార్కెట్టులో కొనుక్కోవాలి. మంచినీటి విషయంలో రిగ్యు తెప్పించడానికి ప్రయత్నం జరిగింది. యూ. పి. నుంచి, బీహారు నుంచి తరువాత యిక్కడ ఆగ్రి కల్చరు డిపార్టుమెంటు నుంచి ఎక్కడైతే డ్రాట్ యాఫ్ డెక్లర్ యేరియాస్ ఉన్నయో అక్కడ మంచినీటి కరువు లేకుండా వెంటనే యెర్పాటు చేసి డివెలింగ్ ఆఫ్ ది డ్రింకింగ్ వాటర్ వెల్పు కార్యక్రమం ద్వారా లీవ్రేత తగ్గించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. మార్కాపురం తాలూకా విషయంలో యిది నిజంగా దీనిని ప్రభుత్వం మరిచిపోయిందని చెప్పడం మంచిది కాదు. ఈ విషయం చదువుతాను.

It is not a fact that only Markapur firka, Markapur has been recognised as a drought affected area. As a matter of fact, the Collector has recognised the entire Taluka including the Yerragondapalem sub-taluka as drought affected area. The Collector has allotted Rs. 30,000 for Markapur Taluka, another Rs. 30,000 for Yerragondapalem sub-taluka for taking up relief works immediately in all firkas of the Taluka including Yerragondapalem Sub-Taluka. The Collector is also taking action to accelerate Nagarjunasagar canals work in Yerragondapalem sub-taluka to provide employment to the persons affected by the drought. The proposals of remission of land revenue in almost all the villages in the Taluka including Yerragondapalem Sub-Taluka are under the scrutiny of the Collector and orders in this regard will be issued soon after the proposals are finalised. There are 105 retail foodgrains dealers in the 95 villages of the Taluk and Sub-Taluk and these dealers are being given addition quotas of foodgrains in view of the drought affected situation. 370 tons of nilo, 154 tons of rice in January 1968 and 98 tons of rice in February 1968 have been issued to this area.

In addition to the above, action is being taken by the Collector to distribute Balahar in the area. మొత్తము revenue Collections రూపాయలు 21 లక్షలలో arrears కి సంబంధించినంతవరకు 7.566 రూపాయలు మాత్రమే వసూలు చేయబడింది. Only a small amount of arrears amounting Rs. 7,566 has been collected from the ryots in the area whose crops were not completely lost as against Rs. 21 lakhs to be collected in the district. కనుక remissions ఇవ్వడానికి అంతా ఏర్పాటు అవుతున్నవి. దీన్ని కూడ drought affected area గా చూసుకొని పరిగణించడం జరుగుతోంది.

శ్రీ సి. వెంగయ్య :—అధ్యక్ష. మార్కాపురం తాలూకా నిర్ణయించారు. ఒప్పకొంటున్నాను. కాని దానిని అనుకొనివున్న ప్రక్క ఫిర్కాలలో కొంత కరువు

Calling attention to a matter of
urgent Public Importance:

re : Abnormal delay in the release of
monthly grants to aided-elementary
schools and the hardships experien-
ced by the teachers due to non-
payment of salaries.

పరిస్థితులున్నాయి. The others, 2 1/2 Firkas in the Markapur Assembly
Constituency, they are also drought affected. This is my point.

శ్రీ వి. బి. రాజు :— ప్రభుత్వము దగ్గర లెక్కలు Constituency wise,
taluk wise గా లేవు. ఏ యే ప్రాంతాలలో ఇటువంటి రెమిషన్ జరగలేదని వారి
నోటీసులో పున్నట్లయితే వివరాలు ఇస్తే కలెక్టర్లను చూడాలని చెబుతాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— అధ్యక్ష, 2 మాసాల క్రితమే drought affected
area క్రింద declare చేశారు. Allotments కూడ చేశారు. కాని ఇంతవరకు
పని ప్రారంభించలేదని మా వాదన. అది ఇచ్చాము, ఇది ఇచ్చాము అంటే అన్నీ
ఇచ్చారు కాని అక్కడ ఏమీ జరగలేదు.

శ్రీ వి. బి. రాజు :— అధ్యక్ష, మనకు కొంత ఓపిక కావాలి. పనులు ఇప్పుడు
మొదలవుతాయి. వ్యవసాయపు పనులు పున్నప్పుడు కరువు పనులు మొదలు
పెట్టాలంటే ఎట్లా మొదలుపెడతారు? Sanctions యిచ్చినప్పటికీ పనులు ఎందుకు
మొదలుపెట్టలేదని అడిగితే “మీరు తొందరపడవద్దు. మాకు తెలుసు పనుల యిబ్బంది,
మంది ఎక్కువగా వుండడము ఈ యిబ్బందులను చూసి మొదలుపెడతాము” అని
చెప్పారు. అందువల్ల యిప్పుడు పనులు మొదలు అవుతాయి. ఈ విషయములో
ప్రభుత్వము హెచ్చరిక చేస్తున్నది

re :—The Abnormal delay in the release of monthly grants to
Aided-Elementary Schools and the Hardships Experienced
by the Teachers due to Non-payment of Salaries.

శ్రీ వదరీ విశాల పిత్తీ :— यह जो सहायता प्राप्त सेकंडरी पाठशाला
नेलसरी बौद्धन ग्रांट्सु चेल्लिंनु छत्तूर्युल योक्क असुधारण
जाप्यमुवल्ल वरुपुडिन परिस्तिथि सुसाध्यायुलकु चाल कष्टतरमुगा पुंदि.
मेरे पास उसकी तफसील कुड पुनुवि, नवंबरु मासं बीतमु विषयमुलो
1 डिसेंबरुन अरुतु D. E. O. को जोरु अयिनदि. प्राप्ति तिथि 13 डिसेंबरु
पुंदि. दानि तरुवात डी. ई. ओ को फिर से बिल भेजना पडताहूँ १३ को भेजे । डी. ई.
ओ से १६ को वापस मिला । ए. जी. कार्यालय को 16 डिसेंबरु को भेजे ।
20 डिसेंबरु को चेक मिला । 21 डिसेंबरु को बैंक से प्राप्त किया । वेतन जीतम
बाटने की तारीख २१ डिसेंबर । इसी तरह से अध्यक्ष महोदय इस में ७-८ सीढियां
होती है । नवंबर का वेतन अध्यापकों को २१ डिसेंबर को मिला डिसेंबर का वेतन २७
जनवरी को मिला । जनवरी का वेतन १८ फरवरी को मिला । फरवरी का वेतन आज
तक नहूँ मिला है । इस का कारण यह है कि डी. ई. ओ से देर से अहकाम जारी होते हैं ।
पहले ६-६ महीने के एक साथ आरडर निकलते थे जिस से पाठशालाओं को सुविधा

Calling attention to a matter of
urgent Public Importance:

13th March, 1968.

199

re : Abnormal delay in the release of
monthly grants to aided elementary
schools and the hardships experi-
enced by the teachers due to non-
payment of salaries.

होती थी। अब जो परिस्थिति पैदा होगई है उस के कारण पाठशालाओं में चाफडाउन
हडताड होरही है। प्रमाण के रूप में जो proceeding of the district educational
officer है उस का हवाला दे सकता हूं। यह १२ तारीख को निकला है। इस में
८५ पाठशालाओं है इन को वेतन देर से मिला है। मैं सभझता हूं कि सरकार अध्यापकों में
एक प्रकार का खिलवाड कर रही है। इतनी छोटी सी चीज का प्रबंध भी नहीं कर सकती।
मैं चाहता हूं कि मंत्री भइीदय इस बात का आश्वासन दें कि वह ६ महीने का वेतन एक साथ
मंजूरी देने के आरडसं निकालेंगे। इस में अध्यापकों को सुविधा होगी।

श्री सि. वि. के. राव — अड्युटे, वारु वीडु माल्लाडेरो मारु अरुडु
कारेडु.

Mr. Speaker :—He has delegated his powers to you ?

Sri C. V. K. Rao :—No, no. He spoke in some language and
I just wanted him to speak in Telugu or some understandable
language, because in Hindi or some other language, he spoke. That
is my request, Sir.

Mr. Speaker :— The Minister to whom it is meant has
understood.

श्री वि. वि. राव :— अड्युटे, हींदि माल्लाडेते वडु अंटाडु. पाडं,
वडो वारु प्रयत्नं चेप्टे अडि बागा लेदवि अंटाडु. नेल्ला माल्लाडाली :

श्री के. गीविंदराव :— अड्युटे, Aided Elementary Schools की
grants release कारडं लेदने वडयडु गुरिंदि पीत्तीगारु चेप्पारु. अडे
वडयडुनीनेसु repeat चेयडु. कानि कौन्पी aided schools High Court लो
रिक्ड वेयडडु. वडो मूलकडुगा private management schools लो वुन्नु
डीचरुडु तडिगी मुनिपीपालीडीलकु, इतर डंवाडुडीलकु इडुपीवेयडडु डरुगु
डुन्नुडि. Private management की इडुपीवेयडडु डरुगुडुन्नुडि. डे
transition period लो aided elementary schools लोपी डीचरुडु वुन्नुडु. अनेक
डरुगुडु डरुगडडुवल, डेकोरुलो वडुपीन decision मूलडुगा डे डीचरुडु
डीसुकुनि वेडु डरुल मुनिपीपालीडीलकु कौंठडुंदिनि अडुगीनुन्नुडु. डक
रक डुनेन transition stage लो डुन्नु डंडरुडुडुलो वडुकी grants release कारडडु
लेडु. अंनुवल्ल वीडी गुरिंदि सावडुडुडुगा अलोडुंदि कारडडुन grants डेडुने
इडुपींवाडुनी कोरुडुनुन्नुडु.

श्री वडुलाल गीपालकृष्णयुडु :— अड्युटे, grants डल aided schools की
कारेडु. डकुडुडुडी १.१ डेडुल गुरांडुडु-कारडडु. वुन्नुडु. डीवडु कौन्पी
डील्ला अडुडुडु डंडुंदि. अडु डुरींद, distribute कारडडुडुलेडु. डडुनेडु
कारुल्ला डुरंगुडुडुलेडु वडुडुडु डेडुडु. अकुरडु aided school वुन्नुडु.

Calling attention to a matter of
urgent Public Importance:
re : Abnormal delay in the release of
monthly grants to aid elementary
schools and the hardships experienced
by the teachers due to non-payment
of salaries.

9 నెలలనుంచి టీచర్లకు జీతము రాలేదు. ఆరునెలల క్రిందనే పంపించాము అని యిక్కడ చెప్పారు. ఆ తరువాత 9 నెలల జీతము రాలింది. ఇలాంటివి చాలా వున్నవి. వెంటనే చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker:— If it is a question of getting every speech which is not understood is translated, to morrow of-course Sri Sivayya will always continue to speak only in Tamil.

Sri C. V. K. Rao:— He does not know good Tamil.

Mr. Speaker:— Who? Sri Sivayya does not know Tamil?

Sri C. V. K. Rao:— He does not know good Tamil and therefore, he cannot go ahead with that Tamil.

Mr. Speaker:— You say it is bad Tamil, a man who does not know Tamil, he says it is bad Tamil. You do not know Tamil yourself, and you say that Sivayya's Tamil is not good Tamil.

Sri G. Sivayya:— No, Sir. I can speak good Tamil.

Mr. Speaker:— That is what I am saying. You know better Tamil, better than anybody else in this House.

శ్రీ టి. వి రాఘవులు :— అధ్యక్ష, ఇటీవల గవర్నమెంటు డీసెంబరు, జనవరి, ఫిబ్రవరిలో మూడు జి.ఓ.లు ఇచ్చింది. ఈ జి.ఓ.లు కేవలం సమితి సరితుషలలో వుండే పాఠశాలలు కాకుండా ఎయిడెడ్ పాఠశాలలో జీతాల చెల్లింపుకు వర్తించేటటుగా ఉత్తర్వులు ఇవ్వడం జరిగింది. తరువాత కొంచెం మొట్టమొట్టా జి.ఓ. డీసెంబరులో ఇచ్చినప్పుడు కట్టుదిట్టంగా ఏ విధమైన ఫార్మాలిటీస్ కోసం చూడకుండా సత్వరంగా ఉపాధ్యాయులకు జీతాలు ఇప్పించవలసిందని చెప్పడం జరిగింది. దానిని అమలు జరపడంలో కూడా ప్రెజిరీ ఆఫీసర్స్ ఏ విధమైన చూల్స్ పాటించకుండా కేవలం బిల్ ప్రెజెంట్ చేస్తే చేయవలసింది అన్నంతవరకు కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. మొట్టమొదట డీసెంబరులో కొంచెం ఆలస్యం జరిగినా తరువాత మాత్రం జరగలేదు. నా దగ్గర అంకెలున్నాయి, మార్చి వచ్చేటప్పటికి గత సంవత్సరం ఎంత రిలీజ్ చేశామో ఇప్పుడు ఎంత రిలీజ్ చేశామో చూస్తే దానికి ఏ విధంగా కూడా తక్కువకాకుండా రిలీజ్ చేశాము. గవర్నమెంటు డబ్బు ఇవ్వక అవస్థపడ్డారు అనే మాట నిజంకాదు. గోపాలకృష్ణయ్య గారు చెప్పినట్లు ఎయిడెడ్ పాఠశాలలో గవర్నమెంటు ఇచ్చినప్పటికీ మేనేజిమెంటు ఇవ్వడంలేదు అనేమాట అక్కడక్కడా వుంది. హైదరాబాదులో రకరకాలైన కేసులు వున్నాయి. హైదరాబాదులో ఏ విధమైన కాంపెంట్ శాంక్షన్ లేకుండా ఎయిడ్ తీసుకొన్నవి వున్నాయి. రికగ్నిషన్ వుండి, ఎయిడ్ లేకపోయినా ఎయిడ్ తీసుకొన్న కేసెస్ వున్నాయి. రికగ్నిషన్ వుండి, ఎయిడ్ వుండి లేని కేసెస్ కు డబ్బు తీసుకొన్నవి వున్నాయి. ఇట్లా 15 లక్షల రూపాయలు అదనంగా తీసుకొని డిప్రాడ్ చేసిన కేసెస్ వున్నాయి. మనం డబ్బు ఇచ్చినప్పటికీ స్టాఫ్ కు పే చేయని కేసెస్ వున్నాయి. మళ్ళీ పేరెంట్స్ ఎసోసియేషన్స్

Calling attention to a matter of urgent Public Importance: 3th March, 1968. 201

re : Abnormal delay in the release of monthly grants to aided elementary schools and the hardships experienced by the teachers due to non-payment of salaries.

పోలీసువారు కలుగచేసుకొన్న కేసెస్ కూడా వున్నాయి. ఎయిడెడ్ స్కూల్స్ విషయంలో అక్కడక్కడ ఇటువంటి ఇబ్బందులున్నమాట నిజమే. సర్వసాధారణంగా తగిన కట్టుదిట్టాలు చేసే వారికికూడా జీతాలు అందచేయాలని చూస్తున్నాము. గౌరవ సభ్యులు విశాల్ పిట్టిగారు చెప్పింది ఏమిటంటే డి.ఇ.ఓ., హైదరాబాద్ ట్యూన్ సిటీస్కు సంబంధించినంతవరకు ఒకనెలా 23 రోజులు ఆలస్యం జరిగిందని చెప్పింది మాత్రం సరికాదు.

Mr. Speaker:—There is no responsibility on the part of the Government to pay salaries to the teachers in these aided schools. Only you give grant to the management, is it not?

Sri T. V. Raghavulu:—Yes, Sir.

శ్రీ బడరీ విశాల పిట్టి :—अध्यक्ष महोदय, मंत्री महोदय ने जो कहा है वह गलत बात है। क्योंकि उन के आरडर की कापी मेरे पास मौजूद है। इस मे लिखा है कि.—

subject :—Education—Secondary—Payment of Monthly teaching grants to aided Secondary schools during the year 1967-68. Release for the month of November, 1967—Orders issued—12-2-1967.

Sri T. V. Raghavulu:— I am referring to the very G. O., Sir.

Mr. Speaker:— The Government give some kind of aid to these private schools. It is the responsibility of the management to see that the salaries are paid to them. If the aid has not been paid to these recognised private scholos in time, and if there is delay in the Payment of these grants, you can take the Government to task.

శ్రీ బడరీ విశాల పిట్టి :—यह जो अध्यापकों के वेतन के लिये टीचिंग ग्रांट है मंत्री महोदय को उस की जानकारी नहीं है। अपने विभाग में क्या होरहा है शायद वह नहीं जानते। उन्होंने जो कहा कि एक महीने में देर हुआ है यह सही बात नहीं है। मेरे पास उनका आरडर है तारीखे हैं। नवंबर के वेतन के बारे में आरडर १२ दिसंबर को निकला है और दिसंबर का जनवरी में मिया है और जनवरी का ६ फरवरी को आरडर निकला है। इन को मैं आपकी सेवा में प्रस्तुत कर सकता हूँ। यह आरडर निकलने के बाद भी ७-८ सीडियां तैय करने में १५-२० दिन की देर लग जाती है।

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—మనం గ్రాంట్లు దఫాదఫాలుగా రిలీజ్ చేస్తూ వుంటాము. డబ్బు రాగానే ఆ పాఠశాలల మేనేజిమెంటు వారికి మీరంతా బిల్స్ పెట్టుకోవలసిందని ఇన్ ఫార్మ్ చేస్తూవుంటాము. బిల్స్ వచ్చిన తరువాత చెక్స్ ఇస్తూచేయడం జరుగుతుంది. ఆ రకంగా డిసెంబరులో డి.పి.ఐ. డి.ఇ.వో.కు ఇచ్చిన ప్రొసీడింగ్స్ వారు రిఫర్ చేస్తున్నారు. ఆ విషయంలో నవంబరుకు సంబం

Calling attention to a matter of urgent Public Importance :

re : Abnormal delay in the release of monthly grants to aided elementary schools and the hardships experienced by the teachers due to non-payment of salaries.

ధించిన గ్రాంటు అని వారు చెప్పేది. కాని డి.ఇ.వో. ఆఫీసులో నాలుగు రోజులు మాత్రమే ఆలస్యం అయింది. నేను బాగా వెరిఫై చేశాను. కొన్నిచోట్ల జరిగింది ఏమిటంటే మనం ఇచ్చినప్పటికీ ఆ డబ్బు టీచర్స్ కు ముట్టటంలేదు. నాకు ప్రత్యేకంగా చెప్పింది వరంగలులో ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి ఉన్నత పాఠశాలకు సంబంధించి ఒక ఆఫీసరు కారిఫికేషన్ అడిగినందువల్ల క్రెజిటికి సంబంధించిన రూల్స్ కు సంబంధించి ఆక్కడ కొంత ఆలస్యం అయినమాట నిజం. ఖైరతాబాదులో ఒక స్కూల్ లో జీతాలు ఇచ్చాము కాని అది మాస్టర్లకు ఇవ్వలేదు అది తినేశారు. దానికి నేనేమీ చేయలేను.

Mr. Speaker:—So far as the payment of the grant is concerned, please see that there is no delay.

Sri T. V. Raghavulu :—We are not making any delay, Sir. But unfortunately there are intermediaries . . .

Mr. Speaker :—He says there was only a delay of 4 days.

Sri T. V. Raghavulu :—In the office of the D. E. O.

श्री बदरी विशाल पित्तो :—यह फिर गलत बात कह रहे हैं मैं यह आप के सामने रखना चाहता हूँ ।

मिस्टर स्पीकर .—उन की बात गलत है क्या ।

श्री टी. वि. राघवुలు :—నాకు అర్థం కావటంలేదు. ఆ భాష నాకురాదు.

श्री बदरी विशाल पित्तो .—जो अपने मतलब की बात होती है समझ में आजाती है और जो मतलब की नहीं होती समझ में नहीं आती ।

Mr. Speaker :—He wants to draw your attention with regard to a particular institution where there was some delay in the matter of payment of the grant.

Sri T. V. Raghavulu :—He can kindly pass on that information.

Mr. Speaker :—Please pass on that information to him so that he can go through it and make a statement.

Sri Vasudev Krishnaji Naik (Gaganmahal) :—There are aided schools here in the city and it is a fact that delay is being caused to receive the grant in time. The delay whether it is on the part of the Director or the D. E. O. the Government has to verify. But the aided schools have not been receiving month by month in time. That is a fact.

Sri T. V. Raghavulu :—We are not releasing month to month.

Sri K. Govinda Rao :—This has to be taken very seriously, Sir.

श्री बदरी विशाल पित्तो .—यह है अध्यक्ष महोदय, मैं क्या बताऊं मंत्री समझ में नहीं आ रहा है यह कैसे मंत्री हैं !

Calling attention to a matter of urgent public importance: 15th March, 1968. 203

re: Abnormal delay in the release of monthly grants to aided-elementary grants to aided-elementary schools and the hardships experienced by the teachers due to non-payment of salaries.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—గౌరవసభ్యులు చెప్పేదానిలో విషయం ఏమంటే వారికి క్రెయిమ్ వున్నట్లు, అదిపోతే గవర్నమెంటు టాకీ వున్నట్లు. కొన్ని కేసెస్ లో ఏమీటంటే ఎయిడ్, రికగ్నిషన్ లేనిచోట అడిగినవారు కొంతమంది అట్లా చెబుతుంటే గౌరవసభ్యులు నిజం అని నమ్మి అడగవచ్చు. స్పెసిఫిక్ ఇన్ వెన్యెస్ వుంటే నేను తప్పకుండా చూస్తాను.

श्री बदरी विशाल पित्ती.—स्विसिपिक इंस्टेंस क्या हूँ। यह १५ पाठशालाओं का मामला है। एक आंध्र स्कूल की बात नहीं है। हैदराबाद में जितने ऐड्डेड सेकंडरी स्कूल हैं सब के बारे में मैं कह रहा हूँ।

Mr. Speaker :—There are two things here in this. If there is delay on the part of the Government in the matter of release of grants then you can take the Government to task. But, if there is delay on the part of the officers who have got to make payment, then they have got to be taken to task. It is not as though they release the grant every month. Perhaps periodically they release the grant.

श्री बदरी विशाल पित्ती.—मैं सिर्फ एक निवेदन करना चाहता हूँ....

Sri K. Govinda Rao :—Every month they have to release.

Mr. Speaker :—What exactly is the procedure. Mr. Raghavulu in the matter of release of these grants?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—డి.ఇ.వో.కు ఫండ్స్ రిలీజ్ చేసిన తరువాత ఆతను ఇస్తూవుంటాడు. అంతేకాని గవర్నమెంటు నెలనెలా ఇవ్వటం అనేది లేదు.

Sri Vasudev Krishnaji Naik :—The fact is originally they were giving the grants for six months to the D.E.O. Now the D. P. I. office is giving month to month. There is a change. Originally they used to give for three months, or six months at a time to the D. E. O. and the D. E. O. used to receive the bills and pay them to the aided schools. I do not know, of late, why they have changed this to month to month. And therefore the delay is being caused.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—నిఘల్ ప్రభాత్ ఫైరతాబాద్ ఎయిడెడ్ స్కూల్ లో రెండు మాసాల నుండి జీతాలు లేవు. వారు హంగర్ స్ట్రయిక్ చేయవలసివస్తుందని డి.పి.ఐ. గార్ని నోటీసు సర్వ్ చేశారు.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—ఫైరతాబాదు స్కూలు విషయం వాకుబాగా జ్ఞానంగా తెలుసు. మనం ఇవ్వవలసిన గ్రాంటు పూరిగా ఇచ్చాము. దమ్మిడికూడా ఇవ్వవక్కర లేదు. ఉపాధ్యాయులకు ఇవ్వకుండా మేనేజరు తినేసి తాళాలు పెట్టుకొన్నారు. పేరెంట్సు ఎసోసియేషన్ వచ్చింది. టీచర్సు వచ్చారు. వారు చెప్పింది యధార్థం, దమ్మి ఇవ్వడం జరిగింది. మళ్ళీ రెండుసార్లు ఇవ్వలేము.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—మేనేజిమెంటు పైన ఏమీ యాక్షన్ తీసుకోలేరా ?

Calling attention to matter of urgent public importance :

re : Abnormal delay in the release of monthly grants to aided-elementary schools and the hardships experienced by the teachers due to non-payment of salaries.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :— ఏమి చర్య తీసుకోవాలి ?— మేనేజరు ఎప్పాయింట్ చేశారు. వారిమీద మీరు ఎందుకు తీసుకోకూడదు ? The adversely affected teacher can sue the Manager.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— రికగ్నిషన్ రద్దుచేయవచ్చు కదా.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :— ఒకదాని నుండి ఒకటి.

Mr. Speaker :—The only power they have got is to withhold the grant for the next year. What is the other action they can take against them ?

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :— రికగ్నిషన్ గవర్నమెంటు ఇస్తుంది, మన చేతుల్లో అధికారం వుంది. మీరు రికగ్నిషన్ కాన్సిల్ చేస్తామని చెప్పవచ్చుకదా.

Mr. Speaker :—That is the only thing they can do of withdrawing the recognition.

Sri T. V. Raghavulu :—Even to withdraw recognition, I must have sufficient grounds. ఆ పిల్లలకు చదువు సంధ్యల గురించి ఆల్టర్నేటివ్ ఏరేంజ్ మెంట్ గూడా చేయగలగిన స్థితిలో నేను ఉండాలి. అది కూడా నిదానించి చేయవలసిన పని కాని చీటికి మాటికి చేయలేము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఎడ్యుకేషన్ డిమాండు ఎప్పుడు ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :— 18, 19 తేదీలు.

(Mr. Badrivishal Pitti rose to speak)

Mr. Speaker :— I cannot spare any time. On the Education demand he can bring all these things to the notice of the Minister and I will see that he gives a proper reply and ultimately see that a definite procedure is laid down for the regular release of payments of these grants to the institutions. That is all. I have no time to spare. I am extremely sorry. You lay down certain procedure for the regular payment of these grants and I will see that the procedure is followed and accepted by the Government.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— పంచాయతీ సమితిలో ఉన్నటువంటి teachers కు direct గా ఇవ్వమని ఎట్లయితే orders ఇచ్చారో....we have asked the D.E.O. to see that the amount is paid directly to the teacher.

Mr. Speaker :—That will not be proper procedure, making the D.E.O. go and pay the amount.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— పంచాయతీ సమితిలో ఉన్నటువంటి teachers కు direct గా ఇవ్వమని orders ఇచ్చినారో, ఇక్కడకూడా teachers కు direct గా ఇవ్వమని D.E.Os. కు orders ఇస్తే సరిపోతుంది. Ask the D.E.Os. to see that the amount is directly paid to the teachers direct. ఎందు

Privilege Motion :
re : Incorrect reporting of the speech of
Sri Badri Vishal Pitti by the 'Indian
Express'

13th March, 1963

205

కంటే, funds లో వాటిలో మార్పుచేస్తున్నారు. అట్లా పనికిరాదని చెప్పామని అన్నారు. అదేమైనా ఇక్కడకూడా apply చేస్తే సరిపోతుంది.

Mr. Speaker :—How can the District Educational Officer pay the teachers direct ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఇదివరకు ఆ పద్ధతి ఉన్నదండి.

Mr. Speaker :—Is it possible ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—ఎక్కడైనా తగాదాలు ఉన్నచోట, కోర్టులో management గురించి election తగవులు ఉన్నచోట మాత్రం తాత్కాలికంగా salaries ఆ విధంగా direct గా by D.E.Os. arrange చేస్తున్నాము గాని, మరి policy గా అన్నిచోట్ల చేయడంలేదు.

Mr. Speaker :—They are not paying the entire amounts towards the salaries of elementary school teachers.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—Entire amount ఇస్తారండి.

Mr. Speaker :—It is so ?

Sri T. V. Raghavulu :—We pay cent per cent.

Mr. Speaker :—In that case, that can be considered.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—కొన్ని ఏమిటంటే managerial rights ఉన్నాయండి, unless I remove them.

Mr. Speaker :—There is some legal complication.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :—ఇదివరకు, జిల్లా పరిషత్తులో, Blocks లేనప్పుడు, direct గా M.O. ద్వారా teachers కు payment జరుగుతూ ఉండేది. Management grants managers కు ఇచ్చేసి, teachers salaries కు సంబంధించినంత వరకు direct గా cheque ద్వారాను, M.O. ద్వారాను పంపించడానికి అవకాశం ఉంటుందిగా in the name of the Headmaster. He will disburse the salaries to the teachers.

PRIVILEGE MOTIONS

re : INCORRECT REPORTING OF THE SPEECH OF SRI BADRIVISHAL
PITTI BY THE 'INDIAN EXPRESS'

Mr. Speaker :—Sri Badri Vishal Pitti has given notice of a motion of breach of privilege against the management of the Indian Express on the ground that they wrongly reported certain portions of his speech. It reads like this :

“The Morning Issue dated 2-2-1958 of Indian Express, an English Daily, published from Vijayawada, has published a completely wrong and absolutely false version of the speech made by me on the floor of the House about Andhra Pradesh General Sales Tax

HANDICRAFTS EMPORIA IN THE STATE

1509—

* 4293 Q.— Sri P. O. Satyanarayana Raju :— Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) the No. of Handicrafts Emporium run in our State by the Industries Department ;

(b) the staffing pattern of the Emporium ;

(c) whether they are running on profit ; and

(d) if so, the profit so gained during 1966-67 ?

Sri B. V. Gurumurthy :—(a) Seven.

(b) There will be Manager, an Accountant, some Salesmen, a Packer, peons and a Watchman for each emporium. The number of these personnel depends on the size of the emporium and its volume of business.

(c) No Sir.

(d) Does not arise.

CONSTRUCTION OF RLY. OVERBRIDGE IN GUDIVADA

1510—

* 1490 (Q) Q.—Smt. M. Kasturi Devi :—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether there is any proposal with the Government to construct an over-bridge near the level crossing on the Bethavolu road, Gudivada, Krishna District ; and

(b) if so, the stage at which it stands ?

Sri V. Satyanarayana Rao :—(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

(a) లేదు.

(b) ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీమతి ఎం. కస్తూరి దేవి :—అధ్యక్షా. 1959 నుంచి లెవెలు క్రాసింగు బ్రిడ్జి అవసరం అనే ఉద్దేశ్యంతో అక్కడ ఉన్నటువంటి స్థానిక సంస్థలు, ప్రజలు చాలా ఆందోళన చేస్తున్నారు. 1962-63 లో పాత లెవెలు క్రాసింగు బందు చేయడం జరిగింది. తరువాత దానికి 2 ఫర్లాంగుల దూరంలో క్రొత్తగా యింకొకటి యేర్పాటు చేయడం జరిగింది. అది చెరువుకు చుట్టూ మందపాడు గట్టునుంచి లెవెలు క్రాసింగు ఉంది. ఎ. ఎన్. ఆర్. కాళేజికి వెళ్ళే విద్యార్థులకు చాలా యిబ్బందిగా ఉంటుంది. క్రిందటిసంవత్సరం యిద్దరు చనిపోవడం జరిగింది. అది దృష్టిలో పెట్టుకుని వెంటనే పూర్తి చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ వి. సత్యనారాయణరావు :—అసలు జేతనోలు రోడ్డుమీద రోడ్డు బ్రిడ్జి ప్రశ్న లేదు.

206 13th March, 1968

Privilege Motion :
re : Incorrect reporting of the speech of
Sir Badri Vishal Pitti by the Indian
Express.

(Amendment) Bill, 1968 and thereby committed a breach of my privilege as Member of the Legislative Assembly. I therefore request for an opportunity to raise the privilege issue under Rule 173 and 174 of the Assembly Rules.

Yours faithfully,
Sd./Badri Vishal Pitti "

He has enclosed along with it an extract from the Indian Express which reads like this :

" While Mr. Badri Vishal Pitti, S. S. P. said that even if excise was imposed on cut pieces sales tax would have to be imposed."

According to him, this portion of the statement which appeared in the Indian Express is not a correct statement. Is that what you say ?

श्री बदरी विशाल पित्ती :—इस संबन्ध में मैं ने जो भाषण दिया था वह यहाँ के रेकार्ड में है । उस में मैं ने स्पष्ट कहा है कि इस पर एकसाइज ड्युटी लगती है इस लिये इस पर सेल्स टक्स लगाने का प्रश्न ही नहीं पैदा होता । सेल्स टैक्स नहीं लगाया जाना चाहिये । लेकिन इंडियन एक्सप्रेस में इसके बिरुद्ध विप्रीत समाचार छपा है । मुझे इतना ही कहना है कि आप इस को देख लीजिये और निर्णय दीजिये ।

The Minister for Commnunications (Sri J. V. Narasing Rao) :—
It should be verified from the records and then action taken.

श्री बदरी विशाल पित्ती :—यह मेरा दुर्भाग्य है कि मैं हिन्दी या उर्दू में बोलता हूँ । जहाँ तक प्रिविलेज मोशन पेश करने का सवाल है मेरी यह पक्की राय है और मैं ने इस को जिस तरह से समझा है उस के अनुसार यह मोशन पेश किया है । इस समाचार पत्र में मेरे भाषण की जो गलत रिपोर्टिंग की गई है वह जान बूझ कर की गई है या अन-ज्ञाने में की गई है इनटेनशनल है या अनइन्टेनशनल है इस के बारे में इस सदन में निश्चय नहीं किया जासकता । कोअी कमेटी ही विचार करके इस पर निर्णय ले सकती है । प्रिविलेज के बारे में मुझे इतना ही निवेदन करना है कि इंडियन एक्सप्रेस में समाचार दिया गया है उसकी वजह से गलत फहमी की गुंजाइश पैदा होगई है । यह मेरे साथ अन्याय हुआ है । इस सदन की कारवाजी के बारे में मेरे बारे में जो गलत फहमी पैदा करने की कोशिश की गई है अगर उसको मैं इस सदन में न उठाऊं तो मेरी समझ में नहीं आता कि उस के लिये और कौन सी जगह होसकती है ।

Mr. Speaker :—Can you say what he has said ?

Sri Vasudeo Krishnaji Naik :—He says that an incorrect statement has been published in the Indian Express. What he said is, 'if

re : Incorrect information contained in the notes supplied along with the Andhra Pradesh General Sales Tax (Amendment) Bill, 1969.

there is excise duty, sales tax should not be levied on cut pieces' whereas in the Paper it is published as though Sri Badri Vishal Pitti has advocated that sales tax should be levied inspite of the fact that excise duty is levied on the cut pieces. It is not a correct statement, and so he has given the privilege motion.

Mr. Speaker :—So, it should be like this: 'While Mr. Badri Vishal Pitti said that even if excise duty was imposed on cut pieces, sales tax should be not imposed'.

Sri Vasudeo Krishnaji Naik :—That is what he has advocated. Instead, it has published that sales tax would have to be imposed.

Sr. A. Madhava Rao :—It is an omission of 'not'. It should have been reported 'would not have been imposed'.

Sri C. V. K. Rao :—Sri Badri Vishal Pitti spoke in Hindi; but the news has come in English; how is that possible? It should have come in Hindi itself

Mr. Speaker :—There are Correspondents and Reporters; they send their reports to various papers.

Sri C. V. K. Rao :—Because of the translation difficulty, there is slight possibility of such a mistake.

Mr. Speaker :—They send out news to different papers in the country, which are published in different languages, Hindi, Urudu, Telugu and so on. The difficulty is this, Mr. Badri Vishal Pitti: it is not only my difficulty, it is everybody's difficulty; you speak in Hindi; many Members are not able to understand you correctly, and perhaps it may be the difficulty to our Reporters here, as also Press Reporters. It is not as though they would have intentionally or deliberately published incorrect reports.

Members will kindly pardon me if I make an observation. Privilege issue is a serious matter: Members should not take it very lightly. So many privilege issues you (Sri Badri Vishal Pitti) have been raised on the floor of the House. At least, was one admitted? Yesterday he raised a privilege issue. There is absolutely no question of privilege there. The other day, Mr. R. Mahananda had raised a privilege issue against the Minister for Revenue: there also there is no question of privilege there. It might be an incorrect statement. So many incorrect statements creep in. If it is brought to the notice of the Government or the Press, they would certainly get it corrected. After all, we are carrying on business day to day.

re :—IN CORRECT INFORMATION CONTAINED IN THE NOTES SUPPLIED ALONG WITH THE ANDHRA PRADESH GENERAL SALES TAX (AMANDMENT) BILL, 1968.

Sri B. Ratnasabhpathi (Rajampet) :—Yesterday, I have given notice of a privilege motion. In that, I have very clearly said that the information contained in the Notes has not been clearly stated. ఈ privilege issue అనేది clear cut గా ఫలానా దాని క్రింద వస్తుంది అనేది మాకు చెప్పితే బాగుంటుంది. The House was misled by that; the clause did not contain the meaning given in the Notes. Clause 4

re : Incorrect information contained in the notes supplied along with the Andhra Pradesh General Sales Tax (Amendment) Bill 1968.

ఉన్నదానికి Notes లో ఉన్నదానికి contradictions నేను clear గా తెలియ జేశాను. The House was completely misled. The effect of the clause on the people is totally different.

Mr. Speaker :—If both the clauses are read together, it is very clear. The same thing is said in the Notes ; it will be deemed to have come into force on the First day of August 1963 ; in another clause, C 1.3 they have clearly stated that such and such a tax shall be deemed to The meaning of these two clauses is stated in the Notes.

శ్రీ బి. రత్నాసభాపతి :—అది కాదు, Sir. చేసినటువంటి collection ను validate చేయడానికి మాత్రమే ఈ clause పెట్టామని చెప్పారు. కాని fresh collections కు fresh taxes వేస్తామని చెప్పలేదు. కాని ఈ clause వల్ల fresh taxation కూడ పడుతుంది.

Mr. Speaker :—The effect of clause 1 as well as of clause 3 will be that, when it is passed, it shall be deemed to have come into force from the first day of August, 1963.

Sri B. Ratnasabhapathi :—Collections that have been made since 1963.'

Mr. Speaker :—Clause 1 (2) and section 3 shall be deemed to have come into force on the 1st August, 1963. Then, according to clause 3, 'in section 5 of the principal Act, after the proviso to subsection (1) the following proviso shall be inserted, namely :—

'Provided further that a dealer in jaggery shall pay a tax at the rate of three paise on every rupee of his turnover irrespective of the quantum of turnover'.

This, when passed, shall be deemed to have come into force from 1st August, 1963.

Sri B. Ratnasabhapathi :—I agree, Sir. ఇంకొక sentence క్రింద ఉన్నది, అది చదవండి This clause was brought in order to validate the collections already made. అనేది, ఇంకా చదవండి.

Mr. Speaker :—When it is deemed to have come into force from 1st August 1963, what does it mean? When retrospective effect is given, naturally all the taxes imposed after that date would be certainly validated.

Sri B. Ratnasabhapathi :—Then, those people who have not been taxed upto now, from whom the tax has not been collected—because of the ceiling of Rs. 10,000.

It is not to validate the collections already made this is meant to levy a fresh tax.

Mr. Speaker :—Not only to validate the taxes collected from 1-8-1963, but at the same time Government will also take the power to collect taxes after issuing the following necessary procedure from 1-8-1963.

Privilege Motions :

13th March, 1968

209

re : Incorrect information contained in the notes supplied along with the Andhra Pradesh General Sales Tax (Amendment) Bill, 1969.

Sri B. Ratnasabhapathi :—It has not been stated in the Notes. and in the clause

Mr. Speaker :—B cause it is not stated, does it amount to a breach of privilege ? I have understood you clearly. It is enough.

If you want to bring a breach of privilege motion against any Member of the House or an outsider particularly for statements made on the floor of the House, you must clearly show or bring out the contradiction or the inconsistency between the two statements ; at the same time, you must be in a position to prove that the Member or the Minister who has made the statement has made it deliberately with the object of misleading the House. These two things must be there . . . What you have stated must be there. You must also supply a copy of the actual statement, the very wording of the Member and also say what is actually stated on a different occasion. You must bring out that contradiction very clearly.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అధ్యక్ష, తమరు చెప్పింది వాస్తవమే. Deliberate గా చేస్తేనే breach of privilege అనేటటువంటి తమ రూలింగ్ perfect గా ఉన్నది. కాని డెలిబరేట్ గా చేశారా, లేదా—అనే విషయం ఒక సభ్యుడు ఏ విధంగా తెలుసుకొనుటకు మార్గం ఉన్నది అనేది సమస్య. ఒక గౌరవసభ్యుడు తను చెప్పినది ఒకటి ఉంటే, ప్రచురణ మరియుకటి అయితే ఏమిటి మార్గం? పిటీగారి సమస్య అదే. ఒక విషయం గురించి అది ఉండటానికి వీలులేదు అని ఇక్కడ చెబితే ఉండవచ్చునని ఆయన అన్నట్లుగా పత్రికలలో వడింది. మరి దానివల్ల ప్రజలలో misunderstanding అవుతుందా, కాదా? వారు చెప్పింది సక్రమంగా protect చేసుకొనుటకు వేరేమార్గం లేక ప్రీవిలేజ్ ఇన్ఫ్యూగా తెచ్చారు. రక్షణపతాకం తెచ్చేది—ఈ విలులో retrospective effect కు కారణం ఉన్నదికదా, కాని ఈ నోట్సులో వ్రాసేది—జరిగినది validation కొరకు వ్రాసినప్పుడు జరిగిన దానికే వర్తిస్తుందిగాని, జరగనిది కూడా జరిపించుకొనుటకు వర్తిస్తుందనే భావం అప్పుడు లేనప్పుడు అంత వరకు సభ్యులు misunderstand చేసేందుకు వీలుఉందా, లేదా, అనే విషయం తెచ్చారు. సెక్షనులో ఉన్నదానికి ప్రభుత్వ ఉద్దేశం స్పష్టంగా తెలియజేయడానికి నోట్సులో వ్రాస్తారు. జరిగినదానికి validation కొరకు వ్రాసి మిగతాది వదిలివేస్తే అది m's'jad చేయడానికి దారి తీస్తుందని భయపడటానికి ఆవకాశం ఉన్నది. ఇటువంటి సందేహాలు నివృత్తి చేసుకొనుటకు మన రూల్సులో వేరే ఆవకాశం ఉంటే తప్పనిసరిగా తమ సలహా ప్రకారం మరొకమార్గం అనుసరించాలి. ఉద్దేశపూర్వకంగా చేశారా లేదా అనేది దానికి సంబంధించిన వ్యక్తులు చెప్పాలి; ప్రీవిలేజ్ మోషన్ తెచ్చిన ఉద్దేశం—ఇటువంటి అపార్థం కల్పిస్తున్నారు కాబట్టి దానివల్ల ప్రమాదం వస్తున్నదనే విషయం తమద్వారా తేవడమే సభ్యునియొక్క కర్తవ్యమని మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Speaker :—Any Member has got a right to give notice of any matter in this House ; I am not going to disallow that Member from giving notice including the notice of breach of privilege. I only

made an appeal : before giving notice, please consider whether there is any case or not. Beyond that I have no right. You have got a right to give notice and I have got a right to disallow if I feel there is no prima facie case, or I may refer it to the Committee on Privileges to consider it in all its aspects and submit their report to the House.

శ్రీ బి. రత్నాసభాపతి :—నిన్న నేను తెచ్చిన బిల్లీజ్ మోషన్ స్పష్టంగా ఉన్నది. Deliberately, to mislead the House the interpretation of that clause 3 was given. ఈ బిల్లు pass అయితే agriculturists మీద effect ఎట్లా ఉంటుందో స్పష్టంగా చెప్పాను. ఈ notes లో ఉన్నది misleading గా ఉన్నది. It was done with the deliberate intention to mislead the House.— అని clear గా చెప్పాను. ప్రీవిలేజ్ మోషన్ లో యంత క్లియర్ గా చెప్పినవారువారూ, ఇంకొకరకంగా interpretation ఉండాలంటే, అది చెబితే అర్థంచేసుకుంటాము.

Mr. Speaker :—I believe I have wasted my breath unnecessarily. Clause 1 is very clear that this shall be deemed to have come into force from 1st August 1963. In Clause 3 they are imposing a duty ; that seeks to impose a tax. Then, they have further made it clear in the Notes by saying that this is being done to validate certain actions of the Government which were invalidated or held to be invalid by the High Court. Is it not so ?

Sri B. Ratnasabhapathi :—Correct.

Mr. Speaker :—In addition to what is stated in the Notes, the Government get the further power of imposing the tax from 1-8-1963.

Sri B. Ratnasabhapathi :—That was not provided in the explanation.

Mr. Speaker :—Why should they provide ? It is very clear in the Bill itself.

Sri B. Ratnasabhapathi :—What is the purpose of giving the Notes ? Legal గా అర్థంచేసుకోలేనివారు ఉంటారనేదిదా ?

Mr. Speaker :—As to why a particular clause is being introduced. I do not want to go further. I have spent half-an hour for this.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి (ఎల్లారెడ్డి) :—అధ్యక్ష, ఒక్కొక్కప్పుడు ప్రెస్ లో పొరపాటుకూడ పడుతుంది. దానిని మళ్ళీ కాంట్రాడిక్షన్ చేయవచ్చును. వారు ఆటూ అనలేదు, ఇట్లా అన్నారని ఆ పేజర్ లో పబ్లిష్ చేస్తారు. వారు ఇస్తారు. మరి ఆ విధంగా ఇస్తే వారు దిడ్డుకొనేవారో ఏమో. ఒక్కొక్కప్పుడు నేనుకూడా హిందీ మాట్లాడుతాను. మా మాతృభాష తెలుగు అయినా మాకు హిందీలో మాట్లాడే అలవాటు ఉంది. అయినప్పటికీ ఒక్కొక్కప్పుడు ఆయన మాట్లాడేది నేను అర్థం చేసుకోలేకపోతాను. కాబట్టి ఇది పెద్దగా తీసుకొనేది ఏమీ లేదు. అటువంటి పొరపాటు అయితే ప్రెస్ వారు మళ్ళీ సరిదిద్దుకోవచ్చును.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—బహుశా మీరు కరెక్టుగా వ్రాసి ఉండవచ్చును. అక్కడ వేసేవారు పొరపాటుగా వేసి ఉండవచ్చును. బహుశా నాట్—అన్నది ఓవర్ లాప్ అయి ఉంటుంది. I think it must have been 'would not be'

శ్రీ ఎ. మాధవరావు:— ఇంతకుముందు కౌన్సిలులో వై. సి. రంగారెడిగారు మేము హవుస్ మాట్లాడినపుడు ఆధమపక్షం రెండు సెంటెన్స్ లై నా రాకపోతే అది ప్రివిలేజ్ అవుతుందా కాదా అని అడిగారు. If the members speak only two sentences and the press reports ten sentences elaborating the whole thing then again రెండు సెంటెన్స్ లై హవుస్ లో మాట్లాడితే పది సెంటెన్స్ లు వేస్తే అది ఏమవుతుంది? ఒకేసీగారు నాకు చెప్పారు—ప్రెస్ లో రిపోర్టు చేయలేదని.

Mr. Speaker:— Our experience in this House, as far as I know.—we had absolutely no complaint against the press so far as our House is concerned. They have been reporting very faithfully and very correctly also. After all, mistakes do creep in; nobody is infallible. When mistakes do creep in, if you bring it to their notice and if they do not correct, then we can take action. I will send for the press man and ask him to report properly hereafter.

Sri K. Brahmananda Reddy:—Why should the Speaker get into it? If there is an obligation on the part of the Press to report what all the members say, that is a different matter. I do not think there is any obligation like that. Next is, if there is any incorrect reporting or if there is suppression with an intention to mislead the public, then probably some questions may arise. But, otherwise, it will not arise and there is absolutely no duty or obligation cast on the Press to report the speech of every member in the House. That is left to them. Nor is there any duty cast on the Press to report in extenso the entire speech made by any one Member.

శ్రీ అహమ్మద్ హుస్సేన్ :—వరుసగా నలుగురు మెంబర్స్ మాట్లాడినపుడు—మొదటి మెంబరు నాలుగవ మెంబరు పేర్లు వ్రాసి మరొక ఇద్దరి సభ్యుల పేర్లు వదలిపెడితే ఎట్లా?

Sri K. Brahmananda Reddy:—In these matters, things must be more understood than elaborated here. Otherwise, instead of reporting what all the members have stated here, they would like to report that “so and so spoke”.

శ్రీ అహమ్మద్ హుస్సేన్ :—అది కూడ రాలేదు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— రాకపోయినా ఇబ్బంది లేదు. We should not get unnecessarily touchy about these matters and try to create complications wherein possibly everybody will be a sufferer.

PAPER LAID ON THE TABLE

AMENDMENT TO THE ANDHRA PRADESH HOUSING BOARD RULES, 1959

The Minister for Municipal Administration (Sri N. Chenchrama Naidu) :—Sir, I beg to lay on the Table a copy of the amendment to the Andhra Pradesh Housing Board Rules, 1959, issued with G.O.Ms, No. 6, Housing, dated 24-1-1968 as required under sub-section (3) of Section 70 of the Andhra Pradesh Housing Board Act, 1956.

Mr. Speaker :—Paper laid on the Table.

GOVERNMENT RESOLUTIONS

re :—ELECTING MEMBERS FROM THE LEGISLATIVE ASSEMBLY TO SERVE ON THE DIVISIONAL RAILWAY USERS' CONSULTATIVE COMMITTEES.

Sri J. V. Narasinga Rao :—Sir, I move :

1. "That as the South Eastern Railway Administration requested the Government to communicate the name of the representative of the Andhra Pradesh Legislature for Divisional Railway Users' Consultative Committee, Waltair, to be reconstituted from 1-1-1968 the Assembly do recommend to the Government to communicate to the General Manager, South Eastern Railway, the name of the Member elected by this Assembly to serve on the aforesaid Committee for the period from 1-1-1968 to 31-12-1969."
2. "That as the South Central Railway Administration requested the Government to communicate the name of the representative of the Andhra Pradesh Legislature for Divisional Railway Users' Consultative Committee, Vijayawada, to be reconstituted for a period of two years from 1-1-1968, the Assembly do recommend to the Government to communicate to the General Manager, South Central Railway, the name of the Member elected by this Assembly for the period from 1-1-1968 to 31-12-1969."
3. "That as the South Central Railway Administration requested the Government to communicate the name of the representative of the Andhra Pradesh Legislature for Divisional Railway Users' Consultative Committee, Secunderabad, to be reconstituted for a period of two years from 1-1-1968 the Assembly do recommend to the General Manager, South Central Railway, the name of the Member elected by this Assembly for the period from 1-1-1968 to 31-12-1969."
4. "That as the South Railway Administration requested the Government to communicate the name of the representative of the Andhra Pradesh Legislature for Divisional Railway Users' Consultative Committee, Guntakal Division, to be reconstituted for a period of two years from 1-1-1968 to 31-12-1969 the Assembly do recommend to the Government to communicate to the General Manager, Southern Railway, the name of the Member elected by this Assembly to serve on the aforesaid Committee for the said period."
5. "That as the South Eastern Railway Administration have requested the Government to communicate the name of one representative of the Andhra Pradesh Legislature for the Zonal Railway Users' Consultative Committee of South Eastern Railway, to be reconstituted from 1-4-1968, the Assembly do recommend to the Government to communicate to the General Manager, South Eastern Railway, the name of the Member elected by the Assembly to serve on the Committee aforesaid for the period from 1-4-1968 to 31-3-1970."
6. "That as a consequence of the formation of a new Railway Zone, viz., the South Central Zone a portion of the Hubli Division viz., Hagari to Dornachalam extends over Andhra Pradesh, the South Central Railway Administration has requested the Government to communicate the name of the representative of the Andhra Pradesh Legislature for Divisional Railway Users' Consultative Committee, Hubli, to be constituted for a period of two years from 1-1-1968 the

214 13th March, 1968.

Government Resolutions:

re: Electing members from the Legislative Assembly to serve on the Divisional Railway Users' Consultative Committees.

Assembly do recommend to the Government to communicate to the General Manager, South General Railway, the name of the Member elected by this Assembly for the period from 1-1-1968 to 31-12-1969."

7. "That as the term of the present member of the Zonal Railway Users' Consultative Committee of the Southern Railway will expire on the 31st March, 1968 and the Committee will have to be reconstituted thereafter, the Southern Railway Administration have requested the Government to communicate the name of a representative of the Andhra Pradesh Legislature for the term of its office from 1-4-1968 to 31-3-1970, this Assembly do recommend to the Government to communicate to the General Manager, Southern Railway the the name of one Member elected by this Assembly to serve on the Committee for the above period."

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—Railway consultative committeeకి పంపించే ఒక్కొక్క మన Andhra interests గురించి మనవాళ్ళు చెప్పతున్నారు. కాని రైల్వే వాళ్లు ఆంధ్రుల విషయం నిరాదరణగాను, అసలు వాళ్ళ సంగతి జ్ఞాపకం లేకుండాను చూస్తున్నారు. ఇదివరకు South central zone, Madras to Guntakal కలపాలని చెప్పాము. దానిలో ఒక కొత్త point వచ్చినది. Hubli line లో ఉన్న బళ్ళారి line వరకు meter guage కలిపారు broad guage Southern railway లో ఉంచారు. ఇది piecemeal మనకు వచ్చినందుకు సంతోషమేగాని దీనివల్ల నష్టంకూడ ఉన్నది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇదివరకు చెప్పినది యిప్పుడు కూడ చెప్పాల్సిన అవసరం ఉన్నది ఆ zone లో Guntakal to Madras కూడ కలపాలి. Waltair side నుంచి అదికూడ మనం కోరినాము వాటిమీద యింతవరకు ఏమీ చెప్పలేదు. Andhra area లో ఎక్కడా lights ఒక్కటికూడ ఉండడంలేదు. మనం పంపిస్తున్నప్పుడు వాళ్ళకు యిదికూడ ఆలోచించమని చెప్పడానికి అవకాశం ఉన్నది. అది ప్రభుత్వం ద్వారాను, సభ్యుల ద్వారా ఆంధ్రుల interest ను maintain చేయడంకోసం ప్రయత్నించాలని వారిని కోరుతున్నాను. దీనిని oppose చేయడం కాదు. ఆ విషయాలు చెప్పతున్నాను.

శ్రీ వి. సి. కేశవరావు :—Zonal Railway Consultative Committeesలో మన ఆసెంబ్లీ కేకాకుండా ప్రభుత్వానికికూడ representation ఉన్నది. మన ప్రభుత్వ representatives సాధారణంగా zonal committee meetings కు attend అవడం లేదు. Attend కాకపోవడంవల్ల మన view point, మన state లో కావలసిన అవసరాలు ఏవో అక్కడ చెప్పడం జరగలేదు. ఇదివరకు నేను zonal committee లో చాలావో meetings కు వెళ్ళినప్పుడు మన state representative ఎప్పుడు కూడ attend అవకపోవడంవల్ల state లో అవసరాలు ఏమిటో చెప్పే మనిషి లేకుండా పోతున్నారు. State representative, గవర్నరు మెంటు representative మన మెంబర్లు శ్రద్ధతీసుకుంటే మన రాష్ట్రానికి కావలసినవి ఏవో చెప్పడానికి అవకాశం ఉంటుందిని మెంబర్సు యొక్క దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

22 : Electing members from the Legislative Assembly to serve on the Divisional Railway Users' Consultative Committees.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :—Zones కు సంబంధించి కొన్ని విషయాలు గోపాల కృష్ణయ్యగారు చెప్పారు. హుబ్లీ వగైరాలు ఈ zone లో తీసుకొనేటప్పుడు కొంత అన్యాయం జరిగింది. నెల్లూరు జిల్లాలో గూడూరువరకు మన zone లో లేకుండా మద్రాసుకు కలిపేతారు. గూడూరునుంచి ఆపైన meter gauge లో, broad gauge లో జరిగింది మళ్ళీ ఒకసారి తిప్పగితోడడం కష్టం అయినదికాదు. ఒక పద్ధతిగా ఈ boundaries ఏ ఏ zone లో ఉండాలి అనేది మనం impress చేయాలి. కేశవరావుగారు చెప్పినట్లు గవర్నమెంటు అధికారులు దానిలో members గా ఉండి సరైన representation చేయకపోవడంకూడ లోపంగా కనపడుతున్నది ఇది ప్రధానంగా చూడాలి. Recruitment లో కొంత యిబ్బంది జరుగుతున్నది. Language issue కూడ దానిలో involve అయి ఉన్నది. 60 marks వచ్చిన వాళ్ళనంతా L. D. C. గానో ఏదో select చేస్తారు. 6 subjects తీసుకుంటారు. 360 marks ను 6 తో భాగిస్తే 60 వస్తే వాడు select అవుతాడు. అదే 370 వచ్చినాకూడ మన ఆంధ్రవాడు select కాడు. అది ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలి. 360/6 అంటే 6 subjects కనుక వాడు select అవుతాడు. 400 వచ్చినా, 370 వచ్చినా 380 వచ్చినా వీడు select కాడు. మనకు హిందీని కూడ కలిపి 7 తో భాగించేటప్పటికి 420 marks వస్తేగాని 360 వాడితో సమానం కావడం లేదు ఈ difficulty కూడ involve అయి ఉన్నది. ఇది జాగ్రత్తగా చూడాలి. అన్యాయం జరుగుతోందని చెప్పక తప్పదు. ఇందుకొరకు మన గవర్నమెంటు, మెంబరుగా ఉండేవారు, Government representatives కూడ సరైన చర్య ఈ రెండింటిలోను తీసుకోవాని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker :—The representatives whom we will be sending to the Railway Users' Consultative Committee, I do not think they have got anything to do with recruitment of railway services.

Sri J. V. Narsinga Rao :— If there is any thing regarding recruitment, Parliament Members can bring it to the notice of the authorities.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—నెల్లూరు అక్కడ ఉన్నది. గూడూరు అయినా కొరండ్లీ. లేకపోతే యిప్పుడు ఏమీ అవుతున్నది we are not in a position to have sufficient supply గూడూరు వచ్చేటప్పటికి వాళ్ళ కోటా జనతాలోగాని, గూడ్స్లోగాని అంతా fix up చేసుకుంటారు. నెల్లూరునుంచి హైదరాబాదు రావాలంటే కోటా ఉండడం లేదు. గూడూరు అయినా తీసుకోండి. దానికి ప్రయత్నం చేయండి.

Mr Speaker :—When you elect members to this Committee, you send the best people so that they can plead on behalf of the railway users passengers

Sri J. V. Narsinga Rao :—The scope of the committee is providing of amenities in the area, proposals of regarding opening of new stations, arrangements regarding time-tables, etc. but not recruitment

Mr Speaker :—To provide more amenities to the passengers, railway users.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—పని ప్రారంభించారా? శరకుస్థాపన చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారా?

శ్రీ వి. సత్యనారాయణరావు :—వేరే యింకొకటి ఉంది. కంకపాడు గుడివాడ రోడ్డులో 520/17 దగ్గర బ్రిడ్జి విషయం ఆలోచనలో ఉంది. It is under the consideration of the Government.

STOCKS OF ELECTRICITY BOARD

1511—

*3926 Q.—Sarvasri K. Ramanatham (Mudinepalli) and Purushothama Rao (Wardhanpet):—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether the statement in the Government Audit Report of 1967 that the State Electricity Board owns a stock of materials worth of Rs. 1,071 crores as on 31-3-1966, is based on the figures as entered in the registers or whether it was arrived at on the basis of actual physical verification ; and

(b) if not, whether physical verification to find out the stock of materials in stores at present will be carried out through special staff.

Sri K. Brahmananda Reddy :—The matter relates to the Andhra Pradesh State Electricity Board.

(a) The value of the stores referred to, was Rs. 1071 lakhs and not Rs. 1071 crores as referred to by the Member. The value of Rs. 1071 lakhs was based on the financial ledgers maintained by various circles of the Electricity Board.

(b) Does not arise.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—అధ్యక్షా, స్టాక్సుగురించి చాలాసార్లు ప్రశ్నలు వచ్చాయి. వరంగల్లులో దాదాపు కొన్ని లక్షల విలువ చేసే మెటీరియల్ పోయింది. స్టాక్ వెరిఫికేషను రిజిస్టర్సు లేవు. స్టాక్సు ఉన్న చోట్ల వెరిఫికేషను రిజిస్టర్సు లేకుండా జరుగుతున్నాయని విన్నాను. వరంగల్లు విషయం పోయినసారి అసెంబ్లీలో రిజిస్టరు లేదని చెప్పారుకదా, యిప్పుడు మంత్రిగారు ఉందిని చెబుతున్నారు, దీనిగురించి యేమీ చెబుతారు?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అధ్యక్షా, రూల్సు ఉన్నాయి. స్టాక్ వెరిఫికేషను ప్రతిచోట జరుగుతుంది. వెరిఫై చేసి ఉన్నటువంటి మెటీరియల్సు యెంతవరకు కావాలో అంతవరకు వాడుకుంటారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఎలక్ట్రిసిటీ డిస్ట్రీబ్యుషన్లు నడుపు తున్నది బోర్డుకు హ్యాండ్లోవారు చేసేటప్పుడు స్టాక్ విషయం తేలలేదు. ఎట్టిమేట్సు కమిటీ 5-6 సంవత్సరాలు అక్కొంటున్న తేలలేదని రిపోర్టు యిచ్చింది. హ్యాండ్లోవారు చేసిన స్టాక్సు విషయం యేమిటి?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—లాస్టియరు, కరెంటు యియరులో కంప్లీటుగా వెరిఫికేషను అన్ని స్టోర్సు కాలేదు.

Government Resolutions :
re : Electing members from the Legislative
Assembly to serve on the Divisional
Railway Users' Consultative Commi-
tees.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—అది చేయలేకుండా ఉన్నాము. ఎందువల్లనంటే మనలో ఉండే గూడూరే మనకు లేకుండా పోయింది. గూడూరులో వాళ్లు అన్ని వసతులు ఏర్పాటు చేసుకుంటున్నారు. నెలూరుకు వచ్చేటప్పటికి ఏమీ చేయలేకుండా పోతున్నారు. మనవారు దానిని ఆలోచించడం లేదు. దానిని గురించి మేము represent చేసినా గాని దిక్కు లేకుండా పోతున్నది. గవర్నమెంటు కూడ move కావడం లేదు. జనతా carriages వస్తాయి అనుకోండి actualగా stock అంతా move కావాలి. చేయలేకుండా ఉన్నది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—Consulative Committee కి సంబంధించినంతవరకు మంత్రిగారు చెప్పిన subjects వేరు. ఇప్పుడు సభ్యులు వారియొక్క అవేదన వెళ్ళబోస్తున్నది ఏమిటంటే—ఇదివరకు మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఒకమాట అని ఉండీరి. వారికి జ్ఞాపకం ఉన్నది అనుకుంటాను. ముందు ఏదో మనకు ఒక zone రానీ, ఏదైనా మార్పులు చేర్పుకోవలసివస్తే తరువాత ప్రయత్నించుకోవచ్చునని ఒక మాట శాసనసభలోనే ముఖ్యమంత్రిగారు శెలవిచ్చి ఉండీరి దానిని యిప్పుడు సభ్యులు remind చేస్తున్నారు. ఇటు విశాఖపట్టణం నుంచి కొంతభాగం మినహాయింపబడ్డది. అటుగుంతల్లనుంచి మినహాయింపబడింది. గూడూరు నుంచి మినహాయింపబడ్డది వాటిని చేర్చుకోడానికి ప్రభుత్వం ప్రత్యేక ప్రయత్నం చేయవలసి యుంటుందనే విషయాన్ని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకు రావడామేగాని Zonal Committee లో చర్చించేది కాదు Zonal Committee లో గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లుగా ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు absent అటుపోవడం ఒక ఆచారం అయిపోయింది. తప్పనిసరిగా హాజరయ్యే పద్ధతి మంత్రిగారు చేస్తే మన తరపున ఎన్నుకోబడిన members, మన ప్రభుత్వ ప్రతినిధి నుండదనికొని ఏదైన విషయం గట్టిగా చెప్పి సాధించడానికి వీలుగా ఉంటుంది అనే భావం మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకురావడమైనది.

శ్రీ జె. వి. నరిసింగరావు :—తప్పకుండా ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు పోయే ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—దానివల్ల లాభనష్టాలు తెలియజేస్తూ representation చేశాము. చేసినగాని వారు ఆలోచించలేదు. నేను గట్టిగా చెప్పతున్నాను. ఈ రోజున గవర్నమెంటు అయినా move కాకపోతే గూడూరు నుంచి నెలూరు నుంచి stocks move అయి గూడ్స్ లో రావాలంటే రావు. గూడూరును క్షీనితో కలిపేదానికి ప్రభుత్వం వారు ప్రయత్నం చేయండి.

Sri G. Sivayya :—I had a peculiar problem to place before the House. We are within the Southern Railways many of the members are within the South Central zone. They are within the reach of the Central office at Hyderabad or Secunderabad. But our representation on the Southern Zone is very bad, because the entire Rayataseema, excepting a few lines from Bellay to Hyderabad—all other lines are connected to the Central Railways. I shall bring one single example: Pothuru collects Rs. 600 on average per day; Tiruthani collects Rs. 400 per day on an average. While mail trains express trains and

Government Resolutions : 13th March 1968. 217
res : Electing members from the Legislative
Assembly to serve on the Divisional
Railway Users' Consultative Commi-
tees.

all trains stop at Tiruthani, no train except one Janata, except when it is inconvenient, stops at Pothuru. Though we represented this many a time, they have simply stated "due to inconvenience we are unable to stop trains there". It is only forcing the local people to stop trains. Unless we stop the trains, block the trains, they are not heeding to stop the trains. That is one problem. In fact, I have given notice that I am going to organize to stop trains at Pothuru if they are not going to stop the trains from 1st April onwards.

Mr. Speaker :—For God's sake, do not fall before a running train.

Sri G. Sivayya :—In addition to this, Mr. Speaker, heavy traffic is there between Gunṭakal and Madras. They are giving only one III Class Bogie having a capacity of 30 seats. Practically people who travel to Bombay,—They are getting there. All the seats are reserved in Madras itself. There are certain regulations about reservations. I had tried to get one single seat reservation; but people come from Madras and reserve seats at Renigunta . . .

Mr. Speaker :—I will ask the Minister for communications to bear all these things in mind and see what he can do.

Sri J. V. Narasing Rao :—We will definitely bring these to the notice of the railway administration if the hon. Member gives some more details.

Sri G. Sivayya :—I will certainly place. But I have lost confidence in correspondence.

Sri J. V. Narsing Rao :—At Governmental level, it can be taken up.

Mr. Speaker :—Now I shall put the resolutions to vote: The question is :

1. "That as the South Eastern Railway Administration requested the Government to communicate the name of the representative of the Andhra Pradesh Legislature for Divisional Railway Users' Consultative Committee, Waltair, to be reconstituted from 1-1-1968 the Assembly do recommend to the Government to communicate to the General Manager, South Eastern Railway, the name of the Member elected by this Assembly to serve on the aforesaid Committee for the period from 1-1-1968 to 31-12-1969."

2. "That as the South Central Railway Administration requested the Government to communicate the name of the representative of the Andhra Pradesh Legislature for Divisional Railway Users' Consultative Committee, Vijayawada, to be reconstituted for a period of two years from 1-1-1968, the Assembly do recommend to the Government to communicate to the General Manager, South Central Railway, the name of the Member elected by this Assembly for the period from 1-1-1968 to 31-12-1969"

3. "That as the South Central Railway Administration requested the Government to communicate the name of the representative of the Andhra Pradesh Legislature for Divisional Railway Users' Consultative Committee, Secunderabad, to be reconstituted for a

re : Electing members from the Legislative Assembly to serve on the Divisional Railway Users' Consultative Committees.

period of two years from 1-1-1968 the Assembly do recommend to the General Manager, South Central Railway, the name of the Member elected by this Assembly for the period from 1-1-1968 to 31-12-1969."

4. "That at the Southern Railway Administration requested the Government to communicate the name of the representative of the Andhra Pradesh Legislature for Divisional Railway Users' Consultative Committee, Guntakal Division, to be reconstituted for a period of two years from 1-1-1968 to 31-12-1969 the Assembly do recommend to the Government to communicate to the General Manager, Southern Railway, the name of the Member elected by this Assembly to serve on the aforesaid Committee for the said period."

5. "That as the South Eastern Railway Administration have requested the Government to communicate the name of one representative of the Andhra Pradesh Legislature for the Zonal Railway Users Consultative Committee of South Eastern Railway, to be reconstituted from 1-4-1968, the Assembly do recommend to the Government to communicate to the General Manager, South Eastern Railway, the name of the Member elected by the Assembly to serve on the Committee aforesaid for the period from 1-4-1968 to 31-3-1970."

6. "That as a consequence of the formation of a new Railway Zone viz., the South Central Zone a portion of the Hubli Division viz., Hagari to Dronachalam extends over Andhra Pradesh, the South Central Railway Administration has requested the Government to communicate the name of the representative of the Andhra Pradesh Legislature for the Divisional Railway Users' Consultative Committee, Hubli to be constituted for a period of two years from 1-1-1968 the Assembly do recommend to the Government to communicate to the General Manager, South Central Railway, the name of the Member elected by this Assembly for the period from 1-1-1968 to 31-12-1969."

7. "That as the term of the present member of the Zonal Railway Users' Consultative Committee of the Southern Railway will expire on the 31st March, 1968 and the Committee will have to be reconstituted thereafter, the Southern Railway Administration have requested the Government to communicate the name of a representative of the Andhra Pradesh Legislature for the term of its office from 1-4-1968 to 31-3-1970, this Assembly do recommend to the Government to communicate to the General Manager, Southern Railway the name of one Member elected by this Assembly to serve on the Committee for the above period."

The Resolutions were adopted.

Mr. Speaker :—With reference to the seven resolutions moved by the Minister for Communications regarding election of representatives to serve on the Railway Users' Consultative Committees, etc. I fix 1-00 P. M. on 23-3-1968 as the time within which the nomination papers of candidates for the said elections should reach the Secretary, Legislature. If the number of candidates nominated exceed the number of vacancies to be filled, a poll will be taken on a day to

be announced in due course. The election will be by ordinary method: direct election and not according to the principle of proportional representation by means of single transferable vote.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1968-69
 VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS DEMAND
 No. XXIII — COOPERATION Rs. 2,14,21,000/-

శ్రీ కె విజయభస్కరరెడ్డి : ..అధ్యక్ష, విప్లవ జరిగిన చర్చలో 13 మంది గౌరవసభ్యులు పాల్గొన్నారు. చాల చర్చటి సలహాలిచ్చారు. వారికి నా కృతజ్ఞత. సభ్యుల సలహాల ధోరణిలో యీ సహకార సంస్థలు వుంచటమా, తీసేయడమా అనే ఆలోచన కూడ వచ్చింది. ఇతర దేశాలలో, ఇతర ప్రాంతాలలో సహకార సంఘాలు ఏ విధంగా పని చేస్తున్నాయనే విషయం కూడ కొందరు సభ్యులు చెప్పారు. వెస్ట్ యూరప్ లో కంట్రీస్ లో ఉద్యోగేతరులు ఏ విధంగా సహకార ఉద్యమాన్ని పెంచినదీ, కమ్యూనిస్టు రాజ్యాలలో ప్రభుత్వ విభాగంగా సహకార సంఘాలు సాధించిన విషయాలు కూడ సభ్యులు చెప్పారు. ఇంకా కొంతమంది సభ్యులు యీ సహకారోద్యమంవల్ల ఏమీ ప్రయోజనం లేదు, దీనిని రద్దు చేస్తే మంచిదేమో అన్నారు. చాలమంది, సహకారోద్యమం వుండవలసినదే, కాని అందులో వున్న లోపాలు సవరించి పేదవరాలకు అనువైన విధంగా రూపొందించాలి అని కూడ సలహా యిచ్చారు. సహకారోద్యమం తప్ప వేరే గత్యంతం లేదనే వుదేశంతో ప్రభుత్వం యీ ఉద్యమాన్ని బాగా బలపరచి, లోపాలున్నట్లయితే సవరించి, అసలు యీ ఉద్యమం ఎవరికోసం ఉద్దేశింపబడిందో వారికి దీనివల్ల లాభం కలుగజేయాలని ప్రయత్నం చేస్తోంది. అక్కడక్కడ లోపాలున్నాయి. వాటిని అందరి సహకారంతోను సవరించుకొని, యీ ఉద్యమం బలపడే విధంగా, సభ్యులిచ్చిన సలహాలను స్వీకరించి, వాటిని ఉపయోగించుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తుంది. అంతేగాని, యీ సహకారోద్యమాన్ని తీసేయడమనే ప్రశ్న లేదు. చాలవరకు సాధించగలిగాము, సాధించవలసింది ఇంకా ఎంతో వున్నది. ఈ ఉద్యమంవల్లనే తప్ప చిన్నచిన్న వరాలకు, బీదప్రజాసీకానికీ మోక్షము లేదనే నమ్మకమున్న వారిలో నేనొకడను. కాని, కొన్ని సంవత్సరాలుగా కంటుబడి వుంది అన్న ఉద్యమం యీనాడు కొంచెం బాగా అభివృద్ధి చూపిస్తోంది కాబట్టి దీనిని యింకా మనం ఎట్లా పెంచుకోవాలనేది ఆలోచించవలసిన అవసరం మాత్రం యీనాడు వున్నది. కొన్నిచోట్ల లంచగొండి తనము-వ్యక్తులు వారివారి మనస్తత్వానుసార గా లోపాలు చూపిస్తున్నప్పుడు మొత్తం యీ సహకారోద్యమం అంతా అదేవిధంగా వుండనడం భావ్యం కాదు. ఎక్కడో వున్న పొరపాట్లు అవి. ఆ పొరపాట్లను దృష్టిలో పెట్టుకొని యీ మంచి ఉద్యమాన్ని తీసేయమని చెప్పడం మంచిది కాదు కచ్చితంగా, యీ సహకార ఉద్యమం ద్వారానే రైతాంగానికిగాని, ఇతర వృత్తులలో వున్నవారికిగాని లాభం కలిగించే విధంగా—అదే వుద్దేశంతో ప్రభుత్వం కార్యక్రమాలు జరుపుతోంది. ఈ ఉద్యమం ద్వారా యిస్తున్న ఆస్తులుగాని, సహాయంగాని పెక్కురిటీ ఓరియంటెడ్ గా వుంటూ వచ్చింది. వారి ఆస్తులు చూచి, విలువ కట్టి ఆస్సు ఎంత పర్సంటేజి యివ్వాలనే ఆలోచన వున్నది. ఈనాడు ఆ భావాలు మారిపోతున్నాయి. ఇప్పుడు ప్రొడక్షన్ ఓరియంటెడ్ లోన్ సిస్టం చేయాలని చూస్తున్నాము. ఇప్పుడు వ్యక్తిగతంగా యిచ్చే

అప్పులు కూడ చాలవరకు ఎక్కువగా యివ్వాలని. ఇప్పుడిస్తున్న పరిమితులను కూడ యిప్పటికే పెంచాము — ఇంకా పెంచాలనే వుద్దేశం వున్నది. అక్కడక్కడ ఇటువంటి లోపాలుంటే సవరించుకోడానికి యీ సలహాలు మాత్రం తప్పకుండా ఉపయోగపడతాయి. వాటిని బాగా ఆలోచించి, తగు చర్యలు తీసుకుంటామని చెబుతున్నాను. గౌరవసభ్యుల అందరి సహకారం కూడ కావలసింది అక్కడే. నిన్న ఉపన్యాసాల ధోరణి మాస్తే — ఒక్కొక్కరు పార్టీ ఉద్దేశాలు, వ్యక్తిగతమైన భావాలు దృష్టిలో వుంచుకొని కొన్ని సమస్యలపై చర్చలు చేశారు. సహకార రంగం అనుకున్నదంతా సాధించానుకున్నప్పుడు వ్యక్తిగతమైన ప్రభావం, పార్టీ ప్రభావం అక్కడ పడకుండా — సహకార సంస్థలను వాటికి అతీతంగా పెట్టగలిగితే వాటివల్ల యీనాడు ఆశించిన దానికంటే ఎన్నో రెట్లు ఎక్కువ లాభం కలుగుతుందిని నా వుద్దేశం. ఒక సభ్యుని బాగుపరచే ప్రయత్నంలో సలహాలిచ్చేటప్పుడు, ఉన్న లోపాలను సూచించేటప్పుడు దయచేసి పార్టీ ప్రభావాలకుగాని, వ్యక్తిగత భావాలకుగాని అవకాశం లేకుండా, వాటికి అతీతంగా వుండడానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. ఆ ప్రయత్నం మేము చేస్తున్నాము, మిత్రులు కూడ సహకరించాలని ఆశిస్తున్నాము. క్రిందటి సంవత్సరం కేంద్ర బ్యాంకుల విషయంలో చెప్పాను. ఈ సంవత్సరం నేను యిచ్చిన నోటులో అన్ని విషయాలు కూడ చెప్పాను. సెంట్రల్ బ్యాంక్ ద్వారా షార్టు టరం క్రెడిట్ గాని, మీడియం టరం క్రెడిట్ గాని మన రైతాంగానికి, ఇతర వృత్తులవారికి యివ్వడలచుకున్నా, అక్కడ వుండే యిబ్బందుల వల్ల చేయలేకపోయాము. అనుకున్నంతగా సాధించలేకపోయాము. గత రెండు సంవత్సరాలుగా పంటలు పండకుండా పోవడంవల్ల, ఇతర కారణాలవల్ల ఒవర్ డ్యూస్ పొజిషను ఎక్కువైపోయి, రిజర్వు బాంకు యిచ్చిన డబ్బు కూడ ఉపయోగించుకోలేకుండా పోయాము. గత సంవత్సరం నుంచి ఆలోచించి, యీసారి కొన్ని ప్రాంతాలలో తప్ప మిగతా ప్రాంతాలలో పంటలు బాగా పండినందువల్ల యీ సమయం ఉపయోగించుకొని ఓవర్ డ్యూస్ పొజిషను తగ్గించాలనే ప్రయత్నం చేయడం జరిగింది. దానివల్ల ఫలితాలు బాగానే వస్తున్నాయి. దాదాపు రెండు మూడు జిల్లాలు ఓవర్ డ్యూస్ పొజిషను కంట్రీయరు చేశాయి. చాల సంవత్సరాలుగా బాగా లేని బాంకులు కూడ యీ సంవత్సరం బాకీల వసూళ్లు బాగా చేశాయని చెప్పడానికి సంతోషంగా వుంది. ఒకవ, అదిలాదాడు, నెల్లూరు, మహబూబ్ నగర్ — వీటి పరిస్థితి బాగు పడుతుందా లేదా, అనే పరిస్థితి వుండేది. కాని యీ సంవత్సరం వసూళ్లు నుబట్టి చూస్తే ఆశాజనకంగా వున్నది. ఈ సంవత్సరం రిజర్వు బ్యాంకు దగ్గరనుంచి యింకా ఎక్కువ డబ్బు తెచ్చి షార్టు టరంలోను, మీడియం టరంలోను సెంట్రల్ బ్యాంకుల ద్వారా యివ్వవచ్చును, రైతులకు, ఇతరులకుకూడ అనే సమృద్ధి కలుగుతోంది. ఈనాడు చేసిన కృషి ఇంతటితో ఆపాలని కాదు. వసూళ్లు చేయడంలో అక్కడక్కడ కష్టంగా వున్నది. కొన్ని సంవత్సరాలుగా వసూళ్లు చేయకుండా ఓవర్ డ్యూస్ పొజిషను వెంచినందువల్ల మొత్తం రాష్ట్రానికి జరగే అవకారం దృష్టిలో వుంచుకొని రైతులకుగాని, ఇతరులకుగాని వారు తీసుకున్న అప్పులు సకాలంలో తిరిగి యిచ్చే

అలవాటు చేయాలి. ఇది వారికి అలవర్చనంతవరకు యీ ఉద్యమం బాగుపడదు. కేంద్ర బ్యాంకులు బాగుపడితే తప్ప సహకార సంఘాలద్వారా అనుకున్నంత సాధించలేమనే విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకున్నప్పుడు, రైతుల దృష్టిలో చూచినప్పుడు, యీ డిసిప్లినీ ఎన్ ఫోర్స్ చేయవలసివ అవసరం వుంది. ఆని ఎన్ ఫోర్స్ చేసినప్పుడు, ఆ అలవాటు వారికి వచ్చినప్పుడు కేంద్ర బ్యాంకులు—వారిపై సమ్మతం కలిగి చుసం యిచ్చే అప్పును ఎక్కువ యివ్వడమేగాక వారి సగర పున్న డబ్బు పెట్టూలు బ్యాంకులలో పెట్టే బదులు కేంద్ర బ్యాంకులలోనే డిపాజిట్ చేయడంవల్ల అదికూడ రైతులకు, ఇతరులకూడ యిచ్చే పరిస్థితి వస్తుంది. ఇవి మూల స్థంభాలు. యీ కేంద్ర బ్యాంకులను బలపరచవలసిన అవసరం వుంది. మేము చేసిన ప్రయత్నానికీ యీసారి రైతాంగం, ఇతరులకూడ సహాయించినందుకు చాల సంతోషం. ఉత్తరొత్తరకూడ యీ ఒకర్ డ్యూస్ పొజిషను వైట్ ఆఫ్ చేయడానికి సహకరించవలసిన అవసరం వున్నది లోన్ను యిచ్చే విధానంలో బినామీ లోన్ను చాల వస్తున్నవి. క్రెడిట్ సొసైటీ ప్రశ్నెంట్లుగాకి, ఫలాన గ్రామానికి అప్పు అని యిస్తే ఆ అప్పు అప్లికేషను వున్నవారికి యిస్తున్నారా, లేదా అనే అనుమానం కూడ వస్తున్నది. అవన్నీ నివారణ చేయడానికి లోను శాంక్షను చేసే ప్రతి ఇండివిడ్యువల్ కు చెక్ సెపరేటుగా యివ్వాలని నిర్ణయం చేశాము. ఆ ఆదేశాలు కూడ యివ్వడం జరిగింది. ప్రభుత్వ విధానం తాలూకాలో ఒక బ్రాంచి వుంచాలని. ఒకటి, రెండు సంవత్సరాలలో చక్ తీసుకున్నవారు తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్లుకు పోయి కాష్ చేసుకోవచ్చును. ప్రశ్నెంట్లు తీసుకువెళ్లి కాష్ చేసి, రైతులకు డబ్బు పంచవలసిన అవసరం వుండదు. కొన్ని జిల్లాలలో పే ఆఫీసులు ఓపెన్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఈ చక్ తీసుకున్నవారు ఆ ప్రక్రమపున్న పెద్ద గ్రామంలోని బ్యాంకులవారు ఫలానా రోజున డబ్బు యీసారు అంటే చక్ తీసుకువెళ్లి కాష్ జేసుకునే వసతికూడ కల్పించాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. కేంద్ర బ్యాంకులు యీ సంవత్సరం బాగా పనిచేశాయి. ఇంకా చేయవలసిన కార్యం ఎంతో వున్నవి. 67 వ సంవత్సరంలో ఓవర్ డ్యూస్ 12.88 కోట్లు వుంటే కలెక్షన్స్ 8 కోట్ల 41 లక్షలు. 68 లో క్రిందటి రెండు సంవత్సరాలు వసూలు కానందువల్ల ఓవర్ డ్యూస్ పొజిషను 14 కోట్ల 36 లక్షలు అయింది. ఫిజ్రవరి ఆఖరికి 8 కోట్ల 34 లక్షలు వసూలయింది. — నాలుగు కోట్లకు పైగా యీనాడు వసూలు అయింది, మార్చి, ఏప్రిల్ లోగా యింకా తగ్గుతుందని మో ఆశ. వచ్చే సంవత్సరానికి యీ ఓవర్ డ్యూస్ పొజిషను తగ్గించాలనుకుంటున్నాము. బాద్ డెట్స్—కేంద్ర బ్యాంకులలో చాలవరకు లోను యివ్వడం, తీసుకోవడంలో బుక్ అడసుమెంటు జరుగుతోంది. ఓవర్ డ్యూస్ పొజిషను సరిగా తెలిసేది కాదు, బుక్ అడసుమెంటు నిలపడానికి చాలవరకు ప్రయత్నం చేశాము. కొన్నిచోట్ల బాద్ డెట్స్ కూడ తేలుతున్నాయి. బాద్ డెట్స్ వాస్తవమా, కాదా అనేది చూచి ఎసూలు చేయడానికి తీవ్రమైన చర్యలుకూడ తీసుకుంటున్నాము. ఏదో ఒకచోట లోపాలున్నందువల్ల బాంకులవల్ల జిల్లాలలో ఉపయోగం లేకుండా పోతోంది. లోపాలను సవరించి, వసతి కల్పించి పెండ్లలు బ్యాంకులను బలపరచాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. లాండ్ మార్జెగేజ్ బ్యాంకులనుగురించి చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. ఈనాడుకూడ వారు చాలా బాగా పనిచేస్తున్నారు. ఇక

ముందుకూడ చేస్తారనే ఆశ వున్నది. నాగార్జునసాగర్ ఆయకట్టు డెవలప్ మెంటులో చూస్తే గుంటూరు, నిరియాలగూడ, నల్లగొండ జిల్లాలలోని రైతులు సాధించినవానికి, ఉద్యోగస్తులు, కేంద్ర లాండ్ మార్జిని బ్యాంకు ఇంజనీరులుగాని, రెవెన్యూవారుగాని — వీరందరి కృషికి మనం వారిని ఆభినందించవలసి వుంది. రాష్ట్రంలోనే కాదు, చేశంలోనే కాదు, ప్రపంచంలోనే మొట్టమొదటిసారిగా సీరు వదలిన సువత్సరమే — 6.5 లక్షల ఎకరాలకు సీరు వదలితే 5 లక్షల ఎకరాలలో పంట పండించిన ప్రాజెక్టు ఎక్కడా లేదని నా ఉద్దేశం. ఈ విధంగా కృషి చేసిన లాండు మార్జిని బ్యాంకు ఉద్యోగులను, ఇతర ఉద్యోగస్తులను, రైతులనుకూడ తప్పకుండా ఆభినందించవలసి వున్నది. ఆ గ్రామాలన్నీ లాండు మార్జిని బ్యాంకు ఉద్యోగస్తులకు బాగా తెలుసు. 34 వేల అప్లికేషన్లు వస్తే 27 వేల అప్లికేషన్లుకు లోను యిచ్చారు. ప్రతి అప్లికేషన్కుకూడ ఆ ఉద్యోగులకు తెలుసు. సర్వే సంజరువారి, ఏది సీరు వస్తుంది, ఏ విధంగా రిక్లెయిమ్ చేస్తున్నారు — అంతా తెలుసు. అంత కష్టపడి పని చేసినందు వల్లనే ఆది సాధించగలిగారు. దీనిబట్టి ఆంధ్ర రైతులకు తగు సహాయం చేస్తే ఎంతైనా ఫలితాలు చూపించగలుగుతారనే నమ్మకం కలిగించాయి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి. మనం యీ నమ్మకం కలిగించాము. ఈ నమ్మకంవల్ల అగ్రికల్చరల్ రిఫినాన్సు కార్పొరేషను మనం ఎన్ని స్కీములు పంపించినా, శాంక్షను చేయడానికి తయారుగా వుంది. అటువంటి కృషి సాధించిన తరువాత — అభివృద్ధికి తోడ్పడినందుకు మనం గర్వపడవలసి వుంటుంది. వారిని ఆభినందించవలసిన అవసరంకూడ వుందని నేను మరొకసారి చెబుతున్నాను. లాండు మార్జిని బ్యాంకులో ఏరియా డెవలప్ మెంటు స్కీములు బాగా అభివృద్ధి అయిన ప్రాంతాలకే యిచ్చారు. వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు యివ్వడం లేదనే వాదనకూడ వచ్చింది అని వాస్తవం కాదు. మా పాలసీ ప్రకారం — వెనుకబడిన ప్రాంతాలైన తెలంగాణా, రాయలసీమ, విశాఖపట్టణం, శ్రీకాకుళం — ఇటువంటి చోట్ల ఏరియా డెవలప్ మెంటు స్కీములు ముందు తీసుకోవాలనే మా ఉద్దేశం. నాగార్జునసాగరుకు ఏ విధంగా యిచ్చారో, అట్లాగే తుంగభద్ర ప్రాజెక్టుకుగాని, కె. సి. కెనాలుకుగాని, కడం ప్రాజెక్టుకుగాని తీసుకున్నాము రైతులు ఉపయోగించుకున్నారు. లాండు మార్జిని బ్యాంకు తరుపున నాగార్జునసాగరు క్రింద రైతులు, ఉద్యోగస్తులు అందరూ కలిసి చేసిన కృషివల్ల యీ మధ్య అగ్రికల్చరల్ రిఫినాన్సు కార్పొరేషనువారు వచ్చి ఏరియా డెవలప్ మెంటు స్కీములు ఆంధ్ర దేశంలో బాగా చేశారు. ఇక ముందుకూడ చేస్తారనే నమ్మకం వున్నది, కాబట్టి ఎన్ని స్కీములైనా సరే పంపించండి అన్నారు. దానిపై మేము ప్రతి రెవిన్యూ డివిజనులోను ఒక్క స్కీము అయినా తయారు చేయాలని యీ మధ్య నిర్ణయం తీసుకొని, ఫీల్డ్ సెక్రటరీగానికి చెప్పడం, వారు అప్పుడే చర్యలుకూడ తీసుకోవడం జరుగుతోంది. రాష్ట్రమంతా ఒకేసారి సర్వతోముఖంగా అభివృద్ధి చేయాలనే ఉద్దేశం ఉన్నా, పరిస్థితులబట్టి కొంచెం వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు ప్రత్యేకత చూపించాలి) నిర్ణయం చేశాము. ఏరియా డెవలప్ మెంటు స్కీములు వస్తే ప్రయారిటీ మాత్రం వీరికే వస్తుంది. క్రిందటి సువత్సరం క్రెడిటు పాస్ బుక్స్ తొందరలో ప్రవేశ పెడతాము) చెప్పాము, యీ విషయం తమరందరికీ తెలుసు. కాని అట్లా ప్రవేశ పెట్టలేకపోయాము. దానికి కారణాలు వున్నాయి. లీగర్ గా కొన్ని కాంప్లికేషన్లు వున్నాయి. ఇక

Voting of Demands for Grants :

డిపార్టుమెంటు—అందరూ కలిసి చేయవలసి పచ్చింది. చాలసార్లు ఉద్యోగులు, ఉద్యోగితరులు కలిసి కూర్చున్నాము. తొందరలో చేయడానికి ప్రయత్నాలు మాత్రం జరుగుతున్నాయి. క్రెడిటు పాస్ బుక్స్ ప్రచేశ పెట్టినప్పుడు దానివల్ల ఏర్పడిన యిబ్బందులను ఎదుర్కొని యీ విధానం సక్సెస్ ఫుల్ గా జరపనంతవరకు యీ డిలేట్ ల రైతులకు నిరుత్సాహం కలుగుతుంది మాస్తున్న విషయం ఇది. ఇది అనుకున్న ప్రకారం జరగక పోయినా కొద్దికాలములో జరపడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాము, తుది దశకు వచ్చామని చెబుతున్నాను. మార్కెటింగు సొసైటీలుకూడ ప్రొక్యూర్ మెంటులోగాని, ప్రొసెసింగ్ యూనిట్స్ సెటప్ చేయడంలోగాని బాగానే జరుగుతున్నాయి. ఈ సంవత్సరం మెయిన్ ఎక్స్ పోర్టు గురించి ఒక సభ్యులు చెప్పారు. 4-5 సంవత్సరాల క్రితం రైతులు పండించే మొక్కజొన్నకు న్యాయమైన ధర రావడం లేదు. యీ మధ్య సహకార సంఘాలకు అప్పజెప్పడం జరిగినతరువాత వారికి రావాలనిన లాభాలు తీసుకుంటున్నారు. సహకార సంఘాలు ఏర్పాటు అయిన తరువాత యీనాటి ధరకు నాలుగు సంవత్సరాల క్రిందటవున్న ధరకు చాల తేడా వుంది. దీనివల్ల హైకోర్టుకు వెళ్ళడంగాని గవర్నమెంటు పీడరుల ఉద్దేశాలు తెలుసుకున్న తరువాత సివిల్ సప్లయ్ నకు—ఫుడ్ కార్పొరేషనుకు అప్పజెప్పడం జరిగింది. రైతులకు ఏ ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వం వారికి అప్పజెప్పిందో ఆ ఉద్దేశం చాల వరకు నెరవేర్చగలిగాయి. ఈ సహకార మార్కెటింగు సొసైటీలు అవి చెప్పడం న్యాయం. ప్రొసెసింగు యూనిట్స్, పెట్టిన మిల్లులు బాగానే పని చేస్తున్నాయి తెలంగాణ ప్రాంతములో పర్సంటేజెస్ రాలేదు అన్నారు, అది వాస్తవం కాదు. నా దగ్గర రికార్డు వున్నది. 70 కి తక్కువ ఏ మిల్లుకుకూడ లేదు. ఒకటి, రెండు చిన్నవి తప్ప బిల్డింగ్ అన్నీ కూడ 70 వర్సంటు కంటే యొక్కవ వస్తున్నాయి. అవి బాగా పనిచేస్తున్నాయని చెప్పడానికి సందేహంలేదు. మార్కెటింగు సొసైటీలకు ఫుడ్ కార్పొరేషనుపై ఆధారపడి, వారిచే డబ్బుపై వ్యాపారం చేయడం వల్ల కొన్ని యిబ్బందులు వస్తాయి. ఈ సహకార సంస్థలు, కేంద్ర బ్యాంకులు బలపడితే మార్కెటింగు సొసైటీలు బాగా వ్యాపారం చేసి డబ్బు సంపాదిస్తే, వారే డబ్బు పెట్టి వ్యాపారం చేయగలిగితే ప్రయోజనాలు వ్యాపారస్థులతో పోటీచేసి న్యాయమైన ధర పండించేవారికి, కొనుగోలుదారికికూడ—ఇవ్వడానికి శక్తి సామర్థ్యాలు వస్తాయి. ఈ 4-5 సం.ల నుంచి చేస్తున్నాము కాబట్టి ఇంకొక మూడు నాలుగు సంవత్సరాలలో యీ సంస్థలు ఆర్థికంగా బాగా పెరిగితే బాగా వుంటుంది, ఈనాడు డబ్బుకు ఇతరులపై ఆధారపడటంవల్ల యిబ్బందులకు లోనై అనుకున్నంత సాధించలేక పోతున్నాము. తొందరలోనే కేంద్ర బ్యాంకులు బాగా బలపడి వాటివల్ల మార్కెటింగు సొసైటీలు finance చేయబడి పనిచేస్తున్నట్లయితే న్యాయంజరుగుతుంది. అదే మా ఉద్దేశంకూడా. Consumers Societies రాష్ట్ర వ్యాపితంగా పెట్టుకున్నాము. అక్కడక్కడ కొన్ని బాగా పనిచేయడంలేదు. కొన్ని సొసైటీలు చాలా బాగా పని చేస్తున్నాయి. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో ఉద్యోగుల కోఆపరేటివ్ సొసైటీకి పెళ్ళాను, House delivery scheme కూడా వారు పెట్టారు. డబ్బు కొద్ది అయినప్పటికీ చాలా బాగా పనిచేస్తున్నారు. Government Employees Consumers Co-operative

Societies బాగా పనిచేస్తే ఎంతో ఆనందంగా ఉంటుంది. ఎంత ఇబ్బంది అయినా ప్రభుత్వానికి ఫరివాలేదు. హైదరాబాదులోని సొసైటీ కాని అక్కడక్కడ కొన్ని సొసైటీలు కాని సరిగా పనిచేయడంలేదు. రెండు మూడు employees societies చాలా చక్కగా పనిచేస్తున్నాయి. వారికి కొంత సహాయం చేసి అవి ఏ విధంగా పని చేస్తున్నాయో ఇతర మిత్రులకు చూపిస్తే తక్కిన సొసైటీలు బాగుపడడానికి ప్రయత్నం చేస్తాయని ఆశిస్తున్నాము. విజయవాడలో సొసైటీ బాగా పని చేస్తోంది, బాగా పనిచేయని వాటిపై సక్రమంగా పనిచేయడానికి తీవ్రమైన చర్యలు తీసుకుని ప్రతి జిల్లాలోను ధరలు అదుపులో పెట్టడానికి బాగా పనిచేసేటట్లు చూస్తాము. సూపర్ బజారులు, ఇక్కడ కల్పలత కాని, విశాఖపట్నంలోనిది కాని బాగా పనిచేస్తున్నాయి. ఈ మధ్య కేంద్రప్రభుత్వంవారు ఇంకా కొన్ని చోట్ల పెట్టడానికి అనుమతి ఇచ్చారు. ఇక్కడనే సికిందరాబాదులో పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. Old Hyderabad లో కూడా కావాలని మిత్రులు ఆహమ్మద్ హుసేన్ గారు చెప్పారు, అంతకుముందే చార్మినార్ వద్ద ఒకటి పెట్టడం అజనరం అని కేంద్రప్రభుత్వానికి చెబితే అనుమతికూడా ఇచ్చారు. తొందరలో Old Hyderabad లో పెట్టడం జరుగుతున్నాము. వరంగల్, విజయవాడ, రాజమండ్రి, గుంటూరులలో కూడా పెట్టాలని నిర్ణయించుకున్నాము. స్థలానికి ఇబ్బందిగా ఉంటున్నది. అందువల్ల కొంత ఆలస్యం జరుగుతోంది, ఏవైతూ ఆఖరులోగా శాంకన్ అయిన మొత్తం సూపర్ బజారులకు పెట్టి ధరల స్థిరీకరణకు ఉపయోగపడేట్లు చేయాలనే ప్రయత్నం జరుగుతోంది. సహకార సంఘాలవల్ల పెద్దవారికే సహాయం జరుగుతున్నది; బీదవారికి జరగడంలేదనే వాదన వివక్షత వచ్చింది, వెనుకబడిన పేద ప్రజానికానికి ఉపయోగపడాలనే ఉద్దేశం. కోనసీమలో మాస్టర్ ప్లాన్ కాని, దివిసీమలో మాస్టర్ ప్లాన్ కాని పెట్టడం మంచిపనే. కొన్ని వేలమంది ఈ స్కీములలో involve అయి బాగుపడుతున్నారు. చిన్న సొసైటీలకు ఆర్థికంగా ఇబ్బందులుంటే ఈనాడు తొలిగిపోతున్నాయి. అందరు కలిసి పనిచేస్తే ఫలితాలు చూపిస్తే ఇతరచోట్ల చేయవచ్చును. సైకిల్ రిజిల ఆసోసియేషన్సు గురించి చెప్పారు, పోయిన సంవత్సరంకంటే ఈ సంవత్సరం ఎంతో అభివృద్ధిచేయాలనే ప్రయత్నం జరుగుతోంది. సహకారరంగమనేది ఎవరి ఆస్తి, సొత్తు లేదు. సంఘంలోనివారందరు బాగుపడే విధానం రూపొందించాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఒక వాదనఉంది, ఎలక్షన్లు ఇంటివద్ద కూర్చుని వ్రాసు కుంటున్నారు; ఒకసారి ప్రసిడెంటు అయినవానిని దించడం కష్టం అని ఇదివరకు చెప్పేవారు. 1964లో చట్టానికి మార్పులు తెచ్చి ఒక ఆఫీసరు ఉండి ఎలక్షన్ చేసేవిధానం పెట్టాము, తరువాత అందులో disputes వస్తే కోర్టుకు జూరిస్ డిక్షన్ ఇవ్వడం జరిగింది. ఇటువంటి వాదనకు తావులేదని చెప్పడం మంచిది. మిత్రులు చెప్పిన విషయాలకు సంబంధించి broad principles చెప్పాను. రత్నసభాపతిగారు చర్చను ప్రారంభిస్తూ కడప జిల్లా మార్కెటింగు సొసైటీ విషయం చెప్పారు, నిన్ననేకాదు; ఒక సంవత్సరంనుంచి ప్రతిసారి చెబుతూనేఉన్నారు. వారు చెప్పిన విషయాలను దృష్టిలో ఉంచుకోవడమే కాకుండా కడపజిల్లాలో ఇటీవంటివి జరుగుతున్నాయని చూచాయగా తెలిసినపుడు కడపజిల్లా మార్కెటింగు సొసైటీకి ఉన్న godowns

check చేయించడం జరిగింది. అక్కడ 'డిప్యోజిటరీ'గా జాయింట్ రిజిస్ట్రారు, ఆడిషనల్ రిజిస్ట్రారు incharge for fertilizers పీరి అక్కడకు పంపాము, ఆడిటర్ ను పంపాము. కలెక్టర్ ఉన్నాడు, అందరూ check చేసిన తరువాత అంతా జరిగిన తరువాత వారు పదేపదే చెప్పడంలో న్యాయంలేదు.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—వారు ఇచ్చిన రిపోర్టులు చదివి చూపించాను, glaring irregularities అన్నీ చూపించాను.

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—లోపాలున్నాయని తెలిసివచ్చుచు హైద్రాబాదు నుండి ఆడిషనల్ రిజిస్ట్రారును పంపి మా అంతట మేమే చేశాము.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—నేను call attention notice ఇచ్చిన తర్వాత చేశారు.

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—Simultaneous గా godowns check చేయించాము. అనుకున్నంత లోపాలు కనబడలేదు. ఉన్న లోపాలకు చర్య తీసుకోవడానికి కార్పొరేషన్ జరుగుతోంది. ఒక చర్య తీసుకోవాలంటే legal complications ను దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి. కడప జిల్లా మార్కెటింగ్ కమిటీ ఎలక్షన్ గురించి చెప్పారు. ఒక టెక్నికల్ పాయింటుపై హైకోర్టులో కొట్టివేసారు. ప్రభుత్వ నిధానంకూడా term అయిపోతే స్పెషల్ ఆఫీసరును వేయడం, అక్కడ మాత్రమే కాదు ; మిగతా చోట్ల కూడా వేసాము. టెక్నికల్ పాయింటు మీద కొట్టివేసారు ; misappropriation అని కాదు.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—ఎలక్షన్ సక్రమంగా జరుగలేదు. కాబట్టి void అని హైకోర్టు జడ్జిమెంటు ఇచ్చిన తరువాత అది ఆమలు జరిగిందా? నేను ప్రశ్న వేసినా సమాధానం రాలేదు.

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—అప్పుడే ఆమలు జరిగింది. తరువాత ఎలక్షన్ జరిపాము. సక్రమంగా జరిగాయి, పాలకవర్గం ఎన్నుకోబడ్డారు. అంతకు ముందున్నవారే ఎన్నుకోబడ్డారు. హైకోర్టువారి ఎలక్షన్ ను రద్దు చేశారు. మరల ఎలక్షన్ జరపడం జరిగింది. పాలకవర్గం ఎన్నిక కావడం జరిగింది. హైకోర్టు నిరయం ఛిక్కరించడం మా ఉద్దేశం కాదు. కడప జిల్లా డిస్ట్రిక్టు మార్కెటింగ్ సొసైటీలో పెద్ద ప్రమాదం ఏమిలేదు. అక్రమ చర్యలుంటే చర్య తీసుకోవడానికి ఆదేశము ఇచ్చాము. సరసారెడ్డిగారు మార్కెటింగ్ ఫెడరేషన్ అధ్యక్షులు, అనుభవస్తులు, ఎంతో కష్టపడి పని చేస్తున్నవారు, క్రెడిట్ సిస్టమ్ లో మార్పు చేసి జపనీస్ పద్ధతి ప్రవేశ పెట్టాలని అన్నారు. దానిపై కొంత literature నాకు పంపితే వారు, మేము మాత్రమే కాకుండా రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఉన్న ఇతర అనుభవజ్ఞులనుకూడా సంప్రదించి credit బాగా improve చేయడానికి ప్రయత్నం చేయవచ్చును. రైతులకు కావలసిన అప్పు సకాలంలో ఇవ్వాలనేదేమీ విధానం. అప్పు తిరిగి వెనుకకు ఇవ్వడానికి, ఇంకా ఇతర సలహాలు తీసుకుని మంచివి అయినవంటివి అమలుచేయాలనే ఉద్దేశం ఉన్నది. వాచ్చిచ్చిన సలహాకు కృతజ్ఞుణ్ణి, మనం ఆలోచించుకుని మంచివి అయిన వాటిని

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— నాపాయంటు యేమిటంటే గవర్నమెంటు స్టోరు అంతా హ్యాండ్లవరు చేశారా?

Sri K. Brahmananda Reddy :—The whole thing has been brought uptodate.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— దానిలో రెండు బాగాలున్నాయి. అన్నింటికీ వెరిఫై చేశామన్నారు. అసలు స్టేటునుంచి బోర్డుకి వచ్చేసరికి వచ్చినటువంటి స్టాకు యెంత వెరిఫై అయినది? ఎంత జమకట్టారు? ఎక్స్ అని కొంత అనుకుని ఫైనలు చేయలేదు. ఇప్పటికైనా ఆ ఎక్స్ ఎంతో తేలిందా?

Sri K. Brahmananda Reddy :— I did not understand, Sir.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— డిపార్టుమెంటువారు ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకి హ్యాండ్లవరు చేసే సమయంలో ఆ రోజు యెంత స్టాకు ఉన్నవో లెక్క తేలలేదు. ఆడిటరు అభ్యంతర పెడితే ఎక్స్ అని అక్కంటు తీసుకుని మిగతాది అక్కంటు చేశారు. ఆ ఎక్స్ యెంత? బోర్డుకు హ్యాండ్లవరు చేసిన స్టాకు ఎక్స్ యెంత?

Sri K. Brahmananda Reddy :— I am told that all the assets have been declared.

SERVICE GATES TO NAGARJUNASAGAR DAM

1512—

* 2695 (G.) Q.— Sri K. Ramanatham :— Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) Whether it is a fact that the tenders of German Firm which quoted a higher amount was preferred to that of an Austrian Firm which quoted a lower rate for construction of service gates and emergency gates (chute sluices 25 and 51) at Nagarjunasagar :

(b) whether the said firm has supplied the same by June 1966 as per the terms ;

(c) if not the reasons and the action taken against the persons responsible therefor ; and

(d) whether it is also a fact that the Department itself prepared bulk heads in June 1966 at a cost Rs. 33,000 and used them in the construction?

Sri K. Brahmananda Reddy :— (a) Yes, sir.

(b) Yes, sir.

(c) Does not arise.

(d) Yes, sir.

IRON FOR TRESTLE BRIDGE IN NAGARJUNASAGAR

1513—

* 2695 (i) Q. Sarvasri K. Ramanadham and Dhanenkula Narasimham (Udayagiri) :— Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

అమలుచేయడానికి నాకు అభ్యంతరం లేదు. మిత్రులు ప్రభాకరరావుగారు కోన సీమలో పండ్లకు కావలసిన సహకార సంఘం కావాలని చెప్పడమే కాకుండా ఇంకా అనేక విషయాలు చెప్పారు. దానిని రిజిష్టర్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఇటువంటి సంఘాలు అక్కడక్కడ ఉన్నాయి. సరిగ్గా పనిచేయడం లేదు. యువకులకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి అన్నారు, వారు యువకులు ; ఉత్సాహవంతులు. దీనిని రిజిష్టర్ చేయించాలని కోరుతున్నారు కాబట్టి దీనిని బాగా నడిపి ఇతర సంస్థలకు కూడా మార్గదర్శకంగా చేయించాలని కోరుతున్నాను. సూపర్ బజారులు పెట్రోలంలో యువకులకు స్థానం ఇవ్వాలని అన్నారు. ఇప్పుడే ఇస్తున్నాము, వారి సలహా దృష్టిలో ఉంచుకుని ప్రయత్నం చేస్తాము. సెల్లూరు బ్యాంకు విషయం చెప్పారు, ఉద్యోగులు ఉండకూడదని అంటున్నారు. అక్కడ సైపర్ ఆఫీసరు చాలా బాగా వసూలు చేశారు. వారే ఉంటే బాగుంటుందని భావం చెప్పారు. ఎలక్ట్రన్ జరిపి ఉద్యోగేతురులకు ఇవ్వాలని భావం ఉన్నది. హైకోర్టువారు stay ఇచ్చారు కొంత ఆలస్యం కావచ్చును. ఇంతవరకు బాగా పనిచేసిన ఉద్యోగి మాదిరిగానే నడవడానికి మరొక ఉద్యోగిని వేసి పని చేయిస్తామని చెబుతున్నాను. వెంకన్నాగారు Registration of Societies ఒకే తరహా సంఘాలను రెండు మూడు చేసి కొందరు దుర్వినియోగం చేసుకుంటున్నారు అని చెప్పారు. నిన్ననే నా దృష్టికి వచ్చింది. Handloom weavers sector లో అనుకుంటాను, మాకు సంబంధం లేకపోయినా Director of Handlooms తో చర్చించి ఆలోచించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను. క్రెడిటు పాసు ఐక్యగురించి తప్పకుండా చేయాలన్నారు. అందుకు కావలసిన సహకారం ఇతర డిపార్టుమెంటుల నుండి తీసుకోవాలన్నారు. రివిన్యూ డిపార్టుమెంటు యొక్క సహకారం చాలా అవసరం. వారితో కలిసి సహకారం తీసుకొనడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. మాధవరావుగారు ఈ సొసైటీలవల్ల లాభమే లేదని స్క్రాప్ చేయాలని అన్నారు. సహకార సంఘాలు మాత్రమే కాకుండా పంచాయతీ సమితులను కూడా స్క్రాప్ చేయాలని వారన్నారు ఈ రెండు కాంగ్రెసు అధికారాన్ని పెంచు కొనడానికి ఉపయోగించుకుంటున్నారని చెప్పడం న్యాయంకాదు.

శ్రీ జి. శివయ్య :— మంత్రిగారు న్యాయంకాదని చెప్పడం న్యాయంకాదు.

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :— ఈ నాడు సహకార సంఘాలు బాగా పని చేయడంలేదన్న మిత్రులు మంచివని చేసే సహకార సంఘాలకు వెళ్ళి యే విధముగా సాధించామో విషయాలను చూచి రమ్మని, మిరియాలగూడెం.....

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— నూటికి 90 సహకార సంస్థలు లాసులో రన్ అవుతున్నవని స్టాటిస్టిక్కు యివ్వగలము.

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :— అది వాస్తవం కాదు. యెవరో చేసిన పొరపాటువల్ల సంస్థ మంచిది కాదనడం న్యాయంకాదు. ఫలానా ప్రెసిడెంటు అని కాదు. ప్రజాస్వామ్య విధానంలో యెన్నికలు జరుగుతున్నప్పుడు తద్వారా సంస్థలను తీసుకుని అధికారం చేపట్టి అదర్భంగా చేయండి.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— మా చేతికి రానివ్వరు కదా ?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :— చేతికి యిచ్చే అధికారాలండవు. సంపాదించు కొనాలి కష్టపడి. ప్రజాస్వామ్య విధానం పెట్టి ఆద్యోగస్తులు యెక్కువలు జరిపిన తరువాత సక్రమంగా జరిగకపోతే కోర్టుకు జూరిస్తే ఉన్న తరువాత యింకా సక్రమంగా జరిగలేదని చెప్పడంవల్ల ప్రయోజనం యేముంది. ప్రక్కనే 90 మిలియాల గూడెం లాండ్ మార్కుగేజి బ్యాంకుకపోయి చూడవచ్చు. వెనుకబడిన ఓరియాల గూడెం రైతులు యే విధముగా ఉపయోగించి ముందుకు వచ్చారో చూసినప్పుడు తరువాత చెప్పండి కష్టపడి పనిచేస్తే యేవిధముగా బాగుపడుతుందో అర్థం చేసుకోవచ్చునని చెప్పదలచుకున్నాను. సహకార సంఘాలను గాని పంచాయతీ సమితులను గాని తీసివేయాలని ఉద్దేశ్యము కాదు. దానిని బాగా బలపరిచి సహాయాన్ని ముందుపరచాలని ఉద్దేశ్యము ఉంది. వారు చెప్పిన కొన్ని విషయాలు చాలాచక్కని సలహాలు చెప్పారు. బినామీ ట్రాన్సాక్షన్లు చాలా జరుగుతున్నాయి. స్టాపు చేయాలన్నారు. తప్పకుండా స్టాపు చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో లోను ఇచ్చేవాడికి చెక్ ఇస్తున్నాము చెక్క యివ్వకుండా డబ్బు తీసుకుని డిస్టిబ్యూటు చేసినప్పుడు బినామీ ట్రాన్సాక్షన్లుకు అవకాశం ఉంది కాని యిండివిడ్యువల్ చెక్కు యివ్వడంవల్ల బినామీ ట్రాన్సాక్షన్లు తగ్గుతాయని ఆశిస్తున్నాను. ఆడిటు యింప్రూవు చేయాలని అన్నారు. ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. పెద్ద చార్జు అక్కోంఠెంటు రి సంవత్సరాల అనుభవం ఉన్నవారికి యిండిపెండెంటు ఆఫీసరును రిక్రూటు చేయాలని సర్వీసు కమిషను వారిని ఆడిగాము. ఆ క్వాలిఫికేషను ఉన్నవారు దొరకలేదు. అక్కోంఠెంటు జనిరల్సు లడిగి ఉద్యోగిని వేసుకొని చేస్తున్నాము. ఆడిటు అఫ్ టు డేటు ఉండాలి కంకరెంటు ఆడిటు జరిపించాలన్నారు. తప్పకుండా ఆడిటు లోపాలు రెక్టిఫై చేసి యెఫెక్టివు కంట్రోలు చేయడానికి ప్రయత్నం జరుగు తోంది. అక్కోంఠెంటు జనరలు ఆఫీసు నుంచి ఒక ఉద్యోగస్తుని తీసుకుని చేస్తున్నాం.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— కోఆపరేటివు బిల్డింగు సొసైటీ తరపున డబ్బు యిచ్చి యిన్ సాలుమెంటు రి మాసాలు అయినప్పటికీ రెండవ యినస్టాలుమెంటు రావడంలేదు దానిని గురించి చెప్పాలి

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :— అది యేమీలేదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— సజగురి పాయంటుకు ఒకసారి చెబితే బాగుంటుంది. అధ్యక్ష.

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :— వారు చెప్పింది హాసు బిల్డింగు సొసైటీ గురించి మొదటి యినస్టాలుమెంటు యిచ్చి తక్కినవి యివ్వడానికి లేవి పరిస్థితు లున్నాయి. వీటిని దృష్టిలో ఉంచుకుని ఒక నిర్ణయం చేశామని అనుకోలేదు. కాని ఈ విధముగా ఆలోచన చేస్తున్నది ప్రభుత్వం. ఒకటి రెండు యినస్టాలుమెంటు యిచ్చిన తరువాత అవి కంపీటుచేసి ఉన్న డబ్బును తరువాత ప్రెజ్ అప్లికేషన్లు గురించి ఆలోచన చేయవచ్చునని అనే విధముగా ఇంకా నిర్ణయంకాలేదు. వెంటురత్నం గారు తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో వెజిటబుల్లుకు కోల్డ్ స్టోరేజీ గురించి చెప్పారు.

రాజమండ్రిలో రైసు మిల్లు బాగా పనిచేస్తున్నాయి. ప్రతి తాలూకాలో ఒకటి కావాలన్నారు. కన్ స్ట్రూమరు స్టోర్సు విలేజెస్ కు యెక్స్ పెండు చేయాలన్నారు. ఇండస్ట్రియలు యేరియాలలో ఇండస్ట్రియలు కోఆపరేటివు ఉండాలన్నారు. ఈ విధముగా ఒకేసారి చేయడానికి వీలులేదు. కన్ స్ట్రూమరు సొసైటీల బ్రాంచి రాజమండ్రికి పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేయాలని చెబుతాను. ఇంకొకటి చెప్పారు. లాండు మార్టగేజి బ్యాంక్ వ్వారా అడ్వాన్సు బెటర్మెంటు యిచ్చి రైతులు యివ్వడానికి తయారుగా ఉండి ప్రాజెక్టులు తీసుకొనడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధముగా ఉన్న ప్రాంతాలలో లాండు మార్టగేజి బ్యాంకు అడ్వాన్సు బెటరుమెంటు యెందుకు యివ్వకూడదని చెప్పారు. చాలా మంచి సలహా. అగ్రికల్చరు రిఫైనాన్సుతో మాట్లాడుతున్నాము యింకా నిర్ణయానికి రాలేదు. కాని వస్తే ఉపయోగించుకోగలుగుతామనే ఆశ ఉంది. అది అయితే చాలా ఉపయోగం అవుతుందని నమ్మకం ఉంది. మామూలుగా అందరితో విజయ్య బ్యాంకు వారితో అగ్రికల్చరు రిఫైనాన్సు వారితో మాట్లాడుతున్నాము. తుది నిర్ణయం అయిన తరువాత తెలుపుతాము. సుబ్బయ్యగారు సహకారం కొన్ని వరాలకు సహకారం మిగతవారికి ఆపరేషను అన్నారు. అయ్యా, వారు మామూలు ధోరణిలో చెప్పారు. వీకరు సెక్షన్సుకు యివ్వలేదని చెప్పారు. వీకరు సెక్షన్సు అంటే వీవర్సు, రిక్టా ఫుల్లర్సు, ఫిసరుమెన్సుగాక తక్కిన రంగాలలో లేరని అనుకోవడం పోరపాటు. రిక్టా ఫుల్లరు సొసైటీలు, లేబరు సొసైటీలు చెబుతున్నారు. అది ఒకటే కాదు అని మాస్టరు ప్లాను తీసుకొంటే తెలుస్తుంది. రైతులు యెంతోమంది ఉన్నారు. బీదప్రజాసీకం ఉన్నారని తెలుస్తుంది. సెక్యూరిటీ ఓరియంటెడ్ లోన్సుతో బాటు ప్రొటెక్షను ఓరియంటెడ్ లోన్సు యిచ్చడలచుకున్నాము. కష్టపడి పనిచేసి నమ్మకం కలిగించేవారికి యివ్వాలని ఉద్దేశ్యంఉంది. ఇండివిడ్యువల్ లోన్సు 500 నుంచి 750 కు పెంచినాము. దానివల్ల బీదప్రజానికానికి ఉపయోగం కలుగుతుందని మా ఉద్దేశ్యం. అది కాకుండా ఆముదాలవలస కోఆపరేటివు ఫుగరు ఫ్యాక్టరీలో, తుంపాల ఫుగరు ఫ్యాక్టరీలో పని చేయడం లేదని అన్నారు దానికి యేనో ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాము ఎలక్షన్సు జరపాలని. కోర్టు తీర్పు వచ్చింది. ఎన్నికలు జరపాలని పాలకవరం ప్రయత్నిస్తున్నది. ఈ సంవత్సరం యే విధముగా వస్తుందో చెప్పలేము. అనకాపల్లిలో బెల్లం అన్న యేరియా. కాని అదివరకు అక్కడ ఉన్న మార్కెటింగు సొసైటీలో ఏదో సెక్షను 51 వేశారు, లిక్విడేటు చేస్తున్నారని చెప్పారు. ఏదయినా పొరపాటు డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారుకు వచ్చినప్పుడు స్టాట్యూటరీ యెంక్వయరీ వేస్తారు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ఆముదాల వలసలో యెలక్షను జరిగిందని మంత్రిగారు చెప్పారా ?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—తుంపాలలో మార్కెటింగు సొసైటీ గురించి తెలివిన తరువాత చాలా లోపాలుంటే స్టాట్యూటరీ యెంక్వయరీ జరుగుతుంది. ఎలక్షను కంప్లయింట్లు ప్రెసిడెంటు మీద చేశారు. సీనియరు ఆఫీషియల్సును వేశారు వెళ్లి కనుక్కొమ్మన్నాను. నాలుగైదు రోజులలో వార్త రావచ్చు. ఫలానా వారున్నారని తీసేవేమాలని ఉద్దేశ్యము కాదు. విషయం తెలుసుకొని చర్య తీసుకోదలచుకున్నాము. కాంగ్రెసు కానటువంటివారు కొబ్బటి చర్య తీసుకుంటున్నారనడం న్యాయం కాదు. వారు

మాతో ఉన్నారు. సొసైటీ ప్రెసిడెంటు కాంగ్రెసు వారు అయినా కార్యోలునా సొసైటీలో లోపాలున్నవని దృష్టికి వచ్చినప్పుడు చర్య తీసుకోవలసిన బాధ్యత ఉన్నది. ఇక్కడ నుంచి చర్య తీసుకోవాలి. అద్యక్ష, భాస్కరరావుగారు గ్రామ లెవెలు సంఘాలలో ప్రతి సంవత్సరం ఎన్నికలు జరపడం మంచిది కాదు అన్నారు. బుచ్చిరామయ్య శ్రేష్టిగారు కూడా అదే చెప్పారు. ప్రభుత్వం 3 సంవత్సరాలకు యొప్పికలు జరిపించాలని ఆలోచిస్తున్నది. తొందరలో నిర్ణయం తీసుకోగలుగుతామను కంటున్నాను. అదే కాకుండా మార్కెటింగు సొసైటీ, సెంట్రలు వ్యాంకు క్రెడిటు సొసైటీ చిన్న సొసైటీలను అఫిలియేటు చేసినప్పుడు సంబంధాలు బాగా పటిష్ఠం చేయాలని అన్నారు. ఒక దానికి ఒకటి సంబంధం బాగా చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. Milk project areas లో loans ఇవ్వాలని అన్నారు A. R. C. తో మాట్లాడాము వారు డబ్బు ఇవ్వడానికి సిద్ధముగా వున్నారు. ఈ స్కీము Milk Project Commissioner క్రింద వున్నవి. వారితో మాట్లాడి A. R. C. నుంచి డబ్బు తెచ్చి intensive development కు గాను loans ఇవ్వడానికి కృషి చేస్తున్నాము. అది తొందరలో ఫలింపవచ్చు. సూపర్ బజారును చార్మియార్ దగ్గర పెట్టాలని అహమ్మద్ హుస్సేన్ గారు అన్నారు. ముందే నిర్ణయము తీసుకొన్నామని మనవి చేస్తున్నాను. రమణయ్యగారు master plan లో వున్న లోపాలను చెప్పారు. వారు నాతో వచ్చి మాట్లాడినారు 135 సొసైటీలు organise చేయాలని చెప్పిన తరువాత 80 సొసైటీలను cover చేయకుండా వేరే సొసైటీలను register చేశారు అని అన్నారు. దాదాపు 3, 4 నెలల క్రిందట ప్రభుత్వము నిర్ణయము తీసుకొని 75 సొసైటీలను organise చేయాలని చెప్పాము. ఇప్పుడున్న సొసైటీలకు ప్రాధాన్యత యిచ్చి, వాటి సంగతి తేల్చిన తరువాతనే తక్కిన వాటి సంగతి ఆలోచించాలని చెప్పాము. అప్పుడు వారు చెప్పిన సమస్య పోతుంది. వచ్చే నెలలో నేను వెళ్లి, దానిలో వున్న మంచి చెడలు తెలుసుకొని, ఏదైన మేలు చేయడానికి వీలంటే చేస్తాము. 2, 3 రోజులు ఆక్కడ spend చేయడానికి కూడ సిద్ధముగా వున్నాను. అందరము కలిసి కృషి చేయడానికి ప్రయత్నము చేద్దాము. కనీసము 40, 50 ఎకరాలు వుండాలి. కొంత తక్కువ వున్నా organise చేయడము లేదని చెప్పారు దానినికొద్దప్పుడల్లో పెట్టుకొని ఏ చర్య తీసుకోవలో అది తీసుకొంటాను. సోమేశ్వరరావుగారు Field Labour Co-operative Society లగురించి చెప్పారు. వాటికి ఏ విధంగా సహాయము చేయాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి వుంది. అప్పుడు దొరగారు విజయనగరం, భీమునిపట్నం లాండ్ మార్జిగేటి బ్యాంకులలో అప్పులు సరిగా రావడము లేదు. ఈ సమస్యను పరిష్కరించాలని అన్నారు. తొందరగా ఈ సమస్యను తీర్చాలనే ప్రయత్నము చేస్తున్నాము. వారు చెప్పిన విధానము అనుసరించినట్లయితే అది precedent అవుతుందేమో అనే భావము వుంది. రైతులు suffer కాకుండా వుండే రకముగా అప్పులు యిచ్చే విధానమును తొందరలో ఏర్పాటు చేయాలని అనుకొంటున్నాము. పిచ్చయ్యగారు రైతులకు అప్పులు యివ్వాలని చెప్పారు. బుచ్చిరామయ్య శ్రేష్టిగారు చెబుతూ రైతు బ్యాంకుకు అప్పుకు పెడితే 10% share

capital క్రింద, 3% deposit క్రింద తీసుకొంటున్నారు. దానిని తగ్గించాలని అంటున్నారు. 16% అంత పెద్ద ఎక్కువేమీ కాదు. ఇతర రాష్ట్రాలలో ఇంతకంటే ఎక్కువ తీసుకొంటున్నారు. 10%, 9% 1st time తీసుకొంటున్నారు. రెండవ సారి బ్యాంకుకు అప్పుకు పెడితే 3% share capital క్రింద 2% deposit క్రింద తీసుకొంటారు. ముందు ముందు మన సంస్థలు పెరగడానికి మంచి విధానమనే ఉద్దేశ్యముతో ఈ రకముగా చేస్తున్నాము. అప్పులు తీసుకొనే రైతులకు బాధ కలిగించదని నా ఉద్దేశ్యము. బాధ కలిస్తుందనుకొంటే తరువాత ఆలోచించవచ్చు. కానీ ఇప్పటి పరిస్థితులలో చాల అవసరమని చేస్తున్నాము. ఆశ పెట్టి చూపడము తప్ప ఫలితాలు లేవు అని అంజనరెడిగారు అన్నారు. పేదరుపైన చక్కెర అని వ్రాసి తప్పిస్తేదాలని అంటున్నారు. 1, 2 సంవత్సరాలలో వారే ఫలితాలను చూస్తారు. ఈనాడు యిచ్చే 17 కోట్లుగాక వచ్చే సంవత్సరము ఆఖరుకు Central Banks ద్వారా 40 కోట్లు వరకు అప్పులు యిప్పించగలిగితే land mortgage banks ద్వారా 40 కోట్లు అప్పులు యిప్పించగలిగితే దాని పరిణామాలు చూస్తారు. ఎటువంటి మిథ్యలో వుండవద్దని అంజనరెడిగారికి చెబుతున్నాను. తిరుపతి టౌన్ బ్యాంకు విషయము చెప్పారు. వారు చెప్పిన వాదన correct కాదు. ఈనాడు స్పెషల్ ఆఫీసరు వున్న దానిని గురించి details తెప్పించాలని చెప్పాను. విచారించి ఏమైన వివరాలంటే వారికి వ్యక్తిగతముగా చెప్పడలచుకొన్నాను. అముదాల వలస ఫగర్ ఫ్యాక్టరీకి ఎలక్షను జరగాలని చెబుతున్నాను. Crushi g season తరువాత ఎలక్షను గురించి ఆలోచన చేద్దామనే ఉద్దేశ్యము వుంది. ఈ సమస్య ఇక్కడ చాలసార్లు వచ్చినది. 76 లక్షల రూపాయలు నష్టము వుంది. దానిని బ్రతికించుకొనడం అవసరము. చాల చర్యలు తీసుకొంటున్నాము. మంచి ఆఫీసరును వేశాము. 3, 4 నెలలుగా చాల బాగా పని చేస్తున్నది. అయినా crushing season లో ఎలక్షను జరుపకూడదని నిలిపాము. తరువాత ఆలోచన చేయవలసి వస్తుంది. Collective farming సరిగా పనిచేయడం లేదు. దాన్ని గురించి కృషి చేయాలని అన్నారు. మొత్తము మీద మిత్రులు యిచ్చిన సలహాలకు మరొకసారి కృతజ్ఞత చెబుతూ ఈ సంస్థలలో వున్న లోపాలను సవరించి లాభము జరిగే విధానముతో ప్రయత్నము చేస్తున్నాము. మిత్రులు వారి సహకారమును ఉత్తరోత్తర కూడ చూపించాలని కోరుతూ cut motions ని ఉపసంహరించుకోవాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— అద్యక్ష, collective farming లో లోపాలున్నవని చెప్పారని మంత్రిగారు అన్నారు. సక్రమముగా పని చేసిన collective farms ఏమైన వున్నవనేది వారు చెప్పలేదు. శ్రీకాకుళం మార్కెటింగ్ సొసైటీకి నాకు తెలిసినంతవరకు 12 సంవత్సరముల నుంచి ఎలక్షన్ను లేవు. డిపార్టుమెంటు ద్వారా పరిపాలన జరుగుతోంది. దాన్ని గురించి ప్రభుత్వమేదైన చర్య తీసుకొంటున్నదా అనే విషయము చెప్పాలి

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :— శ్రీకాకుళం జిల్లాలో వున్న సంస్థలలో తొందరగా ఎలక్షన్ను జరపాలనే ఉద్దేశ్యముతో ప్రయత్నము చేశాము. ఏమి చేయడలచుకొన్నా హైకోర్టు నుంచి stay orders రావడం జరిగింది. D. C. M. S

Voting of Demands for Grants :

గురించి ఈ మధ్య రిజిస్ట్రేషన్ పోయినది ద్వారా గురించి ఆలోచిస్తున్నాము. సెంట్రల్ బ్యాంకు విషయము, అముదాల షుగర్ ఫ్యాక్టరీ విషయము తెలుసు. D.C.M.S విషయము లచ్చన్నగారికి తెలియనది కాదు. ఈ మధ్య జడ్జిమెంటు వచ్చినది. Action తీసుకోవాలని ప్రయత్నము చేస్తున్నాము.

శ్రీ యస్. వేమయ్య :— అధ్యక్ష. Rural areas లో పెట్టిన rural banks సరిగా పనిచేయడం లేదు; వాటిని సరిగా నడిపేదాన్ని గురించి చెబుతారా ?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :— జనరల్ గా చెప్పాలంటే rural banks బాగా పనిచేస్తున్నవి. ఎక్కడైన చిన్నచిన్న లోపాలుంటే సవరించవచ్చు. Particular గా ఏదైన వారి దృష్టిలో వున్నది చెబితే అది తెలుసుకొంటాను. Rural banks యువకులు వున్నచోట బాగా పని చేస్తున్నవి. వసూలు విషయములోగాని, అప్పులు sanction చేయడములోగాని ఈ మధ్య కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకొన్నాము. బాగా అభివృద్ధి అవుతున్నవి. Individual case వుంటే చెప్పవచ్చు. Collective farming గురించి చెబుతూ అంజనరెడ్డిగారి జిల్లాలో ఒక కుటుంబము నిర్ణయించు కొన్నారని అన్నారు, దాని information అడిగాను. అందువల్ల చెప్పలేదు. దానిని ప్రత్యేకముగా వారిజిల్లా గురించి చెప్పారు. దృష్టిలో వుంటుంది. Master plans గా convert చేసినవి బాగా వున్నవి. collective farms లో లోపాలున్నవని తెలుసు. కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకోవడానికి ప్రయత్నము చేస్తున్నాము. కుటుంబాలకు సంబంధించి చేసిన వాటిని ఆపాలనే ప్రయత్నము చేస్తున్నాము.

శ్రీ యస్. వేమయ్య :— కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి కోఆపరేటివ్ థేపిస్ పెన rice mills కట్టడానికి ప్రయత్నము చేశారు. వచ్చినవి సరిగా పని చేయడము లేదు చాల లోపాలున్నవి. దాన్ని గురించి ఏమైన చెబుతారా ?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :— పోయినసారి దీన్ని గురించి చెప్పాను. ఏ రాష్ట్రములో చేయని విధానాన్ని మనము చేశాము. ఆహారమునంటి సమస్యను private traders చేతులలో పెట్టడము మంచిది కాదని సహకార రంగములో మిల్లు పెట్టాలనే ఉద్దేశ్యము. వారు milling విషయములో ఏమైన ఇబ్బంది పెడితే బీద ప్రజలకు ఆహారము విషయములో ఇబ్బంది అవుతుంది. కోఆపరేటివ్ సెక్టారులో పెట్టాము. 61 మిల్లులు పని చేస్తున్నవి. 26 మిల్లులు తయారయినవి. Electricity connection కొరకు సిద్ధముగా వున్నవి. 80 పని చేస్తున్నవి. 4, 5, మిల్లు ఒక నెలలోపల పని చేస్తాయి. బాగా పని చేయడము లేదని ఊహించి చెప్పడంకంటే వాస్తవము చూసి ఏదైన complaint వుంటే చెప్పండి. బాగా పని చేస్తున్నాయనేది నా information. Share capital లేక F. C. I. పైన ఆచారపడి వుండడమువల్ల పని చేయలేకుండా వుండవచ్చు కాని పోయినసారి చెప్పిన మాటలనే చెప్పడం బాగు కొన్నాను. కష్టపడినవారిని అభినందించడము వారివల్ల ఎప్పటికైన అవుతుందని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :— అధ్యక్ష. కల్పలతలు ఎక్కువ జనాభా వున్నచోట పెట్టాలనే ప్రాథమిక అయి వుండవచ్చు. కాని శాశ్వత కరువుకు గురిఅయి తిండి

గింజలు దొరకని స్థలాలలో పెట్టాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి వున్నదా? కరువు ప్రాంతాలలో 3 నెలలు పనులు వుంటాయి. 9 నెలలు పని వుండదు. అటువంటిచోట్ల labour contract societies ఎక్కువగా ఏర్పాటు చేసి కూలీలకు పనులు కల్పించే దానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ కె విజయభాస్కరరెడ్డి :— జనాభా ప్రాతిపదికమీద కల్పలతలు పెడు తున్నాము కాబట్టి వేరే కారణాల లేవు. లక్ష 50 వేల జనాభాపైన వున్నచోట వస్తుంది. Field Labour Societies list table పైన పెట్టాను. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా 3.4 వందలున్నవి. ఆర్థిక సహాయం చేసి effective గా పని చేయడానికి పట్టించే విధానము రూపొందించాలని చూస్తున్నాము. అనంతపురం జిల్లాలో కొన్ని societies వున్నవని వారి దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :— ఎక్కువ జనాభా వుండే చోట్లలో కల్పలత పెట్టాలనే ఉద్దేశమేనా లేక శాశ్వతంగా కరువుకు గురిఅయిన ప్రాంతాల్లో పెట్టే ఆలోచన ఏమైనా వున్నదా?

ఇక, రెండవది శాశ్వతంగా కరువు వుండే ప్రాంతాల్లో పనులు మూడు నెలలు మాత్రమే వుంటాయి. అటువంటి చోట్ల లేబరు కంట్రాక్టు సంఘాలు పెట్టి కూలీలకు పనులు కల్పించటానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :— జనాభా ప్రాతిపదిక మీద సూపర్ బిజార్లు పెడుతున్నాము కాని వేరే కారణాలు లేవు. లక్ష 50 వేలపైన జనాభా వున్న ప్రాంతాలు వుంటే అక్కడ వస్తుంది. అంతే కాకుండా ఫీల్డ్ లేబర్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు అక్కడక్కడి వున్నాయి. నేను ఇవాళ list table మీద పెట్టాను రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 300, 400 వున్నాయి. వాటిని ఆర్థిక సహాయం ఇంకా ఎక్కువ చేసి ఎఫెక్టివ్ గా పని చేసే విధానం రూపొందించబడుతుంది. అనంతపురంలో కూడా కొన్ని వున్నాయి. ఆ విషయం వారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

శ్రీ డి. వెంకటేశం (కుప్పం):— రిజర్వ్ బ్యాంకు నుండి central bank కు loans రావటంతోనే central bank ద్వారా రూరల్ క్రెడిట్ సొసైటీలకు ఇంటిమేషన్ పంపిస్తారు. సొసైటీ ప్రెసిడెంట్ ఒక వారంలోపు రిజిస్ట్రేషన్ చేసి ఆ ప్రత్రాలను సెంట్రల్ బ్యాంకుకు పంపితే తప్ప వారికి దీర్ఘకాల అప్పులు వుటటంలేదు. రిజిస్ట్రారు ఆఫీసులో తగిన staff లేనందువల్ల ఆ వారం రోజుల్లో రిజిస్ట్రేషన్ చేయటంలేదు. ఈ పరిస్థితుల్లో రూరల్ సొసైటీలకు ఎలాంటి చేసిన funds కు time extend చేస్తూ ప్రభుత్వం ఆదేశాలు పంపిస్తుందా? Credit pass book system సంవత్సరం సంవత్సరం postpone అవుతుందా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— సభ్యులు స్పీకరుగారు మాట్లాడమంటే మాట్లాడు తున్నారా లేక వారి ఇష్టం వచ్చినట్లు మాట్లాడుతున్నారా? నేను మంత్రిగానికి ఒక సలహా ఇస్తున్నాను, స్పీకరు గారు సమాధానం చెప్పమంటే చెప్పి లేకపోతే వద్దలని

శ్రీ డి. వెంకటేశం :— Credit Pass book system గత సంవత్సరం 6 కాలాకాల్లో introduce చేస్తామని ఈ డిమాండులో వాదక బాధకాలున్నాయి కాబట్టి

Voting of Demands for Grants

జరగదన్నారు. అంతకంటే ఆ ప్రస్తావనే చేయకుండా పుంటే బాగుండేదికదా. ఈ సంవత్సరం అయినా అది ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి :—మార్కెటింగ్ సొసైటీల ఎన్నికల విషయంలో రూల్ 22 క్రింద రిజిస్ట్రారు ఏ బెలాస్ ఎమెండ్ చేస్తే అవే బెలాస్ పుంచాలని ఈ మధ్యనే వచ్చింది అయితే ఆ మార్కెటింగ్ సొసైటీలో రెండు రకాల మెం రోపివ్ వుంటుంది. వ్యక్తిగత సభ్యులు, సొసైటీ సభ్యులు. సొసైటీ సభ్యులను ఎన్నుకోవలసిన వారు కేవలం జనరల్ బాడితోనే ఎన్నుకోవలసి వుంది, ఇతరు పూర్వం. సొసైటీలో వ్యక్తిగత సభ్యులు 200, 300 మంది పుంటారు కాని వారికి ఇచ్చిన సీటు రెండు మాత్రమే. అందరు డైరెక్టర్లు కలిసి ప్రెసిడెంటును, సెక్రటరీని ఎన్నుకోవాలి. ఎక్కువ సభ్యత్వం వున్నాకూడా వారికి రిప్రెజెంటేషన్ లేకుండా వుంది. అంతేగాక సమితులలో camps పెట్టి మోనోపలి చేయటానికి అధికారం ఉంది కాబట్టి పాతరూల్స్ ప్రకారం జనరల్ బాడి ఎన్నుకోవాలి. డైరెక్టర్లు సొసైటీ సభ్యులు వ్యక్తిగత సభ్యులు కలిసి ఎన్నుకొనే రీతిని ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. మంత్రిగారు మా పూరు వచ్చినప్పుడు చెప్పటం జరిగింది. పరకాల తాలూకాలో మొత్తం సొసైటీల్లో 95% సూపర్ సీడ్ అయ్యాయి. డబ్బు తిన్నారు. D.S.P. ని వేసి విచారణ జరిపించ మని చెప్పాము. కేసులు పెడితే అవన్ని పోలీసు స్టేషనులో బండలు బండలుగా పడివున్నాయి. విత్ డ్రా చేసిన కేసులు కూడా వున్నాయి. ఏ సొసైటీకూడా ఎన్నికల్లో పాల్గొనని పరిస్థితి ఏర్పడింది. వీటి గురించి కూడ మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఆయకట్టు చెవలప్ మెంట్ విషయంలో మనకు రి ఫెనాన్స్ కార్పొరేషన్ డబ్బులుస్తున్నదని దీనిలో చెప్పారు. నాగూరు సాగర్ ఏరియాలో లెక్కవేస్తే 6 లక్షల 50 వేల ఎకరాలు సాగవుతుందనుకొన్నాము. 4 లక్షలే అయింది. బ్యాంకుద్వారా ఇచ్చిన డబ్బు 1 లక్ష 40 వేల ఎకరాలకు మాత్రమే వచ్చింది. ఓగిలినవారికి ఎప్పుడు వస్తుంది? దేవదాయ ధర్మాదాయం క్రింద వున్న భూములకు ఇవ్వటానికి వీలు లేదన్నారు. ఆపేశారు. 60 వేల ఎకరాలకు దమ్మిడిరాకుండా రిక్లమేషన్ రాకుండా వున్నాయి. వాటిని ఏము చేస్తారు? మొత్తం రిక్లమేషన్ ఎప్పుడు అవుతుంది?

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :—లేబర్ కంట్రాక్టు సొసైటీలకు 10 వేల రూపాయల లోపు works నామినేషన్ పైన ఇవ్వవచ్చునని G. O. వున్నది. పంచాయితీ సమితులు, జిల్లా పరిషత్తులు, P. W. D. వారు ఈ G. O. ను ఖాతరుచేయటం లేదు. దానిని అమలు జరపటానికి ప్రత్యేక చర్యలు తీసికొంటారా?

శ్రీ ఆర్. బుచ్చిరామకేశవయ్య శ్రేష్టి :—ప్రాథమిక సహకార సంఘాలలో మధ్య కాలిక, దీర కాలిక ఋణాలుపొందే రైతులు E. C. లు దాఖలు చేయాలనే పద్ధతి వుంది. స్వల్పకాలిక ఋణాలు పొందడానికీకూడా E. C. లు దాఖలుచేస్తే పొందే అవకాశం ఉంటుందని orders పంపించారు. స్వల్పకాలిక ఋణాలు పొందాలంటే జాయింట్ పట్టాలు విడిపోవని కారణంగా E. C. లు రావు. కాబట్టి దానిని సవరించటానికి ప్రయత్నిస్తారా?

Voting of Demands for Grants.

శ్రీ కె. సి. శ్రీరంగయ్య (సింగ్లమాల) :— అన్ని జిల్లాల్లో సూపర్ బజార్లు open చేస్తున్నారు. అనంతపురంలో పెట్టే ఆలోచన వున్నదా ?

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు (వర్ధన్నపేట) :— ఈమధ్య వరంగల్లు లాండ్ మార్ట్ గేజిట్ బ్యాంకులు గురించి రిజిస్ట్రారు ఎంక్వయరీ చేస్తే దాని మీద కలెక్టరు షోకాజ్ నోటీసు ఇస్తారు, సూపర్ ఫైషన్ కొరకు మంత్రిగారు స్టే ఇచ్చినట్లు తెలుస్తోంది అది నిజమా ?

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి (ఆత్మకూరు) :— నెల్లూరు జిల్లా కోపరేటివ్ సెంట్రల్ బ్యాంకు అడ్వాన్స్ స్థితిలో వున్నప్పుడు ఒక special Officer ను వేయటం జరిగింది. ఇప్పుడు ఆ Special Officer అయిన పేములుగారిని మార్చి యింకొకరిని వేయటం కంటే ఆయననే యింకో సంవత్సరమో, 6 నెలలోవుంచితే ఆ bank 1st class అవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. రత్న సభాపతి :— ఇప్పుడు కడప marketing society వ్యవహారం మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పారు. కాని వారు ఇక్కడ ఒక report అందజేశారు. అందులో 3 విషయాలు clear గా ఉన్నాయి, ఒక godown లో 13 వేల రూపాయలు, ఇంకొక godown లో 5 వేల రూపాయలు, ఇంకొక godown లో 4,900 రూపాయలు deficits ఉన్నాయని ఇవి clear cases of misappropriation అని అందులో తెలియజేశారు. ఆ తరువాత దాదాపు 50 godowns ఉన్నాయి లక్ష. 50 వేల బస్తాలు test weighment చేయాలి అవి చేయలేకపోయినాము, కనుక మళ్ళీ prove చేసి, మళ్ళీ ఇవన్నీ verification చేయాలి అని reports లో ఉన్నది. దాన్ని గురించి Minister గారు ఏదో చెప్పారు. నాకు వినిపించలేదు. అవి మళ్ళీ enquiry చేసి ఆ తిన్న పొమ్మును recover చేయడానికి ఆ తిన్నటువంటి మనుష్యులపైన చర్యలు తీసుకోడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయా అని అడుగుతున్నాను

Mr. Speaker :—Members have got doubts which they want to be clarified. It is left to the hon. Minister to reply to any points to which he wants to give a reply. Otherwise he is not bound to reply

Sri K. Vijayabhasker Reddy :—Sir, some of the points are new and I am not able to answer also.

Mr. Speaker :—I am giving them all opportunities. Anyway we are not working beyond 1-30 P. m. So it is immaterial whether members speak on this demand or some other demand.

శ్రీ ఎ. వాసుదేవరావు :—తమ అభిప్రాయము ఒకటి వెలిబుచ్చారు. Minister గారు వారి reply అయినతరువాత, ఎక్కవగా ఈ ప్రశ్నలకు వాటికి అవకాశం ఉండదనేది,

మిస్టర్ స్పీకర్ :— నేను అనేది ఎంతవరకు వీలున్నదో అంతవరకు సమాధానాలు చెప్పమని. Minister గారు ఏము చెప్పారంటే, నా దగ్గర information ఉన్నంతవరకు నేను చెప్పాను, information లేకపోతే నేను చెప్పలేను అని.

శ్రీ ఎ. వాసుదేవరావు :—వచ్చిన చిక్కు ఏమిటంటే, Demand పైన మాట్లాడిన సభ్యులు ఏదైనా important issue పైన సమాధానం వారి reply లో రాకపోతే దానిపైన మాట్లాడితే బాగుంటుంది. అందరికీ doubts ఉన్నాయని, అందరూ అడగాలనుకుంటే. దానికి ఏదైనా ప్రత్యేకంగా discussion పెడితే బాగుంటుంది గాని, ఇలాగైతే దీనికి దారి తెన్ను లేకుండా ఉంటుందంటే.

Mr. Speaker :—What is it he want is me to do. I have been telling members on more than one occasion - when members participate in any discussion on a particular demand, the Minister naturally will try to reply to the important points raised in the discussion. He is not bound to reply to all the points raised in the course of discussion. The discretion entirely rests with the Minister concerned. If again members begin to ask where is the end? The only thing is if the members are not satisfied with the replies, they have got a right to vote down the Demand. That is all. I have been telling time and again. Ultimately we are not sitting beyond a particular date and on that date all the Demands will be guillotined and passed.

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :— చాలామట్టుకు విషయాలన్నీ నేను చెప్పానంటే. కాని వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పిన temple lands గురించి - అది నా దృష్టికి రాలేదు. అంతేగాని, D. J. C. lands మీద చాలా ఉన్నాయంటే. ఆ ప్రక్కన వాటిని గురించి చాలాసార్లు చెప్పారు. ఆ D. J. C. lands గురించి, ఏ విధంగా వారికి అప్పు ఇవ్వాలి అనేదానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము అంతేకాకుండా ఇప్పుడు ఏడమ ప్రక్కన ఉన్న రైతులు, మిరియాల గూడెం తాలూకావారు చాలావరకు బాగా ఉపయోగించుకొంటున్నారు. మిరపగరప పోయిన సంవత్సరం బాగా ధరలు ఉన్నాయి. Land Mortgage Bank అప్పులు మేము అనుకొన్నంత ఎక్కువగా దొరకలేదు. మేము ఇచ్చే డబ్బు కూడా కొద్ది అనే ఉద్దేశంతో బహుశా ఈ సంవత్సరం బాగా వస్తుందని అనుకొంటున్నాము. ఏదైనా Temple lands గురించి ఇప్పుడు చెప్పారు కాబట్టి దానిని examine చేస్తాము. D. C. Lands గురించి ప్రభుత్వము ఇప్పుడు ఆలోచన చేస్తుంది. Revenue Department వారితో కలసి చేస్తున్నాము. బుచ్చిరామయ్య శ్రేణిగారు స్వల్పకాలిక అప్పులకు కూడా encumbrance certificates కావాలని ఏదో rules ఇచ్చామని అన్నారు. అది వాస్తవం కాదంటే. ఇప్పుడు crop loans గురించి ఇది వారి ఉద్దేశం అయి ఉంటుంది. Crop loans కు declaration creating a charge on the crop to be grown is necessary. Declaration మాత్రం rejects చేయాలి. వారు encumbrance certificates produce చేయాలని కాదు. Declaration of the crop that is grown in the land. అదేదైనా కొంచెము ఇబ్బంది ఉంటే ఆలోచన చేయవచ్చు. అదేదో some sort of security కోసం చేసి ఉండవచ్చు దానిని. కొంచెము ఆలోచన చేస్తున్నాము. అది ప్రభుత్వ దృష్టిలో ఉన్నది. ఒక నిర్ణయం ఇంకా తీసుకోలేదు. ఈ ఇబ్బందులన్నీ తెలుసుకొని ఒకేదారి చూస్తామని ఆలోచనలో ఉన్నది. తరువాత రత్నసభాపతిగారు చెప్పినట్లుగా detailed investigation

(a) the quantity of Iron allotted for the Trestle bridge constructed for the use of the labour in the construction of Nagarjunasagar over the Krishna ;

(b) the quantity used thereof ;

(c) the quantity still remaining in the stores ;

(d) whether it is a fact that Iron worth rupees thirteen lakhs is in stock in the stores only in account books; and

(e) if so, whether physical verification has been got done?

Sri K. Brahmananda Reddy :— (a) 4338 Tons of Steel.

(b) 1049 Tons.

(c) & (d) 1735 Tons of Steel was diverted for other works and the balance of 1554 Tons of Steel worth Rs. 12,43,200/- is in the Stores.

(e) Yes, Sir.

SURVEY FOR HYDRO-ELECTRIC POWER

1514—

* 3294 Q.— Sri Badri Vishal Pitti :— Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) the names of places where survey for the Hydro electric power has been conducted during each year from 1952-63 to 1966-67;

(b) the results of the survey conducted in this regard ; and

(c) the amount of expenditure incurred on the said survey programmes?

Sri K. Brahmananda Reddy :

(a)

(b) A paper is placed on the Table of the House

(c)

PAPER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

L. A. Q. No. 3294 (Starred) * 1514)

a) The following are the places where survey for the Hydro Electric Power have been started during each year from 1962-63 to 1966-67 :—

1962-63

Nil

1963-64

(1) Inchampally Hydro Electric Scheme.

1964-65

(2) Singareddy Hydro Electric Scheme

(3) Pranahita Hydro Electric Scheme.

(4) Upper Krishna Hydro Electric scheme.

(5) Kuntala Hydro Electric Scheme.

Voting of Demands for Grants:

అయింది. ఈ మధ్యనే Registrar గారికి report వచ్చింది. Registrar గారు కూడా దానిపైన examine చేసి ఏమి చర్య తీసుకోవాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఆ enquiry దాదాపు complete అయి stock wise report కూడా ఈ ఉదయమే వచ్చిందిని చెప్పుతున్నారు. పురుషోత్తమరావుగారు చెప్పారు. అవేదో నాకు తెలియదండి. తెలుసుకొంటాను. ఒకవేళ ఇచ్చి ఉంటే—ఇచ్చిందో లేదో నాకు తెలియదు, నేను definite గా చెప్పలేను. పూల సుబ్బయ్యగారు మాట్లాడుతూ అసకాపల్లి సొసైటీలో enquiry చేస్తూ ఉంటే, అన్వయంగా చేస్తూ ఉంటే, ప్రభుత్వము interfere కావోతే ఎట్లా అని వారు అన్నారు. మరి ఇస్తేనేమో ఇంకొకరు ఇంకొక విధంగా అంటున్నారు. ప్రభుత్వము వీడైనా జోక్యము కలిగించుకొనినా, మరి ఏమి జరుగుతున్నదో తెలుసుకొని తరువాత చర్య తీసుకొని చేసి ఉంటారు. ఫలానా సొసైటీ అని నాకు తెలియదు. తరువాత Consumers Societies గురించి వెంకన్నగారు అడిగితే చెప్పాను. తక్కిన విషయాలన్నీ ముందుగానే చెప్పాను.

Demand No. XXIII—Co-operation—Rs. 2,14,21,000

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 2,14,21,000 for co-operation
by Rs. 100

To criticise the Government for merging Co-operative societies without the introduction of limited liability in them.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 2,14,21,000 for Co-operation
by Rs. 100

To criticise the Government for not arresting black-marketing in Marketing Societies.

The cut motion was declared negatived.

Sri G. Lutchanna Pressed for Division.

The House then divided thus.

Ayes 29 ; Noes.. 92 ; Neutral. . Nil.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 2,14,21,000 for Co operation
by Rs. 100

To criticise the Government for not giving loans through Co-operative Societies to the Tenants and Agricultural labourers.

To reduce the allotment of Rs. 2,14,21,000 for Co-operation
by Rs. 100

To criticise the Government for collecting high rate of interest for the loans given to the peasants through Co-operative Societies.

The cut motions were negatived.

Voting of Demands for Grants.

Mr. Speaker :—The question is ;

by To reduce the allotment of Rs. 2,14,21,000 for Co-operation Rs. 100

To criticise the Government for the failure of the Government in catering to the credit needs of the peasantry.

by To reduce the allotment of Rs. 2,14,21,000 for Co-operation Rs. 100

Under the House building co-operative schemes, the funds are not being made available within time and hence the public are suffering heavily.

by To reduce the allotment of Rs. 2,14,21,000 for Co-operation Rs. 100

To discuss the policy of the Government for the refusal of Share Capital to the Members of Co-operative Rural Bank at Nellore District.

by To reduce the allotment of Rs. 2,14,21,000 for Co-operation Rs. 100

For unsatisfactory and improper functioning of Co-operative societies in the State.

by To reduce the allotment of Rs. 2,14,21,000 for Co-operation Rs. 100

సహకార రంగంలో పక్కాల తాలూకాలో జరుగుతున్న అక్రమముగా డబ్బులున్నవారిపై ప్రభుత్వము చర్యతీసికొనవలసివుటగూర్చి—కార్డు క్రిడెట్ వద్దటి ప్రవేశపెట్టకపోవుటవలన—

by To reduce the allotment of Rs. 2,14,21,000 for Co-operation Rs. 100

Because the Government failed to pay sufficient rebate to the Weavers' Co-operative Societies.

by To reduce the allotment of Rs. 2,14,21,000 for Co-operation Rs. 100

సహకార రంగంలోవున్న పంచదార మిల్లులు, బియ్యం మిల్లులలోకొన్ని మూతపడినందుకుగాను ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకు గాను—

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

“That Government be granted a sum not exceeding Rs. 2,14,21,000 under Demand No. XXIII—Co-operation.”

The motion was adopted.

Demand No. XV—Miscellaneous Departments and

Demand No. LIV—Capital Outlay on Schemes of Government Trading.

Sri V. B. Raju :—Sir, I beg to move :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 58,80,400 under item ‘c’ in sub-head (d) Food Establishment in Demand No. XV—Miscellaneous Departments ;”

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 1,35,800 under item ‘a’ Civil Supplies in Demand No. LIV—Capital Outlay on Schemes of Government Trading.”

Mr. Speaker :—Motion moved.

Sri V. B. Raju :—I have already circulated a note and that may be taken as read, Sir. With your permission I will make an additional statement for the information of the House.

Mr. Speaker :—Let the cut motions be moved.

Demand No. XV—Miscellaneous Department—Rs.1,53,50,00

Sri C. Janga Reddy :—Sir, I beg to move :

to reduce the allotment of Rs. 1,53,50,800 for Miscellaneous Department by Rs. 100

For supplying dirty, low quality rice giving very bad smell in Nellore District from the sub-divisions of Nellore F. C. I.

To reduce the allotment of Rs. 1,53,50,800 for Miscellaneous Department by Rs. 100

ఆహారపదార్థములు అమ్మకం నిమిత్తం విడుదలగుటకు ముందుగా ఉత్పత్తి స్థానములు ఆగ్మాబుక్కు వేసే పద్ధతి ప్రవేశ పెట్టకపోయినందువల్ల—

To reduce the allotment of Rs. 1,58,50,800 for Miscellaneous Department by Rs. 100

రాష్ట్రస్థాయిలో ప్రభుత్వ ప్రజా, వర్తక ప్రతినిధులతో ఒక త్రైపాక్షిక సమావేశమును ప్రభుత్వము ఏర్పాటు చేయకపోయినందువల్ల, ఆహార పదార్థముల నిరీధక చట్టం వర్తకులను బాధించుచున్నది.

To reduce the allotment of Rs. 1,53,50,800 for Miscellaneous Department by Rs. 100

Prices rose and fall suddenly causing difficulty to farmers as well as consumers while benefiting a middle-man in essential commodities.

Mr. Speaker :—Cut motions moved.

Sri T. Purushotham Rao :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 1,53,50,800 for Miscellaneous Departments by Rs. 100

శెనగపప్పు, పంచాదారలాంటి వస్తువులు, కంట్రోలు ధరలకు రాష్ట్ర ప్రజలకు సరఫరా చేయుటలో విఫలమైనందున ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకు గాను—

Mr. Speaker :—Cut motion moved.

Sri R. Mahananda :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 1,53,50,800 for Miscellaneous Departments by Rs. 100

* Note on Demands Nos. XV and LIV Printed at the end as appendix.

Voicing of Demands for Grants,

Government failed to open Fire Stations atleast at all the Taluk head-quarters in the State and to provide adequate funds to give financial assistance to the fire accident victims.

To reduce the allotment of Rs. 1,53,50,800 for Miscellaneous Departments by Rs. 100

Government did not provide ample funds in grant-in-aid to historical religious institutions like temples.

Mr. Speaker :—Cut motions moved.

Demand No. LIV - Capital Outlay on Schemes of Government Trading - Rs. 43,20,62,700/-.

Sri G. Latchanna :— Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 43,20,62,700 for Capital Outlay on Schemes of Government Trading by Rs. 100

To criticise the Government for non abolishing controls of foodgrains and also levy of paddy scheme inspite of the fact that High Court granted stay.

To reduce the allotment of Rs. 43,20,62,700 for Capital Outlay on Schemes of Government Trading by Rs. 100

To criticise the Government for not supplying sufficient quantities of foodgrains in draught affected areas.

To reduce the allotment of Rs. 43,20,62,700 for Capital Outlay on Schemes of Government Trading by Rs. 100

To criticise the Govt. for supplying bad quality of foodgrains

To reduce the allotment of Rs. 43,20,62,700 for Capital Outlay on schemes of Government Trading by Rs. 100

To criticise the Government for procuring the foodgrains directly from Peasants inspite of doing it by calling for open tenders.

Mr. Speaker :—Cut motions moved

Sri N. Ramulu :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 43,20,62,700 for Capital Outlay on Schemes of Government Trading by levy Rs. 100/-

To criticise the Government for continuing levy scheme of paddy in drought effected areas.

Mr. Speaker :— Cut motion moved.

Sri V. B Raju :— Mr. Speaker, Sir, I would like to make a statement on the working of rationing in the cities of Hyderabad and Secunderabad.

Sri C.V.K. Rao :—Is it part of the Demand Speech that the hon. Minister makes or is it separate?

Sri V. B. Raju :— Yes, Sir; it is an additional statement to the one I have already made.

Sri C. V. K. Rao :— Are copies supplied to us?

Sri V. B Raju:—After making the statement that will be done. I am now keeping it here.

Some hon. Members :— How can he make a statement like that?

Mr. Speaker : - The Minister can always make a statement while moving his Demand. (To the Minister) Please make the statement either by reading it or orally; it is left to you.

Sri V. B. Raju :— It is for the Speaker to decide what the precedent is- when a statement is made, whether it is obligatory to place it on the Table of the House. I don't think it is obligatory.

Mr. Speaker :— You have adopted a certain practice by circulating copies of statements while moving the Demand. When you are again making an oral statement, they are demanding copies. It is entirely left to the discretion of the Minister concerned. He is not bound to circulate any copy of the statement while moving the demand. He can state whatever he wants to say. He is not bound to get it printed and to circulate it to the members. It is left to the Minister concerned.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— మీరు చెప్పింది రైటు. సివిల్ సప్లయ్స్ డిమాండు చర్చకు వచ్చే సందర్భంలో యితీవల వచ్చే మార్పు గురించి స్టేటుమెంటు చేస్తున్నారు. సభ్యులు దానిమీద అభిప్రాయాలు చెబుతారేమోనని చేస్తున్నారు. చర్చకు అవకాశం ఉండాలంటే కాపీ ఉండాలి కదా ? ఒక్క కాపీ సప్లయ్ చేస్తే ప్రమాదం లేదు కదా ?

ఇది వరకు డిమాండ్లు మూవ్ చేస్తూ ఉపన్యాసాలు ఓరల్ గా చెప్పే ఆచారం: ఇప్పుడు సభ్యులకు గైడెన్సుగా సరిపోతుందని concerned Ministers అప్పు వేసి పంచుతున్నారు. ఆదే భావంతో యీ స్టేటుమెంటు కాపీ యివ్వడం న్యాయం. ఒకటి చేస్తామని, రెండోది కాదని చెప్పడం న్యాయం కాదు.

Sri V. B. Raju :— Statutory Rationing was introduced in the twin cities of Hyderabad and Secunderabad, including the adjoining rural areas, with effect from 1-2-1966, in pursuance of a general policy decision taken by the Government of India at a time when the over-all food position in the country required that effective steps be taken to restrict the consumption of food-grains. The purpose of rationing is to ensure equitable distribution at controlled prices and conserve food-grains by restricting consumption.

2 According to the 1961 census, the population of the twin cities was about 12.50 lakhs. Allowing for an increase in population at the rate of 3 per cent per annum, it is roughly estimated that the present population would be of the order of about 16 lakhs including the peripheral rural areas. Against this, the present ration card population in the twin cities is about 24 lakhs, and it is reasonable to assume that this difference is mainly due to:

- (i) Inflated entries made in ration cards, and
- (ii) Cards issued but not surrendered by the parties on leaving the city,

3. Under the present system, rations are supplied at the rate of 170 grams of rice and 100 grams of wheat, per adult, per day. Children are given at half this rate. An additional quantity of 60 grams of wheat per adult per day is allotted to persons belonging to

to the lower income group, whose income does not exceed Rs. 200 per month. The total number of ration cards in the lower income group is about 2.76 lakhs covering a population of almost 15 lakhs; the number of cards of those drawing more than Rs. 200 per month, is about 1.26 lakhs covering a total population of about 9 lakhs.

4. There are 705 ration shops in the twin cities and the total off-take of rice is about 11,000 tons per month; and that of imported wheat about 5,500 tons. Sugar, Bengal Gram Dhal and wheat products are also being distributed through these shops, but only subject to availability and on an informal basis.

5. Bulk consumers were initially brought under the purview of the rationing system in as much as they were allotted rice from the stocks held by the FCI in the City godowns. Subsequently, and in order to ease the strain on the rationing system and liberalise restrictions on movement, bulk consumers were permitted to import specified quantities of rice from outside the rationed area.

6. The overall food position in the country has improved considerably during the past few months and a good crop harvest has made it possible to relax rationing in many places where it was previously in force. In cities like Ahmedabad and Bangalore, for example, only a system of informal rationing is now in force whereby nominal quantities of foodgrains are issued to the rationing cardholders, subject to availability. The entire Telangana area has had a good harvest of first crop paddy and the prospects for the second crop are reported to be quite satisfactory. Under these conditions, therefore, it would be rather anomalous to continue with a rigid system of restrictions, particularly in a surplus State like ours which is exporting sizeable quantities of rice to other deficit areas.

7. As stated earlier, Statutory rationing was introduced in the twin cities in pursuance of a general policy laid down by the Government of India. The current thinking seems to be that the existing system of restrictions and controls should be reviewed in the changed context, and steps taken to soften the rigours of restricted distribution.

8. The Government, therefore, after reviewing the entire situation, propose to modify the present system of statutory rationing prevailing in the twin cities, in so far as the supply of rice is concerned. While retaining the existing organisational structure of rationing, and the present mode of distribution of imported wheat, sugar and wheat products, the restrictions on the movement of rice and paddy into twin cities from the neighbouring Telangana districts excepting Nizamabad, are proposed to be removed with effect from 15th March 1968. Nizamabad will continue to be a separate zone as at present. The rationing Order will be amended so that rice is removed from the schedule of rationed commodities. However, in order to ensure that the change from the present form of complete rationing is a gradual one and does not cause any hardship to the vulnerable sections of the population, it is proposed that rice, even though not a rationed commodity, should continue to be made available from ration shops, but on an informal basis. Issues of rice from 1-4-68 onwards will be regulated in the following manner:

- (a) For cardholders in the lower income groups namely those whose income does not exceed Rs. 200 per month, coarse rice will be supplied at the existing scales in cases where the number of persons in the family does not exceed four: Where the number of persons is more than four, the ration due to one adult will be reduced.
- (b) For cardholders whose income is more than Rs. 200 per month, the quantity of rice will be reduced by half. They can purchase as much rice as they require in the open market. The rice to be supplied in this manner will be coarse rice only. Fine rice will now be supplied from the Government controlled shops.

9. These measures, it is expected, will liberalise the availability of rice and help stabilise the market. The Government hope that the private trade will co-operate in making rice available freely at reasonable prices.

(*Mr. Speaker in the Chair*)

Sri C. V. K. Rao :—What about Visakhapatnam ? It appears that the Government has resorted to this kind of thing not to help the people. What about Visakhapatnam and other areas ?

Sri V. B. Raju :—Visakhapatnam is the only town . . .

Sri C. V. K. Rao :—What about the informal rationing that is existing in other parts of the State ? Apart from the unconvincing reasoning, well, the Government now wants to give free hand to see that the rice is sold at any price. Let the Minister explain about the position in Visakhapatnam and about informal rationing that ought to be there in the town, Sir.

Mr. Deputy Speaker : He has come out with a statement and the Civil Supplies is being discussed. Some such suggestions could come and he can make observations on it.

Sri V. B. Raju : Sir, it is only with that idea that the statement is now read and Hon'ble Members while debating on the Civil Supplies demand would be able to throw so many suggestions for which the Government will be replying in the end.

Sri C. V. K. Rao :—It is incomplete statement.

Mr. Deputy Speaker :—Whatever it be, he has made the statement.

Sri V. B. Raju :—I do not know how long the debate will take place and when I have to reply.

Mr. Deputy Speaker :—This will continue to-morrow also. ofcourse, to-day it is upto 1-30 P. M. only this will be discussed.

Sri V. B. Raju :—If it is going to be debated to-morrow, if the hon. Speaker is permitting we will see to-morrow morning the copies of the statement are circulated.

శ్రీ జి. అప్పన్న : —అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చాలా పెద్ద సేటుమెంట్ చేశారు. దాని కాపీలు దయచేసి సర్క్యూలేట్ చేయిస్తారా ? సాయంత్రం ప్రశ్నలు వగైరాలు

సభ్యులకు పంపిస్తారు. వాటితోపాటు యీ స్టేటుమెంట్ కాపీ కూడ ఇస్తే ముందుగా చదువుకొని చెప్పటానికి అవకాశం ఉంటుంది.

Sri V. B. Raju:—I will make an effort.

Mr. Deputy Speaker :—He wants you to say something about Visakhapatnam ?

Sri V. B. Raju :—I have not said anything about Visakhapatnam. So status quo to continue

Mr. Deputy Speaker :—Sri B. Niranjana Rao to initiate the discussion.

శ్రీ కె. సి. రంగయ్యశెట్టి :—అధ్యక్ష, మంత్రిగారు ఇంగ్లీషులో స్టేటుమెంట్ ఇస్తే మేము ఎట్లా తెలుసుకోవాలి. తెలుగులో ఇస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—సాయంత్రం లోపల ట్రాన్స్లేషన్ చేయించటం కష్టము.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—ఆయితే మీరు క్లుప్తంగా తెలుగులో చెప్పండి.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—అధ్యక్ష, ఇంతవరకు బియ్యం రేషన్ కార్డులమీద ప్రతి మనిషికి పెద్దవారికి ఒక రోజుకు 170 గ్రామ్స్ రేషన్ ఇవ్వబడుతున్నది. ఇకముందు ఏప్రియల్ ఒకటవ తారీఖునుండి ఎవరైనా కూడ పట్టణములోనికి బియ్యం తీసుకు రావటానికి వీలుంటుంది. రేపు 15 వ తేదీనుండి పట్టణంలోకి చుట్టుప్రక్కల నుండి బియ్యం తెచ్చుకోటానికి ఉన్న ఆటంకాలన్నీ తీసివేయబడినవి. నిజామాబాద్ జిల్లా తప్ప—మిగతా తెలంగాణా 7 జిల్లాలనుండి యీ పట్టణానికి బియ్యం తీసుకురావచ్చును; అమ్మవచ్చును. హైదరాబాద్ పట్టణము లోపల బియ్యము ప్రీ మార్కెట్ అవుతుంది అన్నమాట. ఏప్రియల్ ఒకటవ తారీఖునుండి రేషన్ కార్డులమీద ఇప్పుడు ఇస్తున్నట్లుగా ఇవ్వకుండా 200 రూ. ఆదాయం ఉన్న కుటుంబాలవరకు మాత్రం—నలుగురే కనుక ఉన్నట్లయితే ఇప్పుడు ఎంత బియ్యం ఇవ్వబడుతున్నదో అంతా ఇవ్వబడుతుంది. నలుగురుకన్నా ఎక్కువ ఉన్నట్లయితే ఒకటి తగ్గించబడుతుంది. ఎందుకంటే పట్టణంలో ఇవాళ జనాభా 16 లక్షల మంది ఉన్నారు; అవి లెక్క తేలుతుంది. 61 సెన్సెస్ ప్రకారం 12 లక్షలని లెక్క ఉంది. ప్రతీ సంవత్సరం నూటికి ముగ్గురు ఎక్కువ అయినారు అనుకొన్నప్పటికీ 16 లక్షలకన్నా హెచ్చు మించదు. కాని, రేషన్ కార్డుల ప్రకారం పాపులేషన్ లెక్క చూస్తే 24 లక్షల మంది ఉన్నారు. 8 లక్షల మంది యొక్క కార్డులు ఎక్కువ ఉన్నవి. ఎవరో అవసరం కోసం వ్రాయించుకొని ఉండవచ్చును. లేక, కార్డులు తీసుకొన్నవారు పట్టణంనుండి వెళ్ళిపోయినప్పటికీ కూడ వారు కార్డు తిరిగి ఇవ్వకుండా ఉండి ఉండవచ్చును. కొత్తగా వచ్చినవారికి కార్డు ఇవ్వటం, ఇక్కడనుండి వెళ్ళేవారు కార్డు ఇవ్వకుండా పోవటం జరగటంవల్ల యీ జనాభా ఎక్కువ కనబడుతున్నది. 200 రూ. జీతం లోపు ఉన్నవారికి నలుగురు కన్నా ఎక్కువ సభ్యులు ఉన్న కార్డులో ఒకరికి తగ్గించబడుతుంది. 200 రూ. పైన జీతం ఉన్నవారికి ఇప్పుడు ఉన్న రేషన్ లో సగం తగ్గించి, మిగతా సగం యీ దుకాణాల నుండి ఇవ్వబడుతుంది. ఇక వారికి ఎంత కావాలో అంక బజారులో కొనుక్కోవచ్చు. ఇదీ పద్ధతి.

శ్రీ బి. నిరంజనరావు :—అధ్యక్షా, ఇది పౌర సరఫరా డిమాండ్ గా మంత్రిగారు చెప్పారు. పట్టణవాసుల నుండి వచ్చిన వదం పొరులు. ఇది పౌర సరఫరా డిమాండ్ అనేదానికంటే పట్టణ సరఫరా డిమాండ్ అనటం చాలా యుక్తంగా ఉంటుంది. ముఖ్యంగా యీ శాఖ మన రాష్ట్రంలో ఉన్న మిగులు ధాన్యం సేకరించి కేంద్ర ప్రభుత్వం మనకు ఇస్తున్న కంట్రోల్ కమోడిటీస్ తీసుకువచ్చి మన ప్రజలకు సరఫరా చేయటము కోసము ఏర్పాటు చేయబడింది. వాస్తవానికి యీ శాఖ ఏ విధంగా పని చేస్తున్నదంటే—సూటికి 80 మంది గ్రామాలలో నివసిస్తున్న ప్రజలకు యీ శాఖ పెద్ద తలనొప్పిగా తయారైంది. ఎందుకంటే సంవత్సరమంతా కష్టపడి పంట పండించి ఆ పంట అమ్ముకొని డీవనం చేస్తున్న ప్రజానీకానికి యీ శాఖ ఏమి చేస్తున్నదంటే—ప్రభుత్వం నిర్ణయించినటువంటి అనేక ఆర్డర్స్ ద్వారా రైతుల దగ్గరకు పోయి తమ ఇష్టం వచ్చినట్లుగా, ఏమీ విచక్షణ లేకుండా ధాన్యం వసూలు చేయటానికి మొదలు పెడుతున్నారు. ఆహార ధాన్యాల విషయంలో ప్రభుత్వం రెవీ ఆర్డర్ ఒకటి నవంబరు 67 లో జారీ చేసింది. మంత్రిగారు దయచేసి శ్రద్ధగా నేను చెప్పే విషయాలు నోట్ చేసుకొని సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వం ఇచ్చిన రెవీ ఆర్డర్ నా దగ్గర ఉన్నది. ఇందులో క్లాజ్ 4 ప్రకారం ప్రభుత్వంవారు నోటీసులు ఇవ్వాలి. క్లాజ్ 4 లో—పంట తయారై, రైతులు యీ ధాన్యాన్ని సూర్యుకానే ముందే రైతులకు నోటీసు ఇవ్వాలని ఉంది. ఆ ఆర్డర్ లో ఉన్నది—
 "పెర్సాటిమ్ - తమకు చదివి వినిపిస్తాను. Clause 4 of the levy order — immediately before acquisition or after the crop harvest during the season, the requisitioning authority shall serve notice within his jurisdiction." అని ఉన్నది. అయితే ఈనాడు ఏమీ జరుగుతున్నది. పంట ఎక్కడ పండే సర్కారు జిల్లాలలో ఫిబ్రవరి మాసంలో నోటీసులు యిచ్చారు. మార్చి 10 వ తారీఖున కూడ notice యిస్తున్నట్లుగా మాకు యిప్పటికే వర్తమానాలు వస్తున్నాయి. ఇదేమైన సరి చేసుకుంటారా? ఏదైన యిటువంటి యిబ్బంది వస్తే జిల్లా కలెక్టరు దగ్గరకు పోయి చెప్పమన్నారు మంత్రిగారు. జిల్లా కలెక్టరు దగ్గరకు పోతే నేను helpless, నేను ఏమీ చేయను అంటున్నారు. Commissioner of Civil Supplies ఏమైపోయినప్పటికీ కూడ ధాన్యాన్ని మీరు తీసుకురావలసిందే, నోటీసులు యివ్వవలసిందేనని చెబుతున్నారు. మా తండ్రిగారికి యిచ్చిన ఒక నోటీసు తీసుకువచ్చారు. ఇందులో ఏమీ చెబుతున్నారు. డిశంబరు 31 వ తారీఖు లోపల ఫలానా rice mill కు తోలండి అని ఫిబ్రవరి 6 వ తారీఖున మా ఫాదర్ కు notice service చేసినారు. మంత్రిగారిని యిది కాదని చెప్పమనండి. క్రిందికి పంపించి enquiry చేయించమనండి. ఇటువంటి పని చేస్తూ ఉంటే ఈ ప్రభుత్వాన్ని ఏమీ ఆనాలి? నేను ఒకటి చెబుతున్నాను. చరిత్రలో మనకు మహమ్మద్ బీన్ తుఘ్లక్ ఉన్నాడు. మహమ్మద్ బీన్ తుఘ్లక్ ను చరిత్ర కారులు చాల పొరపాటుగా పిచ్చివాడు అన్నారు. కాని అసలు పిచ్చివాడు కాదు. ఢిల్లీ నుంచి రాజాని దౌలతాబాద్ తీసుకొని వచ్చి వెంటనే వేగుల వల్ల తెలుసుకొని—ఆరోజు శాసన సభ్యులు లేరు, శాసన సభలు లేవు, అయినప్పటికీ యిది ప్రజలకు కష్టం కలుగుతున్నదని వెంటనే ఆయన దౌలతాబాద్ నుంచి ఢిల్లీకి తీసుకు పోయారు ఈ చిన్న కార్యానికి ఆయనను

పిచ్చివాడు అన్నారు గదా మనసు ఏమి అనాలి ? రాజ్ యే చరిత్రకారు అందరు యివ్వాలి పరిపాలన చేసే వారిని ఏమని వర్ణిస్తారో ఒక సారి ఆలోచన చేయండి. నేను August నెలలో మంత్రిగారికి ఒక petition యిచ్చాను. మాకు అక్కడ fisherman ఉన్నారు. మాకు అక్కడ పల్లెసీమలు ఉన్నాయి. కృష్ణాజిల్లాలో కూడ సస్యశ్యామలంగా పంట పండే ప్రాంతాలలో కూడ 100 కి 70 మంది ప్రజలు ధాన్యాన్ని కొనుక్కొని తింటూ ఉంటారు. అయితే ఈ Civil Supplies శాఖ గ్రామీణ ప్రజలకు కూడ బాధ్యత వహించడంలేదా ? వారికికూడ అహారధాన్యాలు supply చేయవలసిన ఆవశ్యకం ఉన్నదా లేదా ? నేను మంత్రిగారికి petition యిస్తే మంత్రిగారి దగ్గరనుంచి నాకు reply వచ్చినది. మీరు యిచ్చిన petition క్రింది వారికి పంపించాను. వెంటనే చర్య తీసుకుంటాను అని reply వచ్చినది. నేను చాల సంతోషించాను. ఏమి అవుతుందో మార్గామని నేను దాని వెనకాలే పడ్డాను. కమీషనర్ దగ్గరకి పోయాను. నేను Director of civil supplies కు పంపించాను అన్నారు. వారి ఆఫీసుకు పోయాను. క్రిందికి పంపించినాము అన్నారు. నేను యిచ్చిన పిటిషన్ లోని విషయాలు వాస్తవమో కాదో రి మాసాలకు, మొన్న ఈ మధ్యనే reach అయినాయి. మనకు ఉన్న కొద్ది మంత్రులలో సమర్థులు అనుకుంటున్న వి. బి. రాజుగారి క్రింద ఉన్న శాఖే యింత అధ్వాన్నంగా పని చేస్తూ ఉంటే తక్కిన శాఖలు ఏ విధంగా పని చేస్తున్నాయో చెప్పనవసరం లేదు. దీనిమీద యిప్పటికైనా మించి పోయింది లేదు. నేను కలెక్టరుగారి దగ్గరకి పోయి అడిగాను మీరు ఎందుకు యింత జాప్యం చేశారు. వారు ధాన్యం అమ్ముకొనే ముందు నోటీసులు యిచ్చి ఉంటే బాగా ఉండేదిగదా అంటే మేము ఏమి చేయము. Village Officers strike చేసినారు అన్నారు. మీరు Village Officers తో పరిష్కారం చేసుకోలేక వారు సమ్మె చేస్తే యివ్వాలి రైతాంగాన్ని బాధ పెడతారా అని నేను మిమ్ములను అడుగుతున్నాను. Levy order ప్రకారం మీకు రావలసినధాన్యాన్ని ఈ పంటకునాయితా వేసుకోండి. Second crop వస్తుంది. Second crop లో పండించేటటువంటిది ప్రజలు ఎవరూ తినరు. అదంతా ఉప్పుడుబియ్యంక్రింద పోవలసిందే. కాబట్టి పూర్తిగా ధాన్యాన్ని తీసుకోండి. తాసిల్దారును రెవెన్యూ ఇన్ స్పెక్టరును పంపితే వారు యిది ఒక ఆయుధంగా ఉపయోగించు కొన్నారు. పన్నులు కట్టకపోతే; ధాన్యం యివ్వలేదు గదా అని coercive steps తీసుకొని అక్కడ ఉన్న ధాన్యాన్ని పట్టుకు వస్తున్నారు. Levy order ప్రకారం ధాన్యం యివ్వకపోతే మాకు requisition చేసే అధికారం ఉన్నదిగదా అని, stocks declare చేసే బాధ్యత మీ మీద ఉన్నదిగదా, మీరు stocks declare చేయలేకు కాబట్టి action తీసుకుంటున్నాము అంటున్నారు. మంత్రిగారిని రమ్మంటున్నాను. కృష్ణాజిల్లాలో నా నియోజకవర్గంలో వారి యిష్టం వచ్చిన గ్రామాలకు రమ్మనమనండి. ప్రభుత్వ ఆఫీసర్లు ఏ విధంగా ప్రజలను కష్టపెడుతున్నారో తెలుస్తుంది. ఇక్కడ మేము హైదరాబాదులో కూర్చుంటే రోజూ తెలిగ్రాములే, రోజూ ఉత్తరాలే. ప్రభుత్వం ఉన్నదని చెప్పాలా లేదని చెప్పాలా మీరె చెప్పండి. మేము చెప్పిన విషయాలు note చేసుకొనే ఈ అసెంబ్లీ అయిపోయిన తరువాత అయినావరే మా వెంటి రండి. మీ ఆఫీసర్స్ ఏమీ చేస్తున్నారో మీకే తెలుస్తుంది. ఇవన్నీ action లోకి ట్రాన్స్ ఫర్ చేసేటప్పటికి ఆలస్యం అవుతుందని చెప్పవచ్చును.

- 1965-66 (6) Singur Hydro Electric Scheme.
 (7) Tungabhadra High Level Canal Hydro Electric Scheme.
 (8) Pochampadu Hydro Electric Scheme.
- 1966-67 (9) Nagajunasagar pumped storage Hydro Electric scheme
 (10) Nagarjunasagar Left Bank Canal Hydro Electric Scheme.
 (11) Lower Machkund Hydro Electric Scheme.
 (12) K. C. Canal Hydro Electric Scheme.
 (13) Dindi Hydro Electric Scheme.
 (14) Pulichintala Hydro Electric Scheme.

b) The results of the survey conducted are as follows :—

- (1) Inchempally Hydro Electric Scheme :— Field surveys are almost completed and preparation of project report is in progress.
- (2) Singareddy Hydro Electric Scheme :— The scheme is abandoned due to non-availability of good rocky foundation.
- (3) Pranahita Hydro Electric Scheme :— The detail surveys and the sub-surface explorations of the proposed dam at Talai have been completed.
- (4) Upper Krishna Hydro Electric Scheme :— Detail surveys are completed and project report is under preparation.
- (5) Kuntala Hydro Electric Scheme :— Surveys are completed and the project report is under preparation.
- (6) Singur Hydro Electric Scheme :— Detailed surveys are to be taken up.
- (7) Tungabhadra High Level Canal Hydro Electric Scheme :— Survey work is almost completed; project report is under progress.
- (8) Pochampad Hydro Electric Scheme :— Preparation of project report is in progress.
- (9) Nagarjunasagar Pumped Storage Hydro Electric Scheme :— Project report along with the detailed estimate amounting to Rs. 109.52 lakhs is under consideration of the Government.
- (10) Nagarjunasagar Left Bank Canal Hydro Electric Scheme :— Preparation of Project report is to be taken up.
- (11) Lower Machkund Hydro Electric Scheme :— Detailed surveys are yet to be taken up.
- (12) K. C. Canal Hydro Electric Scheme :— Reconnaissance surveys are taken up.
- (13) Dindi Hydro Electric Scheme :— Detailed surveys are kept in obeyance till the position of funds is improved.
- (14) Pulichintala Hydro Electric Scheme :— Preliminary surveys were completed.

అలస్యం అయినప్పటికీ కూడ వారు ఒకసారి చచ్చి చూసి warning యిస్తే ఇంకొక సారి అయినా యిటువంటివి జరగకుండా పోతాయి ఈ విధంగా ప్రజలను పీడించి ధాన్యం వసూలుచేసి తీసుకువచ్చి ఎవరికి సరఫరా చేస్తున్నారు. ఎక్కడి నుంచి అయినా ఒక గ్రామం నుంచి ధాన్యం తీసుకొనేటప్పుడు, అక్కడ నేను చెప్పినట్లుగా 100కి 70 చుంది ప్రజలు కొనుక్కొని తినేవారు ఉన్నారు. వ్యవసాయ కూలీలు ఉన్నారు. చేనేత పారిశ్రామికులు ఉన్నారు. మత్య పారిశ్రామికులు ఉన్నారు. భూమిలేనివారు ఉన్నారు. ఎన్నో పర్లాలవారు ఉన్నారు. వారందరికీ కొనుక్కొని తినేందుకోసం గ్రామంలో కొంత ధాన్యాన్ని ఉంచడం లేకపోతే ఎప్పుడైతే ధాన్యాన్ని గ్రామంనుంచి పూర్తిగా తీసుకువస్తామో ఆ గ్రామానికి ధాన్యం కావలసివచ్చినప్పుడు సరఫరాచేసే బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉన్నదిగదా! అలాంటప్పుడు కొంత ధాన్యం వదలిపెట్టి మిగిలిన దానిని ఎందుకు తీసుకురాకూడదని నేను టుమ్ములను అడుగు తున్నాను. Lean months లో September, October, November మాసాలలో ఎంతెంత గగ్గోలు గ్రామాలలో వచ్చినది చెప్పడానికి పీలులేదు. ఈనాడు declaration order యివ్వలేదు అంటున్నారు. Declaration order యివ్వడానికి ఏ గ్రామంలో అయినా ఎంతమంది రైతులు ఉన్నారు? ఎంతమంది రైతుల దగ్గర surplus ధాన్యం ఉంటుందో మీ దగ్గర ఏమైన list ఉండి, advance గా నోటీసులు పంపించడం జరుగుతున్నదా? అది జరగడంలేదు. Ignorance of law is not excuse అన్నారు. అయినంతమాత్రాన గ్రామంలో ఉన్న ప్రతి వ్యక్తికి ప్రభుత్వం చేసే చట్టాలు rules తెలుసునా? ఇక్కడ ఉన్నటువంటి మంత్రులకుగాని శాసన సభ్యులకుగాని ఈ ప్రభుత్వం అభివృద్ధి యివ్వ వచ్చినట్లుగా చేస్తున్న rules తెలుసా అని అడుగుతున్నాను. కాబట్టి గ్రామాలలో ఉన్న ప్రతివ్యక్తి, ఈ ప్రభుత్వంచేసే ప్రతిచట్టం rules అన్నీ తెలిసి వ్యవహరించాలని ఆనుకోవడం పిచ్చి పొరపాటు, భ్రమ, ఈ విధంగా పౌర సరఫరాలశాఖ పట్టణవాసుల కొరకు, యితర రాష్ట్రాల కొరకు గ్రామీణ ప్రజలను ఏడిపించి ధాన్యాన్ని వసూలుచేసే విధానానికి స్వస్తి చెప్పక పోతే దానివల్ల తీవ్రమైన అసంతృప్తి వస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను. Controlled commodities ఉన్నాయి. వాటినికూడ ఈ శాఖ సరఫరా చేయాలి. హైదరాబాద్ లో ఉన్నటువంటి ఉన్నతోద్యోగులందరికీ హైదరాబాద్ పట్టణం కనిపిస్తుంది. జిల్లాలకు పోతే జిల్లా కలెక్టరుకు అక్కడ ఉన్నటువంటి పట్టణాలు కనిపిస్తున్నాయి గాని పల్లెలు కనిపించవు. గోధుమలు ఎంత వచ్చినాయి, సంచదార ఎంత వచ్చినది, ఎంత హైదరాబాద్ సిటికి allot చేసినారు. యితర ప్రాంతాలకు ఎంత allot చేసినారు అనేది మంత్రిగారిని ఒకసారి ఆలోచన చేయమంటున్నాను. ఇంతకుముందు call attention notice లో మంత్రిగారు చెప్పినారు. కృష్ణాజిల్లాకు 250 టన్నులు యిచ్చినాము అన్నారు. 250 టన్నులలో కృష్ణాజిల్లాలో కలెక్టరు గ్రామీణ ప్రాంతాలకు ఎంత యిచ్చినాడు, బండ్లకు, విజయవాడకు ఎంత యిచ్చినాడో ఆలోచన చేయండి. ఇక్కడ మీరు ఏ తప్ప చేస్తున్నారో అక్కడ ఆయన అదే తప్పు చేస్తున్నారు. మీ చేతికి రాగానే twin cities కు ఎక్కువ గోధుమలు, ఎక్కువ

దానాన్ని ఎక్కువ పంచదారను ఉంచుకొని మిగిలిన దానిని జిల్లాలకు తోస్తున్నారు. మీరు చేసినటువంటి పనినే అక్కడ జిల్లా కలెక్టర్లు, యితర అధికారులు చేసి, పట్టణాలకు ఎక్కువ ఉంచుకొని మిగిలినది ఏ కొద్దో గొప్పో గ్రామాలకు యిస్తున్నారు. కృష్ణా జిల్లాలోనే కాదు ఆంధ్రదేశంలో ఏ గ్రామంలోకూడ ఈ రోజున పసిపిల్లవాడి పాలిలోకి పంచదార దొరకడంలేదు. ఏదైన పండగవస్తే ఒక్క వస్తువు చాళ్ళకు దొరకడంలేదు. హైదరాబాద్ లో ఏ పండుగ అయినా రానివ్వండి, ఏ కులంఅయినా గాని అందరికీ సరఫరా అవుతున్నది. ఇది తెలియదా ప్రభుత్వానికి? ఎవరినైనా పంపించి విచారణ చేయండి. ఇటీవల ముస్లిమ్స్ పండుగ వచ్చింది, హైదరాబాద్ లో అందరికీ యిచ్చినారు. కాని పల్లెలలో ఎవరికీ యివ్వలేదు. ఏ కొద్దిగా వచ్చినదో? వచ్చిన దానిని అయినా, ఎవరో ఒక అధికారికి ఈ responsibility fix చేయడం ఉన్నదా? జిల్లా స్థాయిలో, Revenue division స్థాయిలో District Supply Officer ఉన్నప్పటికీ R. D. O. ని పంచమని అంటున్నారు. District Supply Officer అక్కడ నుండి, ప్రతి దానికి ఆయన దగ్గరకుపోతే R. D. O. కు పంపిణి చేసే అధికారం ఎందుకు యివ్వాలి? District Supply Officer కు, వచ్చిన దానిలో గ్రామాలకు యింత అని, పట్టణాలకు యింత అని ఒక direction యిక్కడనుంచే యిచ్చి పంపిణి చేయమని ఆనవచ్చుగదా? స్థానిక ఆనవ రాలకు తీసుకొని గ్రామీణ ప్రాంతాలను ignore చేయకుండా వారికి ఎక్కువ సరఫరా చేయమని లేకపోతే రెండు వంతులు పట్టణాలకు యిస్తే ఒక వంతు పల్లెటూళ్ళకు యిచ్చే ఏర్పాటు చేయవచ్చుగదా! అది చేయలేదు. ఇక పంచదార. Partial control చేసినారు Partial prohibition. సగం రాష్ట్రంలో prohibition, సగం రాష్ట్రంలో prohibition లేదు. అట్లానే యిదికూడా. 60% control 40% control లేదు. Optional holidays ఇవన్నీ క్రొత్తక్రొత్త విధానాలు వస్తున్నాయి. దీనివల్ల ఎవరైనా తృప్తి పడుతున్నారా? Optional holidays వల్ల ఎవరూ తృప్తి పడడం లేదు Partial prohibition అధ్యాన్నం ఉన్నది. Partial decontrol అంతకంటే అధ్యానం రేపు యింకేదో వస్తుంది. Modified Package Programme. ఎవరినో ఒకరిని ధనికులనో, ఉత్పత్తిదారులనో తృప్తి పరచడానికి చేస్తున్నారు. నిన్ను ఎవరో ఆఫీసర్ చెప్పినారు. ఆయన చెప్పిన దానిలో వాస్తవమే ఉన్నది. అయితే ఆయన చెప్పకూడదు. ఉత్తర దేశవాసులను తృప్తి పరచడంకోసం ఈ partial control పెట్టినారు. దీనివల్ల యిబ్బందులు ఉన్నాయి మార్పుకోండి అని మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చెప్పవచ్చుగదా? దీనిలో ఏమి నష్టం లేదుగదా? తప్పు చేసినప్పుడో, పొరపాటు జరిగినప్పుడో, ప్రజలకు బాధ కలిగినప్పుడో దానిని మార్పుకోమని చెప్పడంలో prestige పోయే విషయం ఏమిలేదు. ఈ విధంగా dual control క్రింద Revenue Divisional level లో D. S. O. ని R. D. O. ని యిద్దరిని పెట్టడం చాల అసహ్యంగా యున్నది. ఎవరికో ఒకరికి ఈ responsibility ని fix చేయమని కోరుతున్నాను.

The House is adjourned to meet tomorrow at 8-30 a. m.

The House then adjourned till Half-past-Eight of the Clock on Thursday, the 14th March, 1968.

APPENDIX

CIVIL SUPPLIES DEMAND 1968-69

Statement of Minister (Revenue and Civil Supplies) to be issued in connection with the Demand for grants of Civil supplies Department 1968 - 69 in the Current Budget Session (February - March, 1968).

I. Introductory:

The problem of feeding millions of population is, perhaps, the most important problem in India today. The role played by Andhra Pradesh State in solving the problem of scarcity of food-grains through supply of large quantities of rice to the Central Government for export to deficit States cannot be over emphasised. The Government of India have decided to build up large stocks of buffer and reduce imports gradually and progressively. This was among the most important decisions taken last year by Government of India after a conference with Chief Ministers of various States. The Government of India have been importing large quantities of food-grains in the last several years. During the years 1959 to 1966, Government of India have imported 44.66 lakh tonnes of rice, 383.42 lakh tonnes of wheat, 18.86 lakh tonnes of milo and 0.40 lakh tonnes of maize from other countries. The Government of Andhra Pradesh have given to the Central pool 16.65 lakh tonnes of rice during the last six years. This is indeed a substantial contribution to the nation's needs, of which Andhra Pradesh State can be justifiably proud.

The crop this year has been fortunately better all over the country, excepting for certain bad pockets here and there. In Andhra Pradesh the crop has been generally good though in dry areas in certain districts like Visakhapatnam, Srikakulam and Anantapur, drought conditions have visited us again. The production of cereals, millets and pulses during the last 5 years in Andhra Pradesh has been as follows :—

Crop year	Total area under cereals & pulses (in acres)	Total production of food-grains (cereals and pulses) (in lakh tonnes).
1962-63	2.42 crores	71.68
1963-64	2.35 „	72.52
1964-65	2.33 „	77.04
1965-66	2.18 „	60.01
1966-67	2.18 „	62.40

Sugar production in this State during the last 5 years has been as follows :—

Sugar production year.	Quantity of sugar (Vacuum pan process) produced in lakh tonnes
1962-63	1.72
1963-64	2.37
1964-65	3.06
1965-66	2.99
1966-67	1.45

It has been estimated (with reference to Socio Economic Survey conducted about two years ago) that the State would require about 58 lakh tonnes of cereals per annum. There is marketable surplus of rice in the State but the position in regard to millets is that generally they are fully consumed within the State. The State is deficit in wheat and Bengal gram though it is marginally surplus in red-gram.

II. Policy on Controls :

During the last three or four years, the State Government and the Central Government have been committed to a policy of movement controls. The concept of single State Zone for paddy and rice as well as for millets has been in operation during this period. In respect of Bengal-gram also this State is a single zone. Movement of other pulses, is of course, free throughout the country. The list of orders restricting movement of food-grains from this State is in Appendix 'A'.

Movement of paddy and rice, however, within the State was formerly restricted through the formation of 12 blocks, but the State has been reorganised into six blocks with effect from 15th November, 1967 (Appendix 'B') excluding the rationed areas of twin cities and Visakhapatnam. Movement of millets and pulses within the State is, however, free.

In so far as price controls are concerned, maximum control on paddy and rice prices as well as on prices of millets was in operation since 1964-65 crop year. But in October, 1967 Government removed the maximum control on prices of paddy and rice. Similarly price control on millets was removed in December 1967.

It is a well-known fact that prices of essential commodities, along with prices of other commodities, have been going up in the last few years. A statement is in Appendix 'C' showing the whole-sale price index numbers for Hyderabad city during 1967. Increase in prices leads to a demand for higher wages and hence there is need for Government to hold the price line. The instruments utilised for holding the price line are briefly as follows :

A. Movement Controls :

Movement of certain essential commodities from one block to another within the State and from this State to other States is controlled.

Since the Government of India have agreed to restrict the export of paddy and rice to other States, they have also been insisting upon export of certain agreed quantities of rice from Andhra Pradesh to other States. This is, of course, dependent on the surplus of rice available each year. In the last 2 years, the export of paddy and rice has been of the following order :

Crop year		Export of paddy and rice (in rice tonnes)
1965-66	-	2.79 lakh tonnes
1966-67	-	3.83 „ „

During the current crop year (1967-68), State Government plan to export about 4 lakh tonnes of rice to other States.

B. Price Controls :

Under clause 4 of "The Andhra Pradesh Exhibition of Price Lists of Goods Order, 1966", the sale prices of commodities mentioned in the Order are controlled as follows :

"(4) A dealer shall not charge in respect of any sale of goods made by him a price in excess of that calculated—

(a) when the rate of sale by such dealer is fixed by the Government or the District Collector, at the rate so fixed;

(b) when there is no rate of sale fixed as mentioned in sub-clause (a), a rate fixed by the manufacturers or the distributors;

(c) when there is no rate of sale fixed as mentioned in sub-clauses (a) and (b) at the rate fixed by the representative body of such dealers of the locality concerned, which is recognised in this behalf by the Government or the District Collector; and

(d) when there is no rate fixed as mentioned in sub-clauses(a), (b) and (c) above at the rate prevailing in the market at the time of sale subject to such margins of profit for cash and for credit sales as may be fixed by the Commissioner of Civil Supplies, Hyderabad or any other officer authorised by the Government in this behalf".

C. Licencing of dealers in food-grains and other essential commodities :

Licences have been issued to dealers in food-grains, sugar and kerosene separately so that these dealers are brought under discipline and the availability of stocks at reasonable prices is ensured. The licencees are obliged to submit periodical returns to licencing authorities (District Supply Officers) who keep track of the movement of stocks, price trends, etc.

D. Organised distribution :

The stocks of rice procured in the State and stocks of imported wheat, milo and wheat products and sugar allotted by Government of India are being released through Fair Price Shops in the State (over 3,000 shops are functioning in non-rationed areas). The stocks

thus released during 1967 and during the months of January, February, 1968 are shown below :—

Total rice released.			Total wheat released			Total wheat products released			Total milo released	
1967	Jan. 1968	Feb. 1968	1967	Jan. 1968	Feb. 1968	1967	Jan. 1968	Feb. 1968	1967	Jan. Feb. 1968
(figures in tonnes)										
1,09,319	15,300	15,300	92,500	7,800	8,000	34,500	2,200	4,000	34,500	8,000**

*This excludes releases made to Statutory Rationing area, Visakhapatnam (32,051 tonnes) and twin cities (1,34,265 tonnes).

**For February, 1968 also Government of India have given milo allotments. As there is stock, it was deferred to March, 1968.

E. Statutory obligation on the part of persons holding large stocks of paddy and rice beyond certain limit to declare them periodically to Government :

According to the "Andhra Pradesh Paddy and Rice (Declaration and Requisitioning of Stocks) Order, 1956" all stock holders who possess 40 quintals or more of paddy, 25 quintals or more of rice or 25 quintals or more of both rice and paddy put together have to declare once in 15 days the stocks held by them to the Government. Failure to do so would invite penal action against them.

F. Special Intelligence Unit and efforts made by it to detect and prevent smuggling, hoarding and blackmarketing in essential commodities and giving of deterrent punishments :

To enforce the movement restrictions on foodgrains and to prevent smuggling, the State Government appointed a few years ago a Special Intelligence Unit and a Special Striking Force, besides 110 stationary check-posts and 18 mobile check-posts on the State borders as well as on the borders of blocks within the State. Recently the Government reorganised these two forces into one unit and are contemplating measures to tighten up further the anti-smuggling operations. These two special units which are under the control of a Superintendent of Police have done good work during the last one year.

During the year 1967 they have booked 112 cases of hoarding, 265 cases of black-marketing in foodgrains and other essential commodities, 226 cases of illegal movement of food-grains and other essential commodities, 391 cases of smuggling of food-grains and 250 cases for violation of various control orders involving in all 1,437 persons. In this connection, the Unit Officers have also seized 7,013 quintals of rice, 33,374 quintals of paddy, 687 quintals of wheat, 852 quintals of sugar, 3,735 quintals of other foodgrains, 323 bags of fertilizers, 330 tins of kerosene oil, 74 tins of Baby Food, 4,305 lbs. of milk powder, 157 cycle tyres and tubes and 274 dry battery cells all valued at Rs. 22.66 lakhs.

Out of these 1 244 cases, 436 cases ended in conviction, 38 cases ended in acquittal, 33 cases were withdrawn and remaining cases are either pending trial or are under investigation. As a result 547.51 quintals of rice, 383.14 quintals of paddy, 25 quintals of other food-grains, 1,580 lbs. plus 300 bags of milk powder and 22 horses used in smuggling (all valued at nearly a lakh of rupees) were confiscated to Government by Order of Courts after the cases ended in conviction. Besides this a sum of nearly Rs. 55,000 was realised by way of fines.

G. Procurement by State or through State agencies of substantial quantities of food-grains and maintenance of buffer stocks :

Since the State Government have decided to build up very substantial buffer stocks and also are committed to the export of large quantities of rice to other States, it has become necessary to procure paddy and rice through a systematic method in the State.

Food Corporation of India has been the main agency for purchase and storage of buffer stocks of paddy and rice procured in the State. These stocks are released within the State to keep down prices. Food Corporation of India has also been bringing into the State imported wheat and milo allotted by Government of India, from month to month. It also releases imported wheat as per Government of India's allotments for roller flour mills which convert it into wheat products such as maida, suji, atta and the same is released to dealers.

H. Super Bazaars :

Last year, the Government decided to establish Super Bazaars in the Co-operative Sector to cater to the needs of consumers in selected urban areas.

So far, Super Bazaars have been set up at Visakhapatnam and Hyderabad. The Government propose to set up with the concurrence and financial assistance of Government of India similar Super Bazaars at Secunderabad, Warangal, Guntur, Kurnool, Vijayawad and Rajahmundry.

III. Performance of procurement, exports from and imports into Andhra Pradesh :

(a) During 1966-67 crop year :

During crop year 1966-67, the State Government procured 6.04 lakh (rice) tonnes of paddy and rice and exported 3.83 lakh (rice) tonnes of paddy and rice to other States. They have also permitted the export of maize to the tune of about 20,000 tonnes through Co-operatives. Rice procurement was through a levy on rice mills in the form of a prescribed percentage on rice mill production.

Government of India have allotted to the State Government 1,32,000 tonnes of imported wheat, 25,500 tonnes of imported milo, over 7,000 tonnes of Bengal-gram dhali during the crop year 1966-67.

Government of India have also allotted 1,21,456 tonnes of sugar and 1,81,530 tonnes of kerosene to the State during that period. While sugar is allotted from the sugar mills producing sugar in the

State, kerosene is allotted from Bombay, Madras and Visakhapatnam ports. Kerosene shortage was felt occasionally owing to delayed arrivals of kerosene, which in turn has been due to lack of rail tanker wagons.

Gift products received from charitable agencies :

5,000 metric tonnes of Gift Wheat was allotted to Andhra Pradesh State in the year 1966 for distribution during the years 1966 and 1967. It has been distributed in needy areas.

(b) During 1967-68 crop year :

(i) Procurement :

The State Government announced in September, 1967 a new procurement policy for 1967-68 crop year.

(1) Levy on rice mill production based upon the daily milling capacity of rice mills :

Government have passed the Andhra Pradesh Rice Procurement (Levy) and Restriction on Sale Order, 1967 which came into effect from 18th November, 1967, according to which rice mills (other than those operating exclusively with a huller or hullers or less than one tonne of paddy milling capacity per day) have to sell rice equivalent to 60 days of production of the daily milling capacity. This quantity shall be delivered during a period of 105 days the date of commencement and expiry of this period being determined by Collector.

(2) Graduated levy on big farmers above an exemption limit of 5 acres :

The Government passed the Andhra Pradesh Paddy Procurement (Levy) Order, 1967 with effect from 17th November, 1967 providing for levy on big producers as follows :

Area cultivated with paddy by a cultivator.	Rate of levy in terms of paddy produced in lands cultivated under any irrigation source except with the help of rain water.
---	---

(i) Upto and inclusive of 5 acres.	Nil
(ii) Above 5 acres and upto and inclusive of 10 acres.	2 Quintals of paddy per every acre.
(iii) Above 10 acres.	3 Quintals of paddy per every acre.

In areas where the paddy production has fallen on account of adverse seasonal conditions or other causes, the Collectors and the Revenue Divisional Officers have been given powers to reduce the paddy levy rate or altogether exempt levy in respect of such areas.

(3) Open market purchases of certain commodities by F. C. I. with pre-emption rights :

The State Government have passed the Andhra Pradesh Food grains (Procurement) Order, 1967 on 23rd October 1967 whereby

rice, paddy, certain pulses, tamarind and chillies (and jowar was included under this order recently) are to be purchased on a system of pre-emption in regulated markets in Telangana and certain other markets in Andhra area through F.C.I. Government have decided to purchase a certain percentage of the daily arrivals of paddy and rice and other commodities mentioned above under this system of pre-emption. There will be no price control for these purchases.

Food Corporation of India have so far purchased 1,640 tonnes of black-gram, 109 tonnes of red-gram, 136 tonnes of red-gram dhal and have stored them. These stocks will be released for public consumption at fixed prices under the orders of the State Government when the market prices show an upward trend.

The quantity of rice expected to be procured during the current crop year is of the order of 8 lakh tonnes of which nearly 4 lakh tonnes of rice is expected to be exported.

(ii) *Movement Controls :*

Movement controls in the current crop year have been more or less the same as in the previous year except for reorganisation of the State into six blocks within the State for movement of paddy and rice with effect from 15th November, 1967 (see Appendix 'B').

Government have notified with the concurrence of Central Government procurement prices which also act as support prices at which the State Government would be prepared to purchase any quantity of these food-grains offered by the producers. The following prices have been notified for the current crop year :

Cereals	price per quintal	Remarks
<i>Paddy :</i>		
	Rs. P.	
(a) Superfine	— 70-00	} Prices are exclusive of taxes and cost of gunny.
(b) Fine	— 55-00	
(c) Coarse	— 46-00	
<i>Rice :</i>		
(a) Superfine	— 109-31	} Prices include purchase tax on paddy but exclude Sales tax on rice and cost of gunny.
(b) Fine	— 86-42	
(c) Coarse	— 72-69	
<i>Millets :</i>		
(a) Jowar (red)	— 47-00	} Prices are exclusive of purchase tax on millets but includes cost of new gunny bag.
(b) Jowar (white)	— 54-00	
(c) Jowar (yellow)	— 52-00	
(d) Bajra	— 47-00	
(e) Maize	— 55-00	
(f) Ragi	— 50-00	

All high yielding varieties of paddy are treated as coarse and a premium of Rs. 3 per quintal of paddy of Rs. 4.57 per quintal of rice

will be paid in addition to procurement prices for that category.

(iii) *Policy on sugar distribution :*

The Government of India introduced partial decontrol of sugar with effect from 23rd November, 1967 according to which 60 per cent (as against the entire production of sugar in the mills which was controlled in the previous years) will be allotted by Government of India to the States and distributed at controlled rates. The factories are at liberty to sell the rest of the stocks anywhere in the country at free market prices subject to monthly releases made by Government of India for this purpose.

(iv) *Policy on maize exports :*

Government have recently, after reviewing the working of the previous policy relating to the export of maize from the State, decided that all exports will henceforth be on only Government's account through the F.C.I. This has been done in order to ensure fulfilment of domestic requirements and prevent any possible depletion of stocks through indiscriminate export by several agencies.

(v) *Procurement and export of rice, imports of wheat, milo, etc. :*

During the four months of the crop year 1967-68, the Government have procured 3.25 lakh tonnes of rice and exported about eighty-eight thousand tonnes of rice till 1st March, 1968. The Government of India have allotted 40,000 tonnes of imported wheat for domestic consumption and roller flour mills in the State during the period besides 2,000 tonnes of indigenous wheat. They have also allotted 17,000 tonnes of imported milo, 26,604 tonnes of sugar and 60,840 tonnes of kerosene.

(vi) *Distribution of essential commodities :*

The State Government have been distributing buffer stocks of paddy and rice within the State, imported wheat and milo, indigenous Sugar and Kerosene allotted by Government of India to this State through an organised system in the rationed and non-rationed areas.

In the non-rationed areas over 3,000 shops have been functioning under the control of the Collectors while in the rationed areas of twin cities 705 ration shops and in Visakhapatnam, 271 ration shops have been functioning.

(vii) *Fall in prices of certain essential commodities :*

In recent months, there has been a fall in prices of certain commodities like chillies, groundnut, etc., due to large scale arrivals of recently harvested crops.

- c) The amounts of the expenditure incurred are as follows :—
- (1) Inchempally Hydro Electric Scheme :— Rs. 15,84,055 upto end of October, 1967.
 - (2) Singareddy Hydro Electric Scheme :— Rs. 99,030 upto end of October, 1967.
 - (3) Pranahita Hydro Electric Scheme ;— Rs. 8,20,294 upto end of October, 1967.
 - (4) Upper Krishna Hydro Electric Scheme :— Rs. 3,94,745 upto end of September, 1967
 - (5) Kuntala Hydro Electric Scheme :— Rs. 2,17,228 upto end of September, 1967.
 - (6) Singur Hydro Electric Scheme :— Rs. 1,268 upto end of September, 1967.
 - (7) Tungabhadra High Level Canal Hydro Electric Scheme:— Rs. 44,137 upto end of September, 1967.
 - (8) Pochampad Hydro Electric Scheme :— Rs. 810 upto end of September, 1967.
 - (9) Nagarjunasagar Pumped Storage Hydro Electric Scheme :— No expenditure is incurred.
 - (10) Nagarjunasagar Left Bank Canal-Hydro Electric Scheme :— No expenditure is incurred.
 - (11) Lower Machkund Hydro Electric Scheme:—Rs. 32,750 upto end of September, 1967.
 - (12) K. C. Canal Hydro Electric Scheme :— No expenditure is incurred.
 - (13) Dindi Hydro Electric Scheme :— No expenditure is incurred.
 - (14) Pulichintala Hydro Electric Scheme :— No expenditure is incurred.

ELECTRICITY TO VILLAGES IN NELLORE DISTRICT

1515—

*58-(J) Q.—Sarvasri A. Madhava Rao (Nellore) and G. Subba Naidu (Kavali):—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

The number and names of villages that would be supplied electricity in Nellore district during 1967-68 ?

Sri K. Brahmananda Reddy :— The answer is placed on the Table of the House.

PAPER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

ANSWER TO L. A. Q. (STARRED) NO. 58-J. (* 1515)

The number and names of villages that would be supplied electricity in Nellore district during 1967-68.

The matter relates to the Andhra Pradesh State Electricity Board. The Programme of the Andhra Pradesh State Electricity Board for 1967-68 is completion of the incomplete works and intensification of load development in the villages already electrified. There

IV. Administration :

(A) For the staff appointed in the Civil Supplies Department the cost for next year is provided for as follows :—

(1) Civil Supplies Staff	—	—	Rs. 37.08 lakhs
(2) Special Intelligence Unit	—	—	Rs. 10.37 lakhs
(3) Rationing	—	—	Rs. 11.35 lakhs
(4) Procurement Staff	—	—	Rs. 30.43 lakhs

(B) The Role of Food Corporation of India :

Food Corporation of India continues to play the role, of an agent to Government for purchasing paddy and rice under the levy orders mentioned earlier. It also has begun to purchase under a system of pre-emption (as explained earlier) certain food-grains and essential commodities. Thus it has been given an important part to play in the procurement programme of the State.

F. C. I. is also the sole wholesale dealer in the Statutory rationing areas of the twin cities and Visakhapatnam. It is the only medium for export of paddy and rice from Andhra Pradesh to other States. It also stores and releases for sale to retail dealers wheat and milo stocks allotted by Central Government to the State Government.

Recently when the price of chillies began to fall heavily in the State, the F. C. I. has entered in the market to purchase in the first instance 1,500 tonnes.

The F. C. I. has also made arrangements to purchase large quantities of tamarind through the Andhra Pradesh Scheduled Tribes Co-operative Financing Development Corporation directly at important tamarind centres such as Punganur, Rajahmundry and Visakhapatnam.

(C) Board of Management for F. C. I's operations in Andhra Pradesh State :

Government of India have agreed to the appointment of Board of Management for the operations of F. C. I. in the State, under Section 16 of the Food Corporation's Act, 1964. The Commissioner of Civil Supplies, Andhra Pradesh, is the Chairman and the following Officers are its other members.

*Members**State Government Officers :*

- (1) Deputy Commissioner of Civil Supplies.
- (2) Registrar of Co-operative Societies.
- (3) Financial Adviser, Food and Agriculture Department.

Food Corporation Officers :

- (1) Regional Manager, Food Corporation of India.
- (2) Deputy Financial Adviser, Food Corporation of India.
- (3) Zonal Manager (Southern Zone) Food Corporation of India.

Rice Milling Industry :

There are 8,875 licensed rice mills in the State. These mills play a significant role in the economy of our State which has large agricultural production with prospects of further rapid improvement both as a result of commissioning of irrigation projects and recent advances in agricultural techniques. The rice milling industry is presently regulated, in some measure, to secure rice not only for internal consumption but also for export on a commercial basis to other States.

An optimum utilisation of the rice mills will, however, require their thorough integration with the activities of the Food Corporation of India. At the moment the existence of a large number of huller rice mills detracts from the efficiency of the rice milling industry as a whole. There would be not only a greater outturn of whole grain but also a substantial accretion to the State Revenues if these huller mills are brought into a scheme of organisation and disciplined working in co-ordination with the Food Corporation of India.

Future Outlines :

The emphasis in plan orientation is again on the agricultural sector. As a result of the plan schemes for extensive use of high yielding varieties for a break-through in production, it is expected that the agricultural front would register substantial improvement in the years to come. This prospect, though instilling a sense of confidence, is however to be viewed with an eye of caution all along the line. Until the position assumes a measure of enduring stability, there appears to be continued need for the retention of the Single State Zone for paddy and other cereals notwithstanding the present mood for liberalisation of controls. The availability of surplus for diversion to other States has also to be determined from time to time in the light of this cautious optimism.

APPENDIX A.

I. PRICE AND DISTRIBUTION CONTROL ORDERS.

1. Andhra Pradesh Rice (Procurement ex-mill prices) order, 1967.
2. Andhra Pradesh Paddy (Procurement Prices) Order, 1967.

3. Andhra Pradesh Exhibition of Price Lists of Goods Order, 1966. (As amended from time to time)
4. Sugar (Control) Order, 1966. (As amended)
5. The Andhra Pradesh Khandasari Sugar (Disposal) Order, 1967 (As amended)
6. The Andhra Pradesh Khandasari Sugar (Price Control) Order, 1967.
7. Wheat Products Price (Control) Order, 1965. (As amended).
8. Andhra Pradesh Coarse grains (Procurement Prices) Order, 1967.
9. Kerosene (Fixation of Ceiling Prices) Order, 1966.
10. The Petroleum Products Supply and Distribution Order, 1965. (revised in 1966).
11. Kerosene (Price Control) Order, 1966.

II. PROCUREMENT ORDERS

1. Andhra Pradesh Procurement (Levy) and Restriction on Sale Order, 1967.
2. Andhra Pradesh Paddy Procurement (Levy) Order, 1967.
3. The Andhra Pradesh & Rice (Declaration and Requisitioning of stocks) Order, 1966. (As amended from time to time)
4. The Andhra Pradesh Food grains procurement order 1957.

III. DEALERS LICENSING ORDERS.

1. Andhra Pradesh Foodgrains Dealers' Licensing Order, 1964. (As amended from time to time.)
2. Andhra Pradesh Kerosene (Licensing & Distribution) Order, 1965.
3. Kerosene (Restriction on use) Order, 1966.
4. Andhra Pradesh Sugar Dealers' Licensing Order, 1963 (As amended).

IV. MOVEMENT CONTROL ORDERS

1. Rice (Southern Zone) Movement Control Order, 1957 (As amended from time to time).
2. Southern States (Regulation of Export of Rice) Order, 1964 (As amended from time to time).
3. Andhra Pradesh & Paddy (Restriction on movement) Order, 1965. (As amended from time to time).
4. Andhra Pradesh Coarse grains (Export Control) Order, 1965.
5. Andhra Pradesh Gram (Export Control) Order, 1966.
6. Andhra Pradesh Rationing Order, 1966.
7. Andhra Pradesh Rationing Regulation, 1966.
8. Andhra Pradesh Foodgrains (Restriction on transport by Road and Water) Order, 1966. (As amended).

9. Interzonal wheat and wheat products (movement control) Order 1934. (As amended from time to time)

APPENDIX B.

STATEMENT OF BLOCKS WITHIN WHICH PADDY AND RICE CAN MOVE FREELY

<i>Block No.</i>	<i>District or districts comprising the block</i>
<i>1</i>	<i>2</i>
1.	Districts of Visakhapatnam and Srikakulam.
2.	Districts of East Godavari, West Godavari and Krishna.
3.	Districts of Guntur and Nellore.
4.	Districts of Chittoor, Cuddapah, Anantapur and Kurnool.
5.	Districts of Mahaboobnagar, Hyderabad, Nalgonda, Khammam, Warangal, Karimnagar, Medak and Adilabad.
6.	District of Nizamabad.

N. B.—Besides the above blocks there are restrictions to and from the rationed areas also

APPENDIX C.

WHOLE SALE PRICE INDEX NUMBERS FOR HYDERABAD CITY

<i>Sl. No. Month</i>	<i>Hyderabad City (Base A g. 1939)</i>		
	<i>1965</i>	<i>1966</i>	<i>1967</i>
1. January	736	83	982
2. February	707	820	985
3. March	681	839	980
4. April	713	859	989
5. May	710	909	1,011
6. June	732	926	1,054
7. July	700	982	1,028
8. August	789	990	1,017
9. September	796	972	1,048
10. October	809	971	1,044
11. November	832	970	1,047
12. December	842	977	1,039*
Annual Average	761	922	1,018
		(+21.2%)	(+10.4%)

Provisional.

అనుబంధము

ఆహారశాఖ డిమాండు—1968-69

వి. బి. రాజు,

రెవిన్యూ, పౌర సరఫరా శాఖల మంత్రి

పౌరసరఫరాల శాఖలను గురించిన వివరణ

1. ఉపక్రమణిక

దేశములోని కోట్లాది ప్రజలకు ఆహారం సమకూర్చడమన్నది మన కెదురొత్తున్న సమస్యలలో అత్యంత ప్రధానమైనది. లోటు రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి చేయడం కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అధిక పరిమాణంలో బియ్యం సరఫరా చేయడం వ్వారా ఆహార ధాన్యాల విషయంలో ఏర్పడిన కొరతను పరిష్కరించడంలో మన రాష్ట్రం వహిస్తున్న పాత్రను గురించి ప్రత్యేకంగా వివరించనవసరం లేదు. బఫర్ నిల్వలను భారీ ఎత్తున ఏర్పాటుచేసి, శ్రమ క్రమంగా దిగుమతులను తగ్గించివేయాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం నిశ్చయించింది. వివిధ రాష్ట్రాల ముఖ్యమంత్రుల సమావేశం జరిగిన తరువాత గత ఏడాది కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయాలలో ఇది అత్యంత ప్రధానమైనట్టిది. గడచిన పెక్కు సంవత్సరాలుగా భారత ప్రభుత్వం భారీ ఎత్తున ఆహార ధాన్యాలను దిగుమతి చేసుకొంటున్నది. 1959 నుండి 1966 వరకు గల కాలంలో, భారత ప్రభుత్వం ఇతర దేశాలనుండి 14.66 లక్షల టన్నుల బియ్యం, 388 42 లక్షల టన్నుల గోధుమలు, 18.36 లక్షల టన్నుల మిలో, 0.40 లక్ష టన్నుల మొక్కజొన్నలను దిగుమతి చేసుకొన్నది. గత ఆరు సంవత్సరాలలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం కేంద్ర రాజికి 16.65 లక్షల టన్నుల బియ్యం అందజేసింది. దేశ ఆవసరాలను తీర్చడానికి చేసిన తోడ్పాటులో ఇది గణనీయమైనది. మన రాష్ట్రానికి గర్వకారణమైనది.

అక్కడక్కడా కొన్ని ప్రాంతాలు మినహా, దేశమంతటా అదృష్టవశాత్తు పంటలు బాగా పండినాయి. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో మొత్తంమీద పంట బాగా పండింది. పోతే విశాఖపట్నం, శ్రీకాకుళం, అనంతపురం వంటి కొన్ని జిల్లాలలోని మెట్ట ప్రదేశాలలో మళ్లీ ఈ ఏడు అనావృష్టి పరిస్థితులేర్పడినాయి. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో గత ఐదేండ్లలో పండిన తృణధాన్యాలు, చిరుధాన్యాలు, పప్పు ధాన్యాల వివరాలు ఈ క్రింద తెలుపబడినాయి.

సంవత్సరం	తృణధాన్యాలు, పప్పు ధాన్యాలు వేసిన మొత్తం ప్రాంతం (ఎకరాలలో)	ఆహార ధాన్యాల (తృణధాన్యాలు పప్పు ధాన్యాలు) మొత్తం ఉత్పత్తి. (లక్షల టన్నులలో)
(1)	(2)	(3)
1962-63	2.42 కోట్లు	71.68
1963-64	2.35 ..	72.52
1964-65	2.33 ..	77.04
1965-66	2.18 ..	60.01
1966-67	2.18 ..	62.40

రాష్ట్రంలో గత ఐదేండ్లలో చక్కెర ఉత్పత్తి ఈ క్రింది విధంగా ఉంది :

సంవత్సరం	చక్కెర ఉత్పత్తి	(వ్యాక్యూంప్యాన్ పద్ధతిపై) ఉత్పత్తి అయిన చక్కెర పరిమాణం (లక్షల టన్నులలో)
1962-63	1.72
1963-64	2.37
1964-65	3.06
1965-66	2.99
1966-67	1.45

సుమారు రెండేండ్ల క్రితం సాంఘిక ఆర్థిక విషయాలను గురించి సర్వే జరపబడింది. దానినిబట్టి మనకు ఏటా 58 లక్షల టన్నుల తృణ ధాన్యాలు అవసరమై వుంటాయని అంచనా వేయబడింది. రాష్ట్రంలో బియ్యం అమ్మకానికి గూడ మిగులు తున్నాయి. కొవి చిరుధాన్యాలు మాత్రం రాష్ట్రంలోనే పూర్తిగా వినియోగ మౌతున్నాయి. రాష్ట్రంలో గోధుమలు, శనగలు తరుగుగా వున్నాయి. పోతే కందిపప్పులో కొద్దిసాటి మిగులు వుంది.

కంట్రోళ్ళ విధానం

గత మూడు నాలుగేండ్ల కాలంలో, రాష్ట్ర ప్రభుత్వమూ, కేంద్ర ప్రభుత్వమూ ధాన్యం రవాణాపై కంట్రోలు విధానాన్ని అవలంబించాయి. వడ్లు బియ్యావికే కాకుండా చిరుధాన్యాలకు సయితం ఏక రాష్ట్ర మండలం పద్ధతి ఆ సంవత్సరాలలో అమలు జరపబడింది. శనగలకు సంబంధించి కూడ మన రాష్ట్రం ఏక మండలంగా ఉంటున్నది. పోతే ఇతర పప్పు ధాన్యాల రవాణాపై దేశంలో ఎట్టి నిర్బంధంగానిలేదు. ఈ రాష్ట్రంనుండి ఆహార ధాన్యాల రవాణాపై నిర్బంధాలు విధించిన ఉత్తర్వుల జాబితా అనుబంధం 'ఎ' లో ఈయబడింది.

అయితే రాష్ట్రంలో 12 బ్లాకులను ఏర్పాటు చేయడం ద్వారా వడ్లు, బియ్యం రవాణాపై మొదట నిర్బంధం విధించబడింది. కాని రేషనింగు అమలునందున్న జంటనగరాలు, విశాఖపట్నం వినహా రాష్ట్రం అనుబంధం 'బి' లో తెలిపిన విధంగా 15-11-1967 లగాయతు ఆరు బ్లాకులుగా పునర్వ్యవస్థీకరించబడింది. రాష్ట్రంలోపల చిరుధాన్యాలు, పప్పు ధాన్యాలను స్వేచ్ఛగా రవాణా చేయవచ్చు.

ధర కంట్రోలుకు సంబంధించినంతవరకు, 1964-65 నంట సంవత్సరం నుండి వడ్లు, బియ్యం ధరలపైన, చిరుధాన్యాల ధరలపైన గరిష్ఠ నియంత్రణ అమలులో వుంది. కాని 1967 ఆక్టోబరులో వడ్లు, బియ్యం ధరలపై ప్రభుత్వం గరిష్ఠ నియంత్రణను తొలగించింది. జోన్నలపై అట్టి ధర నియంత్రణ 1967 డిసెంబరులో తొలగించబడింది.

గత కొద్ది సంవత్సరాలుగా అవసర వస్తువుల ధరలు ఇతర వస్తువుల ధరలతో పాటు పెరిగిపోతున్న విషయం అందరికీ తెలిసినదే. 1967 లో హైదరాబాదు నగరానికి దోకు ధర సూచి అంకెలను తెలిపే వివరణ అనుబంధం 'సి' లో ఈయబడింది. ధరలు పెరగడంతో అధిక వేతనాలు కోరడం జరుగుతుంది. కాబట్టి ప్రభుత్వం ధరలను అదుపులో పెట్టాల్సిన అవసరం వున్నది. ధరలను అదుపులో ఉంచడానికి వినియోగించిన పాధనాలు సంగ్రహంగా ఈ దిగువ తెలుపబడినాయి :—

(ఎ) రవాణా నియంత్రణలు :

రాష్ట్రం లోపల ఒక బ్లాకు నుండి మరొక బ్లాకుకు, ఈ రాష్ట్రం నుండి ఇతర రాష్ట్రాలకు జరిగే కొన్ని అవసర వస్తువుల రవాణాపై నియంత్రణ విధించబడింది.

కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు ఇతర రాష్ట్రాలకు వడ్లు, బియ్యం ఎగుమతిపై నిర్బంధం విధించడానికి సమ్మతించారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం నుండి ఇతర రాష్ట్రాలకు అంగీకారం కుదుర్చుకున్న పరిమాణాలలో బియ్యం ఎగుమతి చేయాలని కూడ వారు కోరుతున్నారు. అయితే ఇది ఆయా సంవత్సరాలలో లభ్యమయ్యే బియ్యపు విగులుపై ఆధారపడి వుంటుంది. గత రెండేండ్లలో, ఎగుమతి అయిన వడ్లు, బియ్యం వివరాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి :

పంట సంవత్సరం		ఎగుమతి అయిన వడ్లు, బియ్యం	
		లక్షల టన్నులు	
1965-66	2.79
1966-67	3.83

ప్రస్తుత పంట సంవత్సరం (1967-68) లో మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇతర రాష్ట్రాలకు సుమారు 4 లక్షల టన్నుల బియ్యం ఎగుమతి చేయదలచింది.

(బి) ధర నియంత్రణలు :

1966, ఆంధ్రప్రదేశ్ సరుకుల ధర జాబితాల ప్రదర్శన ఉత్తరువులోని 4 వ క్లాజ్ క్రింద, ఉత్తరువులో తెలిపిన వస్తువుల అమ్మకం ధరలు ఈ క్రింది విధంగా నియంత్రించడం జరిగింది,

“ 4. వర్తకుడు తాను అమ్మే సమకాల విషయంలో ఈ క్రింది ధరలకు మించిన ధరను వసూలు చేయరాదు :

- (ఎ) వర్తకుని అమ్మకపు రేటును ప్రభుత్వం లేక జిల్లా కలెక్టరు నిర్ణయించినప్పుడు, అట్లు నిర్ణయించబడిన రేటు;
- (బి) (ఎ) సబ్ క్లాజులో తెలిపిన విధంగా ఎట్టి అమ్మకం రేటుగాని నిర్ణయించబడనప్పుడు, ఉత్పత్తిదార్లు లేదా పంపిణీదార్లు నిర్ణయించిన రేటు ;
- (సి) (ఎ), (బి) సబ్ క్లాజులలో తెలిపిన విధంగా ఎట్టి అమ్మకం రేటుగాని నిర్ణయించబడనప్పుడు, సంబంధించిన ప్రాంతంలోగల వర్తకుల ప్రతినిధి వరంజే నిర్ణయించబడి, ప్రభుత్వం లేదా జిల్లా కలెక్టరు గుర్తించిన రేటు;
- (డి) వై (ఎ), (బి), (సి) సబ్ క్లాజులలో తెలిపిన విధంగా ఎట్టి రేటుగాని నిర్ణయించబడనప్పుడు, హైదరాబాదులోని పౌర సరఫరాల కమీషనరు లేదా ఈ విషయంలో ప్రభుత్వంచే అధికార మియబడిన ఎవరేని ఇతర అధికారిచే నిర్ణయించబడే నగదు, అప్పు అమ్మకాల లాభం మార్జిన్ కు లోబడి అమ్మకపు సమయంలో మార్కెటులో వున్న రేటు.”

(సి) ఆహార ధాన్యాలు, ఇతర అవసర వస్తువుల వర్తకులకు లైసెన్సు లివ్వడం :
ఆహార ధాన్యాలు, చక్కెర, కిరోసిను వర్తకులు క్రమశిక్షణకు లోబడి ఉండేట్లు, సబ్జైన్ ధరలకు నిల్వలు నష్టకంగా లభించేట్లు చూడడానికిగాను ఈ వర్తకులకు లైసెన్సులు ఇవ్వబడినాయి. లైసెన్సుదార్లు లైసెన్సు జారీచేసే అధికారులకు (జిల్లా సరఫరా అధికారులకు) నియతకాలిక వివరణలను సమర్పించవలసి వున్నది. ఈ అధికారులు నిల్వలు తరలింపు, ధరల ధోరణులు మొదలగు వాటిని పరిశీలించుంటారు.

(Statement)

(డి) కృమబద్ధమైన పంపిణీ:

రాష్ట్రంలో నేకరించిన బియ్యం నిల్వలు, కేంద్ర ప్రభుత్వం కేటాయించిన దిగుమతి గోధుమలు, మిలో, గోధుమ ఉత్పత్తులు, షక్కెర రాష్ట్రంలో చొకరర డిపోల ద్వారా విడుదల చేయడం జరుగుతున్నది. (రేషను అచులులో రేని ప్రాంతాలలో 3,000 దుకాణాలు పనిచేస్తున్నాయి). 1967 లోను, 1968 జనవరి, ఫిబ్రవరి మాసాలలోను విడుదల చేసిన నిల్వలు ఈ క్రింద తెలుపబడినాయి:

విడుదల చేసిన మొత్తం బియ్యం		విడుదల చేసిన మొత్తం గోధుమలు		విడుదల చేసిన మొత్తం గోధుమ ఉత్పత్తులు		విడుదల చేసిన మొత్తం మిలో	
1967	15,300	1967	7,800	1967	2,200	1967	8,000
1968	15,300	1968	8,000	1968	4,000	1968	8,000
జనవరి	ఫిబ్రవరి	జనవరి	ఫిబ్రవరి	జనవరి	ఫిబ్రవరి	జనవరి	ఫిబ్రవరి
*1,09,319	15,300	92,500	7,800	34,500	2,200	34,500	8,000

(ఊన్నులలో)

* చట్టబద్ధమైన రేషనింగు అమలునందున్న విశాఖపట్టానికి (32,061 ఊన్నులు). జంటనగరాలకు (1,34,265 ఊన్నులు) చేసిన విడుదలలు ఇందులో చేర్చలేదు.

** 1968 ఫిబ్రవరి మాసానికి కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం మిలో కేటాయించింది. నిల్వ యింకా వున్నందువల్ల, ఇది 1968 మార్చి మాసానికి వాయిదా వేయబడింది.

(ఇ) నిర్ణీత పరిమితికి మించి ఎక్కువ మొత్తంలో వడ్లను, బియ్యాన్ని కలిగివున్నవారు నియత కాలికంగా ఆ నిల్వలను ప్రభుత్వానికి ప్రకటించడం వారి చట్టబద్ధమైన బాధ్యత:

1966. ఆంధ్రప్రదేశ్ వడ్లు, బియ్యం (నిలువల ప్రకటన, సేకరణ) ఉత్తరువు ననుసరించి 40 క్వంటాళ్ళు అంతకు పైబడి వడ్లనుకాని, 25 క్వంటాళ్ళు అంతకు పైబడి బియ్యంగాని, బియ్యం, వడ్లు కలిపి 25 క్వంటాళ్ళు అంతకు పైబడిగాని నిలువచేసిన నిలువదారులందరు 15 రోజుల కొకసారి తమవద్ద వుండే నిలువలను గురించి ప్రభుత్వానికి ప్రకటించవలసి వుంటుంది. ఆ విధంగా ప్రకటించకపోతే వారిపై దండన చర్య తీసుకోబడుతుంది.

(యఫ్) ప్రత్యేక సమాచార యూనిటు : అత్యవసర వస్తువుల దొంగచాటు రవాణా. అక్రమ నిలువలు, బ్లాకు మార్కెటింగు లను కనుగొని నిరోధించడంలోను, కఠినశిక్ష విధించడంలోను ఆ యూనిటు చేసిన కృషి :

ఆహార ధాన్యాల రవాణా నిర్బంధాలను కట్టుదిట్టంగా ఆమలు పరచడానికి, దొంగ రవాణాను అరికట్టడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కొన్ని సంవత్సరాల క్రితం ప్రత్యేక సమాచార యూనిటును, దాడిజరిపే ప్రత్యేక దళాన్ని నియమించింది. వీటికి తోడు రాష్ట్ర సరిహద్దుల్లోను, రాష్ట్రంలోపలి బ్లాకుల సరిహద్దుల్లోను 110 స్థావర చెక్ పోస్టులు, 18 సంచార చెక్ పోస్టులను ఏర్పాటు చేసింది. ప్రభుత్వం ఇటీవల ఈ రెండు దళాలను కలిపి ఒక యూనిటుగా పునర్వ్యవస్థీకరించింది. దొంగ రవాణాలను మరింత కట్టుదిట్టంగా అరికట్టేందుకు అవసరమైన చర్యలను గురించి ఆలోచిస్తున్నది. పోలీసు సూపర్వైజు అజమాయిషీ క్రింద ఉన్న ఈ రెండు ప్రత్యేక యూనిట్లు గత సంవత్సరంలో ప్రశంసనీయమైన కృషి చేశాయి.

ఈ యూనిట్లు 1967 లో ఆహార ధాన్యాలు, తదితర అత్యవసర వస్తువులకు సంబంధించి 112 అక్రమ నిలువ కేసులను, 265 బ్లాకు మార్కెటింగు కేసులను, ఆహార ధాన్యాలు తదితర అత్యవసర వస్తువుల అక్రమ రవాణాకు సంబంధించి 226 కేసులను, ఆహార ధాన్యాల దొంగ రవాణాకు సంబంధించి 391 కేసులను, వివిధ కంట్రోలు ఉత్తరువుల ఉల్లంఘనకు సంబంధించి 250 కేసులను నమోదు చేశాయి. ఈ కేసులన్నిటిలో 1,437 మంది చిక్కుకున్నారు. ఈ సందర్భంలో యూనిటు అధికారులు 7,013 క్వంటాళ్ళ బియ్యాన్ని, 33,374 క్వంటాళ్ళ వడ్లను, 687 క్వంటాళ్ళ గోధుమను, 852 క్వంటాళ్ళ చెక్కెరను, 3,735 క్వంటాళ్ళ ఇతర ఆహార ధాన్యాలను, 323 బస్తాల రసాయినిక ఎరువులను, 330 డబ్బాల కిరసనాయిలును, 74 డబ్బాల పిల్లల ఆహారాన్ని, 4,305 పొండ్ల పాల పొడిని, 157 నైకిలు ట్రైర్లు, ట్యూబులను, 274 డ్రైవ్ లైబ్రరీ సెల్స్ ను కూడా పట్టుకొన్నారు. వీటి విలువ రూ. 22.66 లక్షలు.

are 26 villages were 60% or more of the rural electrification works had been completed in Nellore District. They are :

I. Villages already taken up where 80% of the works completed :

Sl. No.	Name of village.	Taluk.
1.	Viruvoor	Atmakur
2.	Jillellapadu	Kanigiri
3.	Panchadu	Kovur
4.	Venkannapalem	Nellore
5.	Mogalur	Rapur
6.	Chinarikatla	Podili

II. Villages already taken up where 60% of work is completed :

7.	Taliparthi	Atmakur
8.	Nellaballi	Gudur
9.	Rettapalli	Gudur
10.	Kasaipuram	Gudur
11.	Veligandla	Kanigiri
12.	Mogallur	Kanigiri
13.	Suravariipalli	Kanigiri
14.	Penubarthi	Rapur
15.	Gonupalli	Rapur
16.	Ramakur	Rapur
17.	Althurthi	Rapur
18.	Cadalur	Gudur
19.	Juvvichilaka	Gudur
20.	Pathur	Venkatagiri
21.	Maddurpalli	Venkatagiri
22.	Mopur	Venkatagiri
23.	Yellampalli	Venkatagiri
24.	Mannulalpeta	Venkatagiri
25.	Yedavalli	Podili
26.	Yerraboyanipalli	Podili

2. According to the programme referred to above, the work^s in the above 26 villages are proposed to be completed during 1967-68. Therefore no new villages are programmed for electrification during 1967-68.

ఈ 1,244 కేసులలోను 436 కేసుల విషయంలో నేరస్థాపన చేయబడింది. 38 కేసుల విషయంలో విడుదల ఉత్తర్వులు ఇవ్వబడ్డాయి. 33 కేసులు ఉపసంహరించబడ్డాయి. మిగతా కేసులు పెండింగులోను, దర్యాప్తులోను ఉన్నాయి. కేసులలో నేరస్థాపన చేయబడిన మీదట 547.51 క్వింటాళ్ళ బియ్యం. 383.14 క్వింటాళ్ళ వడ్లు, 25 క్వింటాళ్ళ ఇతర ఆహార ధాన్యాలు, 1,580 పౌండ్లు + 300 బస్తాల పాలపొడి; దొంగ రవాణాకు ఉపయోగించిన 22 గుర్రాలు కోర్టుల ఉత్తర్వుల ద్వారా ప్రభుత్వానికి స్వాధీనం చేయబడ్డాయి. (వీటన్నిటి విలువ సుమారు ఒక లక్ష రూపాయల వరకు వుంటుంది.) వీటికితోడు సుమారు రూ. 55,000 మొత్తం జరిమానాల రూపంలో వసూలు అయింది.

(బి) ప్రభుత్వం లేదా ప్రభుత్వ సంస్థలు తగినంత పరిమాణంలో ఆహారధాన్యాలు సేకరించడం, బఫర్ నిల్వలను ఏర్పాటుచేయటం :

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తగినంత పరిమాణంలో బఫర్ నిల్వలను ఏర్పాటుచేయడానికి నిర్ణయించి నడునను, ఇతర రాష్ట్రాలకు ఎక్కువ పరిమాణంలో బియ్యాన్ని ఎగుమతి చేయడానికి ఒప్పుకొన్నందున రాష్ట్రంలో క్రమమైన పద్ధతిలో వడ్లను, బియ్యాన్ని సేకరించే అవసరం ఏర్పడింది.

రాష్ట్రంలో వడ్లు, బియ్యం కొనుగోలుచేసి బఫర్ నిల్వలను ఏర్పాటుచేయడంలో భారత ఆహార సంస్థ ముఖ్యసాధనంగా వ్యవహరిస్తున్నది. ధరలను తగ్గించేమి త్తం ఈ నిల్వలను రాష్ట్రంలో విడుదలచేయడం జరుగుతున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రతి నెలా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి కేటాయించే దిగుమతి గోధుమను, మిలోను భారత ఆహార సంస్థ రాష్ట్రంలోపలికి తెస్తున్నది. భారత ప్రభుత్వ కేటాయింపుల ప్రకారం దిగుమతి గోధుమను రోల్స్ ఫ్లోర్ మిల్లులకు విడుదల చేస్తుంది. ఆ మిల్లులు గోధుమను, మైదా, సోజి, ఆటావంటి పదార్థాలుగా మారుస్తాయి. ఈ పదార్థాలు వర్తకులకు విడుదల చేయబడతాయి.

(హెచ్). సూపర్ బజారులు :

ఎంపికచేసిన పట్టణ ప్రాంతాలలోని వాడకందారుల అవసరాలను తీర్చేమి త్తం గత ఏడాదిలో ప్రభుత్వ సహకార రంగంలో సూపర్ బజార్లు నెలకొల్పడానికి నిశ్చయించింది.

ఇంతవరకు విశాఖపట్నం, హైదరాబాదులలో సూపర్ బజారు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వంవారి ఆమోదంతోను, ఆర్థిక సహాయంతోను పికిందరాబాదు, వరంగల్లు, గుంటూరు, కర్నూలు, విజయవాడ, రాజమండ్రిలలో కూడా అటువంటి సూపర్ బజార్లు నెలకొల్పడానికి ప్రభుత్వం సంకల్పిస్తున్నది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో సేకరణ, ఎగుమతి, దిగుమతుల కృషి

(ఎ) 1966-67 పంట సంవత్సరం :

1966-67 పంటకాలంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 6,04 లక్షల టన్నుల వడ్లు, బియ్యాన్ని సేకరించి 3.83 లక్షల టన్నుల వడ్లు, బియ్యాన్ని ఇతర రాష్ట్రాలకు

ఎగుమతి చేసింది. సహకార సంఘాలద్వారా సుమారు 20,000 టన్నుల మేరకు మొక్కజొన్న ఎగుమతి చేయడానికి కూడా వారు అనుమతించారు. మిల్లు మరపటిన దియ్యంలో నిరీతశాతం మేరకు లెవీ పద్ధతిపై బిల్లునుండి బియ్యం సేకరించడం జరిగింది.

1966-67 పంటకాలంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి 1,32,000 టన్నుల దిగుమతి గోధుమను, 2,500 టన్నుల దిగుమతి మిలోను, 7,000 టన్నులకు పైగా శనగపప్పును కేటాయించింది.

ఆదేశాలంజో కేంద్ర ప్రభుత్వం 1,21,456 టన్నుల చక్కెర, 1,81,530 టన్నుల కిరసనాయిలును కూడా మన రాష్ట్రానికి కేటాయించింది. రాష్ట్రంలో చక్కెర ఉత్పత్తిచేసే చక్కెర బిల్లులనుండి చక్కెర కేటాయించబడుతుంది. కాగా బొంబాయి, మద్రాసు, విశాఖపట్నం రేవులనుండి కిరోసిను కేటాయించబడుతుంది. కిరోసిన్ రావడంలో జాప్యం జరిగినందున అప్పుడప్పుడు దానికి కొంత కొరత ఏర్పడింది. రైలు టాంకర్ వాగుల కొరత మూలంగా ఈ జాప్యం జరిగింది.

ధర్యసంస్థలు కానుకగా ఇచ్చినవి :

కానుకగా లభించిన గోధుమలో 1966, 1967 సంవత్సరాలలో పంపిణీ నిమిత్తం 1966 లో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి 5,000 మెట్రిక్ టన్నుల గోధుమ కేటాయించబడింది. అవి అవసర ప్రాంతాలలో పంపిణీ చేయబడినాయి.

(బి) 1967-68 పంట సంవత్సరం :

(i) సేకరణ :—1967 సెప్టెంబరులో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 1967-68 పంట సంవత్సరానికి క్రొత్త సేకరణ విధానాన్ని ప్రకటించింది.

1. బియ్యపు మిల్లులు ప్రతిరోజు మరపట్టే బియ్యం పరిమాణాన్ని బట్టి వాటిపై లెవీ విధించడం:— ప్రభుత్వం 1967 ఆంధ్రప్రదేశ్ బియ్యం సేకరణ (లెవీ), విక్రయంపై నిర్బంధం ఉత్తరువును జారీచేసింది. అది 18-11-1967 తేదీనుండి ఆమలులోనికి వచ్చింది. ఈ ఉత్తరువు ననుసరించి బియ్యపు మిల్లులు (రోజుకు ఒక టన్నుకంటే తక్కువ వడ్లు మరపట్టే శక్తిగల హల్లరు లేదా హల్లర్లతో మాత్రమే పనిచేసేవికాక ఇతరమైనవి) తమ రోజువారీ ఉత్పత్తి శక్తినిబట్టి 60 రోజుల ఉత్పత్తికి సమానమైన పరిమాణంలో బియ్యాన్ని విక్రయించవలసివుంటుంది. 105 రోజుల వ్యవధిలోపల ఈ బియ్యాన్ని అందజేయాలి. ఈ వ్యవధి ప్రారంభ మయ్యే తేదీని, అంతమయ్యే తేదీని కలెక్టరు నిర్ణయిస్తారు.

2. 5 ఎకరాలకు మించిన భూమిగల పెద్దతరహా రైతులపై శ్రేణీబద్ధమైన లెవీ:—1967, ఆంధ్రప్రదేశ్ వడ్ల సేకరణ (లెవీ) ఉత్తరువును ప్రభుత్వం జారీ చేసింది. అది 17-11-1967 నుండి ఆమలులోనికి వచ్చింది. పెద్ద తరహా రైతులపై ఈ క్రింది విధంగా లెవీ విధించడానికి అది నిబంధిస్తున్నది:—

రైతు పరిసాగుచేసిన విస్తీర్ణం		వరపు నీడు తప్ప ఇతర నీటిపారుదల వనరుల క్రింది భూములలో సాగుచేసి పండించిన వడ్లపై విడించబడే లెవీ రేటు
(i) 5 ఎకరాలవరకు	—
(ii) 5 ఎకరాలపైన	
10 ఎకరాలవరకు	ఎకరానికి 2 క్వంటాళ్ళవడ్లు
(iii) 10 ఎకరాలపైన	...	ఎకరానికి 3 క్వంటాళ్ళవడ్లు

ప్రతికూల ఋతుపరిస్థితులు, తదితర కారణాలమూలంగా వరిపంట తగ్గిన ప్రాంతాలలో వడ్ల లెవీరేటును తగ్గించడానికి లేదా ఆ ప్రాంతాలను లెవీనుండి వూర్తిగా మిగిలించడానికి కలెక్టర్లకు, రెవిన్యూ డివిజనలు ఆధికార్లకు అధికారాలు ఇవ్వబడినాయి.

3. పూర్వ క్రయాధికారాలతో భారత ఆహార సంస్థ కొన్ని వస్తువులను బహిరంగ మార్కెటులో కొనుగోలు చేయడం :—1967. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆహార ధాన్యాల (సేకరణ) ఉత్తరువును రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 23-10-67 తేదీన జారీ చేసింది. ఈ ఉత్తరువు ననుసరించి ప్రభుత్వం భారత ఆహార సంస్థ ద్వారా బియ్యం, వడ్లు, కొన్ని పప్పు ధాన్యాలు, చింతపండు, మిర్చిని. (జొన్నకూడా ఈ ఉత్తరువు క్రింద ఇటీవలే చేర్చబడింది). తెలంగాణా ప్రాంతంలోని క్రమబద్ధమైన మార్కెట్లలోను, ఆంధ్ర ప్రాంతంలోని కొన్ని ఇతర మార్కెట్లలోను పూర్వ క్రయాధికార పద్ధతిపై కొనుగోలు చేయవలసి వుంటుంది. ఈ పూర్వ క్రయాధికార పద్ధతి క్రింద రోజు మార్కెట్లలోనికి వచ్చే వడ్లు, బియ్యం, పైన తెల్పిన తదితర వస్తువులలో కొంత శాతాన్ని కొనుగోలు చేయడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ఈ కొనుగోళ్ళకు ధర కంట్రోలు వుండదు.

భారత ఆహార సంస్థ ఇంతవరకు 1640 టన్నుల మినుములు, 109 టన్నుల కందులు, 136 టన్నుల కందిపప్పును కొనుగోలుచేసి నిలువ చేసింది. మార్కెటు ధరలలో పెరుగుదల కన్పించినపుడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉత్తరువుల క్రింద నిరీత ధరల ప్రకారం ప్రజల వాడకం నిమిత్తం ఈ నిల్వలను విడుదల చేయడం జరుగుతుంది.

ప్రస్తుత పంట సంవత్సరంలో 8 లక్షల టన్నుల మేరకు బియ్యం సేకరించాలని ఆశించబడింది. అందులో 4 లక్షల టన్నుల బియ్యం ఎగుమతి చేయడానికి ఉద్దేశించబడింది.

(ii) రవాణా నియంత్రణలు :—ప్రస్తుత పంట సంవత్సరంలో రవాణా నియంత్రణల విధానం ఇంచుమించు గత సంవత్సరం మాదిరిగానే వున్నది. అయితే రాష్ట్రంలోపల వడ్లు, బియ్యం రవాణా కోసం 15-11-67 నుండి రాష్ట్రాన్ని అరు బ్లాకులుగా పునర్వ్యవస్థీకరించడం జరిగింది (అనుబంధం - ఖ. చూడండి).

ప్రభుత్వం. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆమోదంతో సేకరణ ధరలను ప్రకటించింది. అవే గిట్టుబాటు ధరలుగాకూడా వుంటాయి. ఆ ధరలకు ఉత్పత్తిదారుల నుండి ఎంత ధాన్యమైనా సరే కొనడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉంటుంది. ప్రస్తుత పంట సంవత్సరానికి ఈ క్రింది ధరలు ప్రకటించబడినాయి :

ధాన్యాలు	క్వింటాలు ఒక్కొంటికి ధర	విశేషాంశములు
----------	-------------------------------	--------------

రూ. పై.

వడ్లు :

ఎ) మేలు రకాలు	70.00	} ఈ ధరలలో పన్నులు, గోనె సంచి ధరలు చేరలేదు.
బి) సన్నరకాలు	55.00	
సి) ముతక రకాలు	46.00	

బియ్యం :

ఎ) మేలురకం	109.31	} ఈ ధరలలో వడ్లపై కొనుగోలు పన్ను చేరి వున్నది కాని బియ్యం పై అమ్మకం పన్ను, గోనె సంచి ధర చేరలేదు.
బి) సన్న బియ్యం	86.42	
సి) ముతక బియ్యం	72.69	

చిరుధాన్యాలు :

ఎ) జొన్న (ఎర్ర)	47.00	} ఈ ధరలలో ధాన్యంపై కొనుగోలు పన్ను చేర్చలేదు. కాని కొత్త గోనె సంచి ధర చేరివున్నది.
బి) జొన్న (తెల్ల)	54.00	
సి) జొన్న (పచ్చ)	52.00	
డి) సజ్జ	47.00	
ఇ) మొక్కజొన్న	55.00	
ఎఫ్) రాగి	50.00	

ఎక్కువ దిగుబడినిచ్చే వడ్ల రకాలన్నీ ముతక రకాలుగా పరిగణించబడతాయి. ఆ రకానికిగల సేకరణ ధరలకుతోడు వడ్లు క్వింటాలు ఒక్కొంటికి రూ. 31 లు లేక బియ్యం క్వింటాలు ఒక్కొంటికి రూ. 45/7 ల ప్రీమియం చెల్లించబడుతుంది.

(iii) చక్కెర పంపిణీ విధానం:—భారత ప్రభుత్వం 23-11-1967 నుండి చక్కెరపై పాక్షికంగా కంట్రోలు తీసివేసింది. లోగడ మిల్లులలోని చక్కెర ఉత్పత్తి మొత్తంపైన కంట్రోలు వుండేది. క్రొత్త విధానాన్ని అనుసరించి కేంద్ర ప్రభుత్వం 60 శాతం ఉత్పత్తిని రాష్ట్రాలకు కేటాయిస్తుంది. ఆ చక్కెర కంట్రోలు రేట్లపై పంపిణీ చేయబడుతుంది. ఫ్యాక్టరీలు మిగతా చక్కెరను దేశంలో ఎక్కడైనా

అమ్ముకోడానికి స్వేచ్ఛ వుంటుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇందుకుగాను చేసే నెలవారీ విడుదలలకు లోబడి స్వేచ్ఛా వ్యాపార ధరలకు దాన్ని అమ్ముకోవచ్చు.

(iv) మొక్కజొన్న ఎగుమతుల విధానం :—రాష్ట్రంనుండి మొక్కజొన్నల ఎగుమతికి సంబంధించి ఇదివరకు అమలులో వున్న విధానాన్నిగురించి పరిశీలన జరిపినమీదట ప్రభుత్వం, ఎగుమతులన్నీ ఇకమీదట భారత ఆహార సంస్థ ద్వారా ప్రభుత్వ ఖాతాపై మాత్రమే జరగాలని ఇటీవలనే నిర్ణయించింది. వినియోగ అవసరాలు తీరేటట్లు, అనేక సంస్థలద్వారా వివక్షణారహితంగా ఎగుమతులు చేయడంవల్ల నిల్వలు తగ్గిపోకుండా వుండేట్లు చూడటంకోసం అలా నిర్ణయించడం జరిగింది.

(v) బియ్యపు సేకరణ, ఎగుమతులు ; గోధుమలు, మిలో మొదలయినవాటి దిగుమతులు :—1967-68 పంట సంవత్సరం నాలుగు నెలల్లో ప్రభుత్వం 3.25 లక్షల టన్నుల బియ్యాన్ని సేకరించింది. 1-3-1968 నాటికి దాదాపు 88,000 టన్నుల బియ్యాన్ని ఎగుమతి చేసింది. కేంద్రప్రభుత్వం 2,000 టన్నుల స్వదేశీ గోధుమలతో పాటు 40,000 టన్నుల దిగుమతి చేసుకొన్న గోధుమలను రాష్ట్రంలో వాడకానికి రోలరు ఫ్లోరు మిల్లులకు కేటాయించింది. వారు 17,000 టన్నుల దిగుమతయిన మిలో, 26,604 టన్నుల చక్కెర, 60,810 టన్నుల కిరోసిను కూడ కేటాయించారు.

(vi) ఆవసర వస్తువుల పంపిణీ :—రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్రంలోని వడ్డు, బియ్యపు అవసర నిల్వలను, కేంద్రం నున రాష్ట్రానికి కేటాయించిన విదేశీ గోధుమ, మిలో, స్వదేశీ చక్కెర, కిరోసినులను రేషను, నా-రేషను ప్రాంతాలలో క్రమ పద్ధతిలో పంపిణీ చేస్తున్నది.

రేషనింగు అమల్లోవున్న ఐంట నగరాలలో 70.5 రేషను దుకాణాలు, విశాఖపట్టణంలో 271 రేషను దుకాణాలు పని చేస్తుండగా రేషనింగు అమల్లో లేని ప్రాంతాలలో కలెక్టర్ల నియంత్రణ క్రింద 3,000 లకు పైగా దుకాణాలు పని చేస్తున్నాయి.

(vii) కొన్ని ఆవసర వస్తువుల ధరల తగ్గుదల :—ఇటీవల పంట లెక్కవగా రావడంవల్ల మిర్చి, వేరు శనగవంటి కొన్ని వస్తువుల ధరలు తగ్గి పోయాయి.

4. పరిపాలన

(ఎ) పౌర సరఫరాలశాఖ సిబ్బంది వ్యయం క్రింద వచ్చే సంవత్సరానికి ఈ క్రింది విధంగా కేటాయింపు చేయబడింది.

1. పౌర సరఫరాల సిబ్బంది.	రు.	37.08	లక్షలు
2. స్పెషల్ ఇంకెలిజెన్సు యూనిటు	రు.	10.37	..
3. రేషనింగు	రు.	11.35	..
4. ప్రొక్యూర్ మెంట్ సిబ్బంది	రు.	30.48	..

(బి) భారత ఆహార సంస్థ వహిస్తున్న పాత్ర :—భారత ఆహార సంస్థ ఇంతకుముందు తెలిపిన లెవీ ఉత్తరవుల క్రిందవడ్లు, బియ్యం కొనుగోలు చేసేందుకు ప్రభుత్వ ఏజెంటుగా వ్యవహరిస్తూనే వున్నది. ఈ సంస్థ కొన్ని ఆహార ధన్యాలను, అవసర వస్తువులను పూర్వక్రయాధికారపు పద్ధతిక్రింద కొనుగోలు చేయడం కూడ ప్రారంభించింది. ఈ విధంగా ఇది రాష్ట్ర సేకరణ కార్యక్రమంలో ముఖ్యమైన ప్రాత విర్వహిస్తున్నది.

చట్టబద్ధమైన రేషనింగువూ జంటనగరాల్లోను విశాఖపట్నంలోను భారత ఆహార సంస్థ ఏకైక టోకు వ్యాపారిగా కూడ ఉన్నది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం నుండి ఇతర రాష్ట్రాలకు వడ్లను, బియ్యాన్ని ఎగుమతిచేయడానికి ఇదే సాధనంగా వున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి కేటాయించిన గోధుమ మిలోలను ఈ సంస్థ నిల్వచేసి చిల్లర వర్తకులకు అమ్మకానికి విడుదల చేస్తుంది.

ఇటీవల రాష్ట్రంలో మిర్చి ధర విపరీతంగా పడిపోతున్నపుడు భారత ఆహార సంస్థ మార్కెటులో ప్రవేశించి మొదటి దఫాగా 1.500 టన్నులు కొనుగోలు చేసింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ పెడ్యూలు తెగల సహకార ఆర్థికాభివృద్ధి సంస్థ ద్వారాను, పుంగనూరు, రాజమండ్రి, విశాఖపట్నంల వంటి ముఖ్యమైన చింతపండు కేంద్రాలలో నేరుగాను పెద్ద మొత్తాలలో చింతపండును కొనుగోలు చేసేందుకు భారత ఆహార సంస్థ ఏర్పాట్లు కూడ చేసింది.

(సి) ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో భారత ఆహార కార్యకలాపాల నిర్వహణ మండలి :—1964 ఆహార సంస్థ చట్టంలోని 16వ విభాగంక్రింద రాష్ట్రంలో భారత ఆహార సంస్థ కార్యకలాపాల నిమిత్తం నిర్వహణ మండలిని నియమించడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ పౌర సరఫరాల కమిషనరు దీనికి అధ్యక్షుడు. ఈ క్రింది అధికారులు ఇందులో సభ్యులుగా ఉన్నారు :

సభ్యులు

రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అధికారులు :

1. పౌర సరఫరాల డెప్యూటీ కమిషనరు,
2. సహకార సంఘాల రిజిస్ట్రారు,
3. ఆహార, వ్యవసాయ శాఖ ఆర్థిక సలహాదారు.

ఆహార సంస్థ అధికారులు :

1. భారత ఆహార సంస్థ రీజినలు మేనేజరు,
2. భారత ఆహార సంస్థ ఉప ఆర్థిక సలహాదారు,
3. భారత ఆహార సంస్థ జోనలు మేనేజరు (దక్షిణ మండలం).

బియ్యం పురవేసే వరిశ్రమ :

రాష్ట్రంలో 8,875 లైసెన్సు పొందిన బియ్యం మిల్లులు ఉన్నాయి వ్యవసాయోత్పత్తి అధికంగా వుండి నీటిపారుదల ప్రాజెక్టులు ప్రారంభం కావడం

మూలంగాను, వ్యవసాయ విధానాలలో ఇటీవల సాధించిన ప్రగతి ఫలితంగా ఇతోధికాభివృద్ధికి అవకాశాలుగల మన రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవస్థలో ఈ మిల్లులు గణనీయమైన పాత్ర వహిస్తాయి. ప్రస్తుతం రాష్ట్రంలో వాడకం నిమిత్తమే కాకుండా ఇతర రాష్ట్రాలకు వాణిజ్య పద్ధతిపై ఎగుమతి చేయడానికి కూడా బియ్యం సేకరించే నిమిత్తము ఈ బియ్యం మరవేసే పరిశ్రమ కొంత మేరకు క్రమబద్ధం చేయబడుతున్నది.

అయితే బియ్యం మిల్లులను గరిష్ఠ తమంగా వినియోగించుకోవాలంటే వాటిని భారత ఆహార సంస్థ కార్యకలాపాలలో వూర్తిగా సమీక్షించేయడం అవసరం అవుతుంది.

ప్రస్తుతం హల్లరు రైసు మిల్లులు అధిక సంఖ్యలో వున్న మొత్తంమీద బియ్యం మరవేసే పరిశ్రమ సామర్థ్యాన్ని తగ్గిస్తున్నాయి. ఈ హల్లరు మిల్లులను భారత ఆహార సంస్థానికి సమన్వయంతో క్రమశిక్షణాయుతమైన నిర్వహణకుగాను ఒక పథకం క్రిందికి తెచ్చినట్లయితే మంచి ధాన్యం దిగుబడి అధికం కావడమే కాకుండా రాష్ట్ర ఆదాయం కూడా బాగా అభివృద్ధి చెందగలదు.

భావి స్వరూపం :

అధికోత్పత్తి సాధనకోసం ఎక్కువ దిగుబడినిచ్చే రకాలను విస్తారంగా ఉపయోగించేందుకు ఉద్దేశించిన ప్రణాళికా పథకాల మూలంగా ప్రణాళికలో వ్యవసాయ రంగానికి మరల ప్రాధాన్యం యివ్వబడింది. రానున్న సంవత్సరాలలో వ్యవసాయ రంగం ఇతోధిక అభివృద్ధి సాధించగలదని ఆశించబడుతున్నది. ఈ ఆశాభావం మనలో ఒక విధమైన విశ్వాసాన్ని రేకెత్తిస్తున్నప్పటికీ అద్యంతం దీన్ని జాగరూకతతో గమనిస్తూ వుండడం అవసరం.

ప్రస్తుతం కంట్రోళ్ళను సరళీకరించాలన్న అభిప్రాయం ఉన్నప్పటికీ పరిస్థితికి ఒక విధమైన స్థిరత్వం చేకూరేవరకు వరి, ఇతర తృణ ధాన్యాల విషయంలో ఏక రాష్ట్ర మండలాన్ని కొనసాగించడం అవసరం అనిపిస్తున్నది. ఇతర రాష్ట్రాలకు పంపేందుకుగాను మిగులు ధాన్యపు లభ్యతను కూడా ఈ ఆశాభావం దృష్ట్యా ఎప్పటికప్పుడు నిర్ణయించుకోవలసి వుంటుంది.

ఎ. అనుబంధం

(1) ధర, పంపిణీల నియంత్రణ ఉత్తరువులు :

1. 1967, ఆంధ్రప్రదేశ్ బియ్యం (మిల్లుపద్ద సేకరణ ధరలు) ఉత్తరువు.
2. 1967, ఆంధ్రప్రదేశ్ వడ్డు (సేకరణ ధరలు) ఉత్తరువు.
3. 1966, ఆంధ్రప్రదేశ్ సరకుల ధరల జాబితాల ప్రదర్శన ఉత్తరువు (అప్పుడప్పుడు సవరించిన విధముగా).
4. 1966, చక్కెర నియంత్రణ ఉత్తరువు (సవరించిన విధముగా).
5. 1967, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఖండసారి చక్కెర విక్రయ రుసుము ఉత్తరువు (సవరించిన విధముగా).

6. 1967, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఖండ సారి చక్కెర (ధర నియంత్రణ) ఉత్తరువు.
7. 1965, గోధుమ ఉత్పత్తుల ధరల (నియంత్రణ) ఉత్తరువు (సవరించిన విధముగా).
8. 1967, ఆంధ్రప్రదేశ్ ముతక ధాన్యముల (సేకరణ ధరలు) ఉత్తరువు.
9. 1966, కిరోసిను (గరిష్ట ధరల నిర్ణయం) ఉత్తరువు.
10. 1965, పెట్రోలియం ఉత్పత్తుల సరఫరా, పంపిణీ ఉత్తరువు (1966 లో సవరించిన ప్రకారం).
11. 1966, కిరోసిను (ధర నియంత్రణ) ఉత్తరువు.

(II) సేకరణ ఉత్తరువులు :

1. 1967, ఆంధ్రప్రదేశ్ బియ్యం సేకరణ (లెవీ) విక్రయంపై నిర్బంధ ఉత్తరువు.
2. 1967, ఆంధ్రప్రదేశ్ వడ్ల సేకరణ (లెవీ) ఉత్తరువు.
3. 1966, ఆంధ్రప్రదేశ్ వడ్లు, బియ్యం (నిల్వల ప్రకటన అధియోచన) ఉత్తరువు (ఆప్పుడప్పుడు సవరించిన విధముగా).
4. 1967, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆహార ధాన్యముల సేకరణ ఉత్తరువు.

(III) వర్తకుల లైసెన్సింగు ఉత్తరువులు :

1. 1964, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆహార ధాన్యపు వర్తకుల లైసెన్సింగు ఉత్తరువు. (ఆప్పుడప్పుడు సవరించిన విధముగా).
2. 1965, ఆంధ్రప్రదేశ్ కిరోసిను (లైసెన్సింగు, పంపిణీ) ఉత్తరువు
3. 1966, కిరోసిను (వాడకంపై నిర్బంధం) ఉత్తరువు.
4. 1963, ఆంధ్రప్రదేశ్ చక్కెర వర్తకుల లైసెన్సింగు ఉత్తరువు (సవరించిన విధంగా).

(IV) రవాణా నియంత్రణ ఉత్తరువులు :

1. 1957, బియ్యం (గక్షిణ మండలం) రవాణా నియంత్రణ ఉత్తరువు (ఆప్పుడప్పుడు సవరించిన విధముగా).
2. 1964, ఓషీణ రాష్ట్రాల (బియ్యపు ఎగుమతి క్రమబద్ధీకరణ) ఉత్తరువు (ఆప్పుడప్పుడు సవరించిన విధంగా).
3. 1965, ఆంధ్రప్రదేశ్ బియ్యం, వడ్లు (రవాణాపై నిర్బంధం) ఉత్తరువు (ఆప్పుడప్పుడు సవరించిన విధముగా).
4. 1965, ఆంధ్రప్రదేశ్ ముతక ధాన్యాల (ఎగుమతి నియంత్రణ) ఉత్తరువు.
5. 1966, ఆంధ్రప్రదేశ్ పప్పుధాన్యం (ఎగుమతి నియంత్రణ) ఉత్తరువు.
6. 1966, ఆంధ్రప్రదేశ్ రేషనింగు ఉత్తరువు.
7. 1966, ఆంధ్రప్రదేశ్ రేషనింగు నిబంధనావళి.
8. 1966, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆహార ధాన్యాల (రోడ్డు, జల మార్గాలద్వారా రవాణాపై నిర్బంధం) ఉత్తరువు (సవరించిన విధముగా).

9. 1964. అంతరమండల గోధుమ, గోధుమ ఉత్పత్తుల (రవాణా నియంత్రణ) ఉత్తరువు (అప్పుడప్పుడు సవరించిన విధముగా).

బి. అనుబంధం

వడ్లు, బియ్యం స్వేచ్ఛగా రవాణా జరుగు బ్లాకుల వివరణ.

బాకు నెం.

బాకులలో ఉండు జిల్లా లేక జిల్లాలు.

1

1. విశాఖపట్టణం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలు.
2. తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి, క్రీష్ణా జిల్లాలు.
3. గుంటూరు, నెల్లూరు జిల్లాలు.
4. చిత్తూరు, కడప, ఆనంతపూరు, కర్నూలు జిల్లాలు.
5. పుహూబాబునగరం, హైదరాబాదు, నల్గొండ, ఖమ్మం, వరంగల్లు, కరీంనగరు, మెదక్, ఆదిలాబాదు జిల్లాలు.
6. విజాపూబాదు జిల్లా.

గమనిక :—పై బాకులతోపాటు రేషనింగు ప్రాంతాలకు, ఆ ప్రాంతాల నుండి కూడా నిర్బంధాలు కలవు.

సి. అనుబంధం

హైదరాబాదు నగరానికి బోకు అమ్మకపు ధరల సూచికీ సంఖ్యలు

వరుస సంఖ్య	నెల	హైదరాబాదు నగరం ప్రాతిపదిక అగష్టు 1939		
		1965	1966	1967
1.	జనవరి	736	833	892
2.	ఫిబ్రవరి	707	820	985
3.	మార్చి	681	839	980
4.	ఏప్రిల్	713	869	989
5.	మే	710	909	1011
6.	జూన్	732	926	1054
7.	జూలై	780	982	1028
8.	ఆగష్టు	789	990	1017
9.	సెప్టెంబరు	796	972	1048
10.	అక్టోబరు	809	971	1064
11.	నవంబరు	832	970	1047
12.	డిసెంబరు	842	977	1009*
సాలుసరి నగటు		761	922	1018
			(+21.2%)	(+10.4%)

*తాత్కాలికం